

Torsdag den 7. september 2023 (D)

1

Kl. 09:00

73. møde

Torsdag den 7. september 2023 kl. 9.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Mai Villadsen (EL), medlem af Folketinget Torsten Gejl (ALT) og medlem af Folketinget Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 130:

Forslag til finanslov for finansåret 2024.
Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 31.08.2023).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2024, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2025 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2026. (Konsekvenser af 2030-planforløb og regeringens forslag til finanslov for 2024 m.v.).
Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 31.08.2023).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2027.
Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 31.08.2023).

6) Valg af 6 medlemmer til Skatterådet.

Formanden (Søren Gade):
Mødet er åbnet.

Mindeord

Formanden (Søren Gade):

Det var med stor sorg, at Folketinget modtog besked om, at vores kollega folketingsmedlem Mette Gjerskov var afgået ved døden den 12. juni 2023. Med hendes bortgang har vi mistet en energisk og arbejdsom politiker og en kær og livsglad kollega.

Få kunne fylde et rum ud som Mette. Med sin umiddelbare, ukrukkede og empatiske facon blev hun hurtigt et naturligt centrum i ethvert selskab. En af hendes socialdemokratiske kollegaer sagde i en tale til hende, da hun blev valgt til Folketinget første gang, at han ikke troede, at hun var akademiker. Det tog Mette som en hædersbevisning som det ukrukkede menneske, Mette var.

Mette Gjerskov blev født den 28. juli 1966 i Gundsø i en socialdemokratisk familie. Hun blev student fra Roskilde Amtsgymnasium i 1985 og var ifølge eget udsagn stærkt i tvivl om, hvilken uddannelse hun skulle vælge. En folkeskolelærer gav hende og hendes forældre et karriereråd, da han skrev i hendes kontaktbog, som man jo havde dengang: Jeg vil ikke råde Mette til at søge ind i diplomatiet. Og i den kommentar aner man jo flere af Mettes så kendte karaktertræk: en ligefrem facon og en vilje til at sige fra over for uretfærdigheder. Efter studentereksamen valgte Mette at læse til agronom på Landbohøjskolen, hvor hun tog sin afgangseksamen i 1993. Hendes erhvervsfaglige levevej begyndte i Fødevareministeriet, senere var hun både fuldmægtig og afdelingsleder i Forbrugerstyrelsen, før hun kom til Center for Frivilligt Socialt Arbejde som centerleder.

Mette Gjerskov blev første gang valgt til Folketinget i 2005 og nåede at være medlem af Folketinget i en ubrudt periode på mere end 18 år. Hendes parlamentariske karriere var koncentreret om udenrigspolitik, miljø og sundhed. Mette var miljøordfører fra 2019 til 2022, verdensmålsordfører fra 2019 til 2023, og dertil kom posterne som formand for Det Udenrigspolitiske Nævn fra 2013 til 2015, som formand for Europaudvalget fra 2015 til 2016 og ad flere omgange som formand for Folketingets Tværpolitiske Netværk for Seksuel og Reproduktiv Sundhed og Rettigheder.

I de senere år var Mette stærkt optaget af arbejdet med at indfri FN's verdensmål. Som næstformand for Folketingets 2030-netværk var hun med til at forankre dets arbejde her i Folketinget. I Helle Thorning-Schmidts regering var Mette Gjerskov desuden minister for fødevarer, landbrug og fiskeri fra 2011 til 2013. Hun rejste den grønne dagsorden i ministeriet, hvor økologi, sprøjtefrie randzoner og bæredygtighed fik en central placering.

Mette Gjerskov var en politiker, der tog grundlovens § 56 endog meget alvorligt. Den siger som bekendt, at folketingsmedlemmer alene er bundet af deres overbevisning, og Mette Gjerskov var principfast og bøjede ikke sine holdninger for at fremme sin egen politiske karriere. Det gav knubs, og Mette betalte i perioder en høj pris for at være tro mod sine idealer, men hun gjorde det uden at kny.

Nogenlunde samtidig med at Mette Gjerskov var minister, var jeg direktør for interesseorganisationen Landbrug & Fødevarer, og

Kl. 08:59

det bragte mig ad flere omgange i kontakt med Mette. Jeg skulle dengang vinde gehør for fødevareerhvervets interesser, og jeg husker vores samtaler som både åbenhjertige og givende. Mette forstod at lytte, og hun satte ikke automatpiloten til, når hun skulle tage stilling til en sag. Hun var rigtig godt inde i sagerne, og hun kunne trække på sin store faglige viden fra sin uddannelse som agronom. Og selv om vi repræsenterede forskellige interesser, kunne vi faktisk tale os ind på hinanden og sammen finde nogle løsninger.

Folketinget kommer til at være et kedeligere sted at være uden Mette Gjerskov. Vi vil savne hendes meget karakteristiske stemme og smittende latter.

Mine tanker og dybeste medfølelse går til Mettes familie, som er sammen med os i dag.

Jeg vil bede jer om at rejse jer og udvise 1 minuts stilhed i respekt for Mette Gjerskov.

Æret være Mettes minde!

(Medlemmerne holdt 1 minuts stilhed).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Mai Villadsen (EL), medlem af Folketinget Torsten Gejl (ALT) og medlem af Folketinget Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU).

Kl. 09:05

Formanden (Søren Gade):

Mai Villadsen (EL) har søgt om orlov fra den 7. september 2023, jf. forretningsordenens § 41, stk. 4. Torsten Gejl (ALT) har søgt om orlov fra den 7. september 2023, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra a, og det er over for mig oplyst, at det er godtgjort, at sygdom foreligger. Endelig har Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) søgt om orlov fra den 22. september 2023, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra c.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse: Godkendelse af stedfortræder som ordinært medlem af Folketinget for Mette Gjerskov (S) og godkendelse af stedfortrædere som midlertidige medlemmer af Folketinget for Mai Villadsen (EL), Torsten Gejl (ALT) og Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU).

Kl. 09:06

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 2. stedfortræder for Socialdemokratiet i Sjællands Storkreds, Tanja Larsson, godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 13. juni 2023, efter at Mette Gjerskov den 12. juni 2023 afgik ved døden. Det bemærkes, at 1. stedfortræder ikke har ønsket at overtage mandatet.

Jeg har endvidere modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Enhedslisten i Østjyllands Storkreds, Anne Hegelund, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 7. september 2023 i anledning af Mai Villadsens orlov; at 1. stedfortræder for Alternativet i Østjyllands Storkreds, Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 7. september 2023 i anledning af Torsten Gejls orlov; og at 1. stedfortræder for Siumut i Grønland, Markus E. Olsen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 22. september 2023 i anledning af Aki-Matilda Høegh-Dams orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 09:07

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om udvalgets indstilling, og afstemningen starter. Afstemningen stopper.

Udvalgets indstilling er enstemmigt vedtaget med 116 stemmer.

[For stemte 116 (S, V, M, SF, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 130: Forslag til finanslov for finansåret 2024.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 31.08.2023).

Kl. 09:08

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 09:08

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Vi står med et lovforslag, der i papirudgaven vejer lidt over 5 kg, og som med tusindvis af sider og paragraf for paragraf er en præcis opstilling af hver eneste udgiftskonto i det offentlige Danmark. Det gør det i sagens natur vanskeligt at beskrive forslaget til finanslov for 2024 med få ord. Jeg vil alligevel gøre forsøget, for der er jo tale om det første ordinære finanslovsforslag, som regeringen bestående af Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne har fremsat.

Regeringens forslag til finanslov er først og fremmest en prioritering af velfærd og en prioritering af den grønne omstilling, og lad mig bare tage ét eksempel på det ud af de mange gode nye tiltag, der ligger i forslaget. Når vi i regeringspartierne med finansloven foreslår at investere massivt i erhvervsskolerne, så er det både for at sikre hænder til fremtidens nære velfærd og til den grønne omstilling. I en tid, hvor både private arbejdsgivere, kommuner og regioner gør sig bekymringer om, hvordan de skal kunne rekruttere medarbejdere i fremtiden, skal vi ikke bare satse på at

få flere i arbejdsstyrken, men vi skal også sikre, at det er de rette kompetencer, der uddannes. Og derfor vil vi skabe bedre rammer for de unge, der vælger en faglært uddannelse, uanset om det er på en social- og sundhedsskole, en erhvervsskole, en landbrugsskole, en handelsskole eller en maritim uddannelse.

Så også dette forslag handler om velfærden og den grønne omstilling på en og samme tid. Fjernvarmerørene skal svejses, patienterne skal have pleje, vindmøllerne skal rejses, børnene skal passes, ladestanderne skal monteres, og det kræver uddannede smede, uddannet sundhedspersonale, montører, pædagoger og elektrikere. Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi Socialdemokrater er særlig stolte af det store og tiltrængte løft til erhvervsuddannelserne, som vi er blevet enige om med vores regeringspartnere. Ikke blot er vi stolte af, at der med finansloven kommer de nødvendige penge til at investere i uddannelsens kvalitet, men også, at regeringen samtidig lægger op til, at svendebrev skal være adgangsgivende på lige fod med studentereksamen, den dag man måtte ønske at fortsætte sin uddannelse.

Jeg vil vende tilbage til de mange socialdemokratiske aftryk, der er i denne finanslov, for der er nok at fremhæve. Først vil jeg dog dvale en stund ved den del af finanslovsforslaget, vi nærmest aldrig taler om, altså alt rugbrødsarbejdet, den sikre drift. Finansloven er jo først og fremmest et udtryk for driften af den offentlige del af samfundet Danmark. Sådan i hele træskolængder er det ca. 1.350 mia. kr., der går til alt fra offentlige overførsler, driften af 98 kommuner, fem regioner, bloktilskud til Færøerne og Grønland, bidrag til det danske mindretal i Tyskland, grøn energi, forskning, forsvar, politi, retsvæsen og til meget, meget andet, og fra tid til anden dukker der derfor også det argument op i den offentlige debat, at man, når statens udgifter så udgør 1.350 mia. kr., da sagtens kan – og jeg citerer – finde penge til ... Og jeg er sikker på, at I selv kan afslutte den sætning, for den har vi alle hørt før.

Sandheden er, at takket være ansvarlige politikere i kommuner, i regioner og i Folketing og takket være dygtige og ansvarlige offentligt ansatte på alle niveauer er Danmark et samfund, hvor det generelle billede er, at borgernes penge i form af skatteindtægter forvaltes på en ansvarlig måde, hvor ansatte i alle dele af den offentlige sektor møder på arbejde hver dag for at løse de opgaver, de er blevet stillet, med stor faglighed. Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden her i dag til at anerkende alt det i finansloven, der ikke handler om nye initiativer, men som slet og ret handler om at drive samfundet Danmark.

Når Danmark er et solidt samfund med en stærk sammenhængskraft, stor tillid borgerne imellem og ikke mindst en bundsolid økonomi, så skyldes det ikke alene et stærkt erhvervsliv, hvor især medicinalindustrien skiller sig ud som en værdiskaber, men det skyldes også en offentlig sektor, der er produktiv. Derfor er jeg også glad for, at finanslovsforslaget i sin indledning understreger, at der i dette efterår skal tages hul på en af de vigtigste politiske opgaver. Den offentlige sektor, dens institutioner og dens medarbejdere fortjener en større tillid, og det skal ske gennem en frisættelsesreform startende med ældreområdet med det formål at sikre mere kvalitet, mere tid og mere nærvær for borgerne.

Kl. 09:13

Det vil ikke fjerne behovet for, at vi fortsat investerer mere i velfærden, efterhånden som flere har brug for en hånd fra fællesskabet. Med dette og med kommende finanslovsforslag er udgangspunktet som bekendt, som der står i regeringsgrundlaget, at pengene som minimum skal følge med den demografiske udvikling, og med det foreliggende finanslovsforslag ligger vi da også pænt over at dække demografien.

Som jeg indledte min ordførertale med, er regeringens finanslovsforslag især udtryk for en prioritering af velfærden og af den grønne omstilling. Ud fra hvad der er sagt i den offentlige debat

om forslaget, vil jeg gætte på, at en del af debatten her i salen i dag vil komme til at handle om, at forhandlingsreserven er mindre, end oppositionen kunne ønske det. Det ændrer dog ikke på, at jeg omvendt ikke har hørt noget i den offentlige debat den seneste uge, der indikerer, at der er partier, der har konkrete forslag til, hvad de så i givet fald ønsker fjernet fra finanslovsforslaget, og det tager jeg som et udtryk for en regering, der klogt har formået at lægge øret til jorden og lytte til, hvad der efterspørges, og det gælder ikke mindst, når det handler om den ekstra milliard, der er tilført permanent til den nære velfærd i kommuner og regioner. Havde regeringen ikke indarbejdet disse ekstra midler, der for en del kommuners vedkommende virkelig falder på et meget tørt sted, så ville en finanslovsforhandling, der var nået til det samme resultat, tidligst havde resulteret i midler i slutningen af året, og det havde krævet, at kommunerne så skulle genåbne deres budgetter til den tid. Derfor bifalder jeg, at regeringen noget utraditionelt har tilført velfærden ekstra midler, efter at økonomiaftalerne med kommuner og regioner var afsluttet. For det er tydeligt, at viljen til at hjælpe kommuner og regioner er til stede bredt i Folketinget.

Jeg vil derudover gerne fremhæve en række elementer i dette års finanslovsforslag, som vi Socialdemokrater er særlig glade for, og listen er ikke udtømmende. Ud over det markante løft af erhvervsuddannelserne, jeg allerede har nævnt, så giver vi nu arbejdsløse ufaglærte og faglærte med en forældet uddannelse permanent mulighed for at kunne tage en erhvervsuddannelse inden for et mangelområde på en forhøjet dagpengesats. Det kunne f.eks. være sosu'er, industriteknikere, smede, elektrikere og vvs'ere.

Regeringen vil frem mod 2030 prioritere mere end 3 mia. kr. til et historisk løft af psykiatrien, og dermed er fundamentet for en 10-årsplan lagt. Planen følger Sundhedsstyrelsens 37 anbefalinger til psykiatrien, som blev udarbejdet i 2022. Vi afsætter godt 1 mia. kr. til det grønne område. Det bringer os ikke i mål, men det skal bringe os videre i den grønne omstilling. Pengene skal bl.a. gå til en grøn omstilling af den tunge transport, en hurtigere udbygning af vedvarende energi på land, og til at fordoble antallet af danske hjem, der kan få støtte til at skifte fra gas til mere grøn opvarmning. Når den nye folketingssamling går i gang, kommer vi til at skulle tage stilling til ikke bare udmøntningen af den grønne fond og reserven i forhold til tung transport, men også det meget væsentlige, nemlig en aftale om landbrugets reduktionsmål.

I dag tilbydes ufrivilligt barnløse tre forsøg til fertilitetsbehandling på det offentlige regning. Vi afsætter 45 mio. kr. til at udvide antallet af forsøg. Der er stadig for mange, der går ud af den danske folkeskole uden basale færdigheder i dansk og matematik, og derfor prioriterer vi 0,5 mia. kr. fuldt indfaset til intensive læringsforløb i små hold i folkeskolen for de elever, der i dag har svært ved at finde ud af undervisningen. Forslaget læner sig op ad Reformkommissionens anbefalinger.

Domstolene er udfordret af meget lange sagsbehandlingstider, og det har bl.a. den uheldige konsekvens, at sager om erstatning i forbindelse med færdselsuheld kan trække ud i årevis, og hvad værre er, har der i straffesager været sagsbehandlingstider på op til 6 år. Det er ganske enkelt for længe at vente på, at retfærdigheden sker fyldest, og derfor afsættes 1,8 mia. kr. til domstolene over de næste 4 år. Dansk økonomi er stærk, og selv om vi også næste år stadig skal holde lidt igen med det offentlige forbrug for at sikre, at vi kommer helt ud af perioden med høj inflation, så afspejler finanslovsforslaget tydeligt, at vi kan sætte ind der, hvor det er mest nødvendigt, nemlig i forhold til at styrke velfærden og i forhold til at styrke den grønne omstilling.

Derfor ser Socialdemokratiet også optimistisk frem til forhandlingerne med de ni partier i Folketinget, der står uden for regeringen, forhandlinger om en bred finanslovsaftale, ligesom vi også ser frem til forhandlingerne om den forhøjede nordatlantpulje med de fire

folketingsmedlemmer, der repræsenterer Grønland og Færøerne. Tak for ordet.

Kl. 09:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og der er en lang række korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:18

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for det, og tak for talen. Mette Frederiksen, som jo både er Socialdemokraternes formand og landets statsminister, har sagt – og jeg citerer – at der er masser af penge. Jeg tror, det virker uforståeligt med det udsagn i de her dage og uger, hvor rigtig mange kommuner ser ind i at skulle lave budgetter med store besparelser – omkring halvdelen af landets kommuner skal spare på kernevelfærden – og hvor man så også, som ordføreren var inde på, kan se frem til et efterår med skattelettelser.

Jeg vil gerne læse et citat op og understrege over for formanden, at der altså er et citat, jeg læser op. Det er af borgmesteren i Sønderborg Kommune, en socialdemokratisk borgmester:

»I Sønderborg har vi inden for det seneste halve år gennemført kæmpe besparelser på ældre, børn og handicap, fordi vi simpelthen ikke kan finde pengene andre steder. Så jeg synes faktisk, det er at tisse på os.«

Hvad synes ordføreren om, at socialdemokratiske borgmestre – og der er jo rigtig mange af dem derude – har den holdning, at i en tid med rigtig god økonomi er det simpelt hen at opføre sig fuldstændig uacceptabelt over for landets kommuner og borgerne?

Kl. 09:19

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:19

Benny Engelbrecht (S):

Ja, for det første vil jeg sige, at efter det pågældende udsagn af latrinær karakter blev fremført, er der jo tilført en ekstra milliard til kommuner og regioner. For det andet vil jeg sige: Når fru Lisbeth Bech-Nielsen citerer statsministeren, ville det være klogt at gøre det i den rigtige kontekst.

For statsministeren har jo rigtigt påpeget, at når der i 2030 er et større råderum, end vi har i dag, og et større råderum end det, som vi havde forventet, så skal vi bare huske, at ud over at det så giver os nogle økonomiske muligheder, giver det os også den udfordring, som bl.a. kommunerne har talt om i en del år nu, nemlig at det kan være svært at rekruttere medarbejdere.

Jeg var også selv inde på det i min ordførertale, altså at vi også er nødt til at sikre, at vi uddanner til de rigtige kompetencer, for at sikre, at de nødvendige hænder også er til stede, bl.a. til at kunne klare velfærden, men også og ikke mindst for at kunne sikre, at vi er i stand til at komme i mål med den grønne omstilling.

Kl. 09:20

Formanden (Søren Gade):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 09:20

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det at kunne fastholde medarbejdere og rekruttere nye kræver jo investeringer; det kræver penge. Vi ser en medarbejderflugt fra landets hospitaler, daginstitutioner, folkeskoler, plejehjem. Det kræver investeringer. Det er det, medarbejderne selv siger. De siger: Vi vil have bedre løn- og arbejdsvilkår.

Så ja, penge kan gøre en del ved det her. Vi kommer ikke til at fastholde kernemedarbejdere i vores velfærdsinstitutioner, hvis vi ikke også investerer i velfærden.

Kl. 09:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:21

Benny Engelbrecht (S):

Jeg er faktisk fuldstændig enig i, at det er nødvendigt at investere, også i fastholdelse og rekrutteringer. Det er også derfor, regeringen i det her efterår går i gang med arbejdet med at kunne sikre et lønloft. Det skal ske gennem en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter, og der er afsat en ramme på 3 mia. kr. til det.

Kl. 09:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Hr. Dennis Flydtkjær, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 09:21

Dennis Flydtkjær (DD):

Først tak til hr. Benny Engelbrecht for talen. Ordføreren sagde i talen, at man havde lyttet til, hvad der bliver efterspurgt derude, og vi står med en utrolig god økonomi; det er jo ikke nogen hemmelighed. Men det, der undrer mig, er jo – bare for at sige det lidt firkantet – at de i Rødovre, tror jeg, diskuterer, om der er råd til skolemælk. Borgmestre rundtomkring i hele landet siger, at der er mangel på penge til at styrke kernevelfærden, men samtidig har regeringen, som Socialdemokratiet er med i, fundet 2.600 mio. kr. til udenrigstjenesten, til bl.a. flere ambassader i Afrika; dog over en 4-årig periode. Alene fra 2023 til 2024 stiger udviklingsbistanden med 2.870 mio. kr. Hvis man lytter til, hvad der er efterspurgt derude, er det så ikke en forkert prioritering, at regeringen kan give så mange milliarder til udenrigstjenesten og til udviklingsbistanden, mens de f.eks. i Rødovre Kommune skal sidde og diskutere, om der er råd til skolemælk?

Kl. 09:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:22

Benny Engelbrecht (S):

Når vi snakker om den kommunale økonomi i 2024, taler vi jo om det, som er råderummet i 2024, og herunder også de muligheder, vi har for at kunne sikre, at vi samlet set ikke kommer til at puste til den inflation, som har ramt vores samfund ret hårdt.

I de kommende år frem mod 2030 bliver der gradvis år for år flere penge, og derfor kunne man lave det samme regnestykke som hr. Dennis Flydtkjær og se, hvor meget der som minimum egentlig kommer til at blive tilført kommunerne i de kommende år yderligere ud over de penge, de har i dag, og den almindelige pris- og lønfremskrivning, og det ville jo ligge i størrelsesordenen 20-21 mia. kr. alt andet lige, hvis man blot lægger til grund, at man følger demografien – og det vil sikkert også være mere end det. Så hvis man absolut vil regne i de der langsigtede mål, kan man godt det, men det, vi behandler nu, er jo, hvor mange penge der er i 2024, og der er vi nødt til at tage det hensyn også, at hvis vi fører for mange penge ud i samfundet, risikerer vi at puste til inflationen.

Kl. 09:23

Formanden (Søren Gade):

Hr. Dennis Flydtkjær.

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg er helt enig i, at vi skal passe på med at puste til inflationen, men jeg vil give nogle andre eksempler. Man halverer bredbåndspuljen. Man nedprioriterer den offentlige transport i landdistrikterne, så man kan se, at busruter lukker. Der lukker skoler derude rundt omkring. Altså, der er virkelig mange ting, man kan prioritere pengene på, som jeg tror der efterspørges rundt omkring i de lokale samfund. Men det, man kommer frem til i et finanslovsforslag, er at opprioritere udenrigstjenesten med 2,6 mia. kr. hen over den 4-årige periode. Udviklingsbistanden skal stige bare på et år med 2.870 mio. kr. Hvordan kan det være, at man ikke har råd til bare at sikre, at bredbåndspuljen kan fortsætte på det nuværende niveau, når man kan finde så mange penge til udviklingsbistand og til udenrigstjenesten?

Kl. 09:23

Kl. 09:24

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:24

Benny Engelbrecht (S):

Tidligere har det været sådan, at bredbåndspuljen har skullet forhandles år for år, og nu lægger regeringen op til, at der kommer en bredbåndspulje med et langsigtet perspektiv. Det tror jeg sådan set er rigtig udmærket for de dele af Danmark, som har et behov for at få lavet yderligere investeringer. Heldigvis er vi jo godt dækket på bredbånd. Der er også en pulje til kollektiv transport. Og så er det jo sådan generelt, at udviklingsbistanden er en procentsats af det, som er vores bnp, og det er jo den brede aftale, der er i Folketinget: Når bnp vokser, bliver der også afsat mere til udviklingsbistand, ligesom der også bliver afsat mere til eksempelvis forskning.

Kl. 09:25

Formanden (Søren Gade):

Hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 09:25

Ole Birk Olesen (LA):

Det er svært for private arbejdsgivere og offentlige arbejdsgivere at få besat alle de stillinger, man opslår i disse år, og staten medvirker til at forstærke det problem ved hvert eneste år at bestemme i en finanslov, at der skal være endnu flere ansatte i den offentlige sektor, end der var året forinden. Socialdemokratiet gik til valg på, at der skulle være flere ansatte svarende til det såkaldte demografiske træk. Det var lidt en underdrivelse, når hr. Benny Engelbrecht siger, at det her forslag til finanslov rummer en anelse flere offentligt ansatte, end det demografiske træk kræver. Forslaget til finanslov rummer fem gange så mange flere offentligt ansatte, end det demografiske træk kræver, eller i hvert fald fem gange så høj en offentlig forbrugsvækst, end det demografiske træk kræver. Er det ikke for meget i en tid, hvor vi i forvejen har svært ved at besætte alle stillinger i det her samfund?

Kl. 09:26

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:26

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tror, at jeg kommer til at henvise til hr. Ole Birk Olesens indlæg senere i debatten, når vi sikkert fra andre steder i salen bliver beskyldt for at bruge for lidt på den offentlige sektor. Jeg synes, at der er en god balance. Den samlede indsats i forslaget til finanslov puster ikke yderligere til aktiviteten i samfundet. Aktiviteten er 0,0 pct., når man regner på det. Jeg er godt klar over, at forslaget til

finanslov for 2023 faktisk tog lidt aktivitet ud af samfundet, men aktivitetsniveauet med dette forslag er 0,0 pct., fordi dansk økonomi har det så godt, som den trods alt har det, og vi skal selvfølgelig ikke højere op end det.

Når det er sagt, er vi selvfølgelig også nødt til at tage noget af vores egen medicin, for når vi har bedt bl.a. kommunerne om at blive mere effektive i forhold til administration, er vi også nødt til at lade noget følge med på Slotsholmen, og det sker så også i form af en rammebesparelse på 400 mio. kr. om året.

Kl. 09:27

Formanden (Søren Gade):

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 09:27

Ole Birk Olesen (LA):

Det demografiske træk kræver, at det offentlige forbrug udvides med 0,4 pct. i 2024. Dette forslag til finanslov for 2024 rummer en udvidelse af det offentlige forbrug med 2,1 pct. – 2,1 pct.! Pengene fosser ud af statskassen, som en tidligere oppositionsleder sagde. Kunne man ikke opfordre til lidt mere ansvarlighed fra en regering, der siger, at den bekymrer sig om, at der er mangel på arbejdskraft til de opslåede stillinger, så denne regering ikke opslår et væld af nye stillinger i det offentlige med sit forslag til finanslov?

Kl. 09:28

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:28

Benny Engelbrecht (S):

Vi er jo bredt i Folketinget bl.a. enige om, at der f.eks. skal bruges flere penge på forsvaret, og i sagens natur kommer det også til at påvirke det samlede forbrug; andet ville alt andet lige være mærkeligt. Der er ikke nogen i regeringen og heller ikke nogen i Socialdemokratiet, der ønsker, at der skal bruges færre penge på eksempelvis velfærd, fordi vi samtidig øger investeringerne i forsvaret, som er bydende nødvendige.

Kl. 09:28

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 09:28

Pelle Dragsted (EL):

Tusind tak for det, og tak for talen. Her til morgen vågnede jeg op og tændte for radioen, ligesom mange andre danskere gør, og der kunne man jo høre et veritabelt nødbråk fra mange af landets borgmestre, ikke mindst mange socialdemokratiske borgmestre. De stillede nærmest med én stemme samme spørgsmål: Hvorfor prioriterer regeringen skattelettelser over velfærd? De fortalte om ældre, som nu kun skal have gjort rent hver tredje uge, om lokale skoler, der skal lukkes, og om mennesker, der er ramt af handicap og ikke får den hjælp, som de har krav på. Og så spurgte de: Hvorfor vælger en regering, særlig en socialdemokratisk ledet regering, at prioritere at sænke skatten for ejendomsinvestorer, for virksomhedsrvinger og for direktørfamilier og andre, altså store topskattelettelser, i en situation, hvor der simpelt hen er en krise ude i vores velfærdssamfund? Det spørgsmål vil jeg egentlig gerne sende videre. Hvad blev der af Socialdemokraternes tilgang om, at velfærden skulle komme før skattelettelser, når man hører det her fra landets kommuner derude?

Kl. 09:29

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:29

Benny Engelbrecht (S):

Man kan jo godt forstå, hvis der er nogle, der sidder derude og undrer sig lidt. Lige før sagde hr. Ole Birk Olesen, at pengene fosser ud af statskassen. Han har også i den offentlige debat fremhævet, at vi kommer til at brandbeskatte de allermest velstillede i samfundet. Hr. Pelle Dragsted siger så nærmest det stik modsatte. Sandheden er jo, at med det finanslovsforslag, der ligger her, prioriterer vi velfærden og det grønne. Hr. Pelle Dragsted kan ryste på hovedet alt det, han vil. I dette forslag er der én skattelettelse, og det vedstår vi gerne. Det er, at vi øger befordringsfradraget for de personer, der bor længst væk fra de større byer og på øerne. Der er afsat en ramme på 100 mio. kr. til det, som skal forhandles. Det er rigtigt, at det indeholder det. Men i forhold til den samlede balance og i forhold til de ekstra midler, der bruges på velfærden og det grønne, er det en ret lille, men ikke desto mindre væsentlig håndsrækning til dem, der bor uden for de største byer.

Kl. 09:30

Formanden (Søren Gade):

Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 09:30

Pelle Dragsted (EL):

Nu er det jo ikke kun gennem finansloven, at der føres økonomisk politik. Borgmestrene kan jo ligesom jeg og alle andre læse regeringsgrundlaget og se, hvilke skattelettelser der er på vej. Det er jo derfor, de spørger sig selv: Hvorfor er det, at en socialdemokratisk ledet regering prioriterer de her skattelettelser? Så er det da rigtigt nok, at Liberal Alliance gerne vil have meget mindre velfærd. Det burde ikke komme som nogen overraskelse for ordføreren.

Man må jo spørge sig selv: Hvem lytter en socialdemokratisk ordfører mest til? Er det Ole Birk Olesen eller ordførerens egne kollegaer ude i kommunerne? Så hvad er det, der er sket i Socialdemokratiet? Hvorfor prioriterer man nu skattelettelser over velfærd, når vi står med den krise, vi gør, i vores velfærdssamfund?

Kl. 09:31

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:31

Benny Engelbrecht (S):

Pelle Dragsted og andre kan gentage det, så meget de vil – jeg tænker, det står i Enhedslistens talemanuskript – men det ændrer ikke på, at med det finanslovsforslag, som vi faktisk behandler her og denne førstebehandling handler om, er der 100 mio. kr., som bliver brugt til et øget befordringsfradrag, og så er der nogle milliarder, som bliver prioriteret til velfærden og til det grønne. Så kan man være uenig i den prioritering. Så må man møde op til forhandlingerne med regeringen og foreslå noget andet. Det er man meget velkommen til. Men hvis det, man vil foreslå, er at tage nogle skattelettelser af bordet, så er der altså 100 mio. kr., som man kan foreslå til noget andet, hvorimod hvis man gerne vil fjerne nogle velfærdsinvesteringer, er der mange milliarder. Vi synes jo selvfølgelig, at det samlede katalog er det rette.

Kl. 09:31

Formanden (Søren Gade):

Hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:32

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for talen. Når jeg kigger de her 5 kg papirer igennem, er der én ting, jeg savner, og det er prioriteringer. Der sker en ret stor udvidel-

se af den offentlige sektor, der bliver brugt flere penge, bureaukratiet vokser. Vi har nu passeret 100.000 mennesker, der arbejder med administration i den offentlige sektor. For en regering, som har slået sig op på, at den var nødt til at blive dannet, for at den kunne lave de nødvendige reformer i Danmark, er det påfaldende, hvor få reformer der faktisk bliver lagt op til. Danmarks store økonomiske problemer, som først og fremmest er mangel på arbejdskraft, bliver ikke adresseret, hverken med finansloven eller andre dele af regeringens politik. Indtil videre er det eneste, der er sket, at man har afskaffet store bededag – et tiltag, som der nærmest er konsensus blandt økonomer om ikke har nogen effekt på arbejdsstyrkens størrelse på lang sigt, fordi folk bare vi tage fri på andre tidspunkter.

Hvornår kommer reformerne? Og meget specifikt vil jeg spørge: Hvorfor bliver der ikke taget et opgør med den her meget store stigning i bureaukratiet i den offentlige sektor?

Kl. 09:33

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:33

Benny Engelbrecht (S):

I den forgangne uge har jeg skullet forsvare, hvorfor regeringen har foreslået en rammebesparelse på den statslige administration. Det er ikke noget, som er blevet taget utrolig vel imod af de offentligt ansattes fagforeninger, kan jeg godt afsløre. Så det, at der ikke skulle blive foretaget besparelser den vej igennem, kan jeg simpelt hen ikke genkende. Det er faktisk nogle meget sure mennesker, der er i de faglige organisationer. Men vi må bare sande, at vi også er nødt til at tage vores egen medicin, og vi har bl.a. bedt regioner og kommuner om at spare på administrationen, og så er staten selvfølgelig også nødt til at gøre det.

Vi har en målsætning om at forbedre arbejdsudbuddet med 45.000 i denne regeringsperiode, og i betragtning af at vi på 8 måneder allerede har nået en arbejdsudbudsforøgelse på 13.050 personer – altså en betydelig større forbedring af arbejdsudbuddet end både i den sidste og den forrige regeringstid bl.a. med en regering, hvor hr. Rasmus Jarlov selv var med – synes jeg ikke, det er rigtigt at klandre den her regering for ikke at reformere samfundet.

Kl. 09:34

Formanden (Søren Gade):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 09:34

Rasmus Jarlov (KF):

Det er jo så vel at mærke kun, hvis man i modsætning til de fleste økonomer, inklusive vismændene, tror på, at afskaffelsen af store bededag giver den store forøgelse af arbejdsudbuddet, som regeringen påstår. Det er nok tvivlsomt.

Grunden til, at der er modstand lokalt mod, at man bare sætter et mål om, at nu må der ikke være flere administrative medarbejdere, er, at det ikke nytter noget bare at fyre bureaukraterne, før man har afskaffet årsagen til bureaukratiet, som er en masse regler. Det er derfor, vi efterspørger, at regeringen gør noget seriøst for at sanere i mængden af regler, have mere simple regler, så det ikke er nødvendigt at have så mange bureaukrater ansat. Der er jo en grund til, de bliver ansat. Det er ikke, bare fordi man ønsker at bruge flere penge; det er, fordi der er så mange komplicerede regler. Så det projekt kunne vi virkelig godt tænke os at regeringen gik i gang med: mere simple regler.

Kl. 09:35

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:35

Benny Engelbrecht (S):

Vi foretrækker jo at have en større tillid til de offentligt ansatte, at frisætte kommuner og institutioner og ansatte, så de i højere grad får et frirum til at udnytte deres egen faglighed. Det tror vi er et rigtig godt udgangspunkt.

Så er det jo spændende nok at citere de økonomiske vismænd, men jeg har ikke hørt de økonomiske vismænd sige, at der ikke skulle være den effekt, som regeringen har regnet sig frem til der vil være i 2030. Det, de har sat spørgsmålstegn ved, er effekten på længere sigt. Den diskussion kan man altid tage – en spændende akademisk diskussion – men det ændrer ikke på, at med den gængse måde at regne på, som Konservative i regeringssammenhæng også har anvendt, er det 13.050 personer, som vores arbejdsudbud er øget med.

Kl. 09:35

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 09:35

Samira Nawa (RV):

Mange tak, og tak til ordføreren for talen. Jeg bemærker, at der igen og igen bliver sat fokus på, at bl.a. velfærd, men jo også den grønne omstilling er omdrejningspunktet for dette års forslag til finanslov. Det er også flere gange blevet fremhævet, bl.a. i finanslovsstykket, at der er blevet afsat 1 mia. kr. til den grønne omstilling. Det er jo noget af det, jeg godt kunne tænke mig at dykke lidt ned i og høre ordføreren bekræfte, altså at der ikke er tale om 1 mia. kr. i såkaldte nye penge i 2024, men at noget af det stammer fra, dengang vi sammen lavede den grønne fond, dvs. den tidligere regerings penge.

Kl. 09:36

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:36

Benny Engelbrecht (S):

Vi skal samlet tage stilling til grønne midler over de kommende år for 1 mia. kr. Det er måske det, som godt kan forvirre lidt. Hvis man summer op over årene – også overslagsårene – så er der 1 mia. kr. ekstra. Og det er jeg glad for, fordi det jo betyder, at vi har muligheden for at kunne prioritere noget af det her. Det er klart, at noget af det også er lagt oven i den grønne fond, og det er rigtig fint, for der har vi jo alle muligheden for på tværs af de partier, som er med i den grønne fond, at prioritere, hvad det så er, der skal tages med i forhold til den grønne omstilling.

Kl. 09:37

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa.

Kl. 09:37

Samira Nawa (RV):

Tak for svaret, for det synes jeg faktisk er mere ærlig snak end det, jeg fornemmer der er lagt frem hidtil. Det er nemlig hen over årene, at der er sat 1 mia. kr. af, og ikke alene i 2024. Noget af det, som jeg bl.a. er optaget af både i forhold til vores sikkerhedspolitiske interesser, men så sandelig også i forhold til den grønne omstilling, er fjernvarme og udrulning af fjernvarme, som jo går i stå, hvis ikke vi har en opfyldning af fjernvarmepuljen. Vil ordføreren ikke sætte et par ord på, hvorfor Socialdemokratiet ikke har prioriteret lige præcis fjernvarmepuljen med finanslovsforslaget?

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:38

Kl. 09:38

Benny Engelbrecht (S):

De konkrete prioriteringer, der skal ske i udmøntningen af den grønne fond, er der jo ikke sat ord på. Der er en række puljer, som der skal forhandles om, og det er en af dem. Der er jo heller ikke lagt konkrete forslag på bordet for SSA-reserven, og der er heller ikke lagt konkrete forslag på bordet endnu, når det handler om forskningsreserven, for det vil typisk være noget, der kommer udspil om, når vi kommer til forhandlingerne. For SSA-reservens vedkommende og for forskningsreservens vedkommende sker det, når der kommer sættemøder i oktober. Jeg kender ikke tidsrammen endnu for den grønne fond, men det er jo oplagt, at det er et af de elementer, som kan tages ind der. Jeg ved, der også er mange andre ønsker, også ønsker, som ligger uden for energiområdet, altså f.eks. sådan noget som jordforurening og andet. Det kommer vi jo til at tage i det forhandlingsrum.

Kl. 09:38

Formanden (Søren Gade):

Hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:38

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Jeg vil gerne vende tilbage til de voldsomme nedskæringer, vi ser i øjeblikket i velfærden, især på ældreområdet, hvor rigtig mange borgmestre og socialdemokratiske borgmestre jo råber vagt i gevær. Vi ser plejehjemspladser blive nedlagt og dagcentre, der bliver lukket ned. Vi ser folk, der bliver spist af med nærmest ingen rengøring, personlig pleje osv. Og det er jo så kombineret med, at der stadig er et kæmpestort efterslæb på folkepensionen. Jeg tror, at det er efter den inflation, vi har oplevet de seneste år; det er i hvert fald 5 pct., der mangler i forhold til en reallønssstigning, hvilket vel grundlæggende svarer til, at man som folkepensionist nu mangler penge i 20 ud af årets 365 dage, i hvert fald i forhold til den købekraft, der var for bare 5 år siden.

Der vil jeg bare høre: Hvad lægger regeringen egentlig op til på ældreområdet i det her forslag til finanslov? Jeg kan ikke se, at der er nogen korrektion i forhold til folkepensionen, selv om der er et kæmpe efterslæb og vi burde hæve folkepensionen bare for at løfte den op i forhold til det købekraftstab, der er sket de seneste år. Og jeg kan egentlig heller ikke se, at man gør ret meget for de ældre i forhold til de nedskæringer, der sker. Man kan godt finde milliarder til udlændingeområdet og udenrigsområdet osv., men hvad får de ældre egentlig, hr. Benny Engelbrecht?

Kl. 09:40

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:40

Benny Engelbrecht (S):

Der er bl.a. lagt op til en pulje på ældreområdet til værdig ældrepleje på 100 mio. kr. i finanslovsforslaget, og derudover, som jeg også nævnte i min indledende tale, går vi på ældreområdet i gang med den store frisættelsesdagsorden. Og det er klart, at hvis vi for alvor skal kunne komme i mål med at sikre en mere værdig ældrepleje, er vi også nødt til at give den enkelte medarbejder i ældreplejen et langt større medansvar for sin egen arbejdstid, at have færre skemaer og at have en mindre rigid tilgang. Generelt blev den måde, vi regulerer pensionerne på, ændret under en tidligere regering, som

bekendt med Dansk Folkepartis mellemkomst, med den daværende finansminister, hr. Kristian Jensen, og der kan man sige, at der så blev ændret på det princip, som havde været anvendt hidtil, herunder ved at der ikke længere går penge til andre områder end pensionerne, og det var jo en væsentlig ændring, som hele Folketinget stod bag.

Kl. 09:41

Formanden (Søren Gade):
Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 09:41

Morten Messerschmidt (DF):

Jo, men jeg tror ikke, at det kommer som nogen overraskelse, at der er sket en del siden 2019. Bl.a. har vi haft en inflation her i landet, som især folkepensionisterne jo ikke kan gøre ret meget ved, fordi de ikke længere er på arbejdsmarkedet; de kan ikke bare tage et par timers ekstra arbejde for lige at kompensere; de kan ikke sætte sig ned og kræve mere i løn osv. over for deres arbejdsgiver. Og der er hr. Benny Engelbrechts og Socialdemokratiets svar altså ingenting. Det, han så peger på, er, at der er en pulje på 100 mio. kr., som man vil lave værdig ældrepleje for, samtidig med at man fjerner hele den milliard, som indtil i år har været øremærket til netop de ældre. Er det ikke rigtigt, at man fjerner værdighedsmilliarden og lader den gå ind i det almindelige bloktilskud, sådan at den fremover kan bruges på alle mulige andre områder end ældreområdet?

Kl. 09:41

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:41

Benny Engelbrecht (S):

Det ville nok være en underlig antagelse at komme med, når kommunerne – for det er jeg enig i, hr. Morten Messerschmidt – påpeger, at de har et behov for bl.a. at kunne styrke ældreplejen, og når man har overladt det til kommunerne selv at have ansvaret for den milliard, at de så botaniserer svært i det. Det tror jeg simpelt hen ikke på; det har jeg altså svært ved at forestille mig. Og så tror jeg, at det, som hr. Morten Messerschmidt sigter på med sine spørgsmål om pensionen, handler om satsreguleringen, som jo netop blev ændret med det princip, vi havde, hvor vi afskaffede satspuljen for år tilbage.

Kl. 09:42

Formanden (Søren Gade):

Tak. Fru Christina Olumeko, Alternativet. Værsgo.

Kl. 09:42

Christina Olumeko (ALT):

Hej, og tak for ordet, og tak til ordføreren for Socialdemokratiet for en fin tale. Jeg vil i længere vendinger kommentere på det, når jeg selv holder tale på vegne af Alternativet, men til gengæld vil jeg gerne stille ordføreren et mere konkret spørgsmål til prioriteringerne til erhvervsskolerne, som vi jo er enige med regeringen og Socialdemokratiet i. Jeg vil gerne spørge ordføreren, hvilke overvejelser Socialdemokratiet gør sig omkring at kigge på eksempelvis revidering af læreplaner og gøre andet for, at erhvervsskolerne bliver mere bæredygtige.

Kl. 09:43

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:43

Benny Engelbrecht (S):

Konkret er den økonomi, der er lagt op til, afsat som en ramme, som skal udmøntes med forhandlinger i Folketinget, og jeg kan simpelt hen ikke huske, om Alternativet er en del af den forligskreds. Der bliver jeg lige svar skyldig, men det er klart, at den forligskreds, som er i forbindelse med universitetsreform og i forbindelse med erhvervsskolerne, jo bliver inddraget i, hvordan pengene skal udmøntes. Konkret kommer regeringen til at have et forslag, som der så bliver indkaldt til forhandlinger om hvordan konkret skal udmøntes, og i den forbindelse har jeg svært ved at forestille mig, at der ikke også er en naturlig interesse ude i skolerne i, at når der skal investeres i den sektor, vil man også se på en bæredygtighed, også fordi det er noget af det, som helt naturligt også indgår i rigtig mange af uddannelserne og de faglige uddannelser.

Kl. 09:44

Formanden (Søren Gade):

Fru Christina Olumeko for sin anden korte bemærkning.

Kl. 09:44

Christina Olumeko (ALT):

Tak. Tak til ordføreren for svaret. Jeg er med på, at der er en forligskreds på uddannelsesreformen, hvor nogle af pengene kommer fra, men en del af pengene er jo også nogle, som regeringen har fundet andetstedsfra. Jeg tror, at det er omkring halvdelen, der er fundet andetstedsfra, og vil de penge også være forligsbelagt i den gamle forligskreds?

Kl. 09:44

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:44

Benny Engelbrecht (S):

Det bliver jeg nødt til at studere nærmere. Jeg kan simpelt hen ikke huske præcis, hvilke forligsbelæggninger der er på det område. Det beklager jeg at jeg ikke har forberedt mig grundigt på, men det er selvfølgelig noget, som vil blive afklaret, og som også vil kunne blive oplyst, hvis man spørger i Børne- og Undervisningsministeriet; det er klart. Det er ikke sådan, at vi på forhånd har tænkt os at udelukke nogen fra at være med i det, og jeg vil også gerne anerkende, at Alternativet er enig i, at der bliver prioriteret på det her område.

Kl. 09:45

Formanden (Søren Gade):

Hr. Jacob Mark, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:45

Jacob Mark (SF):

Der er jo elementer i den her finanslov, som er rigtig gode. Det gælder løftet til erhvervsuddannelserne efter lærlingeoprøret, og det er rigtig godt for børnefamilierne, at man styrker fertilitetsbehandlingen, så det skal regeringen sådan set have ros for, synes jeg. Men det, som vi kritiserer i SF, er, at den samlede retning er skæv, og det er jo også det, de socialdemokratiske borgmestre er ude at sige: Mens man på Christiansborg, i hvert fald i regeringen, lader til at have en opfattelse af, at der er penge nok, sparer man på skolen, sparer man på ældreplejen, og sparer man på kernevefærdien. Og lige om lidt skal der så deles store skattelettelser ud til dem, der har mest, nærmest målrettet politikere, der tjener lige præcis det, vi tjener. Det er jo den retning, som vi synes er skæv.

Hvordan kan Socialdemokratiet mene, at det er rigtigt at lægge en finanslov frem, der samlet set vil føre til besparelser på den danske folkeskole, og som samlet set vil betyde, at f.eks. de forbereden-

de grundtilbud for vores unge sårbare mennesker får færre penge, mens regeringen lige om lidt vil give store skattelettelser til dem, der har mest?

Kl. 09:48

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:46

Benny Engelbrecht (S):

Det pågældende lovforslag – det, der ligger nu – indeholder ét forslag til en skattelettelser, og det er et forøget befordringsfradrag. Det er 100 mio. kr., der kan bruges til det. SF er meget velkommen til at komme ind til forhandlingerne og foreslå, at det bliver fjernet. Det er en prioritering, man er meget velkommen til at komme med. Derudover er der 0,5 mia. kr. til forhandlingsreserven, og som regeringen også skriver i regeringens finanslovsforslag, forestiller man sig, at de midler skal anvendes på to hovedområder, nemlig på velfærd og på det grønne. Det er klart, at det må de partier, som så kommer med ind til forhandlingerne, være med til at påvirke. Men det fremgår i hvert fald tydeligt, i hvilken retning regeringen ønsker at gå med det, og der håber jeg selvfølgelig, at også SF vil komme med ind og være med til at påvirke de prioriteringer med konkrete forslag.

Kl. 09:47

Formanden (Søren Gade):
Hr. Jacob Mark.

Jacob Mark (SF):

Men en retning er jo ikke bare, hvad der står i en finanslov. Altså, man kan jo ikke isolere det til, hvad der alene står i finanslovsudkastet, når vi ved, at der lige om lidt skal deles milliarder ud i skattelettelser. Så er det jo, det virker underligt, at regeringen accepterer massive besparelser på velfærden ude i kommunerne. Man kan jo ikke isolere det; det hænger jo sammen.

Derfor er mit spørgsmål: Med det regeringsgrundlag og med den udsigt, regeringen og Socialdemokratiet har lagt frem, til store skattelettelser til dem, der har mest, hvordan kan man så finde på at spare på CFU Danmark, Center for Undervisningsmidler, der leverer god undervisningsmateriale til folkeskolerne, og hvordan kan man finde på at spare på fgu'erne, så de får færre penge? Hvad er retningen i det?

Kl. 09:47

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:47

Benny Engelbrecht (S):

Der er en række retninger, der handler om at styrke bl.a. folkeskolen og andet, i det foreliggende finanslovsforslag. Hvis man snakker om andre økonomiske prioriteringer, snakker vi om 2030-planen, og der er det velkendt, at en af de største poster, som kommer til at blive lagt ind fra regeringens side dér, bliver et løft af velfærden, som som minimum skal kunne følge med demografien. Det vil jo så sige et beløb i hvert fald i størrelsesordenen 20-21 mia. kr. frem mod 2030, hvis vi blot skal kunne følge med den demografiske udvikling.

Det er klart, at det kommer vi til at tage til den tid. Og så skal man altså også bare lige huske, at hvis man kigger på den skattereform, der er lagt op til i regeringsgrundlaget, er den, der relativt set får den største gevinst, den enlige forsørger.

Kl. 09:48

Formanden (Søren Gade):
Hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Jeg tror, noget af det, vi kan blive enige om, jo er, at der er prioriteringer hele vejen igennem en finanslov. Så langt, så godt. Det er nok noget, som socialdemokrater og danmarksdemokrater kan blive enige om.

Der, hvor kæden måske hopper af, er i forhold til nogle af de prioriteringer, der kommer, bl.a. i forhold til den økonomaftale, som hr. Benny Engelbrechts parti jo også har været med til at lave, for både KL og Danske Regioner. Der er en række af de her kommuner, som er ledet af socialdemokrater, bl.a. Frederikshavn Kommune, hvor Birgit Stenbak Hansen jo har været ude og sige, at der kun er knoglerne tilbage.

Jeg synes egentlig, det er lidt trist, når vi har borgmestre, der er nødt til at konstatere det, i forhold til at der åbenbart godt kan prioriteres de her berømte 2,6 mia. kr. til at lave nye konsulater i Nordafrika og andre steder. Er det sådan en almindelig prioritering, man har i regeringen og også hos Socialdemokraterne i øvrigt, at det er bedre at bruge pengene så langt væk fra borgerne som overhovedet muligt – og så pyt med, at der kun er knogler tilbage i mange af vores landdistriktskommuner?

Kl. 09:49

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:49

Benny Engelbrecht (S):

Hr. Hans Kristian Skibby indleder med at henvise til økonomaftalen. Det er den, der tilfører kommunerne 2,4 mia. kr., og det er jo rigtigt, at det har givet udfordringer i kommunerne. Det er også derfor, jeg i min indledende tale påpegede, at jeg synes, det er fornuftigt, at man så, noget utraditionelt, efter den økonomaftale har tilført ekstra midler til kommuner og regioner, samlet 1 mia. kr. og de 650 mio. kr. heraf til kommunerne. Det løser ikke alle udfordringer, men det løser i hvert fald nogle af de værste af udfordringerne i forhold til det, der ellers lå, og det synes jeg er klogt og fornuftigt.

Så må man bare sige, at det jo altså ikke er sådan, at der bruges det store milliardbeløb, som hr. Hans Kristian Skibby nævner, næste år på Udenrigsministeriets område. Altså, hvis man skal begynde sådan at opregne 1-årige udgifter over for noget, som er hen over de samlede overslagsår, bliver det nogle lidt underlige sammenstillinger. Så lad os prøve at holde os til at sammenligne år for år, og der gives markant mere til kommunerne og regionerne næste år, end der gives til Udenrigsministeriet.

Kl. 09:51

Formanden (Søren Gade):
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 09:51

Hans Kristian Skibby (DD):

Jamen jeg ved udmærket, at det er over 4 år, man prioriterer de 2,6 mia. kr., men alene til næste år er det næsten 500 mio. kr., som bliver prioriteret ekstraordinært i forhold til det. Samtidig kan man f.eks. se i forhold til den aftale, som regeringen har lavet med Danske Regioner, at pengene forslår som en skrædder et vist sted.

Altså, senest kunne vi i går se, at i Region Midtjylland fjerner man fire ud af ti akutlægebiler, som jo primært servicere folk, der kommer til skade eller bliver syge i landdistrikter. Fire ud af ti akutlægebiler er man nødt til at fjerne, fordi den økonomaftale, man har lavet, simpelt hen ikke kan dække de udgifter, som stiger i regionerne. Og det er ikke, fordi regionerne ikke kan styre pengene. Det

er simpelt hen, fordi demografi og alle mulige andre ting bevirker det. Altså, stigende medicinudgifter osv. gør, at budgettet skrider.

Kl. 09:51

Kl. 09:54

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:51

Benny Engelbrecht (S):

Det er rigtigt, at der er medicinudgifter, bl.a. til et enkelt præparat, som jeg kan forstå trækker medicinaludgifter for over 1 mia. kr. Det er meget voldsomt. Det er også noget, som sundhedsministeren helt konkret og meget forståeligt er gået ind i.

Men man skal altså også lige huske, at regeringen allerede har tilkendegivet, at der vil ske en meget markant forøgelse af investeringen på sundhedsområdet, i 2030-planen. Altså, det er 5 mia. kr., som skal udmøntes i de kommende år.

Kl. 09:52

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Jeg henstiller til, at både spørgere og ordførere overholder taletiden, idet færre ellers vil kunne få ordet.

Nu giver jeg ordet til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 09:52

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Da statsministeren, fru Mette Frederiksen, var beskæftigelsesminister, lavede hun sammen med Venstre og hr. Lars Løkke Rasmussen en reform, som virkelig ramte nedslidte lønmodtagere hårdt. Det kom der rigtig, rigtig meget kritik af, og mange er stadig ramt af de reformer. Så lovede statsministeren, at hun ville stå i spidsen for at lave reformerne om. Men det er ikke det, vi har set. Tværtimod er vi vidne til, at statsministeren nu sammen med Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne står i spidsen for igen at svigte nedslidte lønmodtagere. Jeg kan godt forstå, hvis der er rigtig mange ude på arbejdspladserne, som er ramt af en arbejdsskade, som er ramt af sygdom, der simpelt hen ikke forstås det. Hvorfor gør man ikke, som man lover, men i stedet for nu vil forringe seniorpensionen og tage penge ud og væk fra nedslidte lønmodtagere?

Kl. 09:53

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:53

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo ikke sådan, at man kommer til at fjerne en rettighed for nogen, som er på det område. Det er rigtigt, at der efter det seneste valg ikke længere er et politisk flertal i Folketinget for de ændringer, der var lagt op til, af seniorpensionen. Og der var flere andre forlig, hvor det var det samme. Der er nogle forlig, hvor regeringen, selv om der ikke længere var et flertal, gik ind og forhandlede – og i regeringsgrundlaget sikrede man, at det blev videreført. Det skete f.eks. med retten til 110 pct. dagpenge, men der var også ting, som det ikke lykkedes at få igennem, og der er seniorpensionen en af dem. Det betyder så, at der ikke sker en udvidelse af muligheden, og det er jo en naturlig konsekvens af valgets tale.

Kl. 09:54

Formanden (Søren Gade):
Fru Victoria Velasquez.

Victoria Velasquez (EL):

Men det er jo simpelt hen usandt. Der er jo et flertal for at forbedre seniorpensionen. Derudover ændrer det ikke på den ansvarsfralægelse, vi nu hører fra Socialdemokratiets side. Vi har mulighed for tilbagetrækning, og der går man direkte ind og tager penge ud, og man er endda så fræk at tage kalde det en Arneplus, selv om det summeret op bliver til en Arneplus. Oven i det skaber man nu for de mennesker, der havde udsigt til at kunne få en seniorpension, en enorm utryghed. Forhandlingerne er ikke engang gået i gang, og så tager man flere hundrede millioner ud i forhold til nedslidtes tilbagetrækningsmuligheder. Hvordan kan man forsvare det?

Kl. 09:55

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 09:55

Benny Engelbrecht (S):

Det er altså sådan, at flertallet bortfaldt. Fru Victoria Velasquez kan godt ryste på hovedet, men hvis man tager den oversigt, som Finansministeriet udarbejder efter folketingsvalg og oversender til Finansudvalget, fremgår det, hvad det er for nogle forlig og aftaler, der fortsat består. Og det er et af dem, der ikke har overlevet valget. Et andet eksempel på det er f.eks. »Bedre og billigere«-forligskredsen på transportområdet. Der er nogle ting, der bortfalder, og så forsøger man selvfølgelig efter bedste evne at arbejde videre inden for området. Men når der ikke længere er et flertal, bliver man også nødt til at handle derefter.

Kl. 09:56

Formanden (Søren Gade):

Fru Sofie Lippert, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:56

Sofie Lippert (SF):

Tak for det. Et område, som også oplever, at der skæres, er Familieretshuset. Her skal 100 af husets 828 medarbejdere afskediges. Efter flere år med lange ventelister var udviklingen ellers endelig vendt, så kriseramte familier kunne få deres sager afgjort hurtigere. Nu ser man så ind i, at det kan sættes over styr, og Mødrehjælpen frygter tilbageslag. Samtidig kom der også for nylig kritik fra tænketanken Justitia, der mener, det halter gevaldigt med sagsbehandlingen. Så mit spørgsmål er: Mener ordføreren, at vi kan tillade os at lade massefyringerne ske, eller er det et område, der kræver ekstra opmærksomhed på at sikre tryghed og retssikkerhed især for børnenes skyld?

Kl. 09:56

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:56

Benny Engelbrecht (S):

Lige et øjeblik. Jeg skal ærligt indrømme, at jeg ikke arbejder med Familieretshuset til daglig, så jeg er lige nødt til at slå op i mine noter på dette område.

For så vidt angår de afskedigelser, som er sket i Familieretshuset, er jeg bange for, at jeg er nødt til at henvise til social- og boligministeren. Det kan jeg ikke redegøre nærmere for her.

Kl. 09:57

Formanden (Søren Gade):

Fru Sofie Lippert.

Kl. 09:57

Kl. 09:59

Sofie Lippert (SF):

Jeg kan prøve at spørge i lidt mere generelle vendinger: Mener Socialdemokratiet ikke, at det er et stort problem, hvis vi oplever, at der igen vil være stigende ventetider på at få behandlet familieretlige sager, fordi man vælger at spare på bevillingen til Familieretshuset?

Kl. 09:57

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:57

Benny Engelbrecht (S):

Også i den offentlige debat op mod denne første behandling har det jo været nævnt, at der er partier, som ønsker at diskutere området i finanslovsforhandlingerne. Det ser jeg selvfølgelig frem til.

Kl. 09:58

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 09:58

Susie Jessen (DD):

Tak, og tak til ordføreren for talen. I Danmarksdemokraterne er vi jo selvfølgelig ret optaget af landdistrikterne og det her med, at det skal kunne hænge sammen i hele landet. Derfor har vi også et fokus på nogle af de her puljer, der ligger i finansloven. Jeg kunne godt tænke mig at spørge til en af de helt specifikke puljer, nemlig den her med det forhøjede udkantstilskud til almene gymnasier, som man vil beskære med 15 mio. kr. Det lyder jo ikke af særlig meget, når vi står herinde og diskuterer finanslov, men det betyder jo faktisk, at der er 31 almene gymnasier ude i landet, som kommer til at miste cirka ½ mio. kr. hver. Det er rigtig mange penge for de her små gymnasier i Nakskov, Vejen, Lemvig, Faaborg og alle mulige steder ude i yderområderne, fordi det rent faktisk handler om deres overlevelse. Så helt kort og konkret kunne jeg bare godt tænke mig at spørge ordføreren: Hvorfor har man dog gjort det?

Kl. 09:59

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:59

Benny Engelbrecht (S):

Så skal man jo snakke med den ansvarlige ressortminister, men det er også klart, at hvis fru Susie Jessen og Danmarksdemokraterne ønsker det, er man jo velkommen til at tage et ønske med til finanslovsforhandlingerne.

Kl. 09:59

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 09:59

Susie Jessen (DD):

Det vil vi selvfølgelig gøre sammen med en masse andre puljer, der også er blevet skåret i, altså bl.a. bredbåndspuljen, puljen til landsbyfornyelse og andre puljer. Og så kan man jo diskutere det her med forhandlingsreserven. Vi er jo ikke sådan helt vilde med at skulle gå ind og bare lappe løs på de ting, man har gjort dårligt for landdistrikterne. Her vil vi jo gerne videre. Så når man gerne vil være et parti, der vil have, at Danmark ikke knækker over, kunne jeg godt tænke mig at høre, hvorfor i alverden man så skærer i de her puljer i en finanslov, hvor der er masser af penge. Det giver ikke nogen mening for mig.

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 09:59

Benny Engelbrecht (S):

Der er en del af de puljer, som der bliver lagt op til, som har været puljer, der ofte har været 1-årige. De bliver nu sikret over en længere periode, hvilket alt andet lige giver en bedre mulighed for planlægning. Hvis vi f.eks. tager bredbåndspuljen, ved man, at der ikke blot er penge i 2024, men også er det de efterfølgende år, så den landsby, det område i Danmark, som måtte ønske at lave et projekt og samle tilslutning fra et tilstrækkeligt antal borgere, ved, at hvis de ikke når det i 2024, vil muligheden også være der i det efterfølgende år.

Kl. 10:00

Formanden (Søren Gade):

Hr. Nick Zimmermann, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:00

Nick Zimmermann (DF):

Jeg vil prøve at spørge lidt ind til din socialdemokratiske kollega, som er borgmester i Næstved. Han fortæller i dag til TV 2 Nyhederne, at han er rigtig ked af det, og at han er rigtig skuffet over regeringen, for i Næstved kan de ældre nu ikke længere få støvsuget af hjemmehjælpen; de skal i stedet for selv investere med egne penge i en robotstøvsuger. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren, hvor ordføreren egentlig mener at værdigheden er blevet af ude i kommunerne. Er det her virkelig sådan, man forestiller sig at fremtiden skal være i flere kommuner end kun i Næstved Kommune, hvor man altså ikke længere kan få støvsuget, men hvor man i stedet for selv skal investere i en robotstøvsuger?

Kl. 10:01

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:01

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tror, at man kan sige mange ting, men at dette finanslovsforslag og den samlede ramme på sådan cirka 1.350 mia. kr., som vi forhandler i dag, skulle være et udtryk for, at regeringen har taget stilling til, hvilken slags støvsugning der skal foregå i Næstved, ville trods alt nok være at stramme den. Når det er sagt, er det klart, at vi også anerkender, at kommunerne er presset på deres økonomi, og det er også præcis derfor, at når hr. Nick Zimmermann og hr. Nick Zimmermanns parti møder op til forhandlingerne med regeringen, så vil forhandlingsreserven også være lidt mindre, end den måske traditionelt har været. Det er, bl.a. fordi regeringen på forhånd har besluttet sig for at tilføre ekstra midler til kommuner og regioner. Man kan altid diskutere, om man så skulle tilføre mere, men nu er det altså besluttet, og det er besluttet uden for rammen af økonomifalderne, som ellers er det, der sætter rammerne for kommunernes og regionernes økonomi.

Kl. 10:02

Formanden (Søren Gade):

Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 10:02

Nick Zimmermann (DF):

Okay, det er bare lige for at forstå det: Så i forhold til de ældre borgere i Næstved, der har betalt skat hele livet og bidraget til velfærdssamfundet igennem hele deres liv og nu har nået en alder, hvor

fysikken ikke længere tillader, at de kan støvsuge i deres eget hjem, mener Socialdemokraternes ordfører så, at det er o.k., at de bare skal gå ud og investere i deres egen robotstøvsuger? Og hvad så med de ældre borgere i Næstved, der ikke nødvendigvis har råd til at købe deres egen robotstøvsuger? Der er jo nogle, som har rigtig svært ved at få enderne til at mødes. Hvad vil ordføreren gerne fortælle dem i dag? Hvad skal de forvente af regeringen, hvis de for det første står og ikke har råd til at købe en robotstøvsuger og for det andet rigtig godt kan lide at få den personlige hjælp, det er at få støvsuget i sit hjem?

Kl. 10:02

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:02

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan også godt lide at få støvsuget i mit hjem. Men det er ikke dette Folketing, som bestemmer, hvordan ældreplejen håndteres i Næstved Kommune eller nogen andre kommuner. Det, vi sætter rammerne for, er økonomien i kommunerne, og der må jeg lige minde om, at hvis man skuer tilbage i tid og ser på de tidspunkter, hvor hr. Nick Zimmermanns parti har været ansvarlig for at levere de afgørende stemmer til finanslove, så er der jo ikke blevet tilført tilstrækkelige midler til kommunerne og regionerne i de år, i forhold til hvad der er sket i den tidligere regerings tid og i denne regerings tid, hvor vi sikrer, at der bliver investeret i velfærd.

Kl. 10:03

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og vi siger tak til ordfører hr. Benny Engelbrecht. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste, der får ordet, er hr. Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Kl. 10:03

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Finanslovsforslaget er ansvarligt, det puster ikke til inflationen, og det er helt afgørende, for den høje inflation har presset os alle, den har presset familierne, og den har presset virksomhederne.

Det går godt for dansk økonomi. Beskæftigelsen er rekordhøj. Inflationen er som sagt dæmpet, og der er styr på de offentlige finanser. Derfor er det en flot fortælling, som Venstres formand og økonomiminister Jakob Ellemann-Jensen kunne præsentere i den økonomiske redegørelse for dansk økonomi forleden.

Det kunne han, fordi vi står på et grundlag af årtiers ansvarlige økonomiske politik og reformer – reformer, der har gjort, at det bedre kan betale sig at arbejde, senest også særlig for vores seniorer, hvor modregning af egen eller ægtefælles arbejdsindkomst er fortid, og hvor vi kan glæde os over, at aldrig har vi haft så meget international arbejdskraft i Danmark. De sidste 10 år er 150.000 med international baggrund kommet i arbejde i Danmark. Det skyldes ansvarlige regeringers beslutninger; det skyldes, at vi har sikret, at det bedre kan betale sig at arbejde. Det er ansvarlige og fornuftige beslutninger, som vi, når man har været med til det igennem mange år, jo ved ikke altid var lige populære, da vi gennemførte dem.

Men i dag, sjovt nok, er der jo ingen, der brokker sig over den stærke økonomi, som hviler på de reformer, der er gennemført. Det er derfor, at beskæftigelsen fortsætter med at sætte rekord; aldrig har så mange været i beskæftigelse. Og alt det har jo selvfølgelig også et udgangspunkt i, at vi har et stærkt dansk erhvervsliv, for det er rigtig godt for danskerne og dansk økonomi, når vi i Danmark har en enestående succes som Novo Nordisk, men også masser af dygtige små og mellemstore virksomheder, som hver dag leverer en

fremragende indsats for at udvikle, for at innovere, for at forske, for at sikre konkurrenceevnen, for at sikre stabile arbejdspladser.

Novo Nordisk er, som vi alle kender, en hæderkronet virksomhed, hvis evne grundlæggende bygger på at forske og udvikle ny medicin til gavn for millioner af mennesker. Det er ikke en succes, der er kommet af sig selv, for det er en succes, der kræver, at vi er med til at sikre ordentlige konkurrencevilkår i det danske samfund, og derfor er det også, at det er regeringens mål, at vi skal sikre en permanent forhøjelse af forsknings- og udviklingsfradraget. Det er vigtigt for vores virksomheder, og finansloven indeholder også en markant styrkelse af indsatsen over for iværksætteri, for det er den måde, vi som politikere kan være med til at skabe rammerne for at sikre de næste store danske erhvervsventyr og dermed forudsætningen for dansk økonomi på.

Regeringen har præsenteret et stærkt finanslovsforslag. Der er mange vigtige resultater, som jeg særlig som Venstremænd er stolt af. For vi får gennemført en lang række af de mærkesager, som vi har kæmpet for i lang tid. Nu får vi gjort noget ved det. Vi sikrer, at den kommende finanslov sikrer en bedre fordeling mellem land og by. Vi prioriterer vores landdistrikter, så det er mere attraktivt at bo og arbejde i vores landdistrikter.

Vi kommer også til at løfte domstolenes økonomi. Ventetiderne er for lange. Ambitionen er, at vi skal halvere ventetiderne, for det er urimeligt, at et offer kan vente årevis på, at gerningsmanden bliver dømt. Og vi har afsat markant flere midler til en ambitiøs iværksætterstrategi, for det skal være mere attraktivt for driftige borgere at skabe og udvikle nye virksomheder. Vi investerer i vores sundhedsvæsen. Kræftområdet skal løftes, og vi skal sikre kortere ventetider, og så leverer vi med finansloven et historisk løft af psykiatrien. Det har været forsømt i mange år, og de borgere, der har svære psykiske udfordringer, fortjener en langt, langt bedre behandling.

Kl. 10:08

Samlet prioriterer vi 1 mia. kr. til nye grønne initiativer, der bl.a. skal give dobbelt så mange husstande mulighed for at koble gasfyret fra og skifte til et grønt alternativ. Vi løfter erhvervsskolerne. Vi har for stort et frafald. Vi skal sikre kvaliteten, og vi skal sikre, at unge mennesker får en attraktiv uddannelse, hvilket også er vigtigt for hele den grønne omstilling.

Der er mange, mange flere gode Venstrefryk, som bliver realiseret med forslaget til finanslov, og det er alt sammen noget, der trækker i den rigtige retning. Men det løser naturligvis ikke alle problemer. En af de centrale udfordringer er, at der fortsat er stor mangel på arbejdskraft. Der er mangel på kollegaer, hvad enten det er i skurvognen på byggepladsen, om det er på sygehusgangene eller i ældreplejen. Det er en akut udfordring, som presser virksomhederne og den offentlige sektor. Det skal vi tage hånd om politisk.

Derfor synes jeg, at det er vigtigt at understrege, at den regering, der nu har siddet i ca. 9 måneder, i den periode har leveret dobbelt så meget i forhold til arbejdsudbud som de to foregående regeringer tilsammen. Det er nødvendigt. For det er en udfordring at sikre flere hænder. Så vi er ikke i mål. Vi er nødt til fortsat at tage fat strukturelt og sikre flere hænder på arbejdsmarkedet, og derfor er jeg stolt af, at Venstre har været med til at skabe en reformregering og sikre et ambitiøst mål om, at vi øger arbejdsudbuddet med 45.000 personer i 2030. For det er en reformregering i arbejdstøjet, der er brug for.

I løbet af efteråret vil regeringen præsentere den samlede 2030-plan, og der vil der blive rig lejlighed til at diskutere reformer, der øger arbejdsudbuddet og også sikrer skattelettelser. Jeg håber, at mine borgerlige kollegaer i forhandlingslokalet er klar til at tage ansvar i stedet for at melde sig ind i det råbekor, der desværre vinder mere og mere frem. For det nytter faktisk noget.

Liberal Alliance og Dansk Folkeparti beviste det i forårets forhandlinger om finansloven. LA kom med gode liberale forslag. Dem kvitterede vi i Venstre og regeringen for, og det betyder, at nu er

der 100 unge i Struer, 200 unge i Thisted og 22.000 unge i hele landet, der får mere ud af at tage et fritidsjob, fordi man bed sig fast ved forhandlingsbordet og tog ansvar. Ja, det kommer tusindvis af danskere konkret til gavn.

Derfor ærgrer det mig, hvis vi nu igen skal tilbage til at tale om Dynamitanders og ultimative krav. Selv om det i mellemtiden er blevet hans lillebror, Dynamitalex, synes jeg, at man skulle koncentrere sig om danskernes hverdag og fokusere på at gøre en forskel for danskerne frem for at tænke på træklatring og ultimative krav. Kære hr. Alex Vanopslagh og resten af LA, kom nu ned fra træet, og kom ind i forhandlingslokalet, for så kan I være med til at gøre en konkret forskel for danskerne. Vi tror på jer. I kan godt.

Afslutningsvis vil jeg gerne tale om noget, der fylder rigtig meget og også diskuteres blandt landets topøkonomer. Danskerne bliver rigere og rigere – godt for det – men der er også nogle danskere, der ønsker at bruge mere tid sammen med deres nære og kære. Det forstår jeg godt. For nogle politikere er automatreaktionen, at man så må tvinge folk med tvangsarbejde og få dem til at bruge mere tid væk fra deres familier. Sådan ser jeg ikke på det.

Danskerne er først og fremmest til for sig selv. Vi er ikke til for staten: mennesker først. Men vi står som velfærdssamfund over for nogle store udfordringer. For forståelsen for fællesskabet, som vi har, og som er fundamentet under vores velfærdssamfund, kan smuldre. Det skal vi forholde os til, for vi kommer ikke uden om, at hvis en større del af danskerne tilvælger at arbejde mindre, ja, så kan det udfordre den fællesskabsforståelse, som vores velfærdssamfund bygger på.

Derfor er vi nødt til at sikre, at det bliver mere attraktivt at arbejde fuld tid. Det gik vi til valg på i Venstre. Det er stadig væk vores politik. Vi foreslog dengang et fuldtidsfradrag. Om det skal være et fuldtidsfradrag eller noget andet, kan vi altid diskutere. Det er ikke det afgørende. Det afgørende er, at det skal være attraktivt at vælge at arbejde fuld tid. Der skal være stærke incitamenter til at bidrage med flere timer, hvis det er det, man vil og kan, og omvendt skal det også være muligt og attraktivt for folk at vælge deltid, hvis det er det, der passer bedst ind i deres liv. Det betyder, at dem, der kan bidrage på arbejdsmarkedet, skal have mere ud af at bidrage, og samtidig kan det give mere fleksibilitet og mulighed for de enkelte børnefamilier, når behovet opstår. For danskerne er først og fremmest til for sig selv og sine og ikke for staten.

At tage ansvar ligger i Venstres dna. Vi søger indflydelse. Vi tager ansvar. Jeg engagerede mig ikke i politik, fordi jeg ville deltage i en råbekonkurrence. Jeg engagerede mig, fordi jeg ville gøre en konkret forskel for danskerne. Det er sådan et parti, Venstre er. Det viser det her finanslovsforslag også, og vi tager ansvar i Venstre.

Kl. 10:14

Formanden (Søren Gade):

Tak til ordføreren. Der er en lang række korte bemærkninger. Den første, der får ordet, er fru Lisbeth Bech-Nielsen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:14

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Mange tak. Jeg synes jo, det var interessant at høre ordføreren tale om den forskellighed, som jeg opfattede at ordføreren selv påviste, mellem Venstre og Socialdemokratiet i forhold til diskussionen om, hvorvidt man skal arbejde, og om man skal moralisere over for folk, der måske gerne vil arbejde lidt mindre og være mere sammen med deres familier. Når Venstre har det udgangspunkt, at det er det enkelte individ først, som jeg jo hører ordføreren sige, mener man så også i Venstre, at man må acceptere, at velfærden ikke ser bedre ud, end den gør, hvis man f.eks. gerne vil arbejde 30 timer – det kan være, at man er en sygeplejerske med natarbejde eller en med et

hårdt fysisk arbejde, og derfor vælger man at arbejde lidt mindre? Er det en samlet pakke, eller hvordan skal jeg forstå det?

Kl. 10:15

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:15

Torsten Schack Pedersen (V):

Mit udgangspunkt er jo, at det er det enkelte individ, den enkelte familie, der skal indrette sig, som det giver bedst mening for dem. Vi har et ansvar, og når man ser på spørgeskemaundersøgelser hos bl.a. FOA's medlemmer, er der mange, der siger, at de faktisk godt kunne tænke sig at arbejde noget mere, men at det ikke er muligt. Derfor synes vi sådan set, at det skal være mere attraktivt at være i fuldtidsbeskæftigelse, når der er nogle, der ønsker det. Derfor synes vi helt generelt, at hårdtarbejdende danskere skal have lov til at beholde lidt flere af deres egne penge. Det giver dem en frihed. Vi har som samfund brug for, at vi øger beskæftigelsen. Det er derfor, vi skal lave ansvarlige reformer; det er derfor, vi har lavet reformer igennem mange, mange år, så det bedre kan betale sig at arbejde, så folk bliver længere tid på arbejdsmarkedet. Men for mig handler det også om, at man som individ og som familie har friheden til at tilrettelægge sin egen tilværelse bedst muligt.

Kl. 10:16

Formanden (Søren Gade):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 10:16

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det synes jeg faktisk er rart at høre, og jeg tillader mig så også at udlede af det, at man altså ikke skal acceptere en eller anden B-udgave af et velfærdssamfund, fordi man f.eks. arbejder 30 timer, fordi man har skæve vagter, eller hvad det nu kan være.

Mit opfølgende spørgsmål vil så være: Skal vi nu, hvor ny teknologi, kunstig intelligens og alt muligt andet øger produktiviteten – og det er jo så en gevinst, der kommer hele samfundet til gode – så også omfordele, så flere får noget ud af de produktivetsgevinster, der sker ude i virksomhederne?

Kl. 10:17

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:17

Torsten Schack Pedersen (V):

Forudsætningen for, at vi har et stærkt velfærdssamfund, er, at vi har en stærk økonomi, og at vi sørger for, at der er kvalificeret arbejdskraft til rådighed. Den største udfordring for mange virksomheder og jo også store dele af den offentlige sektor er mangel på kvalificeret arbejdskraft. Så vi har brug for at gøre det mere attraktivt at arbejde i Danmark. Det er sådan set forudsætningen for hele vores velfærdssamfund, at vi har en stærk økonomi. Og så har vi jo nogle mekanismer, som gør, at arbejdsmarkedets parter forhandler lønstigninger, og vi har en regulering af vores overførselsindkomster, som gør, at det også smitter af på folk, der står uden for arbejdsmarkedet.

Kl. 10:17

Formanden (Søren Gade):

Hr. Dennis Flydtkjær, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:17

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for ordet. Jeg bed mærke i, at hr. Torsten Schack Pedersen i sin tale sagde, at man var kommet igennem med rigtig meget i

finanslovsudspillet, specielt at man sikrer en bedre balance mellem land og by. Jeg har også set en artikel i Avisen Danmark om, at man nu sikrer en god balance mellem land og by. Der synes jeg bare, det lidt kræver, at man får påtalt det spin eller det bluffnummer, kan man nok bedre kalde det. For hvis man bare tager fem ting, der ligger i finanslovsforslaget, så er der bredbåndspuljen, der bliver beskåret med 50 pct.; puljen til landsbyfornyelse bliver beskåret for andet år i træk, denne gang ned til 80 mio. kr.; der bliver sagt, at man vil give 100 mio. kr. til kollektiv transport i landdistrikterne, men samtidig tager man 125 mio. kr. fra aftalen om bedre kollektiv transport, man skærer altså mere, end man giver; tilskuddet til almene boliger på øer og i økommunerne falder helt bort; og så er der udkanttilskuddet til almene gymnasier, som bliver beskåret, så det svarer til 500.000 kr. mindre pr. gymnasie, bl.a. to i hr. Torsten Schack Pedersens egen valgkreds. Så hvordan er det at stå på talerstolen og prøve at kalde det en sejr for landdistrikterne, når bluffet nu er blevet kaldt og man faktisk skærer på rigtig mange landdistriktsinitiativer?

Kl. 10:19

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:19

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg synes, det er rart at stå her, for jeg synes, at forslaget til finanslov sikrer flerårige bevillinger, i stedet for – og det ved jeg også hr. Dennis Flydtkjær har været med til – at man år for år har skullet kæmpe en bredbåndspulje ind. Nu sikrer vi, at der er penge i 4 år. Vi sikrer, at landsbypuljen er finansieret i 4 år. Samlet er der årligt 250 mio. kr. Vi sikrer, at det landeveisprincip, som vi er mange der har været optaget af i mange år, nu bliver fuldt indfaset. Og vi sikrer, at det for pendlere i vores 22 eller 23 såkaldte yderkommuner bliver mere attraktivt at tage et arbejde lidt længere væk, og dermed bliver det mere attraktivt at være bosat i de 22 eller 23 kommuner. Det synes jeg sådan set ikke er noget bluffnummer.

I forhold til gymnasierne og taxameteret er der generelt en indsats for at sikre støtte til de mindre gymnasier, og så er der noget, som nok skal løses i en lidt større diskussion om taxameteret.

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):
Hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 10:20

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg ved ikke, om man kan kalde det bluff, men det var i hvert fald en smule sort snak, for hvordan kan det blive til en styrkelse af landdistrikterne, at man tager en bredbåndspulje og skærer ned først fra 100 mio. kr. til 50 mio. kr. og så endelig, jeg tror, det er i 2026, ned til 25 mio. kr.? Man skærer altså 75 pct. af puljen væk. Så kan det godt være, man kan sige til landdistrikterne: Nå, men nu ved I da trods alt, at I får penge om 4 år, men det er godt nok kun 25 pct. af det, I skulle have haft. Det er der altså ikke ret meget styrkelse i. Puljen til landsbyfornyelse var sidste år på 200 mio. kr. I år er den så sat ned til 100 mio. kr., og næste år bliver den på 80 mio. kr. Jeg tror, det er lidt svært ude i landdistrikterne at sige, at det er en styrkelse af landdistrikterne, når man på den måde markant barberer ned i tiltagene.

Kl. 10:20

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:20

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg mener, at finansloven sikrer, at vi bedrer vilkårene i vores landdistrikter, for det er helt afgørende for os i Venstre. Som sagt har vi diskuteret landeveisprincippet i 10-12 år herinde, og vi har fået indført det i et ret stort omfang, men vi manglede det sidste. Det er 51 mio. kr., nye, friske penge. Og vi synes, at vi yderligere kan styrke den ordning, vi indførte for efterhånden en del år siden, som skulle fremme bosætningen i landdistrikterne ved at give et forhøjet befodringsfradrag. Så jeg synes, der er rigtig mange gode elementer for landdistrikterne i det her finanslovsforslag.

Kl. 10:21

Formanden (Søren Gade):

Hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:21

Ole Birk Olesen (LA):

Nu synes jeg lige, at regeringen internt skal koordinere, om den her debat skal bruges til at tale om den forestående skattereform, eller om den ikke skal. Altså, vi har lige haft Socialdemokratiets ordfører på talerstolen, som til alle spørgere hernede, der spørger om det her med topskat og toptopkat, siger: Det skal vi ikke snakke om nu – det her handler om finanslov. Og så kommer så det næste regeringsparti på talerstolen og begynder straks at snakke om den forestående skattereform.

Men okay, så gør vi det. Der er en forside på Berlingske i dag, som fortæller, at af de 100 rigeste familier i Danmark vil de 98 ikke skulle betale en krone mere i skat som følge af toptopskatten, for sådan som den er strikket sammen, behøver de ikke at betale den, overhovedet. Så altså, af de 100 rigeste familier i Danmark kan de 98 slippe for at betale mere. Så det er bare almindelige lønmodtagere, der tjener mange penge, som skal betale mere i skat, men ikke rige familier. Er det en særlig hensigtsmæssig måde at gøre det her på?

Kl. 10:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 10:22

Torsten Schack Pedersen (V):

At vi betoner vores tale forskelligt som finansordførere for henholdsvis Socialdemokratiet og Venstre, betrygger mig sådan set. Der er jo selvfølgelig meget, der samler os, og vi har et stærkt regeringsgrundlag, men vi kommer selvfølgelig også med forskellige udgangspunkter. Det er jeg glad for, altså at det står tydeligt frem.

Det er jo også det, der gør sig gældende i hele diskussionen omkring den forestående skattereform, og der er jeg bare ked af det, hvis det bliver ultimative krav, der bliver det bærende, og der håber jeg – og sådan tolker jeg også det, som hr. Ole Birk Olesen siger – at man melder sig konstruktivt ind i koret, for det synes jeg der er brug for. Altså, det er jo ikke nogen hemmelighed for hr. Ole Birk Olesen, at toptopskatten ikke er noget, der er groet i Venstres baghave.

Kl. 10:23

Formanden (Søren Gade):

Hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 10:23

Ole Birk Olesen (LA):

Det var ikke et svar på mit spørgsmål. Mit spørgsmål går på, at den her blomst, som er groet et eller andet sted, og som Venstre har tænkt sig at putte ind i sin have, kun beskatter lønmodtagere, som

tjener over et vist beløb; folk, der får udbetalt meget større beløb via udbytte, bliver ikke beskattet som følge af den.

Jeg advokerer ikke for, at vi skal hæve udbytteskatten i Danmark, men hvorfor skal vi indføre en skat for højtlønnede lønmodtagere, når man som ejer af en virksomhed bare kan undslå sig den skat ved at få udbytte i stedet? Burde man ikke droppe den her ekstra skat for højtlønnede lønmodtagere?

Kl. 10:24

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:24

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg tror faktisk, at det er sådan her – og nu bliver det sådan lidt kedeligt teknisk, men det er, fordi jeg også har en baggrund som økonom: Tidligere var det sådan, at man altid havde den her hovedaktionærproblematik, at uanset om man tog det som løn eller som udbytte, var skatten fuldstændig den samme. Det mener jeg faktisk blev fraveget en smule ved en af de seneste skattereformer, fordi det kunne give nogle uhensigtsmæssigheder i forhold til udbytteskatten, og jeg vil tro, det er det, der ligger bag her.

Kl. 10:24

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten, værsgo.

Kl. 10:24

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Nu nævnte ordføreren selv i sin tale, at der var blevet givet et markant løft til psykiatrien i finansloven, og det er jo også rigtigt, at der er afsat 400 mio. kr. til psykiatrien. Men samtidig er der jo ude i kommuner og regioner blevet indgået en økonomiaftale, hvor det, som både patienter, pårørende og ansatte konkret oplever, er, at der er et ansættelsesstop, og at der er patienter, som skal køre fra Esbjerg til Odense, hvis de skal have akut hjælp. Så de kommer jo ikke til at mærke midlerne derude, fordi der er indgået så stramme økonomiaftaler, hvor regionerne selv anslår, at de mangler 2,5 mia. kr. for bare at kunne leve op til den service, der tidligere har været.

Et af de elementer, der indgår i finansloven, er også, at man sparer på den grundbevilling, der er til Livslinien, en indsats, som faktisk er en del af den nationale handlingsplan for at forebygge selvmord, og som regeringen selv roser sig af. Hvordan hænger det sammen, altså at der er de meldinger om et markant løft, samtidig med at man skærer på Livslinien, og samtidig med at regionerne ikke får de midler, så de kan opretholde den service, som de har i dag?

Kl. 10:25

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:25

Torsten Schack Pedersen (V):

Uden at det skal blive til en talkrig, tror jeg, sundhedsområdet næste år samlet bliver løftet med omkring 3 mia. kr. Og det betyder jo ikke, at så er alle problemer løst. Jeg anerkender, at det er vanskelige budgetprocesser, der foregår i øjeblikket, og det var jo også det, som regeringen tog bestik af, og som gjorde, at regeringen for snart 14 dage siden sagde, at der er brug for 1 mia. kr. ekstra til den borgernære velfærd, altså 650 mio. kr. hos kommunerne og 350 mio. kr. hos regionerne.

I forhold til Livslinien husker jeg det, som om det er en tidsmæssig bevilling, der er udløbet, og noget af det kan jeg jo så høre stadig væk er i spil i forhold til de ting, der ligger på psykiatriområdet. Så

der tror jeg måske, at vi kan blive lidt mere beroliget i forhold til den frygt, som er rejst tidligere.

Kl. 10:26

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 10:26

Peder Hvelplund (EL):

Der er jo et problem. Det er rigtigt i forhold til Livsliniens budget, at der er en del af de midler, der ligger i SSA-reserven, men der er jo også en grundbevilling, som ligger på finansloven, som bl.a. er det, der sikrer, at der kan opretholdes to centre, altså et center i København og et i Aarhus. De får 215.000 opkald årligt, og de kan kun besvare knap 20.000 af dem. Alligevel bliver der en besparelse i grundbevillingen fra 2,9 mio. til 2,7 mio. kr., og det er jo noget, der konkret kan betyde, at man bliver nødt til at lukke et af de to centre.

Så det er jo bare ét eksempel på det, man konkret oplever, og selv om regeringen siger, at man vil give et markant løft til psykiatrien, så er det, der reelt sker, at det ikke opleves hos hverken brugere, patienter eller pårørende.

Kl. 10:27

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 10:27

Torsten Schack Pedersen (V):

Jamen jeg håber, vi er enige om, at de meget, meget store beløb, der bliver tilført, gør en forskel. Vi er jo enige om de principper, der ligger bag 10-årsplanen, og jeg tror, der var et meget, meget bredt flertal i Folketinget bag det. Nu er det så regeringen, der sikrer, at økonomien også er til det for i hele perioden at sikre en forudsigelighed i, hvornår pengene kommer.

Så er der jo også den såkaldte SSA-reserve, hvor det ofte er mange af de her initiativer og ngo'er og andre gode aktører med rigtig vigtige projekter, som bliver tilgodeset, og det bliver der jo forhandlet om i løbet af de kommende uger.

Kl. 10:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Samira Nawa.

Kl. 10:28

Samira Nawa (RV):

Mange tak, og tak for en god tale. Ordføreren havde et stort fokus på stærk økonomi, høj beskæftigelse og reformer gennem tiden, der har sikret, at vi er i en økonomisk gunstig situation i dag. Alligevel siger ordføreren også, at diskussionen om reformer kan vi måske parkere, til der kommer en 2030-plan. Men når nu ordføreren selv er så optaget af det, får jeg alligevel lyst til at dykke lidt ned i det. Vi har jo en stor mangel på arbejdskraft. Det tror jeg hurtigt vi kan blive enige om. Og en af de løsninger, som vi jo tidligere har fundet fælles fodslag om, er, at raske og rørigt seniorer selvfølgelig ikke skal trække sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet. Så man kunne jo bl.a. se ind i en afskaffelse af efterlønnen. Hvordan stiller Venstre sig som parti til det spørgsmål og til den 2030-plan, som jeg jo regner med kommer fra regeringens side?

Kl. 10:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

- Kl. 10:29 der nogen som helst håndsækning til dem i det forslag til finanslov, som hr. Torsten Schack Pedersen forsvarer?
Kl. 10:32
- Torsten Schack Pedersen (V):**
Jeg glæder mig meget til, at 2030-planen bliver lagt frem, for der er ingen tvivl om, at det bliver vigtigt, i forhold til hvordan vi leverer på den økonomiske politik i fremtiden og forholder os til den økonomiske ramme, der ude i årene heldigvis er blevet lidt større, end vi troede tidligere. Derfor synes jeg også, det er vigtigt, at vi sørger for at bruge 2030-planen til at være med til at sikre – og det ligger i regeringsgrundlaget, så det er ikke nogen overraskelse – det øgede arbejdsudbud. I forhold til tilbagetrækning er regeringsgrundlaget sådan set ganske klart i sin melding, og det er selvfølgelig det, som vi i Venstre henholder os til.
Kl. 10:30
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Spørgeren.
Kl. 10:30
- Samira Nawa (RV):**
Jeg havde håbet, at ordføreren ville blive mere konkret på Venstres prioriteringer. Der er jo andre regeringspartier, som melder ud, hvad de som partier bærer ind i interne regeringsforhandlinger.
Noget andet, som ordføreren også kom ind på, var international arbejdskraft, og hvor stort et bidrag det har været til dansk økonomi. Kunne man udfritte ordføreren for nogle specifikke initiativer til, at vi kan tiltrække mere international arbejdskraft til den danske økonomi?
Kl. 10:30
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Ordføreren.
Kl. 10:30
- Torsten Schack Pedersen (V):**
Jeg understregede i min tale, at beskæftigelsen er steget med 150.000 de sidste 10 år, når vi ser på international arbejdskraft og flere udlændinge i beskæftigelse. Det er faktisk en af årsagerne til, at dansk økonomi har det bedre, end vi tidligere troede. Det er med til at styrke den. Derfor var det også meget, meget vigtigt for os i Venstre, at vi fik sikret den her permanente beløbsgrænse, altså at den blev mere attraktiv. På samme måde er der nogle fasttrackordninger i forhold til bestemte uddannelser, og jeg synes, det er vigtigt, at vi sørger for, at det er attraktivt.
Kl. 10:31
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Så er det hr. Morten Messerschmidt.
Kl. 10:31
- Morten Messerschmidt (DF):**
Tak for det. Det er jo utroligt, at man skal så langt hen i en debat, før der overhovedet er nogen, der interesserer sig for dem, der virkelig har det hårdt, nemlig pensionisterne. Som jeg tidligere nævnte over for den socialdemokratiske ordfører, er det jo virkelig tankevækkende, at samtidig med at kommunerne derude over en bred kam skal skære ned, ja, så sløjfer man nu ældremilliarden, altså værdighedsmilliarden, og kaster den op i bloktilskuddet, så den kan bruges til hvad som helst. Samtidig fjerner man så den forbedring af seniorpensionen, som vi egentlig var blevet enige om. Man gør ikke noget for folkepensionisterne, hvis folkepension bare er blevet udhulet år efter år. Derfor vil jeg bare sådan høre helt åbent, hvad hr. Torsten Schack Pedersen egentlig tænker i forhold til de drakoniske nedskæringer, der sker på ældreområdet rundt omkring: ældrecentre, der lukker; plejehjem, der lukker ned; rengøring og den daglige service, der bliver beskåret, osv. osv. Alting bliver bare ringere. Er
Kl. 10:34
- Torsten Schack Pedersen (V):**
Altså, jeg synes lige, at det er på sin plads at sige, at den værdighedsmilliard, der tidligere er aftalt på ældreområdet, ikke forsvinder. Ordføreren kom også sådan lidt selv ind på det i en bibemærkning, nemlig at beløbet videreføres til kommunerne og så disponerer kommunerne over pengene. Det er ikke første gang, at vi har gjort det på den måde, hvor vi i en årrække har lavet forskellige målrettede initiativer til kommunerne, hvad enten det har været på ældreområdet eller folkeskoleområdet eller andet, og så overgår det efter nogle år til bloktilskuddet, og så disponerer kommunerne selv over det – også ud fra den betragtning, som jeg egentlig tror vi deler, nemlig at ofte er vores kommunalpolitikere tættere på de reelle problemer og de derfor er bedre til at lave de konkrete prioriteringer.
Som sagt kom regeringen for 14 dage siden med 1 mia. kr. ekstra til den borgernære velfærd. Der ligger i finanslovsforslaget også en ekstra pulje til udsatte ældre, og så følger folkepensionen jo den udvikling, som vi har aftalt i fællesskab, hvor den bliver reguleret, men lidt forsinket, i forhold til den konstaterede inflation.
Kl. 10:33
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Spørgeren.
Kl. 10:33
- Morten Messerschmidt (DF):**
Men den ekstra pulje, som hr. Torsten Schack Pedersen taler om, er på 100 mio. kr. Det forslår jo som en skrædder sydpå, når man kan se, at man rundt omkring i kommunerne i øjeblikket skal spare op til 2 mia. kr., ikke kun på de ældre, men også på andre områder. Det er sjovt nok et beløb, der nogenlunde rammer det, man så i regeringen har valgt at bruge på udlændinge og på udenrigstjenesten osv. osv. Og derfor kunne jeg egentlig tænke mig at spørge igen: Hvor er nettoforbedringen for de ældre derude, hr. Torsten Schack Pedersen? Altså, hvorfor vælger man f.eks. at fjerne øremærkningen af værdighedsmilliarden? Hvorfor ikke sige: De penge skal gå til de ældre, som jo ikke har mulighed for bare at gå ud og tage et ekstra job eller gøre noget for at forbedre deres situation? Det er formodentlig den hårdest ramte gruppe overhovedet i Danmark.
Kl. 10:34
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Ordføreren.
Kl. 10:34
- Torsten Schack Pedersen (V):**
Samlet set sikrer den økonomiaftale, der blev indgået i maj, at kommunerne får økonomi til at dække det såkaldte demografiske træk. Der er også lagt ekstra penge oveni. Og jeg siger, at jeg godt ved, at det ikke er let at lægge et budget derude, og derfor får kommunerne 650 mio. kr. ekstra. For vi lytter til den bekymring, der er. Men samtidig kan man altså ikke bare tage penge, der bliver brugt på udenrigstjenesten eller ulandsbistanden, og bruge dem herhjemme, for så øger man den indenlandske efterspørgsel og øger inflationen. Det billede skal man også have med.
Kl. 10:34
- Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Tak. Så er det fru Christina Olumeko. Værsgo.

Kl. 10:34 faktorer, der har afgørende betydning. Det er faktisk *de* to faktorer, der har betydning for et lands velstand. Man skal ikke stirre sig blind på hverken den ene eller den anden; vi skal bruge begge dele. Det er derfor, vi både er optagede af at sikre et højere arbejdsudbud, altså højere beskæftigelse, men jo samtidig også investerer, så det er attraktivt at forske og udvikle og gøre sådan, at produktiviteten stiger i virksomhederne.

Kl. 10:38

Christina Olumeko (ALT):

Tak, og tak til ordføreren fra Venstre for en fin tale. Ordføreren får sagt, at danskerne ikke er til for staten, og at det er staten, der er til for danskerne, og det er vi jo helt enige med ordføreren i. Men samtidig virker det også som en modsætning, at ordføreren så får sagt, at danskerne skal arbejde mere netop til gavn for staten, så staten får flere skatteindtægter. Jeg tror egentlig, at det markerer en skillelinje i dansk politik med hensyn til kampen om danskernes tid, hvor partier på den ene side mener, at danskerne er til for staten, skal arbejde mere og give flere skatteindtægter, mens partier på den anden side ser staten som noget, der er til for danskerne, og ikke omvendt. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren: Hvad tænker Venstre, Danmarks Liberale Parti, om, at danskerne af egen fri vilje tilvælger mere fritid frem for mere lønarbejde?

Kl. 10:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:35

Torsten Schack Pedersen (V):

Det er fuldstændig korrekt forstået, at mit udgangspunkt som liberal er det enkelte menneske. Det enkelte menneskes frihed til at skabe sin egen tilværelse er det, der driver mig som politiker, og derfor skal vi have en stat, der kan understøtte individets frihed og sikre vores grundlæggende sikkerhed og tryghed, og et fællesskab, hvor vi hjælper hinanden, når der er nogen, der ikke kan klare sig selv.

Og for at alt det skal kunne hænge sammen, skal der produceres, og derfor skal det være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor skal det være attraktivt som menneske og som borger at gøre sig umage og yde en indsats, og det er derfor, jeg siger: For mig er det vigtigt, at det er attraktivt at yde en ekstra indsats, at det er attraktivt at gøre sig umage, og at danskere derfor skal have lov til at beholde lidt flere af deres egne penge. Det giver sådan set danskerne mere frihed, men vi er også i en situation, at hvis vores velfærdssamfund og vores fællesskab skal være finansieret, kræver det, at vi har en stærk økonomi.

Kl. 10:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:37

Christina Olumeko (ALT):

Alternativet er enig med regeringen i, at det er vigtigt, at Danmark har en stærk økonomi, ligesom det er vigtigt, at vi overholder jordens balancer, ligesom det er vigtigt, at mennesker trives.

Jeg vil gerne spørge ordføreren til Venstres forståelse af Danmarks økonomiske situation. Der er meget få mennesker, der vil mene, at Danmark er blevet et rigt land, fordi vi har et meget, meget højt arbejdsudbud. Det, der har gjort Danmark til et velfærdssamfund, er, at vi har høj produktivitet, at vi har lige muligheder og vi har investeret i mennesker. Kan jeg bare få ordføreren til at svare simpelt på: Skyldes det produktivitet eller arbejdsudbud?

Kl. 10:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:37

Torsten Schack Pedersen (V):

Ja, det er begge dele. Det er sådan set de to faktorer, der skaber væksten, og det er, hvor mange timer der arbejdes i et samfund, og hvor dygtigt, klogt og innovativt man arbejder. Så det er begge

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Pernille Vermund. Værsgo.

Kl. 10:38

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Jeg vil gerne følge op, for statsministeren sagde for nylig, at vi har rigeligt med penge, og at arbejdskraft er den nye valuta i Danmark. Man kunne måske også sige, at tid er den nye valuta i Danmark, og det er jo et spørgsmål om, om man prioriterer tid med familien, tid med sine nære og kære eller tid, som man investerer i et socialdemokratisk velfærdshamsterhjul, som rigtig mange mennesker efterhånden bliver syge af. Vi er i Nye Borgerlige også optaget af at sikre, at der er et højt og et tilstrækkeligt arbejdsudbud, og sikre produktivitet, men vi synes også, det er ret relevant, at vi tager diskussionen om, hvordan vi bruger tiden bedst. Og vi kan jo se, at vi har en offentlig økonomi, hvor der spildes masser af penge, og samtidig er der kommuner og for den sags skyld også regioner derude, som siger, at de på kernevelværdens må skære ned. Hvad siger Venstre til, at vi har et offentligt budget, hvor vi tvinges til at arbejde mere, hvor der fråses med danskernes penge, og hvor den kernevelværd, som vi i hvert fald i Nye Borgerlige gerne vil prioritere, lider?

Kl. 10:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:39

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg er modstander af offentligt frås. Det tror og håber jeg alle herinde er. Det er også derfor, vi har en forpligtelse til – ikke til offentligt frås, for det er, når man bruger pengene helt tåbeligt og unødvendigt og ikke får noget ud af dem – at bruge skatteborgernes penge bedst muligt. Det er derfor, der eksempelvis i økonomiaftalerne med kommuner og regioner er stillet krav om besparelser på de administrative udgifter. Det er derfor, regeringen med regeringsprogrammet siger, at den medicin tager vi selv, og derfor skal der også laves rammebesparelser på ministerierne, så der bruges færre penge på administration. Det er derfor, regeringen vil lave en frisættelse af den offentlige sektor, så det er kernevelværdens hovedopgave, der er i centrum, og ikke processer, bureaukrati og tidsskemaer. Det er vi grundlæggende enige om, og det er det arbejde, der ligger i regeringsprogrammet, og det skal vi levere på til gavn for danskerne.

Kl. 10:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 10:40

Pernille Vermund (NB):

Ordføreren og ordførerens parti, Venstre, er imod offentligt frås, men alligevel ligger her et forslag til en finanslov, hvor der bruges flere penge end før på ulandsbistand. Forskere har vist, at ulandsbistanden i bedste fald er spild af penge og i værste fald gør decideret skade. Det er til og med en forsker, som har fået en Nobelpris for sin forskning. Erkender ordføreren ikke, at de ulandsmidler, som vi sender

af sted, og som nu også prioriteres her, måske i virkeligheden på bekostning af kernevelfærd for danskerne, er meget, meget svære at få øje på kvaliteten af?

Kl. 10:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:41

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg tror, der er rigtig, rigtig mange steder rundt omkring i verden, hvor man er dybt taknemmelig for, at det danske samfund har givet en stor og hjælpende hånd. Der er også eksempler på, at der er ting, der ikke har fungeret. Det indrømmer jeg. Jeg synes, at vi som et rigt og velstående samfund skal levere vores til at sikre, at nogle af de mennesker i verdens fattigste egne kan få et bedre liv, og derfor holder vi fast i, at vi bruger 0,7 pct. af bni på at hjælpe nogle af verdens allerfattigste.

Kl. 10:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 10:41

Jacob Mark (SF):

Jeg undrer mig over, at det her forslag til finanslov lægger op til besparelser på nogle af vores uddannelser, for det skaber ikke mere arbejdskraft, og endnu vigtigere skaber det ikke bedre uddannelses-tilbud til vores unge mennesker. Nogle af de besparelser, som jeg undrer mig over, er faktisk på noget, som Venstre selv har slået sig meget op på, og som SF og Venstre har kæmpet sammen om. Man lægger til dels op til, at de forberedende grunduddannelser, fgu'erne, skal have færre penge. Det er nogle tilbud, der i forvejen har haft det svært, og som ligger i hele landet, men som risikerer at lukke, hvis ikke vi passer godt på dem. De gør et rigtig vigtigt stykke arbejde for vores sårbare unge. Noget andet, og det har også været oppe i debatten tidligere i dag, er nogle af de gymnasier, som ligger i yderområderne, og som har haft faldende elevtal, men som er så vigtige, både for de unge og for yderområderne, og som regeringen lægger op til at fjerne udkantstilskuddet til. Hvorfor gør man dog det, særlig når Venstre har ment præcis det modsatte sammen med SF?

Kl. 10:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:42

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg tror faktisk, forklaringen er ligetil, nemlig at der har været tale om midlertidige bevillinger, altså en ekstra indsats i en periode. Med hensyn til det andet, og jeg bryder mig ikke så meget om det, når vi kalder det udkantgymnasier, men lad os kalde det mindre gymnasier i vores landområder, og jeg har ganske rigtigt et par stykker meget, meget tæt på mig, både et i min valgkreds og et i nabokommunen, var det faktisk noget, vi lavede, fordi den justering, der blev lavet af taxameteret, ikke ramte ordentligt. Der var nogle, der faldt skævt ud. Og det, der ligger i forslaget til finanslov, er jo, at der også er nogle taxameterinitiativer.

Grundlæggende skal vi have fat i en større taxameterreform, og der skal vi have løst det problem. For vores politiske ambition om at sikre, at det er muligt at drive et ordentligt gymnasium, der kan give de unge en ordentlig uddannelse og også have en variation af tilbud og undervisningsmuligheder, har vi jo stadig væk i Venstre, og det skal vi nok sørge for at understøtte i det videre arbejde.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:43

Kl. 10:43

Jacob Mark (SF):

Nu har jeg jo siddet med uddannelsesområdet i en række år, og det var faktisk Venstre selv, da Venstre sidst havde regeringsmagten, som sørgede for at få sat nogle penge af til at lave en taxameterreform, og det var godt. Min bekymring ved det, man har lavet nu, er, at man fjerner tilskuddet, og at så skal vi igen vente på, at der kommer en taxameterreform. Indtil da hænger de her gymnasier, som ligger i yderområderne, og som har så meget brug for økonomien, med en vis legemsdel i vandskorpen, og der forstår jeg ikke, hvorfor man ikke bare har sagt, at de penge er der, indtil vi har en aftale.

Kl. 10:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:44

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg tror, at det samlet set er 75 mio. kr., der er på finanslovsforslaget til at understøtte uddannelser i hele landet, både erhvervsskoler, vuc, hf og almene gymnasier, og den store pulje til det almene gymnasium fortsætter. Jeg tror, at hr. Jacob Mark husker det ganske rigtigt, nemlig at det var en tilføjelse, fordi der var nogle konkrete udfordringer. Min ambition er, at de problemer, der er, skal løses, og hvis ikke vi kan gøre det på den ene måde, må vi gøre det på den anden måde.

Kl. 10:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 10:45

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det, og tak for en god tale. Ordføreren var selv inde på, at ordførerens formand, hr. Jakob Ellemann-Jensen, holdt en rigtig flot tale omkring finansloven her, og hr. Jakob Ellemann-Jensen talte det rigtig meget op og sagde, at vi nu styrker gymnasierne, og at vi nu skal gøre en masse for dem og ud at hjælpe dem. Men samtidig kunne jeg så forstå på rektorerne fra nogle af de her landdistrikts-gymnasier, der har haft et møde, at de faktisk ikke helt kan forstå det her. For de hører det, som om hr. Jakob Ellemann-Jensen, ordføreren og resten af Venstre og regeringen vil styrke og hjælpe gymnasierne, men at man her alligevel fjerner nogle penge.

Så rektorerne på landdistrikts-gymnasierne er faktisk overbevist om, at det her må være en fejl. Så er det en fejl i finansloven? Er det hr. Jakob Ellemann-Jensen, der har stået og fortalt noget, der ikke passede? Eller er det rektorerne, der ikke forstår det her?

Kl. 10:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:46

Torsten Schack Pedersen (V):

Som jeg sagde i det tidligere svar, er der omkring 75 mio. kr. i den her finanslov, der sikrer en bedre økonomi til uddannelser i vores landdistrikter, hvor antallet af elever – kan man sige – er lavere end så mange andre steder. Det gælder både på erhvervsskoler, det gælder på vuc, og det gælder også på gymnasier. Så har der været en ekstra pulje, som kom, fordi der var en mangel i vores taxameter-system. Der ligger stadig væk midler i forhold til taxameterreformen,

og mit ønske er, at vi laver en taxameterstruktur, som sikrer, at der er en grundlæggende fornuftig økonomi også for små gymnasier, altså hvor grundtilskuddet er højere og det elevafhængige tilskud er lavere. Det er jo den rigtige løsning, i stedet for at vi altid skal have særpuljer og ekstratilskud. Jeg synes, vi skal have lavet et taxametersystem, som sørger for, at der er en grundlæggende bedre økonomi også til at drive mindre uddannelsesinstitutioner.

Kl. 10:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:47

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg kan godt høre, at der bliver sejlet lidt rundt i det her med finansieringen af det. Men lad os blive ved uddannelserne, men også bare stikke lidt til søs. Mener ordføreren ikke, det er en smule småligt, at man ikke længere vil give en støtte til Skoleskibet Georg Stage, så de kan sejle to togter om året og få unge mennesker ud til en uddannelse, der virkelig bliver efterspurgt derude, ofte også unge mennesker, der måske har haft lidt problemer?

Er det ikke lidt småligt, at man ikke kan finde de penge, når man kan give så mange penge til de varme lande, ambassader og udviklingsbistand?

Kl. 10:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Torsten Schack Pedersen (V):

Der er op imod en lille milliard til vores erhvervsskoler. Der tror jeg måske, ordføreren sådan helt behændigt undlod at nævne, at der ligger en markant forbedring for vores erhvervsskoler både i forhold til bedre udstyr og at sikre kvalitet, noget, vi har talt om i rigtig, rigtig mange år, men leveret alt, alt for lidt til. Det er bare lige for at sætte det ind i en sammenhæng, i forhold til hvad der ligger. Jeg hører ikke nogen, der har noget dårligt at sige om de skoletogter; det er en 2-årig bevilling, der udløber.

Kl. 10:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Carl Valentin.

Kl. 10:48

Carl Valentin (SF):

Tak. Jeg kan se i regeringens finanslovsudspil, at der er afsat 760 mio. kr. til fødevarerområdet, herunder – det skriver regeringen – til at understøtte arbejdet med at fremme dyrevelfærd. Men hvis man kigger på, hvad det reelt er, midlerne er afsat til, så er det f.eks. penge til Fødevarestyrelsen, det er penge til implementering af landbrugsaftalen, som man jo skal gøre, det er bekæmpelse af dyresygdomme, altså ligesom når vi skatteborgere betaler for, at man kompenserer landmænd, når der er fugleinfluenza, og det er penge til fiskeri. Men jeg kan ikke se, hvad for midler det konkret er, der er afsat til reelle forbedringer på dyrevelfærdsområdet.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren, hvor mange midler der konkret er tilbage til en forbedring af dyrevelfærd, og hvilke initiativer det er, regeringen har tænkt sig at tage for at forbedre dyrevelfærd i Danmark.

Kl. 10:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:49

Torsten Schack Pedersen (V):

Det er rigtigt, at der er en ganske stor ramme på fødevarerministerens område på de her 760 mio. kr., og det er rigtigt, at det er penge, der bl.a. skal bruges til et nyt fødevarerforlig og et nyt veterinærforlig, som vi traditionelt laver hvert tredje-fjerde år meget, meget bredt i Folketinget, heldigvis. Og hvor meget der er tilbage, afhænger selvfølgelig helt konkret af, hvor meget der bliver udmøntet i de forhandlinger. Men jeg kan da berolige ordføreren med, at der også er plads til, at der kan sættes økonomi bag nogle af de ambitioner, der er, og som vel i øvrigt også er noget, som fødevarerministeren forhandler i øjeblikket, eller som i hvert fald er lige på trapperne. Der er igangsat et stort arbejde med at sikre en bedre dyrevelfærd i Danmark.

Kl. 10:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:50

Carl Valentin (SF):

Jeg må sige, at jeg ikke er helt beroliget. Jeg er lidt nervøs for, at vi står i en situation, hvor vi gerne vil forbedre dyrevelfærd, men at regeringen reelt ikke har prioriteret det i sin finanslov. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvilke initiativer det så er, regeringen har tænkt sig at tage på dyrevelfærdsområdet. For der er jo masser at tage fat på. 85 pct. af alle æglæggende høns har brud på deres brystben, vi har meget høje dødsrater på pattegrise i svineindustrien, og vi kan se, at færre og færre køer kommer på græs; det er faktisk efterhånden langt de færreste. Hvad er det, regeringen ønsker at gøre for at forbedre dyrevelfærd?

Kl. 10:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:50

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg vil i forhold til økonomien bare lige berolige med, at der altså er plads til, at man kan køre videre på de eksisterende niveauer i forhold til de tidligere aftaler, der har været, og at der så derudover er frie penge. Det er bare for at sige, at der er økonomi til det arbejde, som fødevarerministeren har sat i gang, og fødevarerministeren har indledt en grundig drøftelse med en lang række aktører på det dyrevelfærdsmæssige område, og der ligger rigtig mange konkrete forslag på bordet. Men det bliver fødevarerministeren, der lancerer den strategi.

Kl. 10:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Sólbjørg Jakobsen. Værsgo.

Kl. 10:51

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Tak. Jeg kan forstå, at regeringen har et ultimativt krav om at indføre en ny millionærskat, hvis man vil være med til at sænke skatten for andre. Og hvis ikke man er med i det, er man uansvarlig og søger ikke indflydelse.

Men mit spørgsmål går egentlig på, om det uansvarlige her ikke er at indføre den nye millionærskat. Vi ved jo, at de fleste af dem, som tjener allermest, ikke vil rammes af den; det vil være ganske almindelige danskfødte mennesker, som bare tjener meget, der rammes. Alle dem fra udlandet er på forskerordninger osv. Så er det ikke lidt underligt, hvis det er, at regeringen fastholder det her som et krav for at sænke skatten? Og er der overhovedet et forhandlings-

rum? Og hvornår hører vi argumenterne for, hvorfor vi skal have den her millionærskat? For jeg har ikke hørt saglige argumenter for det.

Kl. 10:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:52

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg føler mig sådan kaldt tilbage til 2016, 2017. Hvis ikke man kunne få topskattelettelse, lige præcis som man ville have det, så kunne det også være lige meget. Og det er fair nok. Altså, hvis man vil være ultimativ på det punkt, bliver det nok nogle rimelig korte forhandlinger.

Det, der har været vigtigt for os i Venstre, er at sikre, at 250.000 danskere får halveret deres topskat – 250.000 danskere. Og at vi diskuterer skattelettelse, er et resultat af, at vi har valgt at gå ind i regeringssamarbejdet. Og så synes jeg bare, det er ærgerligt, at hr. Alex Vanopslagh var relativt kategorisk i medierne forleden, hvor han sagde, at det kom Liberal Alliance aldrig nogen sinde til at medvirke til; så kunne det hele også være lige meget. Det lød grangiveligt meget ultimativt.

Jeg vedstår, at det ikke er noget, der har groet i Venstres baghave, men det er en del af et kompromis, som sikrer, at vi kan give danskerne markante skattelettelse.

Kl. 10:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:53

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Ja, det kan nok sammenlignes med, at vi tænker at trække støtten til regeringen, ligesom Anders Samuelsen sagde, hvis det er, at vi ikke får det igennem. Det kan vi jo selvfølgelig ikke. Jeg synes igen, at det er et besynderligt kryds at lave – ligesom det med, at hvis ikke vi afskaffer store bededag, så har vi ikke råd til forsvaret; at hvis ikke vi indfører toptopskat, så har vi ikke råd til skattelettelse. Det hænger jo ikke sammen. Det kunne danskerne godt se dengang, og det kan vi godt se den her gang.

Hvorfor er det, at man ikke bare rent ud siger: Vi har i Venstre sovet i timen under regeringsforhandlingerne, vi glemte at få det af bordet, da vi ikke fik noget for det, og der er ikke saglige argumenter for det?

Kl. 10:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:53

Torsten Schack Pedersen (V):

Men sådan er virkeligheden og politik jo: Hvis man vil have noget igennem, kan man også blive nødt til at acceptere noget, som man ikke har hede drømme om, tværtimod. Jeg tror, at min gode kollega hr. Morten Dahlin, politisk ordfører for Venstre, sagde, at det var sådan en skovsnegl, vi måtte indtage. Fordi den nemlig er med til at sikre, at 250.000 danskere får halveret deres topskat, og at vi får sænket skatten med over 5 mia. kr., så accepterer vi, at det er en del af prisen. Men det er ikke en, vi kommer til at stå og fejre; det er der ingen tvivl om.

Kl. 10:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Victoria Velasquez. Værsgo.

Kl. 10:54

Victoria Velasquez (EL):

Jeg synes, at det er fuldstændig skævt at give flere milliarder til nogle af de allermest privilegerede og rige i vores samfund samtidig med at tage penge fra nogle af dem, som er syge, og som er nedslidte lønmodtagere. Jeg mener helt grundlæggende, at det er forkert at lukke døren til folk, som har brug for, at fællesskabet hjælper dem. Det mener jeg at man gør med det her forslag til finanslov, og det mener jeg at regeringen gør.

De tal, der er ovre i Finansministeriet i et excelark, er jo virkelige mennesker. Altså, jeg tænker på 61-årige Brian Olsen, der er murer og fik en tryghed i at kunne få en seniorpension; jeg tænker på 65-årige Gert, der har arbejdet som frisør, og som var helt slidt ned og kunne få en tryghed i at få en seniorpension; og så tænker jeg især også på 58-årige Karin Sørensen fra Vejle, som har haft et hårdt fysisk arbejde, siden hun var 17 år gammel, og nu ikke ved, om hun kan få en seniorpension. Det lovede Venstre inden valget, det lovede Socialdemokratiet inden valget, og det var vi flere partier der lovede. Der er et flertal, så hvorfor vil Venstre nu gå fra det flertal?

Kl. 10:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Torsten Schack Pedersen (V):

Vi har i regeringsgrundlaget aftalt, hvordan vi mener at fremtidens tilbagetrækningssystem skal se ud, og det står vi ved. Der har vi fundet et fornuftigt kompromis, som sikrer, at der er en forhåbentlig bred sikkerhed for, at danskerne har en tryghed for, at det tilbagetrækningssystem, som vi bliver enige om, kan stå i mange år. For det synes jeg er vigtigt. De aftalepartier, der indgik den aftale, havde ikke længere et flertal. Og så må man sige, at der jo ikke er noget, der bliver taget fra nogen med det her forslag til finanslov. Vi kører videre med de regler, der hidtil har været gældende, og det er jo faktisk regler, som har vist sig at betyde, at 11.000 flere end forventet, tror jeg det var, gør brug af seniorpensionen.

Kl. 10:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 10:56

Victoria Velasquez (EL):

Det er jo ikke rigtigt. Venstre lovede, da folk gik ned og stemte i stemmeboksen, at man ville udvide seniorpensionen. Vi havde vedtaget det. Vi havde afsat penge til det herinde. Det er de penge, som regeringen nu fjerner. Så det er jo simpelt hen ikke rigtigt. Vi har trepartsforhandlinger lige om lidt om tilbagetrækning, og der starter regeringen de forhandlinger med at tage flere hundrede millioner kroner ud. Så det er overhovedet ikke det samme. Jeg mener helt ærligt, at man går direkte imod det, som man har lovet befolkningen. Hvorfor gør man det?

Kl. 10:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 10:57

Torsten Schack Pedersen (V):

De partier, der lavede aftalen, havde ikke et flertal bag efter valget. Så har vi i regeringsgrundlaget aftalt, at vi skal lave en kombinationsmodel med Arnepensionen og seniorpensionen, og det håber jeg skaber en tryghed om, at der så er en bred politisk forankring om det, så der er en forudsigelighed om det. Og det er ganske rigtigt,

som fru Victoria Velasquez sagde, at det så også bliver et spørgsmål, der skal drøftes med arbejdsmarkedets parter. Jeg tror sådan set, det er en ganske fornuftig tilgang, at vi også med arbejdsmarkedets parter kan drøfte, om vi har fået det indrettet helt rigtigt, eller om der er ting, der skal justeres.

Kl. 10:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Pia Kjærsgaard.

Kl. 10:58

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det. Jeg kan, vil jeg godt lige sige, bakke fuldstændig op om den tidligere spørger. Jeg er enig i argumenterne, og det syntes jeg bare jeg havde lyst til at sige.

Til det næste, som jo for mig også drejer sig om ældre, vil jeg sige, at jeg simpelt hen ikke forstår, at man i det her forslag til finanslov om den her værdighedsmilliard, som var en rigtig, rigtig god ting, siger, at den bare glider ud, og at den kan man bruge til, hvad man vil. For vi ved jo udmærket godt, hvad der så sker. Så bliver den brugt til alt muligt andet end lige præcis de ældre. Så er der nogle huller i økonomien, der skal fyldes ud, det kan også være, der er nogle huller i vejene, der skal fyldes ud, og det kan også være, der er noget kunst og kultur, man hellere vil have. Man bruger det til alt muligt andet. Det ved vi af meget, meget dårlig erfaring. Jeg fatter simpelt hen ikke, at når det endelig er lykkedes meget firkantet at få noget til de ældre, tager man det væk. Hvorfor gør man det?

Kl. 10:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 10:59

Torsten Schack Pedersen (V):

Det korte svar er vel, at sådan er det som oftest. Jeg tror, det næsten altid er sådan, at når vi i en finanslovsaftale aftaler at lave en prioriteret indsats på et område, kan det være målrettet i en årrække til kommunerne, og over tid går det så ind på bloktilskuddet.

Jeg har stor tillid til, at vores kommunalpolitikere prioriterer klogest, og hvis de prioriterer forkert, skal de jo stå til ansvar hos vælgerne. Jeg vil også bare lige for en god ordens skyld sige, at selv hvis værdighedsmilliarden nu fortsat var kommet som et specifikt tilskud, er det jo ikke de eneste penge, kommunerne bruger på ældreområdet, og hvis kommunen så ønskede at spare på ældreområdet, kunne den jo spare nogle af de andre penge, den brugte på ældreområdet. Derfor bliver det måske illusorisk, at fordi vi sætter en helt specifik adresse på de penge, vi giver, er der også en sikkerhed for, at de præcis går til det formål, når pengene til ældreområdet kommer ad flere kanaler.

Kl. 11:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:00

Pia Kjærsgaard (DF):

Det, som ordføreren sagde var et kort svar, blev meget langt, og det var også rigtig dumt og uklogt, synes jeg. Man kan simpelt hen ikke være det bekendt. Hvad er det for en søforklaring? Altså, vi ved af erfaring, at de bare ryger væk. Så siger ordføreren, at så er der taget penge andre steder, og at så kan de i øvrigt bare spare andre steder eller give et eller andet et andet sted. Er ordføreren slet ikke klar over, hvordan det ser ud i kommunerne i forhold til de ældre lige nu? Der er ingen rengøring, det med robotstøvsuger er sølle, og ikke engang alle kan få en robotstøvsuger; man kan selv betale for den.

Man får ikke taget ordentlig hånd om hygiejnen. Det er så trist, som det kan være, og jeg må indrømme, at jeg godt nok synes, det var et virkelig dårligt akademikersvar, som ordføreren kom med her fra Folketingets talerstol.

Kl. 11:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:00

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg synes, det er helt legitimt at diskutere, om den økonomiske ramme er stor nok; det er altid helt fair. Men jeg synes bare, det blev en smule akademisk, om pengene kom på den ene eller på den anden måde, og det synes jeg bare er den virkelighed, man skal forholde sig til.

Som sagt tog regeringen bestik af situationen her for 14 dage siden og tilføjede kommuner og regioner 1 mia. kr. ekstra. Det er 650 mio. kr. til kommunerne og 350 mio. kr. til regionerne ud over det, der er aftalt i økonomiaftalerne med et løft af den kommunale serviceramme på 2,4 mia. kr. tidligere på året.

Kl. 11:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så når vi desværre kun en mere, og det er fru Susie Jessen. Værsgo.

Kl. 11:01

Susie Jessen (DD):

Jeg har et spørgsmål om det her forhøjede befordringsfradrag på 100 mio. kr., som man vil give til, jeg tror, det er 25 yderkommuner. Jyllands-Posten lavede forleden en beregning af det her, og det ville blive omkring 72 kr. om måneden i skattelettelse til de her personer, der bor i yderkommunerne. Jeg tror, det sådan er nogenlunde det, man kan få en caffè latte og et rundstykke for nede på Circle K, mens man holder i kø på motorvejen for at komme på arbejde. Vi har selv stillet et forslag om at sætte 1 mia. kr. af til de her yderkommuner og øge det her befordringsfradrag, simpelt hen fordi vi mener, at det skal kunne mærkes på pengepungen. Det er jo det, der er hele formålet med det her, at man ligesom skal skabe liv og vækst i de her landdistriktskommuner, og at man derfor skal gøre det attraktivt at pendle langt. Så jeg vil bare lige spørge ordføreren: Tror ordføreren, at det her vil komme til at skabe særlig meget, når det er 72 kr. om måneden svarende til en caffè latte og et rundstykke?

Kl. 11:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:02

Torsten Schack Pedersen (V):

Uden at være ekspert i Jyllands-Postens beregninger så lad mig bare slå fast, at det her kan man jo gøre på mange forskellige måder. Og i det udspil, som regeringen har præsenteret med finanslovsforslaget, er der ikke en grydeklar model. Så det handler selvfølgelig om, hvor mange der er omfattet af det, hvilket kilometerkrav man skal bruge, og der er en masse hjul, man kan skrue på. Jeg ved i hvert fald bare, at den ordning, der har været gældende hidtil, hvor vi har sikret, at hvis man havde længere på arbejde, fastholdt man det høje fradrag, uanset hvor langt man havde, faktisk har været meget effektiv og haft en gunstig effekt. Men jeg ser da frem til, at Danmarksdemokraterne melder sig konstruktivt ind. Vi har jo det samme ønske, nemlig at vi skal bruge de her penge for at sørge for, at det er mere attraktivt at være bosat i vores landdistrikter, og så tror jeg, vi har en fælles ambition om at få mest muligt ud af pengene.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:03 for at løse de udfordringer og de ting, vi gerne vil løse fremover, og de ting, vi skal have ordnet samfundsmæssigt. Vi har mange penge, men penge løser ikke alt, f.eks. i vores sundhedsvæsen. Men det hjælper til at kunne foretage nogle meget kloge investeringer; investeringer, som kan være med til at fremtidssikre vores sundhedsvæsen, men som også kan være med til at fremtidssikre vores velfærdssamfund. Derfor har vi også i år, når udsigterne for dansk økonomi ser lysere ud, kunnet foreslå at lave nogle prioriteringer, som vi i Moderaterne er rigtig glade for.

Susie Jessen (DD):

Vi har også en ambition om det her. De 72 kr. i skattelettelser om måneden i Jyllands-Postens beregninger er på baggrund af, at man kører 130 km om dagen til og fra arbejde. Så det er sådan et eksempel, de har bragt på banen. Og der mener vi bare, at man skal meget, meget højere op, for at man overhovedet kan mærke noget ved det her. Det er bare et af de problemer, der er ved de her små puljer, som også især Venstre sådan drysser ud over det hele. Det er jo ikke noget, der hjælper i det samlede billede. Og når man så med den anden hånd tager f.eks. bredbåndspuljen væk og puljen til landsbyfornyelse og gør det her med gymnasierne, så trækker tingene bare i den forkerte retning. Kan vi ikke blive enige om, at det ikke nytter noget at give, hvis man samtidig også bare tager helt vildt meget?

Kl. 11:03

Kl. 11:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:04

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg synes, finanslovsforslaget indeholder rigtig mange positive tiltag for vores landdistrikter. Det indeholder også en ramme for et samlet landdistriktsudspil, som der skal arbejdes med de kommende måneder. For nogle af udfordringerne for landdistrikterne er selvfølgelig bundet op på økonomi, men der er så sandelig også andre problemstillinger, der spænder ben for udviklingen i vores landdistrikter. Jeg har haft fornøjelsen af at forhandle planlov i 7-8 år, og der ligger virkelig mange benspænd. Det er ikke noget, der koster økonomi; det koster politisk velvilje, i forhold til at vi giver nogle flere udviklingsmuligheder. Og det er også et af de elementer, som et landdistriktsudspil i min optik skal adressere.

Kl. 11:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tusind tak til ordføreren. Næste ordfører er Moderaternes hr. Henrik Frandsen. Velkommen til.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Mange tak for ordet, hr. formand. Nu har jeg jo fået den fantastiske fornøjelse – og den har jeg, hver gang jeg er ordfører – at være nummer tre regeringsordfører, der kommer på talerstolen. Det indebærer jo en risiko for, at jeg kommer til at sige præcis det samme som de to andre, for vi er meget enige i den her regering. Vi er faktisk til tider blevet beskyldt for, at en af de store rationaliseringsgevinster, som vi havde høstet i den her regeringsdannelse, var, at vi havde den samme taleskriver. Jeg kan allerede nu sige, at det ikke kommer til at ske den her gang. Der var stor forskel på hr. Benny Engelbrechts og hr. Torsten Schack Pedersens tale, og jeg kommer med en helt tredje version af en positiv finanslovstale. Så I kan glæde jer. Det ved jeg også I har gjort.

Jeg vil starte med at dvæle ved, hvor godt det egentlig går i den danske økonomi. Det er jo meget nærliggende, når man har en finanslovsdebat. I forbindelse med regeringens forslag til finanslov for 2024 kom det frem, at råderummet igen blev opjusteret, nu med 4 mia. kr. Tidligere i år var det 16 mia. kr., og det er jo rigtig gode nyheder, for det giver os alle sammen nogle gode forudsætninger

Hvis man lytter til debatten, kan man nogle gange godt få det indtryk, at de ekstra penge, der er dukket op her, sådan lige er kommet ud af det blå, at det er sket ved rent held. Det kan jeg også sige ikke er tilfældet. En meget stor del af de ekstra penge, der er fundet i det økonomiske råderum, skyldes vores tårnhøje beskæftigelse. Vi er næsten oppe på 3 millioner beskæftigede, altså folk, der går på arbejde hver dag. Jeg tænker næsten, at næste gang man laver en opgørelse, runder vi de 3 millioner. Vi slår rekorden for beskæftigelse igen og igen. Det er en tårnhøj beskæftigelse, som bygger på, at vi har en historisk lav ledighed – det giver lidt sig selv; vi har færre på overførselsindkomster, end vi har set i årtier, og sidst, men ikke mindst, har vi haft en meget stor tilgang af international arbejdskraft.

For nylig bekræftede Finansministeriet, at op mod 7 mia. af de 16 mia. kr., som opjusteringen var på ved fremlæggelsen af finanslovsforslaget, skyldes tilgangen af international arbejdskraft – 7 mia. ud af 16 mia. kr.! Og som flere af jer måske har bemærket – nej, det er jeg ret overbevist om at I har bemærket – har den dagsorden om international arbejdskraft fyldt rigtig meget hos Moderaterne hen over sommeren, og det håber vi virkelig bliver taget positivt ned af alle her i Folketinget. Pointen er, at vi står med en stærk dansk økonomi, der gør, at vi har mulighed for at investere i vores sundhedsvæsen, i psykiatrien; vi kan investere i vores fælles velfærd, i den grønne omstilling; vi kan investere i iværksætteri og meget, meget mere. Men en forudsætning for, at det lykkes, er altså, at vi har et åbent arbejdsmarked. Vores velfærd, erhvervsliv og dansk økonomi har ikke råd til det, hvis ikke vi fortsat rekrutterer international arbejdskraft.

Hvorfor siger jeg, at vi ikke har råd til det? Det er, fordi arbejdskraft er den nye valuta i dansk politik. Vi har ikke bare brug for flere penge, vi har også brug for mange flere medarbejdere for at løse vores udfordringer. Det skal vi tage nogle strukturelle og nogle langsigtede greb og beslutninger om.

Kl. 11:09

I Moderaterne står vi i udgangspunktet på tre ben. Vi har tre ting, vi mener er væsentlige, hvis man sådan skal gøre det op overordnet set. Det er velfærd og hele vores velfærdssamfund, det er skattelettelser og den velstand, som det giver, og så er det at investere i klimaet fremover. Det er tre væsentlige områder. Det er tre ben, som er definerende for, hvordan vi gerne ser at vi fra politisk side prioriterer og investerer og bruger det ekstra råderum, vi har.

I Moderaterne mener vi kort sagt, at velfærden skal følge med og forbedres, når vi bliver flere og efterspørgslen stiger, at vi skal investere i et skattesystem, som på en og samme tid skaber vækst og bevarer sammenhængskraften, og at vi skal understøtte den grønne omstilling ved at nedbringe vores udledninger, opfylde de mål, der er sat, og gøre det nemmere for danskerne at tage de grønne valg. Disse tre overordnede prioriteringer er blevet væsentlig nemmere at føre ud i livet i kraft af det øgede råderum.

Derfor er vi i Moderaterne særdeles tilfredse med de aftryk, der er sat i regeringens finanslovsforslag for 2024. Og bare lige for en god ordens skyld – det er jo en finanslovstale, jeg holder – vil jeg nævne et par af dem: 1 mia. kr. til grønne initiativer, over 3 mia. kr. til psykiatrien, 1,5 mia. kr. til at gøre Danmark til et langt bedre iværksætterland, 900 mio. kr. til erhvervsuddannelserne og mange

flere områder. Det er alt sammen forslag, der ruster os bedre til fremtiden.

I år er der i finanslovsforslaget afsat en forhandlingsreserve på 500 mio. kr., altså 0,5 mia. kr., og man kan jo altid diskutere, om det er lidt, eller om det er meget. Under alle omstændigheder er det i hvert fald mere, end da vi forhandlede i foråret. Men uanset hvad man måtte mene om det, vil jeg opfordre alle partier i salen til at komme med ind til forhandlingsbordet og få indflydelse på, hvordan de skal fordeles. Vi ser gerne, at så mange som muligt går ind i forhandlingerne med en fuldstændig åben tilgang til, hvordan forhandlingsreserven kan udmøntes. Her er der mulighed for at prioritere nogle af de emner, som man som politisk parti ikke mener er inkluderet i regeringens finanslovsforslag, og sætte et aftryk.

Derudover er jeg ikke tvivl om – jeg er faktisk overbevist om det – at mange af de tiltag, der allerede er prioriteret i finanslovsforslaget, trækker i den retning, altså i den rigtige retning for mange af jer. Det kunne være områder som flere penge til sundhed og psykiatri – det tænker jeg vi er ret enige om – flere investeringer i grøn omstilling og et markant økonomisk bidrag til en kommende iværksætterstrategi. Derudover er der også penge til styrkede erhvervsuddannelser. Det er ting, som jeg ved rigtig mange er meget optaget af. Og så har vi også en hjælpende hånd til landdistrikterne. Det er kort sagt alt sammen elementer, som jeg har hørt rigtig mange i den her sal og i debatten ytre at de meget gerne vil have bliver gennemført. Så det håber jeg at I alle sammen vil være med til at lægge navn til.

Her til slut vil jeg bare sige, at jeg ser frem til nogle rigtig gode forhandlinger, og jeg vil også sige, at skulle nogen være i tvivl, så har Moderaterne jo tænkt sig at stemme for finanslovsforslaget, når vi kommer så vidt. Tak for ordet.

Kl. 11:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en række spørgsmål. Den første er fru Lisbeth Bech-Nielsen. Værsgo.

Kl. 11:13

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. Tak for talen. Moderaterne er jo opstået, har vi fået at vide, for at være med til at løse nogle af de store problemer i vores samfund. Vi får at vide, at regeringen er dannet på den baggrund. Jeg tror, at vi fra oppositionens side godt nogle gange kan stille os det spørgsmål, hvilke store problemer det er, der bliver løst eller håndteret lige nu.

Hr. Henrik Frandsen siger, at penge ikke løser alt, men at de selvfølgelig skal til for at investere i vores sundhed og resten af vores velfærdssamfund. Men det her finanslovsforslag løser jo netop ikke det. Det løser ikke det, at vi har kernemedarbejdere, som flygter fra vores offentlige velfærdsinstitutioner, fra vores sygehuse, fra vores daginstitutioner. De råber på bedre arbejdsforhold, og de råber på bedre løn. Det er det, der skal til, og det er jo derfor, landets kommuner og borgmestre lige nu siger: Vi får at vide, at der er masser af penge, men de bliver ikke brugt ude hos os, for at vi kan fastholde vores medarbejdere.

Kan hr. Henrik Frandsen forstå den frustration?

Kl. 11:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:14

Henrik Frandsen (M):

Ja, det kan jeg rigtig godt. Og tak for et rigtig godt spørgsmål. Jeg vil sige, at vi jo sådan set er i fuld gang. Vi har på det grønne område – og det vil fru Lisbeth Bech-Nielsen også vide – lavet aftaler om

udbud af grøn vind ude på havet. Det er jo en stor aftale, der er lavet, om lagring af CO₂ i undergrunden.

Men også på hele velfærdsområdet er der nedsat en Sundhedsstrukturkommission, som har fået et meget præcist kommissorium, og som ret hurtigt, sådan inden for et år, skal aflevere, så vi kan komme videre ad den vej. For jeg er helt enig i, at vi har en kæmpe opgave med at sikre ordentlige arbejdsforhold, og for at få det skal vi også have reformeret den offentlige sektor. Vi har også hele ældreområdet og hele frisættelsesdagsordenen, og jeg kan godt røbe, at der bliver arbejdet på sagen. Men vi er kun et lillebitte år, knap nok, inde i regeringsperioden, så vi når det.

Kl. 11:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:15

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har lavet en rapport, hvor de dokumenterer, at der siden 2015 har været et efterslæb på 23 mia. kr. i vores velfærd, hvis den skulle have fulgt med resten af udviklingen. De 23 mia. kr., som velfærden har været underfinansieret med de sidste 8 år, er jo det, der nu kan mærkes rigtig mange steder, hvor man siger: Jamen det lever simpelt hen ikke op til de forventninger, vi har.

Mange mennesker siger: Jeg betaler en høj skat af min løn, og det lever ikke op til de forventninger, jeg har for mig, min familie, vores børn. Kan hr. Henrik Frandsen forstå, at når der mangler 23 mia. kr. og halvdelen af landets kommuner skal spare, er det den frustration, der er det centrale?

Kl. 11:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ja tak. Så er det ordføreren.

Kl. 11:16

Henrik Frandsen (M):

Jeg anerkender fuldt ud, at der er pressede budgetter både i kommunerne og også inden for sundhedsområdet. Den nuværende regering har allerede afsat betydelige midler til sundhedsområdet, og der er også ekstra midler i finanslovsforslaget. Men det understreger bare vigtigheden af, at vi får taget alvorligt fat på vores velfærdssamfund, får taget alvorligt fat på sundhedsområdet og ældreområdet og får lavet nogle gennemgribende reformer, så vi kommer op på omgangs-højde igen.

Kl. 11:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Dennis Flydtkjær. Værsgo.

Kl. 11:16

Dennis Flydtkjær (DD):

Først vil jeg sige tak for talen til Moderaternes ordfører. Jeg synes faktisk, den var god, forstået på den måde, at man både var lidt oppe i helikopteren, og at der også blev taget nogle nålestik ned i noget konkret. Så ros for det; det var faktisk godt at høre.

Ordføreren nævner, at klima er en af de ting, der er vigtige for partiet, og jeg vil gerne komme ind på det. For lige før sommerferien vedtog flertallet med regeringen, at der skulle være en kilometerafgift på lastbiler. Det var et meget udskældt indgreb, fordi der jo ikke rigtig var noget, branchen kunne gøre for at undgå afgiften. Altså, skulle man have ellastbiler, er der kun to ladestandere i landet osv., så man har ikke rigtig noget greb til at kunne gøre noget ved det.

Nu afsætter regeringen så 100 mio. kr. til at finde en løsning på, hvad en transportbranche så kan gøre, og mit spørgsmål er bare, om

ordføreren ikke er enig i, at det jo er totalt omvendt af, hvordan man burde gribe det an. Burde man ikke sætte de 100 mio. kr. af først, finde noget teknologi, som man kan bruge derude, og så sige til branchen: Nu skal I så implementere de gode tiltag, der er lavet? Altså, er det ikke totalt omvendt, at man først giver dem en straf i form af en høj afgift, de ikke kan indrette sig på, og at man så efterfølgende siger, at nu skal vi nok hjælpe med at finde nogle teknologier, man kan bruge til at implementere det?

Kl. 11:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Henrik Frandsen (M):

Nej, jeg synes jo, det er rigtig positivt, at vi adresserer, at der er et behov for at investere i ladeinfrastruktur og i hjælp til omstilling. Så det synes jeg er rigtig positivt i det her finanslovsforslag, som vi diskuterer i dag. Men jeg vil godt minde om, at lastbilafgiften – eller kilometerafgiften – jo løbende skulle evalueres, og man skulle forholde sig til, hvor langt man er med teknologi osv. i forhold til branchen, så man har også, dengang man indførte den, tænkt på, at det ikke bare lige var at knipse med fingrene, og at så var det gennemført.

Kl. 11:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:18

Dennis Flydtkjær (DD):

Grunden til, at jeg bringer det ulogiske i kilometerafgiften på lastbiler på banen, er jo, at vi – eller nogen gør, men vi gør ikke i Danmarksdemokraterne – i efteråret står over for at skulle lave en afgift for landbruget, en CO₂-afgift, og jo lidt har den samme problemstilling, nemlig at landbruget får rigtig svært ved at gøre noget ved det, fordi teknologien ikke er der endnu. Burde man trods alt ikke gribe det an på den rigtige måde dér, sådan at man først sætter nogle flere midler af til at finde ud af, hvad man kan gøre i landbruget for at nedbringe CO₂-udslippet, altså øget forskning i fodersammensætning, mere biogas, pyrolyse og andre ting? Forskningsmidlerne til pyrolyse falder i øvrigt ud i det her finanslovsforslag.

Så burde man trods alt ikke gøre det i den rigtige rækkefølge for landbruget, så man satte midler af til at forske, før man kom med afgiften?

Kl. 11:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:19

Henrik Frandsen (M):

Jo, men det er man jo sådan set også i gang med, vil jeg sige. Der er jo nedsat et udvalg under Michael Svarer, som kommer med en rapport her i efteråret, hvor det lige præcis bliver undersøgt. Man kommer med nogle anbefalinger til, hvordan man skal indføre en CO₂-afgift på landbrugsproduktionen, og man forholder sig til, om den også skal indføres på varerne efterfølgende. Og der vil jeg gerne sige, at det er mig magtpåliggende og det er også Moderaterne meget magtpåliggende, at vi afventer de anbefalinger, der kommer derfra. Jeg tænker, vi læner os meget op ad, hvad Michael Svarer-udvalget kommer med.

Kl. 11:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Ole Birk Olesen. Værsgo.

Kl. 11:19

Ole Birk Olesen (LA):

Tak for det. Hr. Henrik Frandsen taler selv om skattereformer og ambitioner på det område, og derfor vil jeg også gerne spørge ind til det. Vi har mange gange fra forskellige Venstreordførere hørt, at det ikke er Venstre, der har fundet på, at man bliver nødt til at opkræve en toptopskat som betingelse for, at man sænker topskatten, og nu har vi også i dag kunnet læse i avisen, at det heller ikke er Socialdemokratiet, der har krævet indførelse af en toptopskat som betingelse for at sænke topskatten. Socialdemokratiets skatteordfører, hr. Anders Kronborg, siger: Der er heller ingen tvivl om, at jeg ville tage æren fra andre, hvis jeg sagde, at toptopskatten var groet i vores have. Den er altså ikke groet i Socialdemokratiets have, det er ikke Socialdemokratiet, der har stillet som betingelse, at der skal indføres en toptopskat for at sænke topskatten. Så det er Moderaterne, må vi kunne forstå. Kan hr. Henrik Frandsen bekræfte, at det er Moderaterne, der vil have en toptopskat?

Kl. 11:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:20

Henrik Frandsen (M):

Jeg kan i hvert fald bekræfte, at Moderaterne er en del af en regering, som har forholdt sig til skat, og som vil give nogle massive skattelettelser i kraft af det regeringsgrundlag, der er lagt. Det vil man både gøre i bunden, og det vil man, når man hæver topskatgrænsen, så rigtig mange af dem, der betaler topskat i dag, kommer til enten at betale en lavere eller slet ingen topskat. Så er det korrekt, at en del af det regeringsgrundlag også er en toptopskat, og jeg kan også bekræfte, at første gang jeg hørte ordet, var det også i sammenhæng med Moderaterne. Men det indgår jo i en større sammenhæng her i forbindelse med lettelse hele vejen op igennem skattesystemet.

Kl. 11:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:21

Ole Birk Olesen (LA):

Så det er ikke Venstre, der har krævet en toptopskat, det er ikke Socialdemokratiet, der har skrevet en toptopskat, det er Moderaterne i regeringsforhandlingerne, der har krævet, at vi skal have en toptopskat, før vi kan sænke topskatten. Under indtryk af al den kritik, der er af toptopskatten, og under indtryk af, at den savner substantielt grundlag at indføres på, kunne Moderaterne så være åbne over for at gå til Venstre og Socialdemokratiet i regeringssamarbejdet og sige: Vi vil ikke insistere på en toptopskat alligevel; vi kan godt lade være med at indføre en toptopskat?

Kl. 11:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:22

Henrik Frandsen (M):

Nu synes jeg, at hr. Ole Birk Olesen lægger ord i munden på mig, for jeg har ikke på noget tidspunkt sagt, at Moderaterne kræver noget i forhandlingerne. Det har jeg ikke sagt. Jeg har sagt, det er en del af det regeringsgrundlag, der er lavet, som er en vægtning mellem

forskellige skattesatser osv. forskellige steder i indkomstgrupperne. I Moderaterne er vi meget stolte af det regeringsgrundlag, der er lavet, og vi har tænkt os at holde os til det regeringsgrundlag, der er lavet, så vi bakker fuldt op om regeringsgrundlaget.

Kl. 11:25

Kl. 11:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Peder Hvelplund. Værsgo.

Kl. 11:22

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Nu nævnte ordføreren selv, at der i årene fremover var behov for at styrke velfærden, og noget af det, vi i hvert fald ved, er, at vi i årene fremover får brug for flere velfærdsprofessionelle. Og hvis det skal lykkes, er det også nødvendigt at give en større anerkendelse til især de kvindedomine-rede velfærdsfag og sikre et konkret lønloft til det personale, vi kommer til at mangle i velfærden, i ældreplejen og i sundhedsvæsenet.

Regeringen har jo også afsat 3 mia. kr. til et konkret lønloft, men frem for at finansiere det med penge, man kommer og giver, siger man, at det er nogle penge, som kommuner og regioner selv skal finde gennem besparelser. Det betyder, at det lønloft, der så skal gives, skal findes ved at fyre kollegaer. Konkret er det 1.100 i kommunerne og 400 i regionerne. Kan ordføreren ikke forklare, hvordan det skaffer flere hænder i velfærden, at man skal ud og fyre flere ansatte for at kunne give et lønloft?

Kl. 11:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:23

Henrik Frandsen (M):

Det er fuldstændig korrekt, at vi adresserer, at der er behov for flere midler til lønloft i velfærden. Og vi er også meget optaget af, at man kan finde de medarbejdere. Findes de derude? Findes de ikke derude? Vi ved jo i dag, og det sagde jeg også i min tale, at den nye valuta i dansk politik er medarbejdere. Så jeg tænker, at det er en stor opgave, man har fået ude i regionerne.

Vi bakker gerne op, men det er også vigtigt, at vi kan skaffe medarbejdere. Vi har også i Moderaterne her hen over sommeren italesat, at vi gerne så, at man måske fik øgede muligheder for at hente medarbejdere i udlandet på velfærdsområderne, altså sygeplejersker, der er uddannet i et tredjeland osv. Så jeg tænker, der er mange greb i det her.

Kl. 11:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:24

Peder Hvelplund (EL):

Nu har ordførerens formand jo tidligere excelleret i formuleringer om færre, flere, mindre og mere. Men ordføreren mangler ligesom at forklare, hvordan det skaffer flere hænder i velfærden, at man fyre folk. Hvorfor aflyser man ikke nogle af de skattelettelser, man har tænkt sig at give, og bruger de midler til at kunne give til et konkret lønloft til det personale, vi mangler, så vi reelt kan få flere, frem for at man går ud og fyre personale for at kunne give et lønloft, angiveligt for at kunne tiltrække flere? Altså, hvordan bliver fyret personale til flere ansatte, som vi har behov for?

Kl. 11:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Henrik Frandsen (M):

Fyret personale i sig selv giver ikke flere ansatte. Det er fuldstændig korrekt, men det er også helt korrekt, at der er afsat midler til et lønloft på sundhedsområdet og på velfærdsområdet. Hvordan de skal fordeles kan jeg ikke stå her på talerstolen og sige. Det er jo noget, man skal fordele i en kommende trepartsforhandling.

Kl. 11:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er den næste fru Samira Nawa. Værsgo.

Kl. 11:25

Samira Nawa (RV):

Tak. Ordføreren nævner investeringer i klima som et af de tre ben, som Moderaterne står på. Det må jeg så konstatere er et noget kortere ben end de andre, for jeg synes jo ikke rigtig, at finanslovsforslaget på den måde runger af investeringer i klima. Man kunne jo pege på dieselafgifter, man kunne pege på flyafgifter, men der har hr. Henrik Frandsen jo selv udtalt: Ting tager tid. Og så bliver jeg nødt til at spørge hr. Henrik Frandsen: Har klimaet tid til at vente? For det mener vi i hvert fald ikke i Radikale Venstre. Der mener vi, at vi bør skubbe på for den grønne omstilling og også afsætte penge til netop klimaet.

Kl. 11:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:26

Henrik Frandsen (M):

Jeg vil gerne sige, at klimaet ikke har tid til at vente, og i hvert fald slet ikke til efter 2025. Det er jo sådan, at der er aftalt et klimamål i 2025 og 2030, og det står også i regeringsgrundlaget, at vi rykker nul CO₂-udledning frem til 2045. Så klimaet har ikke tid til at vente. Vi har også sagt, at vi er åbne over for at diskutere en dieselafgift, og en flyafgift er noget, der også står i regeringsgrundlaget. Det kan vi også være helt sikre på også kommer.

Det, jeg tænker er det allervæsentligste nu, er, at vi i fællesskab – og vi vil selvfølgelig også meget gerne have De Radikale med – finder ud af, hvordan vi når i mål med 2025-målet. For det er bydende nødvendigt, at vi når det. Der er taget initiativer omkring fortrængningskrav osv., men viser det sig, at der er yderligere behov, så tænker jeg, at det er meget, meget vigtigt, at vi sætter os sammen. Så jeg er enig med fru Samira Nawa i, at klimaet ikke kan vente. Der skal handling til, men vi skal også tænke os om undervejs.

Kl. 11:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:27

Samira Nawa (RV):

Det glæder mig, at vi så er enige om, at klimaet ikke har tid til at vente. Det kan så bare undre mig, når nu ordføreren selv peger på et 2025-mål, at der er fuldstændige radiotavshed om de forhandlinger, og at det også er skrevet ind i pjecen til finansloven, at man når 2025-målet for klimaet i kraft af det her fortrængningskrav.

Derfor kan jeg jo godt stå undrende tilbage, når Moderaterne både siger, at man gerne vil have nogle dieselafgifter, men samtidig siger, at fortrængningskravet er rigeligt til at indfri et 2025-mål. Og når jeg tillader mig at stille det her spørgsmål, er det jo også, fordi det er Moderaterne, der sidder på Klimaministeriet, og fordi finansordføreren fra Moderaterne jo også er klimaordfører.

	Kl. 11:28		Kl. 11:30
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.		Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Spørgeren.	
	Kl. 11:28		Kl. 11:30
Henrik Frandsen (M): Ja, det er fuldstændig korrekt, at jeg er klimaordfører. Men jeg vil også sige, at der er truffet rigtig mange aftaler og rigtig mange beslutninger, og der er også skrevet rigtig meget ned i regeringsgrundlaget om vores opfyldelse af klimamålene. Og det behøver jo ikke at stå i finansloven, at vi vil komme med en CO ₂ -afgift på landbruget f.eks. Det har vi aftalt. Det har vi skrevet i regeringsgrundlaget at vi vil. Der afventer vi Svare-udvalget, og sådan kan vi tage en hel række andre punkter derhenad. Det, der kræves nu, er implementering og handling, tænker jeg.		Morten Messerschmidt (DF): Jeg ved ikke helt, hvad det er for et regnekursus, hr. Henrik Frandsen har været på; det er i hvert fald ikke det samme, jeg har været på. Man siger, at vi mangler 90.000 fremadrettet, i de kommende år. Altså, hvis vi bare behandlede seniorerne i Danmark lige så godt, som man gør det i Norge, så har vi 66.000. Vi har 40.000, der er handicappede og parkeret uden for arbejdsmarkedet. Vi har 40.000 unge, som er uden for arbejdsmarkedet. Allerede nu er vi på pænt over 90.000, og derudover er der 66.000 i det register i EU, der hedder EURES, og fra mange andre EU-landes side har de sagt, at de sådan set gerne vil til Danmark og arbejde. Så nærmer vi os 200.000, og så er vi slet ikke begyndt at tale om alt det fuldstændig overflødige administrative personale, der er i den offentlige sektor, og som vi også kunne fyre en del af.	
	Kl. 11:28		Kl. 11:31
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Så er det hr. Morten Messerschmidt. Værsgo.		Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.	
	Kl. 11:28		Kl. 11:31
Morten Messerschmidt (DF): Tak for det. Jeg har jo bemærket, at hr. Henrik Frandsens partiformand har nogle meget eksotiske tanker om, hvordan man skal løse problemet med manglende arbejdskraft, bl.a. ved at indhente meget, meget store mængder folk fra Afrika, kan jeg forstå. Der kunne jeg godt tænke mig at høre, hvordan hr. Henrik Frandsen tror at den slags meldinger føles for f.eks. seniorer, som strukturelt bliver holdt ude af arbejdsmarkedet, fordi der er en enorm aldersdiskriminering, eller for de 40.000 handicappede, som står uden for arbejdsmarkedet imod deres vilje. Eller skulle man måske gribe ud efter de 40.000 unge, som hverken er under uddannelse eller i arbejde? Altså, hvorfor er det, at Moderaterne er så optaget af at få flere ind fra Afrika, kan jeg forstå, når vi faktisk har rigtig mange danskere, som gerne vil, men som i dag bliver holdt uden for arbejdsmarkedet?		Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.	
	Kl. 11:29		Kl. 11:31
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.		Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Så er det fru Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen. Værsgo.	
	Kl. 11:29		Kl. 11:31
Henrik Frandsen (M): Jeg er sådan set enig med hr. Morten Messerschmidt i, at det også er vigtigt, at seniorer kommer ind på arbejdsmarkedet. Det er også vigtigt at få så mange handicappede som muligt ind på arbejdsmarkedet. Det er også vigtigt, at vi får så mange af de unge, der i dag står uden for arbejdsmarkedet – jeg tror, det er 43.000 – ind på arbejdsmarkedet. Det er bare ikke nok. Vi har, så vidt jeg husker ud fra min hukommelse, frem til 2030 brug for 90.000 medarbejdere, og så er vi altså nødt til at kigge ud over landets grænser, og vi er også nødt til at kigge ud over EU's grænser. Derfor foreslår vi jo i Moderaterne, at vi skal være åbne over for at importere kvalificeret arbejdskraft. Altså, vi skal jo ikke bare sætte en annonce i avisen og skrive: Nu kan I komme til Danmark. Det skal være folk, der kan løse nogle opgaver. Det er også derfor, at vi har foreslået, at man skulle starte en sundhedsuddannelse i et tredjeland – der er blevet nævnt Indien, der er blevet nævnt Filippinerne – netop for at være sikre på, at vi har alle de hænder, alle de medarbejdere, alle de hoveder, der skal bruges i den grønne omstilling og i velfærden fremover.		Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT): Tak for ordet, og tak for talen. I regeringsgrundlaget beskriver regeringen, at klimakrisen er en af vor tids største kriser. Det glæder mig, at I tager det alvorligt. Men samtidig forstår jeg ikke helt sammenhængen med, at man vil bruge 5 mia. kr. på skattelettelse det næste år, hvilket er ti gange så meget, som man bruger af nye midler på klimahandling. Så vil ordføreren forklare, hvor sammenhængen mellem at bruge flere penge på skattelettelse end på klimahandling er, når I selv beskriver det som en af vor tids største kriser?	
			Kl. 11:32
		Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.	
			Kl. 11:32
		Henrik Frandsen (M): Jamen som jeg også sagde i min tale, er der for Moderaterne tre ben, der er vigtige at stå på: Det ene er velfærd, det andet er skat, som også er det samme, som vi oversætter til velstand, og det tredje er klima. Derfor skal der være det rigtige miks mellem de tre ting. Og hvis man læser regeringsgrundlaget, og det har jeg gjort, og det tænker jeg også at spørgeren har gjort, vil man også se, at man har	

vægtet tingene i forhold til hinanden, så vi samlet set får lavet den bedste løsning. Og der er sat rigtig mange initiativer i gang allerede. Der er lavet en klimafond, som også har meget, meget store midler, så der er jo mange penge i systemet i forvejen. Der kommer også en ekstra milliard kroner i forbindelse med finansloven her. Så der er et stort fokus på klima.

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:33

Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT):

Så ordføreren mener konkret, at de 400 ekstra mio. kr. er nok til reel, ordentlig klimahandling?

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:33

Henrik Frandsen (M):

Nej, det har jeg ikke sagt, for når jeg f.eks. siger det, har jeg jo ikke sagt, at der kommer en rapport fra Michael Svarer-udvalget senere i år, som vi jo på en eller anden måde skal have omsat til konkret politisk handling. Der skal man jo ikke tage fejl af, at vi jo er meget optaget af, at man så også får lavet de tiltag, der skal til for at nå i mål med landbrugs- og fødevarerområdets udledninger. Omkring transport er vi heller ikke i mål. Vores personlige klimaaftryk skal vi også have forholdt os til, så der er rigtig mange steder, vi skal i gang med. Så 400 mio. kr. er jo slet ikke nok.

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Pernille Vermund. Værsgo.

Kl. 11:33

Pernille Vermund (NB):

Tak for det. Penge har vi rigeligt af, arbejdskraft er vores nye valuta. Den naturlige konsekvens af sådan en udtalelse ville jo være at sikre, at flere penge kommer tilbage til danskerne, måske også ud til vores kernevelfærd, til regionerne og kommunerne, som lige nu får et lille plaster på såret til at afhjælpe de udfordringer, der er derude. Når vi taler om, at arbejdskraft er den nye valuta, burde det også være åbenlyst, at vi sagde: Hvad med at få de mennesker i Danmark, som altså er her i forvejen og ikke er på arbejdsmarkedet, i gang?

Ordførerens parti er meget optaget af, at vi nu skal hive en masse af afrikanere til Danmark – det lyder jo interessant, hvis man er til den slags. Men har ordførerens parti overhovedet tænkt over, at vi allerede i dag har folk fra Irak, fra Syrien, fra Somalia og Libanon, og fælles for de fire lande er, at når man ser på hele befolkningsgruppen, er det under halvdelen af dem, der er i beskæftigelse? Var det ikke en idé at starte der, frem for at vi går og giver passiv forsørgelse til folk, som er kommet hertil fra eksotiske egne, og som i virkeligheden ikke laver noget?

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Henrik Frandsen (M):

Noget af det farligste, man kan gøre, hvis man sådan skal kigge på sin egen privatøkonomi, er at begynde at skrue sit forbrug op, hvis man lige pludselig står i en situation, hvor man har fået ekstra penge, og så tænker, at sådan kan det gå ud i al fremtid. Vi ved jo reelt

ikke, om den tilstand, vi har nu, er en, der varer ved. Derfor tænker jeg, at det er dyb økonomisk ansvarlighed ikke bare at sige, at vi skal bruge den sidste krone nu. Og det siger jeg om den udtalelse, hvor der bliver sagt, at vi har penge nok. Penge nok får man jo i øvrigt aldrig. Men vi er bare nødt til at adressere, at der er mange andre ting i det her end økonomien, der også er væsentlige, og det er arbejdskraft. Jeg ved også godt, at kommuner og regioner er pressede på deres økonomi. Jeg bilder mig selv ind, at jeg har en god indsigt i kommuners økonomi. Jeg er også nødt til at sige, at de gode tider, vi har i samfundet – det råderum, som det har givet i statens finanser – jo altså også er noget, man mærker ude i kommunerne.

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:36

Pernille Vermund (NB):

Det var et fantastisk ikkesvar. Så lad mig stille et mere konkret spørgsmål, som måske bare kan udløse et ja- eller nejsvar: Er det at indføre en toptopkskat et ultimativt krav for Moderaterne?

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:36

Henrik Frandsen (M):

Toptopskatten er en del af regeringsgrundlaget, og de tre partier, der sidder i regering, har forpligtet hinanden på at gennemføre regeringsgrundlaget. Og det står Moderaterne fuldt ud ved.

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Jacob Mark. Værsgo.

Kl. 11:36

Jacob Mark (SF):

Nu blev jeg faktisk lige inspireret – og det er jo skönt, når det sker under en debat – til at spørge: Hvordan mærker kommunerne de der gode tider, som ordføreren lige nævnte at kommunerne også oplever? For der, hvor ordføreren kommer fra, ser jeg store sparekataloger, og det er faktisk kendetegnende for en stor del af de danske kommuner lige nu, at de laver store spareøvelser på folkeskolen, at lokale folkeskoler lukker, at lærernes forberedelsestid bliver mindre, at plejecentre oplever at måtte skære ned på helt basale velfærdsydelser, og det er jo af forskellige årsager, fordi deres økonomi er under pres.

Så vil ordføreren ikke forklare mig: Hvad mener ordføreren, når han siger, at der også er gode tider ude i kommunerne? For det er ikke det, S-borgmestrene er ude at sige de oplever i dag.

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:37

Henrik Frandsen (M):

Altså, hele vores samfund har gode tider, er jeg nødt til at sige. Jeg tror aldrig, det har gået bedre, end det gør lige nu. Vi har et fantastisk velfærdssamfund. Når man sidder ude i en kommune, betyder det også rigtig meget, hvor mange der er i beskæftigelse. Jo flere der er i beskæftigelse, og jo højere løn de får, jo højere skatteindtægter får kommunerne ind. Det er ganske simpel købmandsregning. Det mærker kommunerne f.eks.

Jeg siger jo ikke, at de kommunale budgetter ikke er pressede, for det er de. Jeg siger bare, at med til den fortælling hører også, at alle de, hvad skal man sige, positive ting, som gør, at vi har fået et ekstra råderum, og at det går godt med beskæftigelsen, overførselsindkomster osv., altså også drypper på kommunerne. Det er jeg bare nødt til at sige.

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:38

Jacob Mark (SF):

Der vil jeg nok bare sige, at det ikke helt er den oplevelse, jeg oplever at de kommunale folk har, og nu kender ordføreren jo også de kommunale folk. De oplever, at vi herindefra lægger store besparelser ned over jobcentrene, inden vi fjerner reglerne. De oplever, at vi beder dem om at afskaffe deres administrative personale, før vi selv skærer ned på vores eget. De oplever, at kommuneaftalerne er for stramme, og at man ikke finder penge til det specialiserede socialområde, som er stukket helt af, fordi man ikke har sørget for at forebygge.

Så jeg vil bare advare imod, at man siger, at der er alt for gode tider. For sparekatalogerne i landets kommuner vidner om noget andet.

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:38

Henrik Frandsen (M):

Jamen jeg er jo ikke uenig. Jeg siger også, at den kommunale økonomi er under pres. Jeg siger bare også samtidig, at de ting, der virker gunstigt på statsøkonomien, altså også virker ude i kommunerne, i og med at skatteindtægter også betyder noget.

Men jeg ved godt, at i nogle kommuner – bl.a. der, hvor jeg kommer fra; jeg sidder jo selv i kommunalbestyrelsen i Tønder Kommune – bliver man modregnet i udligning, hvis man har ekstra i skatteindtægter. Men der bliver altså også noget tilbage er jeg bare nødt til at sige.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Sólbjørg Jakobsen. Værsgo.

Kl. 11:39

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Tak, og tak til hr. Henrik Frandsen for at opklare noget, vi har ledt længe efter på det sidste. Det er Moderaterne, der står bag toptopskat. Det har vi fået bekræftet i dag, det er dér, det har groet, det er tydeligt. Det er ikke S, det er ikke V. Venstre kalder det direkte en skovsnegl. Så der er ikke så meget at rafle om længere dér. Jeg vil også takke for, at hr. Henrik Frandsen åbner op til hr. Ole Birk Olesen om, at det ikke er et krav som sådan. Vil det sige, at vi her i Folketingssalen i dag kan få åbnet idéen om, at Moderaterne måske er villige til at give slip på toptopskatten til de kommende forhandlinger? For medmindre forhandlingerne bare er en ceremoni, hvor vi alle skal skrive under på regeringsgrundlaget, hvis vi har lyst til at det, tror jeg, det er et sted, hvor man mødes og finder ud af, hvor man kan give og tage. Og vi tror da på vores 2035-plan, men vi kræver den ikke fuldt indført, for vi ved godt, vi ikke får det hele. Er Moderaterne villige til at give slip på deres aftryk i regeringsgrundlaget?

Kl. 11:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:40

Henrik Frandsen (M):

Jeg tror, at det, jeg har sagt, er, at toptopskatten er en del af regeringsgrundlaget, og vi føler os i Moderaterne, ligesom man gør i Venstre, ligesom man gør i Socialdemokratiet meget forpligtet af at gennemføre regeringsgrundlaget. Det tror jeg faktisk det danske samfund vil have stor gavn af. Vi har et fantastisk regeringsgrundlag. Toptopskatten er en del af regeringsgrundlaget, og derfor står vi selvfølgelig ved toptopskatten. Jeg tror, at det, jeg sagde, var, at første gang jeg hørte ordet nævnt, var i sammenhæng med Moderaterne. Så det er ikke noget, vi sådan absolut har krævet, men det indgår som et element i de skattetiltag, der er i regeringsgrundlaget.

Kl. 11:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:41

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Okay. Men nu er det sådan, at Moderaterne allerede har droppet en advokatvurdering i minksagen. De har allerede droppet en fridag for danskerne, og man har vist også lidt droppet ambitionerne om forringelse af seniorpensionen, i hvert fald i nogen grad, som ellers også er en del af regeringsgrundlaget. Så alt er ikke skrevet i sten, heller ikke for en moderat, kan vi jo lære af historien. At det er en del af regeringsgrundlaget, ved vi godt, men vi ved jo også godt, at det ikke er groet i S og V's baghave. Er det ultimativt for Moderaterne, at man er tro mod toptopskatten?

Kl. 11:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:41

Henrik Frandsen (M):

Nu er Moderaterne jo altså ikke et parti, der klatrer op i træer, det er der andre partier der har en vane med at gøre. Vi gør det ikke. Så vi har ikke ultimative krav, når vi går ind til forhandlinger, slet ikke, og det kommer vi aldrig til at have. Jeg tænker, at det er en måde at melde sig ud af en forhandling på, altså at starte med at komme med ultimative krav.

Kl. 11:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Susie Jessen, værsgo.

Kl. 11:42

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg vil lige starte med at sige tillykke til hr. Henrik Frandsen med den meget vigtige post som landdistriktsordfører. Jeg glæder mig meget til samarbejdet. Så vil jeg også sige tillykke til Moderaterne med de her 2,6 mia. kr., som man har sikret til udenrigstjenesten. Der virker det måske lidt mærkeligt for mig – nu tager jeg lige min landdistriktsordførerhat på – at man så giver 2,6 mia. kr. til udenrigstjenesten, men samtidig har haft et behov for lige at finde sølle 15 mio. kr. ved at skære i de her gymnasier, der ligger i yderområderne, med ½ mio. kr. hver. Det er 31 gymnasier. Det ene gymnasium er nede i Tønder, hvor hr. Henrik Frandsen jo også tidligere har været borgmester. Og jeg håber også, at hr. Henrik Frandsen kan bekræfte mig i, hvor vigtigt det er, at vi har de her gymnasier i yderområderne, og forklare mig, hvordan man så i alverden kan

finde på at skære i det her særlige tilskud, når vi ved, hvor vigtigt det er i forhold til at få hjulene til at dreje rundt. Og så lige i forhold til det her med, hvad ordføreren siger om, at hele vores samfund har gode tider, vil jeg sige, at jeg ikke er helt sikker på, at de er helt enige ude i landdistrikterne, når busserne bliver aflyst i øjeblikket.

Kl. 11:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:43

Henrik Frandsen (M):

Først vil jeg svare på det med de 2,6 mia. kr. til udenrigstjenesten. Vi lever i en usikker verden. Der er krig i Europa. Man har igennem en årrække skåret til, skåret til og skåret til. Jeg tænker, at det er vigtigt, at vi er til stede de steder ude i verden, hvor det er nødvendigt. De 2,6 mia. kr. er også over en årrække. Det er 4 år, så vidt jeg husker. Jeg kan ikke huske det helt præcist. Nu kigger jeg ned på finansministeren – ja, det er 4 år.

Jeg tror, at det giver rigtig god mening i verdenen, sådan som den har udviklet sig. Jeg er meget enig i, at gymnasier langt væk fra de store byer er væsentlige. Det er også derfor, det er vigtigt, at når der kommer forhandlinger om hele udkantstaxameteret, taxameterprincippet i det hele taget, får vi lavet en ordning, der sikrer, at vi har gode gymnasier overalt i landet.

Kl. 11:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:44

Susie Jessen (DD):

Jeg er enig i, at der er krig i Ukraine. Det siger vi rigtig tit. Og jeg er fuldstændig enig i, at der skal prioriteres der. Men når det så er sagt, taler vi om en finanslov, hvor der er rigtig mange penge, så hvorfor i alverden skærer man i de her puljer til landdistrikterne? Det giver bare ikke mening i mit hoved, når man gerne vil sikre et Danmark i balance. Hvorfor skærer man så i de puljer her? Hvorfor skal vi sidde i forhandlingslokalet og prøve at få det her ind igen? Jeg synes simpelt hen, at det er en dårlig prioritering fra regeringens side, hvis man vil et Danmark i balance.

Kl. 11:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:44

Henrik Frandsen (M):

Vi vil et Danmark i balance. Jeg har det også lidt sådan, at jeg en gang imellem tænker: Mon ikke Danmarksdemokraterne skulle begynde at tale landdistrikterne op? Jeg synes, at I nogle gange taler dem lidt ned og lidt sætter dem over i en offerrolle, hvor de egentlig ikke hører hjemme. Der er rigtig meget energi ude i landdistrikterne. Hele den grønne omstilling, der kommer, giver vanvittig store muligheder ude i landdistrikterne. Rigtig meget af det kommer til at foregå derude, både når det gælder vedvarende energi, men også når det gælder hele fødevarerområdet. Der er så mange muligheder. Lad os gribe dem.

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:45

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, nu sagde ordføreren jo, at klimaet ikke har tid til at vente, og der var en bekræftelse af, at vi har et 2025-mål og et 2030-mål, og at vi skal sætte os sammen, og at der skal være mere handling, og at klimaet er det tredje ben. Ja, men det virker jo lidt, som om det er en trebenet skammel, hvor benene ikke er lige lange, og hvor klimabenet er så kort, at skamlen er ved at vælte. Altså, vi venter jo sådan set på regeringen, vi venter på, at Moderaternes klima- og energiminister genoptager de her 2025-forhandlinger. For vi jo var i gang med at forhandle, og regeringen havde kun ét bud, nemlig at putte mere biobrændstof i dieseltanken, og det er altså ikke nok.

Klimarådet siger, at vi skal komme med klimahandling på 2 mio. tons, og jeg har noteret mig, at Moderaternes Lars Løkke Rasmussen har været ude at luften, at man sådan set er åben over for en dieselaflagift. Og det ville gøre forhandlingerne meget nemmere, hvis det var sådan, at regeringen kunne blive enig med sig selv om, at en hævn af dieselaflagiften på en afbalanceret måde var en del af løsningen. Går Moderaterne ind for, at vi skal hæve dieselaflagiften?

Kl. 11:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:46

Henrik Frandsen (M):

Nej, vi er åbne over for, at man inddrager dieselaflagiften i de overvejelser, der skal være omkring at nå 2025-målene med sikkerhed. For man skal overhovedet ikke være et sekund i tvivl om, at det ligger Moderaterne og at det også ligger regeringen meget på sinde, at vi når 2025-målene. Der skal de handlinger til.

Det er korrekt, at man har spillet ud med et fortrængningskrav, og jeg synes, det er ganske fornuftigt med den måde, man gør det på. Men viser det sig, at vi ikke når i mål med det, så skal vi handle, for i min verden og i Moderaternes verden og i regeringens verden står de mål ikke til diskussion.

Kl. 11:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:46

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen jeg er da glad for at høre, at der er en åbenhed omkring, at man skal have flere virkemidler ind, og det må også være, fordi man så går efter et højere mål. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, om ordføreren er enig i Klimarådets opjustering af, at det sådan set er 2 mio. t, vi mangler, og når nu ordføreren også er blevet klimaordfører, vil jeg anbefale ham at læse notits 10 i de her forhandlinger, hvor der sådan set er gennemgået, hvad en forhøjelse af dieselaflagiften kan give. Det kan faktisk også give flere penge i statskassen. Går Moderaterne ind for, at det er et 2-mio.-t-CO₂-fortrængningsmål i 2025, vi skal forfølge?

Kl. 11:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:47

Henrik Frandsen (M):

Nej, det er sådan, at vi som regeringsparti – og vi har også ministerposten – læner os op ad de tal, vi får fra ministeriet. Det gør man altid, når man er i en regering, og de siger, at vi mangler 500.000 t lige nu. Så det er selvfølgelig det, vi går efter. Men det er jo

ikke sikkert, at det hele når i mål, og hvis det viser sig, at der skal justeres, er vi også åbne over for at gøre det videre. Der skal ikke være tvivl om, at vi går efter at nå 2025-målet, og jeg er også rigtig glad for de indspil, der kommer fra Klimarådet. Det er også vigtigt, at vi tager dem med, og CONCITO kommer også med rigtig gode indspil.

Kl. 11:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 11:48

Kristian Bøgsted (DD):

Tak, og tak til ordføreren for en tale med rigtig mange fine ord, og jeg bider mærke i, at der bliver nævnt, at vi skal styrke landdistrikterne, og at vi skal gøre noget for arbejdskraften og sammenhængskraften. Men er ordføreren egentlig klar over, hvad der vil ske ude i landdistrikterne, i hvert fald nogle af stederne, hvis gymnasierne lukker, når man fjerner det her? Det vil sige, at der er nogle unge mennesker, der får over 70 km til et alment gymnasium.

Hvad betyder det? Det betyder, at de flytter ind til de store byer, og det betyder, at vi ude i landdistrikterne mangler arbejdskraft til fritidsjobbene, at vi mangler uddannelsesmuligheder. Der er også en chance for, at de ikke flytter tilbage. Det vil så sige, at vi mangler bosættelse derude. Hvordan kan det styrke landdistrikterne, øge sammenhængskraften, og øge beskæftigelsen ude i landdistrikterne, hvis der sker det her?

Kl. 11:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:49

Henrik Frandsen (M):

Jeg er meget enig med hr. Kristian Bøgsted i, at gymnasierne er essentielle for udviklingen i landdistrikterne; jeg er meget enig. Derfor er det også meget vigtigt, når vi skal se på hele taxametersystemet, hele finansieringen af både de almene gymnasier, men også af erhvervgymnasierne, at vi får skabt en model, der sikrer, at vi har et alment gymnasium og et ethvervgymnasium i Tønder, men også i Lemvig og i andre byer, der ligger langt væk fra de store byer. Så der tænker jeg jo, at vi, når vi kommer til de forhandlinger, sagtens kunne finde ud af et eller andet i fællesskab, for det skal vi nå i mål med.

Kl. 11:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Sporgeren.

Kl. 11:49

Kristian Bøgsted (DD):

Så håber jeg, at de forhandlinger kommer snart, og inden det måske er for sent. Men der er et andet spørgsmål. Nu nævner ordføreren selv, at det værste, man kan gøre, er at øge sit forbrug, hvis man lige pludselig tjener flere penge, for de gode tider måske ikke bliver ved. Lad os tage som et eksempel, at de gode tider om 2 år er ovre. Er Moderaterne så indstillet på, at vi simpelt hen stopper det der øgede udenrigsbidrag, vi nu har givet over 4 år, og skærer ned der igen, for at bruge pengene herhjemme? Eller er det f.eks. på velfærden herhjemme, vi så skal spare?

Kl. 11:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:50

Henrik Frandsen (M):

Arh, nu begynder det jo at blive lidt hypotetisk, altså hvad der i øvrigt sker om 2 år, hvis der sker det og det i kraft af det og det. Det kan jeg ikke svare dig på. Men jeg kan sige til hr. Kristian Bøgsted, at Moderaterne altid vil stå på mål for, at vi sikrer, at vi har en bundsolid økonomi i Danmark. Det har vi i dag, og det skal vi også have i fremtiden, og derfor skal vi også, selv om vi lejlighedsvis får flere penge i kassen, være fornuftige, når de kommer.

Kl. 11:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Pia Kjærsgaard.

Kl. 11:50

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak for det. Jeg skal vende lidt tilbage til det der med udenlandsk arbejdskraft. For jeg tror, at det bliver et meget, meget stort emne og et meget, meget stort problem fremover, hvis Moderaterne og den øvrige regering får det gennemført, og det kan man jo gøre, hvis man har et flertal. Jeg har ikke hørt så meget om, hvad Socialdemokratiet mener om det, men det er jo helt klart, hvad Moderaterne mener, for det er formanden, udenrigsministeren, der har foreslået det.

Så må jeg bare henlede opmærksomheden på, at der sidst i 1960'erne og først i 1970'erne kom rigtig meget arbejdskraft ligesom den, man nu vil have, fra Jugoslavien, fra Pakistan og fra Tyrkiet. Det var dem, der på det tidspunkt blev kaldt for gæstearbejdere – fremmedarbejdere kaldte man dem også – og formålet var, at de skulle hjem igen. Det kom de bare aldrig nogen sinde, eller meget få af dem gjorde det, og de er her stadig væk i dag med de store, store problemer, det giver med familiesammenføringer, med folk, der har været her i så mange år, og som stadig væk ikke er integreret i det danske samfund, og jeg er meget bange for, at det er nøjagtig det samme, der kommer til at ske her, fordi det er en helt anden del af verden, man vil indføre arbejdskraft fra.

Kl. 11:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:51

Henrik Frandsen (M):

Så må jeg bare sige, at vi ikke deler den bekymring. Jeg vil også sige, at det jo er væsentligt, at vi, når/hvis vi kommer til at importere arbejdskraft på den måde, som vi foreslår – det er jo ikke noget, der er regeringspolitik – så sikrer, at man har sit opholdsgrundlag på baggrund af sit arbejde. Det vil sige, at den dag man ikke længere arbejder i Danmark, har man heller ikke længere et opholdsgrundlag i Danmark.

Kl. 11:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Sporgeren.

Kl. 11:52

Pia Kjærsgaard (DF):

Ja, er det virksomhederne, der skal sørge for det? Altså, den holder jo ikke, og jeg må bare sige, at al erfaring siger det modsatte. Jeg har selv været med i så mange år, og jeg husker det meget, meget tydeligt, og jeg vil så bare sige, at jeg har advaret. Jeg synes, at det, man er ude i, er grotesk, og så hørte jeg, at ordføreren tidligere svarede på sådan lidt det samme spørgsmål, som jeg har stillet, i hvert fald i den her genre, altså at det jo skulle være folk, der var godt uddannet og alt muligt, og hvis ikke de var det, kunne man uddanne dem.

Mon ikke der er mere behov for dem i deres hjemlande, hvis de skal være så godt uddannede? Dem, vi mangler, er jo ikke de superuddannede, men det er i restaurationsbranchen, det er i rengøringsbranchen osv. Og dem, der kommer, er dem, der ikke kan sproget, og dem, der ikke kan integreres.

Kl. 11:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 11:53

Henrik Frandsen (M):

Det er også håndværkere, det er folk, der kan rejse vindmøller, det er smede. Hele den grønne omstilling er fuldstændig afhængig af, at der er medarbejdere, kloge hoveder, som kan hjælpe til der. Og jeg tager selvfølgelig advarslen til efterretning, men jeg siger igen, at jeg ikke deler bekymringen.

Kl. 11:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Sascha Faxe. Værsgo.

Kl. 11:53

Sascha Faxe (ALT):

Tak, og tak for ordet. Ordføreren siger, at hele samfundet aldrig har haft det bedre. Det er ikke sikkert, jeg citerer helt korrekt, men det var det, der var intentionen. Den analyse er jeg ikke helt sikker på vi deler i Alternativet. Vi står over for nogle kriser af en størrelse, som vi aldrig har set før, bl.a. klimakrisen og biodiversitetskrisen. Når ordføreren så går ind og taler om, at der skal være en balance mellem tre ting, nemlig skattelettelser, velfærd og klima, er jeg nødt til at spørge ordføreren: Mener ordføreren helt oprigtigt, at der med den 1 mia. kr., hvoraf det kun er de 450 mio. kr., der er nye, er en proportionelt rigtig balance i forhold til krisernes størrelse mellem de tre dele, som der bliver nævnt?

Kl. 11:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:54

Henrik Frandsen (M):

Ja. Det kan jeg svare ja til. Og så vil jeg gerne begrunde det. Begrundelsen er, at der jo er besluttet og aftalt rigtig mange andre initiativer samtidig, bl.a. på fødevarerområdet. Der er også gennemført nogle ting omkring lagring af CO₂ osv. Så der er jo mange ting, der er i gang. Vi har også klimaaftalerne. Vi ved, at vi skal i gang der. Så ja.

Men der er jo også, skal vi huske på, afsat mange midler i forvejen. Vi har en klimafond, som jo skal finansiere den grønne omstilling fremover. Så når det handler om balancerne, har jeg ikke på noget tidspunkt sagt, at der skulle afsættes lige mange penge til de tre spor, for så tror jeg nok, vi også fik nogle voldsomme skattelettelser, som vi ikke kunne stå på mål for. For velfærd er jo klart det, der skal have de fleste penge, men der skal være de rette balancer mellem de tre ben, ja.

Så er der i øvrigt nogen, der har sagt noget med en skammel med for korte ben. Det kommer jo også an på, hvor tykke benene er, tænker jeg.

Kl. 11:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Sascha Faxe (ALT):

Så hvis jeg skal forstå det rigtigt, mener ordføreren, at velfærds-krisen er markant meget større end bl.a. klimakrisen. Og når der så bliver henvist til, at der allerede er sat penge af til en grøn fond, vil jeg sige, at det jo er dem, der allerede indgår i den 1 mia. kr., der er sat af i finanslovsforslaget. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, hvordan man definerer det her. For den her 1 mia. kr. bliver kaldt en grøn milliard, men dækker jo ikke kun over klima. Den dækker også over biodiversitet og alle mulige andre ting, bl.a. også ting, der i vores bog ikke står i den grønne ordbog, nemlig dyrevelfærd, som for os helt konkret er anstændig landbrugspolitik.

Kl. 11:55

Kl. 11:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:55

Henrik Frandsen (M):

Nu vil jeg sige, at det er svært at sammenligne kriser, ligesom det er svært at sammenligne højden på et tordenskrald og på Rundetårn. Klimakrisen er meget alvorlig. Jeg mener også, vi tager den alvorligt. Jeg mener, der er truffet en masse beslutninger og lavet en masse aftaler, der gør, at vi også håndterer den del.

Men velfærds-krisen er også alvorlig, og når jeg siger, at vi aldrig har haft et bedre samfund, end vi har nu, er det netop velfærdssamfundet, jeg tænker på. Vi har aldrig haft så mange i beskæftigelse, aldrig haft så mange inde på arbejdsmarkedet. Sundheden har aldrig været bedre, end den er nu. Så vi har jo et fantastisk samfund. Det skal vi passe på.

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er den næste fru Mette Thiesen.

Kl. 11:56

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg vil egentlig bare følge lidt op på det spørgsmål, der er stillet tidligere. Jeg sad egentlig og hyggede mig lidt over, at de drøftelser, vi har hernede i Folketingssalen med Moderaternes ordfører, er om toptopskat og om det her fuldstændig vanvittige indvandringsforslag, også fra Moderaterne. Man kan jo næsten sætte spørgsmålstegn ved, om fru Mette Frederiksen egentlig ikke er statsminister i hr. Lars Løkke Rasmussens regering. Men lad det så være.

Jeg kunne egentlig bare godt tænke mig, at ordføreren uddybede det her med arbejdskraft. For det er jo fuldstændig rigtigt, som fru Pia Kjærsgaard sagde tidligere, at det her jo har været prøvet af. Det havde vanvittige konsekvenser for det danske samfund. Er det virkelig det, Moderaterne står for – den der fuldstændige historieløse tilgang til indvandring, fri indvandring, og en fuldstændig mangel på respekt i øvrigt for alle de andre tiltag, der er, for at løse de problemer med mangel på arbejdskraft?

Kl. 11:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:57

Henrik Frandsen (M):

Nej, Moderaterne står ikke for historieløshed og mangel på respekt. Det vil jeg gerne sige. Til gengæld vil jeg også sige, at vi har meget, meget stor respekt for det danske velfærdssamfund, for den danske model, for klimakrisen og for de ting, der skal sættes i værk der. For at vi når i mål med det, er vi bare nødt til at skulle have mere arbejdskraft, og der peger vi så på muligheden for at rekruttere uden-

landsk arbejdskraft. Det synes jeg faktisk ikke er mangel på respekt. Jeg synes heller ikke, det er historieløshed. Jeg synes faktisk, det er et udtryk for, at vi tager tingene alvorligt, og at vi kommer med løsningsforslag.

Kl. 11:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:58

Mette Thiesen (DF):

Det er historieløst, for det her har været prøvet af, som fru Pia Kjærsgaard fuldstændig rigtigt sagde, i slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne med alle de gæstarbejdere, som man inviterede herop, og som blev her, som blev til indvandrere, som fik familie-sammenføring, og som for manges vedkommende har fået efterkom-mere osv., og som er nogle af dem, som er overrepræsenteret i alle de forkerte statistikker, altså i forhold til beskæftigelse og i forhold til kriminalitet. Alt det her er viden. Vi ved det, og alligevel kommer man med det her forslag, vel vidende at der er rigtig mange eksempelvis seniorer, som står uden for arbejdsmarkedet. Det er da historieløst og mangel på respekt for danskerne.

Kl. 11:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:58

Henrik Frandsen (M):

Jeg må sige, at jeg faktisk står og bliver en lillebitte smule forarget – for ikke at sige meget forarget – over den måde, fru Mette Thiesen omtaler folk, der kommer fra udlandet, på, altså udenlandsk arbejdskraft i Danmark. Jeg blev faktisk lidt forarget. De klarer sig rigtig godt. Der er rigtig mange, og hvis ikke de var her, var vores velfærdssamfund meget, meget ilde stedt. Jeg synes faktisk, vi skylder alle i det danske samfund respekt, også dem, der måske har en anden hudfarve og måske stammer et andet sted fra.

Kl. 11:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er den sidste i den her omgang hr. Lars Boje Mathiesen. Værsgo.

Kl. 11:59

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Ordføreren nævner gentagne gange behovet for mere arbejdskraft. Så undrer jeg mig da, når jeg kigger på det finanslovs-forslag, som man har lavet, for når man kigger på 2030-planforløbet, stiger bruttoledigheden med 10,5 pct. næste år, og hvis vi kigger frem i 2030, med 35 pct. Så hvorfor fører regeringen en politik, som hæver bruttoledigheden, samtidig med at man siger, der mangler arbejdskraft?

Kl. 11:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:59

Henrik Frandsen (M):

Jeg må så indrømme, at jeg ikke lige har været inde og kigge på bruttoledigheden. Men jeg vil gerne sige, at der er mange tiltag i finanslovsforslaget, bl.a. omkring erhvervsuddannelsesområdet, som gør, at vi får skabt de rette kompetencer. Vi får satset massivt på nogle uddannelsesområder, som der er behov for. Der er lavet en reform af hele uddannelsesområdet, som også gør, at vi får flere folk ud på arbejdsmarkedet, og at vi også får vores uddannelser up to date.

Så jeg synes ikke, det er rigtigt at sige, at regeringen ikke gør noget for at fremme beskæftigelsen. Det gør vi i hvert fald. Afskaf-felsen af store bededag gav 8.500 mere i beskæftigelse.

Kl. 12:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:00

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Der er forskel på arbejdsudbud og ledighed. Det her er jo ikke nogle tal, jeg finder på; det er regeringens egne tal, som siger, at bruttoledigheden stiger, og den stiger med 10,5 pct. næste år, og til 2030 stiger den med knap 35 pct. Det er jo regeringens egne tal, der siger, at der vil være flere danskere, der gerne vil have et arbejde, men ikke har et arbejde. Hvorfor fører man en politik, hvor det er tilfældet, samtidig med at man vil importere flere?

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:01

Henrik Frandsen (M):

Som jeg sagde i starten af det sidste svar, har jeg ikke lige været nede at kigge på bruttoledighed, men jeg kan bare konstatere, at der også i regeringsgrundlaget arbejdes med, at der skal skabes et øget, og nu siger jeg arbejdsudbud, så jeg bruger det rigtige udtryk; det er jo ikke beskæftigelse. Store bededag gav 8.500 i arbejdsudbud, og i regeringsgrundlaget arbejder man med et ekstra arbejdsudbud på 45.000, så vi tager i den grad beskæftigelse alvorligt.

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi når desværre ikke flere spørgsmål. Vi siger tak til ordføreren, og så er det tid til en pause. Vi genoptager mødet kl. 13.00. Mødet er udsat. (Kl. 12:01).

Kl. 13:00

Forhandling

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Klokken er 13, og mødet genoptages.

Næste ordfører på talerstolen er fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Regeringens overskrift på årets forslag til finanslov er »Fremtidssik-ring af Danmark«, men det er det ikke. I bedste fald er det en driftsfinanslov, men selv det ville være et skønmaleri, for drift indikerer jo, at tingene fortsætter, som de plejer. Og det er ikke det, der kommer til at ske. Halvdelen af landets kommuner står til at spare, når de nu skal til at lave budgetter for næste år, og det er på kernevelfærden.

De skal spare på vores ældres pleje og omsorg, skære ned på vores børns daginstitutioner, så de allermindste ikke får de rammer, vi ønsker for dem, spare på vores folkeskoler og skære i hjælpen til mennesker med handicap og børn med særlige behov. Hvis der, som Socialdemokraternes formand og statsminister, Mette Frederiksen, har udtalt, jo er masser af penge, hvordan kan det så være, at borgmestre i hele landet råber op og advarer mod regeringens kurs og om, at velfærdens sikkerhedsnet er slidt i stykker?

Finansministeren annoncerede, at dette års finanslov ville blive – citat – sjovere. Men der er ikke meget at grine ad ude i landets kommuner, hvor der skal spares på velfærden. Penge er der jo masser af, lyder det, men som Arbejdernes Erhvervsråd har afdækket, mangler der er faktisk 23 mia. kr. i velfærden siden 2015, og det er det efterslæb, som man mærker ude på landets hospitaler, plejehjem og daginstitutioner.

Derfor er der brug for, at vi investerer i velfærden for at kunne fastholde og rekruttere medarbejdere, og det gør regeringen ikke. Man bruger i stedet for milliarder på skattelettelser, og det er fattigt. Der er skattelettelser for 7, 8, 9 mia. kr., men alligevel besparelser på velfærden, på folkeskolen, på stu'en, store besparelser på Familieretshuset, hvor børnefamilier i krise har brug for akut hjælp, og et kæmpe svigt af de mest nedslidte, hvor seniorpensionen alligevel ikke bliver forbedret som ellers lovet.

Min egen svigermor nåede akkurat på seniorpension efter et langt og slidsomt arbejdsliv med nedslidning og gigt til følge. Hun har arbejdet med rengøring, på fiskefabrik og som pædagogmedhjælper. Titusindvis af mennesker i det her land har arbejdet og arbejder stadig i fysisk og psykisk slidsomme jobs, og dem svigter regeringen. Regeringen lader med dette års finanslov, som om kommuner og regioner får en hjælpende hånd i form af en rund milliard. Men det er jo matadorpenge. Regionerne har brug for syv gange det beløb, de får tilkendt, for at kunne løfte de opgaver, de skal. Og de 650 mio. kr., som er kommunernes andel, er præcis det beløb, som regeringen har pålagt dem at spare.

Det at tage med den ene hånd og give med den anden er jo en opfindelse, som Moderaternes formand har perfektioneret i form af omprioriteringsbidraget, som resulterede i det milliardhul, som vi nu ser. Det, denne regering gør, ved at kræve besparelser og så bagefter sende det samme beløb ud til kommunerne og lade, som om at det er milde finanslovsgaver, er jo bare Lars Løkke Rasmussens gamle omprioriteringsbidrag i nye klæder.

Retfærdigvis er der også gode ting i finanslovsforslaget. Jeg vil gerne sige, at vi synes, det er rigtig flot, at der er fundet det samme millionbeløb – som vores ordfører har været med til at finde – så vi nu er oppe på 900 mio. kr. Domstolene får tilført 800 mio. kr. ekstra, og det er afgørende for at sikre retssikkerhed i et land som Danmark, hvor de er så udfordret. Udenrigstjenesten, der har været sparet i stykker igennem mange år, får tilført et meget stort beløb, og så er der også sat penge af til iværksætteri. Det vil jeg gerne anerkende. Det er fint, og det er godt.

Men det løser ikke de grundlæggende udfordringer, vi står med, nemlig at flere års underfinansiering af velfærden nu får kernemedarbejderne til at flygte. Der skal penge på bordet, og hold nu op med at tale om arbejdsudbud! Der har aldrig været flere i beskæftigelse. Finansministeriets egne modeller siger jo, at udbud skaber sin egen efterspørgsel. Det, vi har brug for, er kompetencer, det er penge til fastholdelse, til rekruttering og til bedre løn- og arbejdsvilkår.

Den her regering skulle jo dannes for at løse de store problemer, fik vi at vide. Men hvilke problemer er det, regeringen løser? Er det børn og unges mistrivsel? Er det stressepandemien? Er det et velfærdssamfund, der er ved at smuldre? Er det klimakrisen? Er det biodiversitetskrisen, eller er det at sikre, at vi også kan drikke vores drikkevand i fremtiden?

Jeg vil gerne komme med et konkret eksempel på, hvordan det står til ude i Velfærdsdanmark. I Rødovre betyder besparelser i børnehaven, at Alec, der er maler, ikke kan aflevere sit barn og nå på arbejde klokken 7, som han skal. Og hvis regeringen mener, at man skal gå på arbejde klokken 7, som vi får at vide, så må de sikre økonomi til, at man også kan aflevere sit barn i børnehave. Og Alec, jeg synes bare, du skal ringe til Mattias Tesfaye og fortælle ham det.

Kl. 13:05

Som Alternativets ordfører pointerede, bruger regeringen i det her finanslovsforslag ti gange så mange penge på skattelettelser, som der er af nye penge til klimaet. Der er Alternativet endda venlige over for regeringen, for der er allerede annonceret flere skattelettelser end det, der oprindeligt stod i regeringsgrundlaget. Penge er der jo masser af, hører vi. Regeringen skriver i sit finanslovsforslag, at 2025-delmålet nu kan nås. Men det er jo ikke rigtigt. Det er en lang række eksperter og Klimarådet enige om. »Fremtidssikring af Danmark« hedder regeringens forslag, men der er ingen fremtidssikring uden reel og radikal grøn omstilling.

Vi er mange, der er forældre til børn med særlige behov eller pårørende til mennesker med handicap, og jeg synes, at vi skal spørge os selv herinde i dag, om vi egentlig synes, at vi kan være vores velfærdssamfund bekendt. Siden 2015 har der været et efterslæb på 23 mia. kr. i velfærden, og det kan selvfølgelig mærkes. Det kan mærkes ude på landets fødegange, på hospitalerne, i vuggestuerne, i børnehaverne og i ældreplejen, og det kan mærkes på det specialiserede socialområde. En tredjedel af kommunernes afgørelser bliver underkendt, og for mange familier føles det som en kamp mod systemet. Det er ikke rimeligt.

Vi har brug for at skabe et samfund med mere ro på, hvor der er bedre plads til børn og unge med ondt i livet eller med en diagnose, og hvor den enkelte med et handicap mærker, at de som menneske og som borger har ret til at deltage i samfundslivet og ret til hjælp og støtte. Vi skal ikke have et samfund, hvor man skal komme med hatten i hånden og tigge om almisser. Ingen skal sige undskyld for at være her.

Det smukke ved velfærdssamfundet som ideal er jo netop, at det er de bredeste skuldre, der skal bære det tungeste læs, altså at vi hjælper hinanden og er solidariske. For ingen af os ved på forhånd, hvordan livet rammer os, og det rammer os helt tilfældigt. Velfærdssamfundet er et ideal, men det burde også være virkelighed, og det er det ikke helt i dag. Vi svigter for mange, specielt for mange børn og unge. Uligheden stiger, og i en tid, hvor der med statsministerens ord er masser af penge, er det et svigt af dimensioner at se kernevel-færden smuldre foran os. Det kan være anderledes. Det bør være anderledes. Det er et politisk valg, om det skal være anderledes, og regeringen vælger skattelettelser over velfærden og vores solidariske samfundsmodel. Tak.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Selv tak. Så går vi i gang med de korte bemærkninger, og den første er fra hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:08

Benny Engelbrecht (S):

Tak for ordet, formand. Tak for ordførertalen. Jeg sad klar til at notere de konkrete forslag ned, som SF's finansordfører ville komme med i dag, i forhold til hvad man ønskede sig i forhold til finanslovs-aftalen, og mit papir er lidt blankt nu. Så jeg gætter på, at SF på et tidspunkt vil komme med nogle mere konkrete forslag.

Jeg noterer mig naturligvis, at der var lidt ros og meget af det modsatte. En af de ting, der bliver spurgt ind til, er den kommunale økonomi, og der bliver gjort opmærksom på det. Det er jo et stort debattemne, men der er et spørgsmål, der faktisk presser sig på fra min side. Da man lavede kommuneaftalerne, som tilfører kommunerne 2,4 mia. kr., og som blev omsat til et aktstykke, som blev vedtaget af Finansudvalget den 29. juni i år, stemte SF for bloktilskudsaktstykket og i øvrigt uden bemærkninger, men siden er der jo sket noget, nemlig at der er tilført yderligere 650 mio. kr. Så jeg skal egentlig høre, om den ekstra tilførsel af midler til kommunerne er noget, SF kan lægge stemmer til.

Kl. 13:09

Kl. 13:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:09

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Selvfølgelig vil vi det, for det eneste, der stod tilbage, er de besparelser, som kommunerne er blevet påtvunget under udenrigsministerens gamle omprioriteringsbidrag, som den her regering har taget til sig. Så hvis der ikke blev tilført de her penge, ville der jo være en endnu større udfordring for landets kommuner. Det er jo også derfor, jeg siger, at det er et skønneri, når regeringen siger, at der bliver tilført 1 mia. kr. til velfærden, for det er jo penge, som kommunerne allerede er blevet pålagt at spare, og så får de så det samme beløb tilbage igen, og det er der jo ikke meget udvikling i.

Jeg synes, det er afgørende, at vi også går op i helikopterperspektivet, og det var også det, jeg prøvede at gøre lidt i vores tale. Det er en udmærket finanslov. Der er også nogle gode elementer, og det prøvede jeg også at anerkende, men det er en driftsfinanslov. Den løser ikke vores store strukturelle udfordringer med at fastholde og rekruttere medarbejdere i vores velfærd, udvikle vores velfærd, sikre, at specielt børn og unge, der har udfordringer, får en ekstra hjælp. De ting løser den ikke.

Kl. 13:10

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:10

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tror faktisk ikke, at der er nogen, der betvivler, at aktstykket, som udmøntede kommuneaftalen, tilfører kommunerne samlet set flere penge og på ingen måde kan sammenlignes med en tid, hvor der var et omprioriteringsbidrag og en de facto udhuling af kommunernes økonomi.

Det, som bl.a. udfordrer kommunerne, er det, som man lidt overordnet set kalder for det specialiserede socialområde, som altså ikke handler om nogle enkeltpersoner. Det siger jeg bare for en god ordens skyld, for at der ikke er nogen, der er i tvivl om det. Det handler om den samlede ramme. Men nu tilføres der jo så penge ud over det, som SF syntes var tilfredsstillende, da man stemte for aktstykket. Så det er faktisk lidt vigtigt for mig at få understreget, at det her er ekstra midler, der tilføres kommunerne.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:11

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det, vi vil i SF, og nu bliver det lidt teknisk, er, at det ikke bare er det demografiske træk – altså, kommer der flere børn og ældre til, bliver det dækket – men det fulde demografiske træk, hvilket jo betyder, at når resten af samfundet bliver rigere, bliver vores velfærd også nødt til at følge med, for ellers vil den til sammenligning se mere og mere sølle ud, og rigtig mange vil fravælge den til fordel for private tilbud, og det kan vi jo se inden for vores sundhedsområde, hvor de presser den offentlige sundhed. Derfor er der et kæmpe efterslæb, som bliver nødt til at blive håndteret, og jeg vil meget gerne give SF's finanslovsforslag til hr. Benny Engelbrecht bagefter, så han kan se alle vores gode forslag.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Så er det hr. Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det, og tak for anerkendelsen af nogle af elementerne i finansloven: løftet af erhvervsskoler, domstole, udenrigstjeneste, og jeg tror også, at SF deler ønsket omkring psykiatrien. Men lidt ligesom hr. Benny Engelbrecht hæfter jeg mig også ved, at SF i sin tid stemte for det kommunale aktstykke og ikke kom med nogen påtegning om, at det var underfinansieret. Så vil jeg bare gerne bede SF's ordfører om at bekræfte, at de 700 mio. kr., som SF siger kommunerne skal spare, er på administration. Det har været en del af aftalen fra starten af. Så er der penge til det demografiske træk og til et serviceløft. Så kommunerne får flere penge med det kommunale aktstykke, de får mere end det demografiske træk, og samtidig får de 650 mio. kr. ekstra med det udspil, som regeringen kom med for 14 dage siden. Kan SF ikke bekræfte det?

Kl. 13:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:13

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Kommunernes opgaver er blevet mange flere, og nogle af de udfordringer, der er med, at der er mange, der har ondt i livet, er også blevet meget større. Jeg synes, at når vi har et velfærdsamfund, er det også for at tage sig af dem, der har det sværest, og jeg kan ikke forstå vores vækstfokus på, at vi skal blive rigere og rigere og rigere, hvis ikke det er, fordi vi kan løse nogle af de opgaver, der også følger med vores samfundsmodel. Bl.a. er der nogle, der er meget pressede og stressede og har ondt i livet, og hvis ikke det bliver forebygget, og hvis ikke der bliver taget hånd om det i tide, bliver det værre og koster også mere. I stedet for at have fokus på, hvad de her mennesker koster, burde vi have fokus på, hvordan vi løser det, og hvordan vi forebygger det. Der bliver nødt til at blive investeret mere i velfærden end det, som hr. Torsten Schack Pedersen lægger op til. Der er en underfinansiering på 23 mia. kr. siden 2015. Størstedelen af det kommer fra den tid, hvor I var i regering.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:14

Torsten Schack Pedersen (V):

Nu bliver det nok ej heller ved denne debat, at jeg tager Arbejderbevægelsens Erhvervsråds analyser for den objektive sandhed. Jeg har endnu til gode at havne dér. Men jeg synes bare, at det ville være fair, hvis SF ville anerkende, at det her finanslovsforslag sætter flere penge af til velfærd, for det gør det, og det er der brug for. Og så kunne det jo være befriende at vide, hvor meget SF mener der mangler, og hvordan SF vil finansiere det.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:14

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det er dagens bedste spørgsmål, og det er jeg så glad for. Vi står jo faktisk i den heldige situation, at vi godt kan løse den her kolossale opgave, vi står over for, men kun hvis vi bruger de penge, der skal til. Hvis vi skal dække det fulde demografiske træk, altså sikre, at vores velfærd udvikler sig i takt med resten af vores samfund, skal vi bruge råderummet til det. Når det grønne råderum er trukket fra, og

når forsvar er trukket fra, er det, der er tilbage, det, vi skal bruge for at kunne dække det fulde demografiske træk, som jeg mener ligger i omegnen af 1,1 pct.

Kl. 13:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne.

Kl. 13:15

Henrik Frandsen (M):

Mange tak, og tak til fru Lisbeth Bech-Nielsen for en rigtig god ordførertale, og tak for de roser, der dog alligevel trods alt var i talen.

Det, jeg vil vende tilbage til, er, at ordføreren på et tidspunkt siger, at regeringen nu skal stoppe med at tale om arbejdsudbud. Der vil jeg så stille det spørgsmål, om ikke fru Lisbeth Bech-Nielsen også vil anerkende, at jo større arbejdsudbud vi har samlet set, jo flere folk der er i beskæftigelse, jo mere gavner det det danske samfund, og at det jo måske er derfor, at vi som regering taler om det, for det er med til at skabe velfærd og velstand.

Kl. 13:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:15

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det synes jeg virkelig er en diskussion – det, som hr. Henrik Frandsen siger der – for i forhold til arbejdsudbud har det jo, som det har været praktiseret i mange år, handlet om at piske folk og tage rettigheder fra folk efter devalueringen, at de ligesom skal piskes i arbejde og det skal gøre rigtig ondt osv. Hvis man i stedet for havde det fokus på arbejdsudbud, at man så på, at der virkelig er mange mennesker, der er uden for arbejdsmarkedet eller på kanten af arbejdsmarkedet, fordi de er stressramte, fordi de er sygemeldte, eller fordi de har et handicap, der ikke kan rummes på det eksisterende arbejdsmarked – alt det, hvor man kunne hjælpe hundredtusindvis af mennesker til at få et bedre liv og også komme ind på og være en del af arbejdsmarkedet – ville det være rigtig godt. Men her er hemmeligheden: Det anerkender Finansministeriet ikke i deres modeller.

Kl. 13:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 13:16

Henrik Frandsen (M):

Jamen jeg tænker jo lige præcis, som ordføreren også siger, at der er mange måder at skabe arbejdsudbud på. Man kan bruge pisk, man kan bruge gulerod, og nu skulle jeg til at bruge et engelsk udtryk, men ved dagens afslutning er det, der betyder mest, at man får øget arbejdsuddet. Det kan man gøre ved at få flere uden for arbejdsmarkedet ind på arbejdsmarkedet, og man kan også gøre det med udenlandsk arbejdskraft. Hvordan forholder SF sig til at skaffe arbejdskraft fra udlandet?

Kl. 13:17

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:17

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er simpelt hen ikke enig med hr. Henrik Frandsen i, at det vigtigste i hele verden er arbejdsudbud. Jeg synes, det vigtigste i hele verden er, at vi definerer, hvad vi sætter pris på som samfund. Er det, at vi har nok sygeplejersker, pædagoger, lærere osv.? Det er et

spørgsmål om kompetencer, at tiltrække arbejdskraft og at fastholde den, vi har. Hvis vi så også siger, at det er rigtig vigtigt, bl.a. for den grønne omstilling og for de mange virksomheder, der arbejder med det, at vi også har faglært arbejdskraft, skal vi, som regeringen helt rigtigt gør, for alvor sætte ind på tekniske uddannelser for at få flere faglærte.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:17

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, og tak for en rigtig fin tale. Jeg er fuldstændig enig med ordføreren: Der er ikke nogen, der skal sige undskyld for at være her.

Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordføreren, hvordan SF's landspolitik hænger sammen med SF's byrådspolitik. Netop i Kolding, hvor jeg kommer fra, sidder der en SF'er, hr. Hans Holmer, som formand, og de vil lave store besparelser på børne- og ungeområdet. Bl.a. vil de lukke en børnehave ude i et landdistriktsområde. Det var en rigtig fin tale, men sommetider mangler jeg bare den røde tråd i SF's landspolitik ned til byrådspolitikken. Så måske ordføreren kan komme ind på, hvordan man vil sikre små børnehaver i landdistrikterne – og skoler. Vi har set massive skolelukninger i vores landdistriktsområder. Hvad vil SF gøre, også lokalt, for at kæmpe for dem?

Kl. 13:18

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:18

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Nu bliver det her klip jo nok klippet ud og lagt på Facebook eller sådan noget for at blive vist hjemme i kredsen. Jeg prøvede faktisk at sige her, at medmindre vi leverer den kommuneøkonomi, der skal til, så er det jo det svære valg, som alle kommuner står i. Et hav af socialdemokratiske borgmestre har i dag råbt vagt i gevær og sagt, at det her ikke hænger sammen, og at de ikke kan levere den lovpligtige service til deres borgere med den økonomi og de opgaver, de står over for.

Derfor bliver vi nødt til at have en helt anden investering i vores velfærd. Det var det, jeg sagde omkring det fulde demografiske træk. Det er lidt teknisk, men det betyder en helt anden økonomi til kommunerne end det, der har været praktiseret siden i hvert fald 2015, hvor ordføreren tidligere parti jo bakkede op om en regering, som i den grad har været skyld i, at der er et gigantisk efterslæb på den borgernære velfærd ude i kommunerne, fordi pengene ikke er fulgt med.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 13:19

Karina Adsbøl (DD):

Der kom ikke rigtig et konkret svar på, hvad man præcis vil gøre lokalt. Et er, at der skal flere midler; det *har* jeg hørt. Men hvad vil man gøre konkret, for at skolerne ikke lukker? Vil SF være med til at afsætte midler til, at de små skoler ude i landdistrikterne ikke lukker, så der ikke sidder en SF-byrådspolitiker som formand for et udvalg og lukker skoler og børnehaver? Jeg er helt med på, at det også kræver midler. Men man kan også gøre meget for lokalt at løse, hvordan man sikrer bevarelse af de små skoler og børnehaver, altså noget, som SF kæmper hårdt for herinde.

	Kl. 13:20		Kl. 13:22
Anden næstformand (Jeppe Søe): Ordføreren.		Anden næstformand (Jeppe Søe): Spørgeren.	
	Kl. 13:20		Kl. 13:22
Lisbeth Bech-Nielsen (SF): Jamen jeg ved simpelt hen ikke, hvordan jeg skal sige det mere præcist. Den udfordring, som mange kommuner i landet står over for, er et resultat af et kæmpe finansieringsefterslæb. Der mangler penge, budgetterne hænger ikke sammen, og så skal man ud i de her sparerunder. Derfor er det enkle svar, at vi skal bruge det råderum, vi har. Vi står endda i den fantastiske situation, at vi rent faktisk har økonomien til at rette op på det her morads. Men det kræver, at der er flere, der støtter op om, at de penge så også skal bruges, og det håber jeg at Danmarksdemokraterne vil.		Søren Egge Rasmussen (EL): Ja, der er mange problemer på det grønne område, som ikke løses med dette finanslovsforslag. Det er helt korrekt. Jeg er sådan set enig i den oplistning, og man kan så tænke på, at lige om lidt vil regeringen komme og forholde sig til nogle potentielle skattelettelser på 5 mia. kr. i stedet for at løse de reelle problemer. Jeg synes, det er så sørgeligt at se et finanslovsforslag, der er så uambitiøst, især når man ved, hvad vi udrettede med de tre finanslove under den tidligere regering. Det var så kun måske 1,5-2 mia. kr. om året, vi fik lov til at disponere over, men vi fik faktisk lavet gode tiltag. Hvad er ordførerens refleksion over det?	
	Kl. 13:20		Kl. 13:23
Anden næstformand (Jeppe Søe): Så er det hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.		Anden næstformand (Jeppe Søe): Ordføreren.	
	Kl. 13:20		Kl. 13:23
Søren Egge Rasmussen (EL): Tak. Jeg lyttede mig til, at ordføreren sagde, at man kunne forvente af en regering, at de skal løse de store problemer, og at man nu her i finanslovsforslaget kan se, at der kun er afsat 500 mio. kr. nye penge til klimakrisen.		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): For det, det koster at købe en flaske vand ude i lufthavnen: Det var det beløb, man sagde man ville lave en passagerafgift på, en flyafgift. Ikke engang det kan man. Efter den sommer, vi alle sammen har været vidne til, kan man ikke engang lave en flyafgift, hvilket jo gør, at vi bliver sådan en slags skattely i forhold til vores nabolande. Ikke engang det kan man sætte i gang. Jeg synes, det er ret vildt, og vi kommer jo ikke til at nå 2025-målet. Det er der jo alt der tyder på.	
Vi står jo med en opgave med at komme i mål med CO ₂ -målsætningerne, både i forhold til 2025 og 2030, hvilket vi i Enhedslisten synes er umådelig vigtigt, og vi har et godt samarbejde med SF om at prioritere det. Men det er jo lidt svært at prioritere det, når forhandlinger går i stå. I det her finanslovsforslag er der jo ikke afsat midler til, at vi når 2025-målet. Der er ikke afsat penge til fjernvarmepuljen. Der er ikke taget tiltag, der ligesom gør, at vi kan nå i mål. Så jeg vil gerne høre ordføreren, om ikke det også er en prioritet for SF, at vi skal komme frem til, at vi finder nogle reduktioner, som kan være gældende i 2024, fra den 1. januar, og det kunne f.eks. være at modellere og hæve dieselaftgiften. Er det noget, SF prioriterer?			Kl. 13:24
	Kl. 13:21	Anden næstformand (Jeppe Søe): Tak. Fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti.	
Anden næstformand (Jeppe Søe): Ordføreren.			Kl. 13:24
	Kl. 13:21	Mette Thiesen (DF): Tusind tak. Fra Dansk Folkepartis side er vi sådan set enige i, at når statskassen bugner, er vi nødt til at sende nogle penge ud der, hvor man har brug for dem, og det er netop i kommunens kasse. Det vil vi meget gerne samarbejde om. Men det handler også grundlæggende om, og det tror jeg sådan set jeg bare vil høre ordførerens holdning til, at vi har et specialiseret socialområde, eller handicapområde, som i rigtig mange kommuner er udfordret forstået på den måde, at der er flere, der får den rigtige hjælp. Det er rigtig positivt, men det gør også, at udgifterne til det stiger rigtig meget. Det her er mennesker, der har brug for hjælp. Det er noget, man har krav på. Det er noget, man har ret til, og det er grundlæggende kernevelfærd. Er SF enige med Dansk Folkeparti i, at vi hurtigst muligt bør få sat os ned og forhandlet en løsning, i forhold til at vi får handicapområdet ud af kommunerne, sådan at vi sikrer alle de mennesker, som lever med handicap, retssikkerhed, retfærdighed og sådan set også en ordentlig behandling?	
Lisbeth Bech-Nielsen (SF): Jeg er fuldstændig enig med hr. Søren Egge Rasmussen og specielt i det med fjernvarmen, som vi jo alle sammen, når vi taler om det, er enige om bare er en af hjørnestenene, og så er der ikke sat penge af til det – specielt i den energikrise, vi også har været i, og med hele diskussionen i forhold til Rusland og Ukraine osv. om, at energipolitik også er sikkerhedspolitik, og så var man da enige om, at man skulle sætte ind der, og så er der ingenting om det. Det vil vi rigtig gerne.			Kl. 13:25
I vores finanslovsforslag, som også bliver offentligt, har vi sat penge af til et jordanvendelsesprogram, til PFAS-kortlægning, 250 mio. kr. ekstra til billigere kollektiv trafik, ladestandere og andre ting. Og det er jo netop, fordi vi kan se, at vi også på finansloven, ikke kun nu, hvor der skal forhandles landbrugsaftale, bliver nødt til at sætte de her ting i gang. Og så er det jo en kæmpe skandale, at alle de vindmøller, der er besluttet skal sættes op, endnu ikke er blevet sat op. Det bliver vi nødt til at finde en løsning på.		Anden næstformand (Jeppe Søe): Ordføreren.	
			Kl. 13:25
		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): Jeg kan i hvert fald sige, at vi er hundrede procent enige om, at det her område bliver vi nødt til at håndtere, og vi bliver også nødt til at hjælpe kommunerne med at håndtere det. For ligesom jeg sagtens kan forstå de forældre, der føler, at de skal kæmpe mod kommunen, og som måske endda i rigtig mange tilfælde får kommunens beslut-	

ninger omgjort i en Davids kamp mod Goliath, er der jo også nogle kommuner, der simpelt hen hele tiden balancerer og nogle gange træder over på den forkerte side af loven, fordi de simpelt hen ikke kan få budgetterne til at hænge sammen.

Det er bare derfor, mit budskab i dag er, at hvis vi mener, det er en kerneopgave at tage vare på dem, der faktisk har mest brug for hjælp i vores samfund, så er det en anden økonomi, der skal til. Om det ligger i kommunerne eller i regionerne eller i staten, vil det være en anden økonomi, der skal til, og det er det primære. I forhold til om det konkret skal ligge i kommunerne, KKR eller regionerne, er der en med hvis ikke en anden lønramme så i hvert fald med mere ekspertise på området, som jeg nok bliver nødt til at henvise til, nemlig vores ordfører på området.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ønskes en opfølgning?

Kl. 13:26

Mette Thiesen (DF):

Ja, og tusind tak for det svar. Vi kommer i hvert fald i Dansk Folkeparti til at kæmpe videre for, at man får handicapområdet helt ud af kommunerne for netop at sikre, at mennesker med handicap får en både kvalificeret og ordentlig behandling. Og der har vi desværre i rigtig mange tilfælde set, at kommunerne ikke kan levere. Samtidig er der fortsat en form for stavnsbånd i forhold til den måde, det er skruet sammen på i dag.

Så vil jeg egentlig også bare kvittere for, at ordføreren nævner det her med Familieretshuset, for det er så vigtigt, at vi sikrer, at man ikke igen ser de her voldsomme stigninger i sagsbehandlingstiderne. Det er jo familier, det handler om. Det er familier, der går til grunde, og forældre, der mister deres børn. Så tak for det.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er helt, helt enig. Jeg er så paf over, at det er et sted, man vil spare. Det er familier i akut krise, og dem, der taber, er først og fremmest børnene. Derudover vil jeg sige i forhold til hele det specialiserede socialområde, at rigtig meget af det her kan håndteres, i hvert fald meget bedre, hvis man sætter tidligere ind. Derfor er et af vores forslag i vores finanslovsforslag også 200 mio. kr. mere til PPR. For den tidlige indsats kan jo gøre, at der er nogle, der faktisk ikke ender i psykiatrien eller ikke ender med at få en behandling, som kunne være undgået, så de kan få nogle bedre liv, specielt nogle bedre børne- og ungdomsliv.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Helene Liliendahl Brydensholt fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:27

Helene Liliendahl Brydensholt (ALT):

Tak for det. Jeg har ikke haft anledning til at læse SF's finanslovsudspil, og jeg kom desværre også for sent til talen, så jeg beklager, hvis mit spørgsmål allerede er lidt besvaret. Men jeg kunne godt tænke mig at høre om SF's holdning til og indstilling til at finansiere en eventuel forlængelse af barslen. Der kom jo i sidste uge nogle tal ud omkring, at man ser en tendens til, at barslen bliver forkortet som følge af den øremærkede barsel, som SF og Alternativet i øvrigt var med til at indføre. De viste også, at flere fædre og medmødre tager

barsel, men at der altså er den her tendens. Og i går kom der en rapport fra ROCKWOOL Fonden, der viste, at den tid, et barn er hjemme på barsel, har en betydning for trivslen i f.eks. folkeskolen.

Så er SF klar til at kæmpe for mere finansiering til en eventuel forlængelse af barslen?

Kl. 13:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:28

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det kan jeg simpelt hen ikke sige på stående fod. Det er det ærlige svar. For det er jo en stor diskussion, og det er en diskussion, jeg tror vi bliver nødt til at have i folketingsgruppen, før jeg kan stå og bruge penge, som jeg ikke har lovning på endnu. Men ligesom Alternativet går vi i SF jo også meget op i familierpolitik og børnepolitik og i, at vi sikrer, at vores børn får ro på – det tror jeg de fleste har fundet ud af at vi har som overskrift. Og hvordan skal vi gøre det? Vi har jo også arbejdet med daginstitutionsområdet i forhold til minimumsnormeringer og andet, og det kan sagtens være, at vi også skal kigge på barslen. Det bliver jeg bare nødt til at vende tilbage om. For det vil selvfølgelig koste en del penge, og det skal vi jo så have prioriteret. Men det kan sagtens være.

Kl. 13:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ønskes en opfølgning? Nej. Så er det hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:29

Jens Joel (S):

Tak til SF's ordfører for talen og også for samarbejdet omkring den seneste finanslov. Vi håber jo selvfølgelig, at vi igen kan få et bredt samarbejde om en finanslov, og der er jo rigtig meget snak om nogle af de mindre beløb og måske også om nogle af de ting, der sådan ligesom kommer ud i offentligheden. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge om noget af det, som faktisk koster noget i den her finanslov, noget af det, der ligger nede i maven, og ordføreren nævnte lige kort domstolene, og det er konkret, om ordføreren og dermed SF er enige i den prioritering, der ligger i forhold til domstolene, politiet, anklagemyndigheden og en reserve til en bandepakke, altså de her ting, der handler om at skabe en større tryghed og bedre forhold for vores retsvæsen og politi osv., og om det er noget, som SF støtter. For det er jo faktisk noget af det, vi bruger relativt mange penge på i den her finanslov, også selv om det ikke er så omdebatteret.

Kl. 13:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:30

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Først og fremmest har det i forhold til retterne og domstolene undret mig i mange år, at omprioriteringsbidraget også gælder på et område, der er så tyngt af sager, og hvor folk må vente i alt for lang tid, og det går ud over befolkningens retssikkerhed. Så jeg er helt enig i prioriteringen, og jeg er sikker på, at min kollega, som er retsordfører, også er glad for, at de penge er blevet sat af, for det er et retssikkerhedsmæssigt problem med den tilstand, vores retter er i. Det samme gælder jo vores kriminalforsorg, og det er jo også noget, jeg ikke synes vi diskuterer nok. Altså, det er nogle utrolig hårde jobs, de har. De får ikke ret meget for det, deres forhold er elendige, og der skal virkelig gøres noget der. Jeg vil gerne holde bandepakken ude af det, fordi jeg synes, det er nogle forskellige ting,

vi taler om, og det tror jeg hellere jeg må lade min kollega udtale sig om. Men i forhold til det, der handler om retssikkerhed, vil jeg sige, at jo, der skulle sættes ind. Der er vi enige.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:31

Kl. 13:31

Jens Joel (S):

Det var faktisk også derfor, jeg sagde »reserve til en bandepakke«. For man kan sige, at det, at der er sat penge af til, at man kan gøre noget på området, selvfølgelig gør, at vi skal diskutere det konkret.

Apropos konkret: Nu sagde fru Lisbeth Bech-Nielsen, at hun havde SF's finanslovsforslag med på talerstolen. Kan ordføreren ikke give os et par highlights om, hvad det er, SF så gerne vil? For al respekt for, at man måske ikke har aftalt det hele, men hvad står der i det forslag? Hvad er det, SF tager med til finanslovsforhandlingerne?

Kl. 13:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Højdepunkter fra ordføreren.

Kl. 13:31

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak. En af vores hovedprioriteringer er folkeskolen og under den styrkelse af PPR, som jeg sagde. Det kan være færre børn i klasselokalerne, tolærerordninger og styrkelse af fritidstilbud. Så har vi også nogle elementer om, at man f.eks. skal have ret til flere besøg af sundhedsplejersken, for det er jo specielt i de første år af et barns liv, at man kan gøre en ekstra indsats, hvis der er noget, der er ved at køre lidt skævt. Så er der selvfølgelig også uddannelsesområdet og det grønne område – og jeg har ikke mere tid. Jeg kommer ned og afleverer det til hr. Jens Joel bagefter.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet.

Kl. 13:32

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Ordføreren går hårdt til skattelettelserne og sætter det meget kontrastfyldt op i forhold til velfærd. Det er jo lidt interessant sådan at se på SF's historie helt generelt. Jeg mindes i hvert fald, at sidst SF var i regering og havde skatteministerposten, kunne man godt sænke f.eks. selskabsskatten.

Men når vi ser på nogle af de her skattelettelser, som er i regeringsgrundlaget, og som vi skal til at udmønte, kunne jeg godt tænke mig at høre SF sådan helt konkret, hvad det er for nogle skattelettelser, vi skal fjerne. For noget af det, der har gjort indtryk på mig, både da jeg gik rundt i valgkampen, men også når jeg sådan er ude og besøge folk, er, at i takt med en stigende inflation er varerne blevet dyrere, og f.eks. den enlige forsørger, som går på arbejde hver dag og har et par børn, vil opleve en skattelettelse på mere end 7.000 kr. Er det den enlige forsørger i f.eks. Nordjylland, som vi skal fortælle, at den skattelettelse må vi simpelt hen annullere, hvis det står til SF, for det er ikke rimeligt, at hun får en skattelettelse, så hun faktisk kan klare dagen og vejen lidt bedre?

Kl. 13:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Altså, hvis der lige pludselig er helt nye toner fra regeringen og man vil lave en skattereform, som med en nålestiksoperation sætter ind i forhold til dem, der har de allerlaveste indkomster, så kan vi jo tale om det. Men det er et skønmaleri, for det er ikke det, det handler om. Langt de fleste penge kommer jo til at gå til sådan nogle som dig og mig, som har et meget, meget flot folketingsvederlag. Jeg ville da hellere have, at der blev rettet op på vores velfærd, end en skattelettelse.

Derudover ved jeg ikke helt, om Socialdemokratiet er stolt af den der selskabsskattelettelse, som blev aftalt under den tidligere regering, eller hvorfor det bliver nævnt nu. Vi var jo i regering sammen. Jeg mindes den ikke med glæde; det må jeg bare sige.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:34

Anders Kronborg (S):

Jeg synes faktisk, at ordføreren her begynder at tale lidt udenom. For det er jo konkrete tal fra Finansministeriet, jeg rent faktisk nævner. En enlig forsørger med børn faktisk får mere end 7.000 kr. i skattelettelse. En ganske almindelig arbejderfamilie får omkring 4.500 kr. i skattelettelse. Er det dem, vi skal fortælle, at de ikke længere skal modtage en skattelettelse, hvis det står til SF?

Så må jeg også bare erindre ordføreren om, at i den her folketingsssamling – det synes jeg ordføreren glemmer lidt – har SF jo selv været med til her i salen at stemme for skattelettelser, f.eks. da vi hævdede fradraget for faglige kontingenter. Det var jo en skattelettelse, som SF stemte for.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:34

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Ja, og den synes vi var rigtig god, ligesom vi faktisk synes, at befodringsfradraget i landdistrikterne, som jo teknisk set også er en skattelettelse, også er en fin ting. Men det er ikke det, der kommer til at fylde i regeringens forslag til en skattereform. Og jeg må minde ordføreren om, at den jo ikke er i hus endnu, så ordføreren kan ikke slynge tal ud, som der ikke er dækning for – medmindre regeringen selvfølgelig laver den med sig selv, for så kan I jo selv bestemme. Men en skattereform, som er ulighedsskabende, og som kommer til at give mest til dem, der har mest, er bare ikke SF's kop te.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:35

Dennis Flydtkjær (DD):

Vi har jo alle sammen forskellige prioriteter herinde, og en del af diskussionen har jo også vist, at det handler om, om man vil bruge penge på skattelettelser, eller om der skal bruges mere på velfærd, som SF siger. Det er jo helt legalt. Men der er jo også bare prioriteringer i finansloven, og der vil jeg gerne dykke ned i noget.

Når SF efterlyser, at der kommer flere penge til kommunerne, til ældrepleje og til folkeskolen og sådan noget, hvad jeg sådan set er enig i, hvorfor støtter man så og synes, det er en god ide, at der bliver givet 2,6 mia. kr. mere til udenrigstjenesten? Det er vel også et prioriterings spørgsmål. Jeg tror, det er svært at argumentere

for, at udenrigstjenesten er kernevelfærd. Så vil SF være med til i forhandlingerne at prøve at få det beløb ned? For når vi nu skal prioritere – det er jo en flertalsregering, vi står over for – ville det så ikke være bedre, at pengene gik til kommunerne i stedet for til udenrigstjenesten?

Kl. 13:36

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Men med al respekt synes jeg, det er en falsk præmis at sætte op, for det kunne man jo sige ved at sætte det op over for vores forsvarsudgifter eller den grønne omstilling. Vi synes, det er rigtig godt, at udenrigstjenesten får nogle flere penge. Den har været skåret i stykker og sparet i stykker, og med den verden, vi lever i, har vi brug for diplomati. Vi har brug for at være til stede ude i verden. Det handler også om Danmarks sikkerhed, og det kan jeg ikke forstå hvis man fra Danmarksdemokraternes side trækker på skuldrene af. Det er altså ret vigtigt, og det er derfor, jeg pointerede det og gerne ville anerkende det.

For os at se er det ikke noget, der forhindrer, at vi kan investere det i velfærden, der skal til. Som jeg sagde før, er det sådan i forhold til det råderum, vi har nu, at hvis man tager det grønne råderum ud, og hvis man tager de penge ud, vi har aftalt til forsvaret, så er der stadig væk plads til både at genoprette det efterslæb på de 23 mia. kr., der er, og levere på det fulde demografiske træk. Det er de penge, der er, og det er derfor, at det her er et valg. Der skal ikke nye skatter eller nye besparelser til for at rette op på de her ting. Det kan vi gøre.

Kl. 13:37

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:37

Dennis Flydtkjær (DD):

Men vi står med en flertalsregering, og vi står med et finanslovsudspil, vi diskuterer i dag, og der er man nødt til at prioritere, hvad man vil bruge pengene på. SF siger, at der bliver brugt alt for få penge på velfærd. Der lukkes skoler derude, og nogle steder diskuterer man, om man overhovedet skal have lov til at få skolemælk. Men SF sidder alligevel og forsvarer, at der skal bruges 2,6 mia. kr. på udenrigstjenesten. Og det er bare det, jeg ikke kan få til at hænge sammen. Hvorfor går man ikke sammen med Danmarksdemokraterne til forhandlingerne og siger, at det godt kunne være, at det ikke lige er i år, vi skal udbygge udenrigstjenesten, og i stedet for måske sikre, at der ikke er små landsbyskoler, der lukker, eller at busruter kan fortsætte, så man faktisk også kan komme ind til hovedbyen i kommunen?

Kl. 13:37

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Nu taler hr. Dennis Flydtkjær mod bedre vidende, for han ved jo godt, at den måde, regeringen regner på, er ved at sige, at vi kan bruge rigtig mange penge på udenrigstjenesten, fordi det ikke påvirker den indenlandske aktivitet, altså på grund af den frygt, man har for, at inflationen kan blusse op igen. Og det er jo derfor, de siger, at der kan vi give los, og at det ikke er noget problem. Derfor kommer regeringen ikke til at lave den byttehandel, hr. Dennis Flydtkjær taler

om. Den eneste måde, man kan gøre det på, er ved at trække noget aktivitet ud af samfundet, altså ved at nogle skal betale noget mere, og det synes vi er helt rimeligt i SF. Der er mellemhandlere, der har tjent milliarder på den her krise. Der er folk, der har tjent rigtig mange penge på andres ulykke som følge af inflation. Og vi synes godt, at de kan bidrage noget mere.

Kl. 13:38

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten.

Kl. 13:38

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det, og mange tak til ordføreren for en rigtig god tale. Jeg er fuldstændig enig med fru Lisbeth Bech-Nielsen i, at vi ikke kan være de udfordringer bekendt, som kommuner og dermed borgere i vores land står med, når det gælder nedskæringer i hele den sociale sektor, når det gælder nedskæringer i uddannelsessektoren, når busruter forsvinder osv. Det er simpelt hen ikke et velfærdssamfund værdigt, og det er særlig ikke et rigt velfærdssamfund værdigt.

Derfor vil jeg spørge ordføreren, om ikke ordføreren mener, at alle de her eksempler, der allerede har været oppe i Folketingssalen i dag, i virkeligheden ikke er skræmmende i sig selv, men er skræmmende, fordi de danner et samlet billede af, at man politisk har *valgt*, at der ikke skal tilføres flere penge til det velfærdssamfund, som vi alle sammen ellers bryster os af internationalt, altså at det i virkeligheden er et politisk valg.

Kl. 13:39

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:39

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er så enig – det er et politisk valg. Hvis vi stod i en meget, meget svær økonomisk situation, var det jo en helt anden diskussion. Så kunne vi diskutere: Har vi pengene til at rette op på det efterslæb, der er, og alle de problemer, der er derude? Skulle vi spare andre steder i samfundet? Skulle vi hæve almindelige menneskers skattesats betydeligt, eller hvad skal vi?

Det er ikke det, vi står i. Vi står i så gunstig en situation, at vi kan rette op på det, der betyder rigtig meget i mange menneskers liv, nemlig hvordan deres børn har det henne i vuggestuen, hvordan deres børn har det henne i skolen, hvordan deres forældre har det på plejehjemmet. Det har vi faktisk en mulighed for at rette op på, fordi pengene er der; men det er de ikke, hvis de bliver brugt på alt muligt andet. Og det er jo derfor, jeg er helt enig med fru Trine Pertou Mach i, at det er et politisk valg. Altså, man fravælger at rette op på de problemer, der er i vores velfærdssamfund.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:40

Trine Pertou Mach (EL):

Tak. Men så vil jeg – og det sidste her bliver nok lidt mere en slags kommentar – komme med en appel om, at vi så sammen på, hvad kan man sige, venstresiden af regeringen får os et tæt samarbejde fremover.

For vi ved jo godt, at det store slag formentlig kommer i forbindelse med regeringens 2030-plan, hvor nogle af de her varslede skattelettelser også vil blive tydelige, og hvor vi også skal have fat i det her. Det er et politisk valg, hvem man giver skattelettelser til, om man giver skattelettelser, og hvorfor man i virkeligheden

ikke også f.eks. beskatter en overnormal profit hos mellemhandlere i elsektoren noget mere. Jeg håber, vi kan få et tæt samarbejde om det.

Kl. 13:43

Kl. 13:41

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:41

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det er jeg helt enig i, og det har vi jo også i forvejen, og jeg tror, vi deler mange af de samme bekymringer og ønsker til, hvordan vi skal gå videre herfra. For igen vil jeg sige: Det er jo muligt. Og det er også det budskab, jeg synes er vigtigt at sende ud til befolkningen: Vi kan faktisk godt rette op på tingenes tilstand. Vi kan godt skabe et samfund, hvor der er bedre forhold i daginstitutioner og på vores plejehjem, og hvor børn med diagnoser får hurtigere og bedre hjælp osv. Det er der faktisk en mulighed for.

Kl. 13:41

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:41

Morten Messerschmidt (DF):

Tilbage for snart 3 år siden indgik SF og Dansk Folkeparti sammen med Enhedslisten og Socialdemokratiet en aftale om at forbedre vilkårene for de nedslidte på arbejdsmarkedet, idet vi forventede, at vi nu her snart kunne gøre det muligt at tilbyde også de folk med en arbejdsevne på under 18 timer om ugen seniorpension. Og der var jeg jo noget overrasket over at se, at regeringen sådan uden videre lægger op til at fjerne den forbedring, som vi jo sådan set var enige om.

Der var et par ting, som jeg kunne tænke mig at høre. Først vil jeg høre: Vidste SF egentlig, at det var noget, man ville fjerne? For vi havde nemlig ikke hørt noget, inden regeringen fremlagde finansloven. Så var SF orienteret, og hvordan ser man overhovedet på, at den her forbedring, som vi jo var enige om, ikke bliver indført?

Kl. 13:42

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg er helt enig med hr. Morten Messerschmidt. Vi kunne nærmest ikke tro det, altså når man har givet det løfte til nogle af de mest nedslidte i vores samfund. Jeg brugte eksemplet med min egen svigermor, som har arbejdet, fra hun var helt ung, på fiskefabrik, som rengøringsdame, som pædagogmedhjælper. Hun er slidt op, og det er der rigtig mange mennesker i vores samfund, der er. De har hårde fysiske jobs, og vi havde lovet dem det her.

Vi havde lavet en aftale sammen, og det sådan christiansborgske svar er: Flertallet er væk. Men det er da kun væk, fordi I ikke vil. Altså, det er da kun væk, fordi regeringspartierne ikke vil leve op til det, de tidligere har sagt. Venstre har lovet det. Socialdemokraterne indgik aftale med os. Hr. Lars Løkke Rasmussen opfandt seniorpensionen. Altså, hallo – undskyld – det flertal er da kun væk, fordi *de* har vendt det ryggen.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er meget, meget enig. Jeg ville gerne høre, om man var orienteret. Jeg tror, at det lå implicit her, at det var man heller ikke fra SF's side; det er bare noget, regeringen har gjort i sin enevældige selvforståelse.

Hvordan ser fru Lisbeth Bech-Nielsen så de kommende finanslovsforhandlinger her? Altså, er det ikke lidt en fedtet affære at sætte en halv milliard af til forhandlingen, hvoraf halvdelen så – forventer de jo nok – skal bruges af os til at kæmpe det, vi egentlig var enige om, tilbage i aftalen?

Kl. 13:43

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Ja, det er jo sådan et kendt trick, ikke? Altså man tager nogle ting ud, og så tænker man: Så kan partierne bruge forhandlingskraft på det, og så er de beskæftiget. Og det maner da til eftertanke. Altså, det gør det.

For det er en regering, som specielt oven på det med store bededag og alle de diskussioner, der har været, sagde: Vi vil faktisk gerne vise jer, at vi ikke er så magtfuldkomne, som I siger vi er; vi vil gerne række ud i forhold til de brede samarbejder og sådan noget. Og når man så leverer så lille et rum at forhandle om, sender det jo ikke det bedste signal.

Kl. 13:44

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne.

Kl. 13:44

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg hørte ordføreren tale meget om, hvad det offentlige system har brug for. Jeg taler med rigtig mange danskere, som har svært ved at få tingene til at hænge sammen. Det er folk, der har svært ved at betale fodboldkontingent, vinterstøvler og alt muligt andet, og det har de svært ved på grund af de afgifter og de skatter, de bliver pålagt. Og det er altså mennesker, som er i arbejde nu, men som har svært ved at få tingene til at hænge sammen. Hvad har SF til dem? For de oplever jo også problemerne med inflation og det, som det offentlige gør. Hvordan kan man hjælpe dem ved at lette skatten, så de har råd til at købe de ting, og så de kan få enderne til at hænge sammen?

Kl. 13:45

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:45

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Hvis det alene handlede om at give folk med lave indkomster en skattelettelse, er der faktisk ikke noget nyt i det. For i SF har vi igennem det sidste halvandet år, hvor inflationen virkelig har banket bunden ud af manges rådighedsbeløb, har fjernet den lille opsparring, der måske var, og som netop har gjort det svært at betale almindelige udgifter, som hr. Lars Boje Mathiesen er inde på, sagt, at der er nogen, der har redet på den bølge af inflation, og som har tjent milliarder på det. Det er virksomheder og mellemhandlere, og de skal betale en særskat – og det jo ikke bare os, der siger det; det har Europa-Kommissionen også sagt – og det skal de, fordi det jo er penge direkte op af lommen på almindelige mennesker. Den særskat eller det solidaritetsbidrag, eller hvad man nu vil kalde det, kunne jo

netop finansiere, at vi gav noget ekstra til dem, der har mindst. Det kryds ville jeg synes var rigtig forment.

Kl. 13:45

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:46

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jeg kender godt til det demografiske træk og også til velstandsregulering og sådan noget. Du behøver ikke at gå ind i det tekniske, jeg kender godt forskellen på de to. Hvad mener SF at det demografiske fulde træk, eller hvad vi skal kalde det, skal være? For jeg hørte, at man sagde 1,1 eller 1,2 pct., og i kommuneaftalen for 2024, bliver der givet 1,25 mia. kr. til kommunerne, som så dækker det demografiske træk. Hvis man kigger på det offentlige forbrug, stiger det med 2,1 pct., næste år stiger det med 1,5 og så igen med cirka 2. Så det offentlige forbrug stiger jo også med noget, som så faktisk vil dække velstandsreguleringen eller det fulde demografiske træk. Så hvor meget mere skal det være, når det nu dækker det fulde demografiske træk, og hvorfor skal der så endnu flere penge derud?

Kl. 13:46

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:46

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Det er helt rigtigt. Det, der har været problemet, er jo, at over tid, altså siden 2015, har der været et kæmpe efterslæb, hvis jeg må have lov lige at kigge tilbage. Det efterslæb, man har, er det, som man bakser med i mange kommuner. Det kan vi være uenige om, men der er i hvert fald nogle, der mener, at det beløber sig til i omegnen af 23 mia. kr.

Nu har der så været et par kommuneaftaler, hvor de penge har været på bordet. Det er jo ikke et beløb, vi skal finde på. Altså, det er jo det, Finansministeriet definerer, og jeg mener, det er i omegnen af 1,1 mia. kr. Det er det, der hvert eneste år skal leveres, plus det efterslæb, der er, og det er det, der ret præcis faktisk beløber sig til råderummet.

Kl. 13:47

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren fra Socialistisk Folkeparti. Inden den næste ordfører får ordet, vil jeg bare lige minde Tingets medlemmer om – og der har jo været sommerpause, så man kan jo have glemmt det – at der er sådan et ur foran jer, der tæller ned. Og det har faktisk den betydning, at man kan holde øje med taletiden, så vi kan få plads til alle, som har lyst til at få ordet. Det er ikke for at afbryde samtaler; det er faktisk for at give tid til samtaler – også for dem, som har en anden holdning end den, I lige sidder med. Så lad os prøve at overholde taletiden.

Lad os så komme videre til den næste ordfører, som er hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:47

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg tænker, det er uret dernede på min plads, der tæller ned, og at mit her er et fedt – nå, dog ikke. (*Anden næstformand (Jeppe Søe):* Der er også et ur foran ordføreren). Det er rigtigt.

Tak for ordet. Finansministeren gav jo forud for præsentationen af finanslovsforslaget udtryk for, at det her var et mindre kedeligt finanslovsforslag. Og vi anerkender, at regeringens finanslovsforslag er mindre kedeligt, end det har været det sidste år. Jeg tror dog

også, at det nok er de færreste af de danskere, der sidder derude, der tænker, at det altid er et festfyrværkeri at sidde og læse et finanslovsforslag. Jeg tror, man skal være lidt er en politisk-økonomisk nørd, som mange af os, der sidder i Finansudvalget, er, for at synes, det er spændende, og jeg er en af dem, der faktisk glæder sig til den her del af den politiske sæson, hvor vi kan sidde og grave os ned i tallene.

Grunden til, at finanslovsforslaget også er mindre kedeligt, er i høj grad, at vi har nogle virkelig sunde finanser, og det er jo entydigt positivt. Det er også positivt, at regeringen har lagt den her kriseretorik på hylden, for der er ikke krise i dansk økonomi, og det kan vi jo se på, at også råderummet er blevet opjusteret – faktisk igen lige nu, så det er to gange inden for ganske kort tid. Det er vi sådan set alle sammen glade for.

Men set i lyset af, at det går godt for økonomien i Danmark, undrer vi os også lidt over i Danmarksdemokraterne, at man ikke i større grad har kunnet tilgodesee vores landdistrikter og skabe et land, der hænger bedre sammen, for det burde der sådan set være mulighed for med den økonomi, vi har. Finanslovsforslaget er jo nemlig endnu et eksempel på, at man prøver på at spinne en historie om, at man nu gør noget rigtig godt for vores landdistrikter, selv om man faktisk gør det stik modsatte, hvad man kan se, når man kommer ned i tallene, og det skal jeg vende tilbage til.

Det er selvfølgelig positivt, at man vil hæve kørselsfradraget, og at man vil indføre et fuldt landevejsprincip. Det støtter vi naturligvis i Danmarksdemokraterne. Det med kørselsfradraget er jo noget, vi selv har foreslået både tidligere ved den forrige finanslov og så sent som på vores sommergruppemøde, så vi er selvfølgelig glade for, at man har søgt inspiration også i de forslag, vi kommer med. Dog er vores forslag noget bredere og også lidt dyrere, fordi vi bl.a. også vil vende kørselsfradraget, så man også får fradrag, når man pendler til en yderkommune, og ikke bare som i dag, når man pendler væk fra en yderkommune. Som sagt er vi glade for, at man søger inspiration hos os, og det kan vi jo håbe på at man kan gøre yderligere, også med hensyn til de ting, jeg vil nævne her senere i min tale, som vi gerne vil prioritere i vores forhandlinger.

Men som sagt er realiteten jo, at regeringen ikke prioriterer stærkere landdistrikter. Det kan man bl.a. se, ved at man beskærer bredbåndspuljen med 50 pct. Den blev skåret ned til 50 mio. kr. i år eller med finansloven for næste år, og senere ryger den helt ned på 25 mio. kr. Puljen til landsbyfornyelse, altså den, der er blevet kendt som nedrivningspuljen, blev i finansloven for i år, altså 2023, sat ned fra 200 mio. kr. til 100 mio. kr., og nu foreslår man så, at den yderligere skal skæres ned til 80 mio. kr. Så det er en nedskæring på 120 mio. kr. på 2 år, og det er altså ikke at prioritere området.

Man siger godt nok, man vil give 100 mio. kr. til den kollektive transport i landdistrikterne, og det lyder jo rigtig godt, men når man kigger på den sidste side af finanslovsforslaget, kan man se, at man finder 125 mio. kr. i den aftale, der hedder »Aftale om bedre og billigere kollektiv trafik«. Så man giver altså 100 mio. kr. for så at skære 125 mio. kr. et andet sted. Det kan man vel godt sige er at fodre hunden med dens egen hale eller faktisk fodre den så meget, at den måske kommer til at bide sig selv bagi. Det kan gøre ondt.

Man skærer i tilskuddet til almene boliger på småøer og i økommuner – eller rettere: man skærer ikke, man fjerner det faktisk helt. Det forhøjede udkantstilskud til almene gymnasier bliver beskåret med ca. 15 mio. kr., og det er fremgået af en del af debatten. Det svarer til ½ mio. kr. pr. gymnasie rundtomkring i landdistrikterne. Det synes vi da er utrolig ærgerligt. Det er altså vigtigt – og det burde vi være enige om – at man kan tage en gymnasial uddannelse alle steder i landet. Det er bare nogle ganske få konkrete eksempler på, at regeringen ikke prioriterer et Danmark i balance.

Til gengæld er det jo lykkedes regeringen at finde 2.600 mio. kr. til udenrigstjenesten hen over en 4-årig periode, bl.a. til flere ambassader i Afrika. Det er vi altså imod. Tilsvarende vil udviklingsbistan-

den stige med 2.870 mio. kr. fra 2023 til 2024. Men man kan altså ikke finde penge til landdistrikterne. Det synes vi da er en virkelig skæv prioritering, så det kommer vi selvfølgelig til at kæmpe for at få lavet om i forhandlingerne, for vi skal altså have en finanslov, der styrker vores landdistrikter og ikke gør det modsatte.

Jeg vil dog også gerne her i min tale nævne, at der selvfølgelig også er positive ting og noget, vi kan rose regeringen for, for det er jo ikke alt i sådan et udspil, der er skidt. Der er bestemt også tiltag, som vi synes er gode og er noget, som vi kan være med på, og det er bl.a. et løft af vores erhvervsuddannelser. Vi har selv været med til at finde pengene til løftet i den aftale, der var omkring universiteterne, og vi synes, det er godt, det er med, for det er også noget, der virkelig er tiltrængt. Vi kommer jo til at stå og mangle omkring 100.000 faglærte om ganske få år, som jo både skal være med til at sikre byggeriet, men sådan set også den grønne omstilling, hvis den skal lykkes. Der er en kæmpe udfordring derude med folk, der bliver undervist med virkelig gammelt udstyr, og lærere, der måske skal have en opkvalificering osv. Så det er penge, vi er glade for er sat af.

Kl. 13:53

Det er også positivt, at der er sat flere midler af til domstolene. Det er positivt, at der er indførelse af et fuldt landevejsprincip. Vi er sådan set også positive over for – selv om jeg kan forstå, at der er mange, der er negative over for det – at der bliver sat 1 mia. kr. af til vores kommuner og regioner, som skal sikre en bedre velfærd. Det er penge, man forhåbentlig kan være med til at udmønte, hvis man er med i en aftale. Og vi har også specielt en ros til, at der er sat penge af til psykiatrien, som jeg sådan set tror alle Folketingets partier er klar over er et område, der er stærkt nedprioriteret og har brug for flere penge.

Så vi ser sådan set frem til de kommende forhandlinger og kommer også med en række konkrete tiltag, hvor vi synes vi kan være med til at styrke forslaget og gøre det til et bedre finanslovsforslag. Det handler specifikt om vores landdistrikter, men vi har sådan set også andre gode ting med. Og hvis jeg skal nævne nogle af de ting, som vi tager med, så er det bl.a., at vi gerne vil sikre en bedre lægedækning i landdistrikterne. Der er rigtig mange læger derude, som ikke tager nye patienter ind, og det er utrolig utryghedsskabende, hvis man ikke kan have sin egen personlige læge.

Vi har også sat fokus på udflytning af statslige arbejdspladser. Det er sådan, at hvis man ser på perioden fra 2015 til 2022, er der kommet 10.000 flere statslige arbejdspladser i hovedstadsområdet. Så vi foreslår, at vi nu tilsvarende laver en plan for, hvordan man kan flytte 10.000 den anden vej, så det trods alt ikke er hovedstaden, der hele tiden skal have flere og flere statslige arbejdspladser.

Vi vil gerne hæve kørselsfradraget yderligere i forhold til det, som regeringen har lagt op til. Det har jeg allerede nævnt. Og så har vi et fokuspunkt om, at vi gerne vil give bedre muligheder for, at naboer til vedvarende energi-anlæg i større grad bliver kompenseret, end de gør i dag. Jeg tror, vi alle sammen synes, det er afgørende, at vi får flere vindmøller og solceller op, hvis vi skal have en grøn omstilling, men der er også den udfordring, at det jo meget naturligt er dem, der bor i landdistrikterne, der også får generne af den.

Så for os bliver det helt afgørende, at hvis vi skal lykkes med det her og også sikre, at der fortsat er opbakning og vi ikke får et land, der bliver vredet over, så er vi også nødt til at få kigget på, hvordan man i større grad kan få en del af gevinsten ved at bo som nabo til solceller eller vindmøller. Det kan både være kompensationsordningen, man kan kigge på, men det kan også være, man skal lave en ordning, hvor de kan få en større del af overskuddet. Vi synes kun, det er rimeligt, at det er dem, der har generne ved de vedvarende energi-anlæg, som også får en del af gevinsten.

Vi går også til forhandlingerne med ønsket om, at bredbåndspuljen skal være større, at vi skal have en videreførelse af det forhøjede udkantstilskud til de små gymnasier; og puljen til landsbyskoler i

landdistrikterne er også noget, vi vil have med. Jeg tror, vi egentlig alle sammen kender problematikken: Er der først en skole, der lukker i en landsby, så er det ret svært at tiltrække børnefamilier. Og kommer der ikke børnefamilier til, er det altså en lille by, der er på vej ned ad bakke, og hvor udviklingen snart er ved at stoppe. Jeg ved godt, at der er kommunalt selvstyre, men derfor kan vi godt være med til at give en hjælpende hånd til måske at gøre det lidt nemmere at bevare de små skoler ude i vores landdistrikter.

Vi har naturligvis også ting på social- og sundhedsområdet, vi vil prioritere. Vi vil gerne have sat flere penge af til ældreplejen. Noget, hvor det ikke bare bliver en overskrift, kunne være faste teams på området. Vi ved jo, at det kan være meget utryghedsskabende, hvis der kommer 10 eller måske 15 forskellige hjemmehjælpere ind ad døren på en uge, og samtidig kan det være med til at nedbringe sygefraværet ret så kraftigt, hvis man har nogle faste teams rundt i ældreplejen. Så det er nogle af de ting, vi vil have med.

Vores liste med ønsker er i øvrigt langt længere, og det tror jeg den er for alle partier, men ligesom sidste år vil vi komme med et finanslovsforslag, hvor der selvfølgelig også er tilsvarende finansiering med. Det synes vi sådan set at alle partier burde komme med, og det vil vi også gøre i Danmarksdemokraterne igen. Det vil vi bestræbe os på at gøre hvert år, og det vil vi selvfølgelig fremlægge inden længe. Jeg er selv personligt ved at lægge sidste hånd på det.

Afslutningsvis vil jeg egentlig bare sige, at jeg synes, at finanslovsforslaget, som regeringen er kommet med, er et godt udgangspunkt for forhandlingerne. Naturligvis er der, som jeg også har sagt her i dag i min tale, ting, vi vil have lavet om, for at vi kan være med i det, og vi kommer med ønsker – altså fingeraftryk, der skal sættes. Og vi vil selvfølgelig komme med finansieringsforslag, som jeg også har bemærket at ministeren har sagt man skal, hvis man skal have ting igennem. Det vil vi selvfølgelig også gerne gøre, og den præmis anerkender vi fuldt ud. Der er ikke noget, der er gratis i politik, så vi ved godt, at vi også skal komme med forslag til, hvor pengene kan komme fra.

Så vi håber på, det bliver en god forhandling, og vi ser bestemt frem til, at det kan blive et positivt udkomme, men selvfølgelig skal der være nogle ting, vi også kan se os selv i, altså nogle mærkesager. Tak for ordet.

Kl. 13:57

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Første kommentar kommer fra fru Tanja Larsson fra Socialdemokratiet. Nej. Jeg tror, at vi går videre. Der er måske problemer med systemet. Er der en anden, der har tastet sig ind, som ikke er blevet nævnt? Nej, vi går videre.

Hr. Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Kl. 13:57

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Her virker det. Først og fremmest vil jeg kvittere for den grundlæggende pæne modtagelse af regeringens finanslovsudspil med anerkendelse af mange af de initiativer, der er, og jeg glæder mig til, at Danmarksdemokraterne kommer med et samlet finanslovsudspil. Det er en god tradition, at oppositionspartier lægger kortene på bordet, så vi ved, hvad der er op og ned. Så igen tak for tilsagnet om at gøre det.

Det, jeg egentlig gerne vil vide, som jeg håber ordføreren kan give et ret klart svar på, handler om den samlede effekt. I det finanslovsforslag, som regeringen har lagt frem, er det neutralt i forhold til finanseffekten. Det vil sige, at det ikke trykker på speederen, for det kan give problemer i forhold til inflationen. Vi trykker heller ikke på bremsen, så vi stopper for hårdt op i økonomien. Jeg skal bare høre, om det er et princip, som Danmarksdemokraterne mener skal gælde for hele årets finanslov.

Kl. 13:58

Kl. 14:00

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:58

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg tror, at det er næste år, man regner med at vi har fået en rimelig god landing med hensyn til inflationskrisen nu. Men det er klart, at vi selvfølgelig skal passe på. Jeg går ud fra, at det, der ligger bag ved hr. Torsten Schack Pedersens spørgsmål, er, at hvis vi bare giver los og bruger en kæmpe del af råderummet nu, jamen så puster vi jo til inflationen, og det er ikke sundt for vores økonomi. Så vi er helt indforstået med, at vi stadig væk er nødt til at holde lidt igen for at kunne holde inflationen nede. For det går jo ud over folks råderum, det giver en dårligere konkurrenceevne i erhvervslivet, og det har alle mulige andre dårlige effekter. Så vi er sådan set med på, at det ikke er i år, vi bare skal give los og bruge løs.

Altså, som jeg husker det, er der et økonomisk råderum på 9 mia. kr., som er udisponeret i år. Jeg tror ikke, det er sundt, hvis vi bare skruer op for det med 9 mia. kr. i forslaget til finanslov. Som vi også kan høre i dag på en del af debatten, er det bare ikke det, der har været ønske om. Hvis det er sådan, spørgsmålet skal forstås, er vi sådan set med på den præmis.

Kl. 13:59

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:59

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det tilsagn om, at den økonomiske ramme sådan set er rigtig. Derfor vil jeg så også bare advare mod at tro, som nogle har været inde på, og jeg tror også, at Danmarksdemokraterne har været inde på det, at man eksempelvis kan flytte penge fra oprustningen af udenrigstjenesten og så bruge dem på indenlandske udgifter. For så kommer der flere penge i omløb, og så risikerer man at puste til inflationen. Og jeg håber bare, at nu er advarslen givet, og at jeg kan få et tilsagn om, at det kommer Danmarksdemokraterne ikke til at levere i deres finanslovsforslag.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:00

Dennis Flydtkjær (DD):

Nej, og tak for det spørgsmål. Nu har jeg jo selv gravet ned i bare reserverne alene. Altså, der er jo sat en reserve af til politiske initiativer på 2 mia. kr. Der er en forhandlingsreserve på ½ mia. kr., en reserve til velfærd på 1 mia. kr., og der er sat en reserve af til politiske aftalers senere udmøntning på 5 mia. kr. Det er også derfor, at jeg ikke køber ind på, at man bare skal komme og sige: Vi vil bare have en højere forhandlingsreserve.

Kigger man alene på reserverne til alle mulige andre områder, er der jo sådan set penge nok, som vi kan forhandle om. Så jeg tror godt, at vi kan få det til at lykkes, hvis regeringen trods alt er villig til, at vi også i forhandlingerne kan få indflydelse på de penge, der er sat af i forslaget til finanslov.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Henrik Frandsen, Moderaterne.

Henrik Frandsen (M):

Mange tak for ordet, og tak for en rigtig god ordførelse. Der er så dejligt ude på landet – jeg tror, det er H.C. Andersen, der indleder »Den grimme ælling« på den måde; jeg er ikke hundrede procent sikker, men det mener jeg det er. Og det kan jeg i hvert fald skrive under på. Jeg bor selv derude, i et landområde. Nogle kalder det Udkantsdanmark.

Det, jeg vil spørge ordføreren om, er, om han ikke er bekymret for den italesættelse, der hele tiden er af landområderne og landdistrikterne i Danmark, af, at de hele tiden bliver snydt, at der hele tiden bliver taget noget fra dem, og at de hele tiden er i en offerrolle, og om ordføreren ikke tror, at det måske er med til at forstærke den udvikling, der nogle steder er i landområderne med affolkning osv. Tror ordføreren ikke, at hvis vi vendte retorikken om og begyndte at fremhæve de gode ting, alle de fantastiske ting, der foregår ude i landdistrikterne, som jeg selv er med til at tage del i, altså det liv, der er derude, at så fik vi måske også skabt en positiv spiral?

Kl. 14:01

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg er med på, at man ikke skal tale tingene ned, og det mener jeg bestemt heller ikke at vi gør i Danmarksdemokraterne. Jeg tror, at næsten stort set alle os, der er valgt fra Danmarksdemokraterne, bor derude, fordi vi godt kan lide at være der, og fordi det er et dejligt sted at være. Men man er også bare nødt til at kigge på de politiske realiteter, og det er jo dem, vi prøver at rette op på for at skabe en bedre balance.

Altså, som jeg nævnte som ét eksempel, er der fra 2015 til 2022 kommet 10.000 ekstra statslige arbejdspladser i København. Og jeg flyttede ikke ud af København, fordi jeg synes, at København er grim og det er et dårligt sted. Men det går rigtig godt i vores hovedstad, og det er supergodt, men kunne det ikke godt være med til at skabe en lidt bedre balance i landet, hvis nogle af dem f.eks. kom til spørgerens hjemkommune, Tønder Kommune, eller til Nordjylland eller andre steder, hvor der kunne være lidt mere brug for dem? For det er jo ikke, fordi vi står og mangler statslige arbejdspladser i København, men alligevel er der kommet 10.000 ekstra. Så jeg synes, det er afgørende, at vi får en bedre balance.

Altså, i forhold til f.eks. at rulle internet ud bor man så tæt i Herning, hvor jeg bor, at der er det en rimelig god businesscase for virksomhederne at rulle internet ud, men der er altså mange andre steder, hvor der er så langt imellem husene, at det ikke giver mening. Derfor har vi en bredbåndspulje, men regeringen har valgt at skære ned på den. Det synes vi da er ærgerligt; vi vil gerne have, at der er lige vilkår, lige meget hvor man bor henne i landet, og det kan vi godt politisk være med til at understøtte.

Kl. 14:03

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:03

Henrik Frandsen (M):

Jamen så prøver jeg at spørge videre, for jeg synes lidt, at retorikken fortsætter her. Vi kigger ind i en grøn omstilling; vi kigger ind i en omstilling af hele vores energisektor til grøn og vedvarende energi. Det er i min optik – sammen med omstilling af hele fødevarerhvervet – en kæmpe udviklingsmulighed, vi står med dér og kigger ind i. Griber vi det rigtigt an, kan vi få rigtig mange arbejdspladser. Så kan

vi jo glæde os over, at vi også skaber arbejdspladser i hovedstaden. Jeg tror, det er vigtigt, at Danmark også har en stærk hovedstad. Men vil ordføreren ikke give mig ret i, at hvis vi griber den grønne omstilling rigtigt an, kan det virkelig være en vækstdriver ude i den del af Danmark, der ligger langt væk fra de store byer?

Kl. 14:03

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:03

Dennis Flydtkjær (DD):

Jo, jeg er enig i, at hvis man greb det rigtigt an, kunne det være en vækstdriver. Men regeringen gør jo det stik modsatte. Altså, man har lige pålagt vores lastbilbranche en kilometerafgift, som jo åbenlyst rammer hårdst der, hvor der er længst imellem husene, fordi man skal køre nogle flere kilometer; det er en afgift, i forhold til hvor mange kilometer man kører. Det skader jo landdistrikterne langt mere, end det skader hovedstaden. Man er på vej med en CO₂-afgift på landbruget. Hvor ligger landbruget? Det ligger ude i landdistrikterne. Når landbruget måske lukker på grund af det her, ja, så er det også færre penge, der bliver brugt i den lokale købmand; der er færre børn i daginstitutionerne; der er færre kunder til den lokale smed og tømrer. Så jo, hvis vi gør det kloget, kan vi få flere mere af Vestas og andre ting. Men regeringen gør jo det stik modsatte: De lukker lastbilerhvervet og landbruget.

Kl. 14:04

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten.

Kl. 14:04

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Jeg bemærkede, at ordføreren lagde meget vægt på mobiliteten i landdistrikterne, og det er jo et punkt, jeg også synes er meget vigtigt; men jeg har hæftet mig ved, at ordføreren også har opdaget, at når man giver et beløb, tager man samtidig et beløb, der er større, og som egentlig var gearret til det samme, nemlig det med bedre og billigere kollektiv transport.

Og så vil jeg spørge, hvordan Danmarksdemokraterne vil sikre, at mobiliteten i landdistrikterne bliver for alle og ikke kun for dem, der har mulighed for at tilvælge en bil. Og når jeg siger det, er det jo, fordi jeg bemærker, at der er mange aldersgrupper, der ikke har mulighed for at tilvælge en bil, f.eks. de unge, der skal til en ungdomsuddannelse – glem ikke erhvervsuddannelserne i den forbindelse – og de ældre, som måske ikke kan køre bil mere, og dem, som måske af miljømæssige grunde ikke vil køre bil, og dem, der ikke har råd til bil, og derfor ikke har den mulighed for at tilvælge at køre i bil. Så er det ikke en meget vigtig del af det, at man styrker den kollektive mulighed for transport i landdistrikterne?

Kl. 14:05

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:05

Dennis Flydtkjær (DD):

Jo, og tak for spørgsmålet. Jeg synes jo, det er vigtigt, at vi kigger bredt på det, fordi det jo kun er godt, hvis nogle tager deres scooter til skole, og nogle kan tage en bil, men der, hvor der er et kæmpe problem lige nu, er jo netop i den kollektive transport, hvor man kan se, at trafikskaberne rundt omkring stort set i hele landet lukker de små busruter. Det er jo netop ærgerligt, både for dem, som ikke har kørekort endnu, for folk, der har fravalgt at køre bil, for ældre, som

ikke kan køre bil eller for unge mennesker, der skal til uddannelsesinstitutionerne, og det er bare en rigtig skidt udvikling.

Det er også derfor, at vi meget gerne, og gerne sammen med Enhedslisten, vil lægge pres på i finanslovsforhandlingerne for, at man får sat en større pulje af, så vi i større grad kan sikre, at de ikke bare lukker. Men jeg er også nødt til at sige, og det tror jeg er en erkendelse blandt os alle sammen, at vi er nødt til at nytænke noget på området, for der er selvfølgelig også en klar udfordring i, at der kører ret store busser rundt med ret få elever eller ret få mennesker, og det er virkelig omkostningstungt; så man er også nødt til at tænke anderledes.

Det er selvfølgelig ikke penge alene, der gør det, men nu er det en finanslovsdebat, og derfor synes jeg, det er ærgerligt, at man sætter 100 mio. kr. af og bryster sig af, at det er et godt initiativ, og samtidig skærer 125 mio. kr. af med den anden hånd, for så har man i hvert fald ikke løst problemet.

Kl. 14:06

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:06

Jette Gottlieb (EL):

Men eksempelvis udgør 80 pct. af befordringsfradraget bilkørselsfradrag. Kunne man som én måde at tænke nyt på overveje at lave en skævfordeling der, sådan at man fik et større fradrag ved benyttelse af kollektiv transport? En anden måde at tænke nyt på er selvfølgelig nogle andre kollektive transportformer, herunder plustransport og sådan nogle ting, som kan være mere fleksible. Men det spørgsmål, jeg stiller, er i virkeligheden, om man er villig til at lave en eller anden form for omfordeling mellem de udgifter, der i øjeblikket bliver brugt på bilisme, til udgifter, der skal sikre den kollektive transport. Systemet er jo sådan, at når bussen først er solgt, kommer den ikke igen.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:07

Dennis Flydtkjær (DD):

Som jeg forstår det, prøver man at lave skattesystemet om som en del af det. Det er jeg faktisk ikke den store tilhænger af. Uanset om man vælger at køre på cykel eller elcykel eller scooter eller knallert eller i bil eller bruger kollektiv transport, så synes jeg egentlig, at kørselsfradraget skal være det samme for at motivere folk til at være mere villige til at transportere sig for at komme på arbejde. Jeg synes ikke, at det er en god idé, at vi på den måde giver forskellige fradrag i forhold til transportmiddel, mest af alt fordi det næsten er umuligt at tjekke; det er jo ikke noget, der på nogen måde kan kontrolleres, om man eksempelvis i januar sidste år har taget bussen eller cyklen. Det er bare at åbne for noget, der er svært at kontrollere, og noget, der kan snydes med. Så jeg synes faktisk, det er en god idé, at det er det samme fradrag, men hvad fradraget så skal være, er vi med på at skruer på.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Så er det hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten.

Kl. 14:07

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Der er jo nogle, der har tjent kassen på den inflationskrise, vi lige har været igennem, samtidig med at der er nogle, der har betalt en helt urimelig høj pris.

Dem, der har tjent kassen, har jo primært været energimellemhandlere, altså elspekulanter, som sidste år tjente 54,5 mia. kr., altså 17 gange mere, end hvad de normalt ville have i indtjening. Samtidig er der jo folkepensionister og andre, som har oplevet, hvordan deres købekraft er blevet udhulet, og som reelt har haft svært ved at kunne betale for både medicin, mad og husleje.

Hvordan stiller Danmarksdemokraterne sig til, at man indfører en ekstra beskatning på de elmellehandlere, som har haft kronede dage og haft en ekstraordinært stor indtjening, og så omfordeler til f.eks. folkepensionister og andre på overførselsindkomst?

Kl. 14:08

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:08

Dennis Flydtkjær (DD):

Altså, grundlæggende er vi jo ikke for, at man altid bare skruer skatten op, men jeg medgiver fuldt ud, at der har været en fuldstændig skævvridning af markedet, og at man kan se, at det har stukket fuldstændig af. Og derfor var vi sådan set også med i den aftale om at – jeg tror så, det kom fra EU, men vi støttede det – beskatte overnormal profit hos de her elhandlere, men mellemhandlerne kom af en eller anden overraskende årsag ikke med i den aftale. Jeg ved ikke, om løbet er kørt, men hvis man kigger bagud, skulle man i hvert fald nok have haft dem med i samme omgang, for det har jo vist sig efterfølgende, at det jo i høj grad også er dem, som har profiteret af de her overnormale profiler.

Men jeg er altså ikke nok inde i sagen til, at jeg kan svare på, hvorfor de ikke kom med, dengang vi lavede den aftale, som kom fra EU. Men set i bakspejlet skulle man nok have haft dem med på det tidspunkt, for det var jo ikke kun dem, der producerede strøm, som tjente rigtig mange penge; det var lige så meget dem, der handlede med el, der var problemet.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:09

Peder Hvelplund (EL):

Jamen det er jo fuldstændig rigtigt. Elmellehandlerne var jo netop lige præcis undtaget i den aftale, der blev indgået. Og derfor er spørgsmålet også, om Danmarksdemokraterne ville være villige til at være med til at indføre en beskatning af den helt overnormale profit, man har haft, altså hvor man har haft en indtjening, der ligger 17 gange over, hvad den normale indtjening er. Det kunne give et provenu på 16 mia. kr., hvoraf man kunne bruge de 8 mia. kr. til at give direkte ud til mennesker på overførselsindkomst, altså bl.a. folkepensionister, og en anden pulje kunne man så bruge til netop at sikre, at folk, der bor i landdistrikter, også kunne få muligheden for at omstille til mere vedvarende energikilder. Vil det være en tankegang, som Danmarksdemokraterne også vil bifalde nu?

Kl. 14:10

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:10

Dennis Flydtkjær (DD):

Det er ikke for at snakke udenom, men jeg kan ikke give dig et helt entydigt klart svar, for det skal jeg selvfølgelig også have snakket med min folketingsgruppe om. Men jeg tror, at man skulle have lavet øvelsen, sidste gang man kiggede på det, for jeg tror også, det er svært at komme og gøre det på bagkant, altså næsten flere år efter.

Men jeg vil i hvert fald medgive, at man skulle have gjort det, da man alligevel kiggede på at beskatte overnormal profit på elproduktion; så skulle man nok have taget mellemhandlerne med. Men sådan at komme med det efterfølgende ved jeg ikke om man kan, altså om det er muligt. Jeg ved ikke, om det så igen skal være igennem EU. Så jeg beklager, og det er ikke for at snakke udenom, men jeg har altså ikke et klart svar på det.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne.

Kl. 14:10

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at høre lidt til Danmarksdemokraternes grundlæggende holdning til udviklingen i størrelsen af den offentlige sektor. For lige nu stiger det offentlige forbrug, og det stiger kraftigt, og det stiger langt mere end det demografiske træk. Og hvis man kigger langsigtet på det, frem til 2030, vil de offentlige udgifter også udgøre en større andel af bnp.

Skal det blive ved med at stige? Eller skal det lægges fast nu? Eller skal vi have det længere ned? Hvad er Danmarksdemokraternes holdning til, at de offentlige udgifters andel af bnp er stigende og faktisk ret kraftigt stigende i de kommende år?

Kl. 14:11

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:11

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for spørgsmålet. Først og fremmest – for at svare på det, der også ligger i spørgsmålet – går vi ind for, at vi skal følge det demografiske træk, men der er også en afgørende parameter i det, som man skal have med, når man siger det, altså hvis det så også stiger yderligere, nemlig at vi har det økonomiske princip, at væksten i den private sektor altid skal være større, end den er i den offentlige sektor. Så vil forholdet altid være det, at den private sektor skal stige mere, for det er klart, at det jo ikke er holdbart på den lange bane, hvis vi har en offentlig sektor, der stiger med måske 3 pct., mens den private stiger med 1 pct.; for så går det jo galt på et tidspunkt.

Men det med, at det er sådan de næste par år, som hr. Lars Boje Mathiesen også sagde i et tidligere spørgsmål, at det offentlige stiger mere end det demografiske træk, skyldes jo bl.a. også forsvarsudgifterne, som jeg tror vi alle sammen er enige om skal have et nøk opad. Så der kan jo godt være nogle ting, der retfærdiggør, at det ikke bare er det demografiske træk alene, der skal afgøre det. Men som sagt har vi det økonomiske princip, at skal de her ting hænge sammen, så skal væksten i den private altid være højere, end den skal være i den offentlige. Det er klart, at der kan være enkelte år, hvor det på grund af konjunkturer ikke er sådan, men på den lange bane skal der være en højere vækst i den private sektor, end der er i den offentlige.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:12

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er jo det lille men, som jeg lidt frygter, for min erfaring efter 4 år herinde er, at politikere altid kan finde frem til, hvorfor der lige skal være en undtagelse for, hvorfor man godt kan lade det offentlige forbrug stige. Og hvis man ville have pengene og finde pengene til forsvaret, kunne man jo godt finde dem inden for det økonomiske

råderum eller noget andet ved at lave omprioriteringer inden for det offentlige. De offentlige udgifters andel af bnp behøver jo ikke at stige af den årsag.

Hvis du kigger på tallene, er der jo faktisk fra 2022 frem til 2030 en stigning på 13 pct. i det offentlige andel af bnp. Skal det rulles tilbage, når vi kommer dertil, eller vil Danmarksdemokraterne stemme for finanslove, som går den vej? For det er den udvikling, vi er på vej ud i.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Dennis Flydtkjær (DD):

Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt svare på, om vi vil stemme for alt frem mod 2030, for det kommer jo an på indholdet. Men jeg vil gerne medgive så meget, at man også er nødt til at kigge på, hvordan vi bruger pengene. Altså, vi kan jo ikke bare alle sammen altid råbe på nye penge. Jeg synes, det kan være sundt nok at kigge på det. Nu har man jo lagt ned over kommunerne, at de skal spare på offentlig administration – var det 3 mia. kr.? – men staten har lagt op til kun at skulle spare 1,5 mia. kr., tror jeg det var, selv om det er en langt større offentlig administration.

Mængden af offentligt ansatte er jo steget fuldstændig eksplosivt de sidste mange år, så der er brug for, at vi også specielt i staten går ind og ser på, om vi ikke godt kunne finde nogle milliarder kroner ved at skære i administrationen med færre regler og alt muligt andet, færre kontrollanter, og på den måde undgå, at der kommer den her stigning frem mod 2030. For det er da ikke en ambition i sig selv, at vi skal bruge så mange penge som muligt. Tværtimod skulle vi gerne kunne bruge dem så godt som muligt.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til Danmarksdemokraterne. Den næste ordfører på talerstolen er hr. Ole Birk Olesen fra Liberal Alliance.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Tak for det. Lad os først få tre faktuelle ting helt på plads. Den første er: Staten har fra 2011 til 2022 øget sine udgifter til administration med 9,4 mia. kr. Den anden er: I de 15 år, der er gået siden kommunalreformen, har kommuner og regioner øget udgifterne til aflønning af akademikere med 10 mia. kr. – det var endda en kommunalreform, som sagde, at når man lagde kommuner sammen, ville der være stordriftsfordele, så man ikke havde behov for at have så mange ansatte til f.eks. administration. Det tredje er: Ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriet kunne kommunerne under et spare 8 mia. kr. på administration, hvis alle kommuner var lige så effektive til at administrere, som de ti dygtigste kommuner allerede er i dag.

Så der er masser af meradministration i Danmark på alle ledder og kanter – i kommuner, regioner og stat. Der er masser af merudgifter til administration i Danmark, og det – alle disse merudgifter og al den meradministration – kommer af, at Folketingets flertal og regeringerne i Danmark bevilger pengene til det. Det er Folketingets flertal, der via finanslove, som regeringer har deres stærke indflydelse på hvordan udformes, siger: Ja, vi stemmer for den her lov, hvor der er flere penge, man kan bruge i staten, og en stor andel af de penge bliver så brugt på meradministration. Det er regeringerne, der forhandler med regioner og kommuner i årlige økonomiforhandlinger og hvert eneste år tillader regioner og kommuner at bruge flere penge end året forinden, og en stor andel af de penge går til, at

kommunerne køber sig til mere administration. Det kan ikke blive ved.

Vi har i Danmark både private og offentlige arbejdsgivere, som har svært ved at få deres stillinger besat. De slår stillinger op, men der er ikke ansøgere til stillingerne, og de ville kunne ansætte flere, hvis der var flere ansøgere. Og imens spenderer det offentlige bare hvert eneste år flere penge end året forinden til flere ansættelser, hvoraf en stor andel, kan vi se ud af tallene, går til administration. Vi bliver nødt til på et tidspunkt at sige: Jamen der er ingen grund til, at det offentlige bliver ved med at købe mere administration år efter år.

Når vi så har sagt det, skal vi holde op med at bevilge flere penge til det. Vi skal lade være med at lave finanslove, hvor der er en stigende forbrugsvækst, og vi skal lade være med at lave økonomiaftaler med regioner og kommuner, hvor der er en stigende forbrugsvækst. For vi ved, at en stor andel af forbrugsvæksten kommer til at blive brugt på administration. Hvis vi holder op med hele tiden bevidstløst at bevilge flere penge til administration, giver det mulighed for, at vi kan lade folk, der går på arbejde, have mere overskud i hverdagen – at de kan beholde flere penge selv, i stedet for at deres penge bliver kradset ind i skat, sådan at de kan bruges på mere administration i den offentlige sektor.

Privatforbruget i Danmark er det fjerdelaveste af alle OECD-landes. Selv om vi er et af de rigeste OECD-lande, er privatforbruget i Danmark det fjerdelaveste af OECD-landenes i forhold til andel af bnp. Hvorfor? Ja, det er, fordi vi betaler verdens højeste skatter i Danmark, så vi har et stort offentligt udgiftstryk, men et meget lille privatforbrug.

Derfor kan man som dansker jo se den ene discountbutik efter den anden skyde op, hvor vi går ind og køber pålæg af tvivlsom kvalitet, der er skiveskåret og i vakuumpakker, og når vi så rejser til udlandet, til Frankrig f.eks., ser vi, hvordan franskmændene, når de går ind i et supermarked, har fyldte delikatesseafdelinger og køber fersk kød ved en slagterafdeling i stedet for at købe det, vi køber, nemlig frostkød, vakuumpakket pålæg osv. Alle danskere, der er på ferie i Syden, bl.a. i Frankrig, oplever det her med, at deres supermarkeder bare har meget bedre varer end det, som vi oplever, og det er, fordi franskmændene har en større andel af deres løn, som de kan bruge på privat forbrug.

Kl. 14:19

43 pct. af bnp i Danmark er til rådighed for danskernes private forbrug – 43 pct. – i Frankrig er 54 pct. af bnp til rådighed for privatforbrug. Det er jo meget mere. Vi lever med økonomisk smalhals i Danmark i det private, fordi den offentlige sektor opsuger så stor en andel af vores penge, og som det kan ses ud af tallene, går en meget stor del af de penge til, at vi kan have en umådeholden vækst i det offentlige forbrug og i den offentlige administration.

I Liberal Alliance ønsker vi at gå en anden vej. Vi ønsker, at den tid, vi er i, hvor der er mangel på arbejdskraft i alle mulige stillinger, giver sig udslag i, at vi herinde i Folketinget begynder at tænke os om: Skal vi hele tiden ansætte flere i den offentlige sektor? Skal vi hele tiden ansætte flere til administration? Kunne vi måske lægge en dæmper på den offentlige forbrugsvækst og lade folk beholde nogle flere penge selv? Vores mål, hver gang vi går til finanslovsforhandlinger, også i år, er, at almindelige lønmodtagere i Danmark, uanset om de ligger i den lave ende af lønskalaen eller i den lidt højere ende af lønskalaen, skal have lov til at beholde lidt flere af de penge, de har tjent. Derfor siger vi: Ingen skat af de første 7.000 kroners månedsløn. Og vi siger: Højest 40 pct. skat af det, der ligger over 7.000 kr. om måneden.

Vi har fremlagt en udførlig 2035-plan forud for dette valg, ligesom vi fremlagde en 2030-plan forud for det foregående valg, og ligesom vi fremlagde en 2025-plan forud for det valg, der var endnu tidligere, og det gør vi hvert eneste år, når vi anviser finansieringen på, hvordan danskerne ville kunne beholde flere af deres egne penge,

når de går på arbejde. Og det er vores bruttoliste af ønsker, også når vi går til finanslovsforhandlinger. Vi ved godt, at vi ikke kommer til at få opfyldt hverken det hele eller det halve af det, der ligger i vores plan, men vi tager af vores plan og får gennemført bid efter bid, hvis vi får indflydelse på de finanslovsforhandlinger, der er.

Sidste år tog vi et punkt fra vores løbende langsigtede planer, der handler om, at unge mennesker ikke skal have et lavere bundfradrag end voksne mennesker, og det lykkedes os at få gennemført i finanslovsforhandlingerne sidste år, at unge mennesker under 18 år i dag har det samme bundfradrag, som voksne mennesker har. Det har vi haft på programmet i 10 år, og så fik vi det endelig gennemført. Og det er vores metode, altså bid for bid at gennemføre noget af den politik, vi går til valg på, og det agter vi også at fortsætte med den her gang. Vi håber, at regeringen lytter og vil være med til at gennemføre noget af Liberal Alliances politik, og så er vi også åbne over for at deltage i en finanslovsaftale.

Kl. 14:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Den første korte bemærkning er fra fru Tanja Larsson fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:22

Tanja Larsson (S):

Tak. I mandags var jeg til et borgermøde om budgettet for 2024 i min hjemkommune. Den lokale LA'er, Mikkel Dam, er også formand for børne- og læringsudvalget, og de står over for nogle store besparelser i den kommende periode – besparelser, som den lokale LA'er synes er en lille smule for voldsomme med de konsekvenser, det medfører. Så mit spørgsmål er egentlig ganske enkelt. Hr. Ole Birk Olesen påpegede tidligere i dag i sit spørgsmål til Socialdemokraternes finansordfører, at han mener, at pengene fosser ud af statskassen, og at regeringen dermed bruger for mange penge i kommunerne.

Vil ordføreren være med til at hjælpe de lokale LA'ere og sende 1 mia. kr. ekstra ud til kommuner og regioner og hjælpe Mikkel med at tilføre hans område ekstra midler? Eller med andre ord: Støtter LA et løft af kommuner og regioner på 1 mia. kr.?

Kl. 14:23

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:23

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg har ikke de præcise tal fra den pågældende kommune. Det, jeg ved, er, at kommunerne under et kan spare 8 mia. kr. på administration, hvis blot alle kommuner var lige så effektive som de ti mest effektivt administrerede kommuner. Det er ikke noget, jeg finder på, men det er tal fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet udgivet under skiftende socialdemokratiske indenrigsministre. Og når Indenrigs- og Sundhedsministeriet siger til kommunerne, at de bruger 8 mia. kr. for meget på administration, og at de, hvis der kigges på de ti bedste kommuner, allerede ved at gøre ligesom dem kan spare 8 mia. kr., er det jo, når vi kigger ud over det, ærgerligt, at man så bliver ved med at give kommunerne de penge via bloktilskuddet, så de kan fortsætte overadministrationen.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:24

Tanja Larsson (S):

Tak. Jeg tænkte nok, at jeg ville få et svar, der mindede om det. Lidt mere konkret: Hvilke råd og hvilken argumentation har ordføreren så til de helt lokale LA'ere ude i kommunerne, når de skal lukke skoler og forringe de ældres hverdag?

Kl. 14:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Ole Birk Olesen (LA):

Mit råd, hvis man er LA-kommunalpolitiker i en af de kommuner, som kunne spare penge på administrationen, hvis de blev lige så dygtige til administration som de ti bedste kommuner, er, at man skal presse forvaltningen til at komme med en plan for, hvordan man når ned på et udgiftsniveau på administration, som svarer til, hvad de ti bedste kommuner i Danmark har. Og så skal man bruge af de penge til det, man synes er det bedste, uanset om man synes, det skal gå til nogle dyrere skoler eller det skal gå til en lavere kommuneskat. Men det er tilgangen.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen fra ... (*Lars Boje Mathiesen* (UFG): Jeg er fra Aarhus). Det var, fordi der lige skiftede noget på skærmen, men hr. Lars Boje Mathiesen er også uden for grupperne, ud over at være fra Aarhus.

Kl. 14:25

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er fornemt, tak. Jeg er enig i hr. Ole Birk Olesens bekymring om andelen af bnp i det offentlige og privatforbruget og den forskel, der er derpå. En af de styringsmekanismer, som gør, at det økonomiske råderum nu er blevet større, og at man så kan bruge det på det offentlige forbrug, er jo, at man nu strukturelt sigter efter 0,5 pct. underskud på balancen. Hvad er Liberal Alliances holdning til det? Indgår det også f.eks. i Liberal Alliances 2035-plan, at man sigter efter et 0,5 pct. underskud, eller skal det balancere, således at der ikke frigøres de her milliarder, som svarer til de 0,5 pct. til øget forbrug?

Kl. 14:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:25

Ole Birk Olesen (LA):

Det har jeg faktisk lidt svært ved at huske. Jeg tror, at vi opererer med den samme målsætning for strukturel balance, som den daværende regering havde. Det mener jeg. Og så er spørgsmålet, om den daværende regering havde det, som hr. Lars Boje Mathiesen snakkede om, eller om det er blevet ændret siden. Det kan jeg heller ikke huske.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:26

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er fuldstændig fair nok. Er ordføreren enig i, at det er et problem, at man har det på minus 0,5 pct., for at det netop skaber et øget råderum, fordi man kører med underskud, og man derved frigør

midler, som man så kan bruge på offentligt forbrug, og at det er et af resultaterne, at man så bruger de midler netop til offentligt forbrug?

Kl. 14:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg synes, at man skal stræbe efter strukturel balance. Det vil sige, at det tillader, at man ved lavkonjunktur kan have underskud, men så skal man til gengæld have et tilsvarende overskud, når der er højkonjunktur, sådan at det over tid går i balance. Det synes jeg er det, man skal stræbe efter.

Kl. 14:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Kl. 14:26

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Jeg kunne bare godt tænke mig at få et svar på, om det er et ultimativt krav fra Liberal Alliance, at man ikke kan deltage i forhandlinger, hvis der er en såkaldt toptopskat på forhandlingsbordet, eller om Liberal Alliance vil komme til forhandlinger alligevel.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:27

Ole Birk Olesen (LA):

Som vi har sagt, og som hr. Alex Vanopslagh har sagt, kommer vi til forhandlinger i håb om at forhandle det ud, at der skal indføres en toptopskat. Vi kan jo glæde os over, at vi nu er blevet klogere i dag. Vi har fået at vide af Venstre – det har man også fået at vide tidligere – at det ikke er Venstre, der ønsker at indføre en toptopskat. I dag har vi så også fået at vide af Socialdemokratiets skatteordfører i medierne, at det heller ikke er Socialdemokratiet, der ønsker at indføre en toptopskat. Så nu ved vi, at det er Moderaterne, der i regeringen insisterer på, at der skal indføres en toptopskat. Og det vil sige, hvis bare man kan overtale Moderaterne, står de to andre regeringspartier og siger: Jamen så behøver vi ikke at indføre en toptopskat. Så i stedet for, at Venstre er så sur over, at vi ikke vil være med til at indføre en toptopskat, kunne Venstre måske melde sig ind i kampen for at overtale Moderaterne til ikke at stå fast på det synspunkt.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:27

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg er glad for, at der ikke er ultimative krav. Det har der tidligere forlydt ret meget om.

Et andet spørgsmål handler om, at hr. Ole Birk Olesen er optaget af den offentlige administration. Jeg skal bare høre: Hvilke initiativer tog hr. Ole Birk Olesen som transportminister for at nedbringe antallet af administrative medarbejdere i Transportministeriet?

Kl. 14:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Ole Birk Olesen (LA):

Vi kørte hele tiden så effektiv en produktion i Transportministeriet som overhovedet muligt. Bl.a. benyttede vi i Transportministeriet i udpræget grad udbudsrunder af alt muligt. Det er jo et af de ministerier, hvor man udbyder allermest, sådan at der er konkurrence om at levere ydelsen. Både når det handler om anlæg, men også om at drifte, er der rigtig meget udbud på Transportministeriets område, så der er konkurrence om at levere ydelsen.

Kl. 14:28

Kl. 14:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Malte Larsen, Socialdemokratiet.

Kl. 14:28

Malte Larsen (S):

Tak. Ordføreren har et par gange nævnt noget i retning af, at hvis alle kommuner var lige så dygtige til administration som de dygtigste, altså gennemsnittet af de dygtigste, kunne der spares en masse penge. Kunne ordføreren ikke løfte lidt af sløret for, hvilke redskaber Liberal Alliance har tænkt sig at tage i anvendelse, for at det så er de, vi må forstå mindre effektivt drevne kommuner, som bliver mere effektive, og hvordan man så også finder en model, der freder de mest effektive kommuner i samme runde? Må vi høre nogle gode råd?

Kl. 14:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:29

Ole Birk Olesen (LA):

Det er den samme model, som hr. Malte Larsens eget parti i den nuværende regering benytter, når denne regering går til kommune-forhandlinger og siger: I får altså x antal kroner mindre – jeg mener, at man sidst aftalte, at hen over en årrække skulle det måske være 3 mia. kr. mindre eller 2 mia. kr. mindre – og det får I mindre, fordi I kan spare det på administration. Så ville jeg så gå til kommunerne og i stedet for 2 eller 3 mia. kr. sige 8 mia. kr., men med fuldstændig samme metode.

Kl. 14:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:29

Malte Larsen (S):

Det fortabte sig måske lidt. Det er jo faktisk det – nu har både ordføreren og jeg selv mig bekendt siddet i kommunalbestyrelser undervejs – som gør det lidt svært somme tider, for forskellige kommuner driver deres butik forskelligt, og redskabet herfra er at ramme kommuner og motivere kommuner under et. Det er derfor, jeg sådan set prøver at spørge, om der findes nogle idéer, som målrettet giver de dyre kommuner incitamenter til at blive bedre og ikke udelukke dem, der i forvejen er effektive.

Kl. 14:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:30

Ole Birk Olesen (LA):

Jamen det er den samme idé, som den regering, som hr. Malte Larsens eget parti er en del af, bruger; det er bare tallene, der bliver udskiftet. Modellen er den samme, men i stedet for at det er 2 eller

3 mia. kr., som man kræver kommunerne skal spare i administration, er det altså 8 mia. kr.

Kl. 14:32

Kl. 14:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Thomas Skriver Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 14:30

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for at dele både Socialdemokratiets, men også regeringens ambition om, at der skal være nogle færre hænder, der flytter på papirer, og nogle flere hænder, der kommer ud og gør en forskel, som rigtige mennesker i den virkelige verden kan mærke. Men jeg synes, det bliver bare en kende for ukonkret, så jeg kunne godt tænke mig at spørge meget direkte: Hvad er det for nogle faggrupper i den offentlige administration, som hr. Ole Birk Olesen mener der skal være færre af? Der er jo faggrupper, som går under det begreb, og som har en stor indflydelse. Det kunne f.eks. være socialrådgivere, som jo er med til at sørge for, at folk, der er på kanten, kan få et arbejde, få en mening med hverdagen og opleve at være en del af et kollegialt fællesskab.

Så hvad er det for nogle faggrupper, vi skal have færre af? Det kunne jeg godt tænke mig at vide.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Ole Birk Olesen (LA):

Når vi ved, at i de 15 år, der er gået siden kommunalreformen, er kommunerne begyndt at bruge 10 mia. kr. mere på akademikere, og vi ved, at det ikke er akademikerne, som mærkes derude af borgeren, som har behov for at få pleje eller pasning, så er det jo en af de faggrupper, som vi selvfølgelig skal kigge på. Men sagen er, at man jo ikke kan fjernstyre kommuner og regioner på den måde. Det eneste, man kan gøre, er, at man kan lave nogle økonomiforhandlinger med dem, og så kan man gøre, ligesom regeringen, som hr. Thomas Skriver Jensens eget parti er med i, gør, nemlig sige: I skal altså bruge færre milliarder de kommende år på administration, så I får færre milliarder, og så regner vi med, at I kan finde ud af at spare dem på administration.

Kl. 14:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:32

Thomas Skriver Jensen (S):

Mit spørgsmål vil så igen bare være: Hvordan vil hr. Ole Birk Olesen sikre sig, at fordelingen af fag i den offentlige administration så ender, lige præcis som hr. Ole Birk Olesen godt kunne tænke sig? Altså, det er jo ret alment kendt, at hvis man er akademiker, har man nok også mere lyst til at ansætte en akademiker end eksempelvis en kontorassistent, og det er jo i høj grad det, der sker, også ude i kommunerne.

Så hvilke tiltag skal vi lave for at sikre, at vi rent faktisk får hænderne de rigtige steder hen? Hvad er hr. Ole Birk Olesens gode bud på det? For jeg har svært ved at se, hvordan man laver den nålestiksoperation.

Kl. 14:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Ole Birk Olesen (LA):

Jamen jeg har ingen ambitioner om at detailstyre, hvor mange medarbejdere af en bestemt faglig baggrund den enkelte kommune skal have. Det styringsredskab, som jeg henholder mig til, er det, som vi har herinde på Christiansborg, nemlig at hvis man får regeringsmagt, kan man som regering lave kommuneforhandlinger, og der kan man sige til kommunerne: I får x antal færre milliarder, og vi har en forventning om, at I kan spare de kroner på administration. Men om det skal være den ene type administrative medarbejder eller den anden type administrative medarbejder, ønsker jeg ikke at fjerndiktare.

Kl. 14:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Den sidste på listen er hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:33

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Jeg bemærkede, at hr. Ole Birk Olesen følte sig kaldet til at citere et presseklip omkring Socialdemokratiets holdning til den skattereform, som der lægges op til, hvor der bl.a. indgår en toptopskat. Da hr. Ole Birk Olesen ikke har stillet undertegnede et spørgsmål derom, synes jeg bare, at jeg vil tillade mig at svare på, hvad Socialdemokratiets holdning er omkring toptopskat, og den er sådan set stort set uændret siden 1876, hvor Socialdemokratiet fik sit første program – det, der hedder Gimleprogrammet – hvori der står, at det danske socialdemokratiske arbejderparti fordrer indførelsen af en skat med stigende skala. Altså det, at vi har et solidarisk skattesystem, hvor de bredeste skuldre bærer de tungeste byrder, er fortsat gældende for Socialdemokratiet og vil fortsat være det.

Kl. 14:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:34

Ole Birk Olesen (LA):

Jamen vi har jo en stigende skala, også inden vi indfører toptopskat. Så får vi bare en stigning mere, og det står vel ikke i det socialdemokratiske program, at man år for år skal opfinde nye trin. Altså, det tror jeg ikke.

Nu er det jo hr. Benny Engelbrecht, der er finansordfører og dermed ikke partiets skatteordfører. Så vi må gå ud fra, at partiets skattepolitik bliver udlagt af partiets skatteordfører, og partiets skatteordfører, hr. Anders Kronborg, siger til avisen om toptopskat:

Der er heller ingen tvivl om, at jeg ville tage æren fra andre, hvis jeg sagde, at toptopskatten var groet i vores have.

Så det med toptopskatten er altså åbenbart ikke groet i noget Gimleprogram. Det er ikke groet i Socialdemokratiets have. Det er ifølge Venstre ikke groet i Venstres have. Så vi må jo gå ud fra, at eftersom der er tre regeringspartier, er det tredje regeringsparti, altså Moderaterne, som har en have, hvori der gror toptopskat.

Kl. 14:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:35

Benny Engelbrecht (S):

Jeg gentager mig selv: Det er undertegnede, der tegner Socialdemokratiet i dagens debat, og jeg slår hermed fast, at Socialdemokratiet står fuldt og helt på mål for den aftale, som står i regeringsgrundlaget, og dermed også toptopskatten og herunder også, at vi dermed sikrer, at almindelige hårdtarbejdende danskere har en mulighed for at få en lavere skat, heriblandt, som jeg i øvrigt har nævnt tidligere

i debatten, også enlige forsørgere, som især er nogle af dem, der bliver begunstiget. Så er der ingen tvivl om det.

Kl. 14:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 14:35

Ole Birk Olesen (LA):

Jeg står også altid på mål for de aftaler, jeg laver, men det ændrer ikke på, at der er dele af de aftaler, som ikke kommer fra min have, men kommer fra nogle andres haver, som jeg accepterer, fordi det var en betingelse for aftalen, og der har vi jo altså Socialdemokratiets ordførers ord for, at toptopskatten er groet i en anden have end i Socialdemokratiets. Den have er ikke Venstres, har vi fået at vide af Venstre, og derfor må vi gå ud fra, at det er Moderaternes have, den slags gror i.

Kl. 14:36

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til Liberal Alliance. Den næste ordfører på talerstolen er hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

Inden for den sidste uge har Novo Nordisk overhalet Louis Vuitton-gruppen og er blevet Europas mest værdifulde selskab. Det er en helt vild bedrift, og man kan næsten ikke overvurdere, hvor stor betydning det har for dansk økonomi. Uden Novo Nordisk ville dansk økonomi være blevet mindre det sidste år, men på grund af Novo Nordisk voksede dansk økonomi med estimeret 1,7 pct. Novo Nordisk er 3.000 mia. kr. værd på aktiemarkedet, og danske aktionærer og pensionsopsparere er blevet forgyldt af den her kæmpe værdistigning, fordi Novo Nordisk dominerer det danske aktieindeks og dermed også fylder rigtig godt hos alle pensionsopsparerne. Det giver kæmpe store summer i statskassen hvert år, og der skal lyde en varm tak herfra til Bagsværd. Tillykke med den kæmpe store bedrift, og tak for de mange skattekroner!

Derfor skal vi heller ikke gå herinde og bilde os selv ind, at det er vores skyld, at dansk økonomi er så stærk. Sandheden er, at der i de senere år og i særdeleshed under den nuværende regering ikke er blevet ført en økonomisk politik, som har gjort Danmark ret meget rigere. Reformerne er gået i stå. Det afspejler sig også i årets finanslovsforslag fra regeringen, som er uden tiltag, der vil gøre Danmark rigere. Der er masser af gode ting, det er slet ikke det. Der bruges flere penge på en lang række områder, som er gode: sundhed, miljø og klima. Det støtter vi. Vi kunne endda godt tænke os, at de områder blev prioriteret endnu højere, bl.a. fordi klimakrisen er en kæmpe trussel mod vores fremtid.

Da regeringen blev dannet, fortalte regeringspartierne, at det var nødvendigt med en kriseregering hen over midten, som kunne træffe upopulære, men nødvendige beslutninger for at reformere Danmark. Og vi enige i, at der er truffet upopulære beslutninger, men vi venter stadig på de reformer. Det eneste, der er sket indtil videre, er, at regeringen har afskaffet store bededag. Der er nærmest konsensus blandt økonomer, eller i hvert fald blandt økonomer uden for regeringen, om, at det ikke vil have nogen stor effekt på dansk økonomi. Og derudover er der ikke rigtig sket noget, som styrker dansk økonomi.

Venstre siger, at de har fået skattelettelse, men enhver dansker, der kigger på sin årsopgørelse, kan se, at han eller hun betaler lige så meget i skat, som de gjorde, før regeringen trådte til. Skattelettelserne glimrer også ved deres fravær i finanslovsforslaget for 2024. Det

bliver åbenbart heller ikke i 2024, at danskerne skal betale mindre i skat, selv om statskassen bugner og der er rigelig råd til det.

Vi synes, at der er nok at tage fat på for dansk økonomi. Vi har først og fremmest et kæmpe behov for mere arbejdskraft. Ellers kan vi ikke løse de samfundsopgaver, som vi gerne vil, og vi bliver markant fattigere, end vi ellers kunne være blevet. Vi laver hele tiden politiske aftaler på Christiansborg, som faktisk kræver mere arbejdskraft. Der bliver afsat flere penge til sygeplejersker, og så bliver der afsat flere penge til politiet, til forsvaret og til skoler, men det nytter nærmest ikke noget, når der ikke er nogen til at løse opgaverne. Hvordan skal vi kunne styrke eksempelvis forsvaret, når vi ikke kan ansætte flere mennesker, fordi vi simpelt hen ikke har arbejdskraften til rådighed? Vi er derfor enige med regeringen i, at det er Danmarks største økonomiske problem, men vi savner handling.

Man kan løse problemerne med arbejdskraft på flere måder. Det mest oplagte ville faktisk være at gå i gang med at afskaffe administration og bureaukrati i den offentlige sektor. For det er lige så godt at frigøre folk fra administrative opgaver, som ikke giver ret meget værdi, som det er at udvide arbejdsstyrken. Det har sådan set den samme effekt som at bede danskerne om at arbejde mere eller hæve pensionsalderen. Hvis man kan frigøre folk, som i dag sidder og udfylder skemaer, som ikke giver stor værdi, og de så kan lave noget andet, som der er brug for, så har det den samme effekt, nemlig at mennesker kan besætte værdiskabende jobs.

Det er desværre ikke det, der sker. Der sker det modsatte; der sker det, at bureaukratiet vokser og vokser. 100.000 mennesker arbejder nu med administration i det offentlige, og vi har ikke set nogen initiativer fra regeringens side til at vende udviklingen. Selv om det bliver nævnt i skåltaler, så bliver det ved det. Afskaffelse af bureaukrati kræver nemlig én ting, og det er, at man er villig til at lave mere simple regler. Men kan ikke bare gå ud og fyre bureaukraterne. Man er nødt til først at gøre bureaukratiet overflødig, og det gøres ved at fjerne regler. Færre regler betyder, at der er færre mennesker, der skal administrere dem, fordi det er en nemmere og mere simpel opgave. Det kræver så igen, at man er villig til at give afkald på millimeterretfærdigheden, og det er der, hvor det for alvor går galt herinde på Christiansborg.

Kl. 14:41

Jeg talte forleden dag med en virksomhedsejer, som fik kompensationspakker under coronatiden. Han har fået otte af dem, og her 3 år efter er der kun afregnet for én af dem. Han ved ikke, om han får lov til at beholde pengene, og dermed, om hans virksomhed får lov til at overleve eller ej. Erhvervsstyrelsen kan tilsyneladende simpelt hen ikke finde de folk, der skal bruges til at gennemgå alle ansøgningerne. Og derfor venter – det er mit indtryk – tusindvis af virksomheder nu på fjerde år på at få en afklaring. Det er kompensationspakker fra sommeren 2020, vi taler om, som ikke er afregnet endnu, og hvor virksomhederne ikke ved, om de få lov til at beholde pengene.

Løsningen kunne være, at man droppede kravet om, at samtlige ansøgninger og samtlige bilag skal gås minutløst igennem, og at man i stedet for lavede en stikprøvekontrol. Det ligger egentlig lige for, og så kunne man ret hurtigt komme igennem bunkerne. Men det er ikke lige så millimeterretfærdigt, og derfor sker det ikke, for man er ikke fra Christiansborg og fra regeringens side villig til at opgive millimeterretfærdigheden. Derfor er det så svært at afskaffe bureaukrati, for det bliver ikke lige så millimeterretfærdigt.

Afskaffelse af bureaukrati kræver også, at regeringen og Folketinget holder op med at opfinde meget komplicerede ordninger for at hjælpe folk. Vi har set nogle horrible eksempler på det her i de senere år under coronatiden og også i forhold til inflationen, hvor vi eksempelvis – vi var med i aftalen, selv om vi var imod det element – lavede en varmhjælp, hvor boligejere skulle have en særlig konto hos varmeselskaberne, som så blev pålagt at føre regnskab med hver

enkelts udgifter og gæld. Det er sådan, bureaukati opstår, og medmindre man binder sig til masten med bindende mål for at afskaffe bureaukratiet, vil det fortsat vokse og vokse. Det er ikke nok bare at sige til kommunerne, at de skal have færre bureaukrater; man er også nødt til at gøre det muligt for dem ved at forsimple reglerne.

Vi er – og det burde ikke være kontroversielt, men det er det blevet – et parti, der er tilhængere af økonomisk vækst. Vi er også tilhængere af, at vi holder fast i vores værdier. Regeringen rammer desværre ofte en kombination af ikke at gøre ret meget godt for dansk økonomi og af, at når den så endelig gør noget, er det tiltag, som kolliderer med danske værdier og dansk kultur. Her tænker jeg på afskaffelsen af store bededag og det seneste forslag om at sende folk op til 2 år i fængsel for at forhåne islam. Det er vores klare indtryk, at det handler om at hjælpe dansk eksport, men det er ude af proportioner. Eksport, dvs. penge, er trods alt ikke så vigtigt, at man skal bevæge sig mod et samfund med drakoniske straffe for ytringer, som vi ikke kan lide, og det vil vi gerne bede regeringen om at genoverveje.

Noget, vi derimod burde bevæge os mod, er et samfund, hvor familierne er mere i centrum. Nogle gange føles det, som om den danske stat bekæmper familierne, og det kunne vi godt tænke os at den holder op med, eksempelvis når det handler om arvebeskatning. Vi møder også op til forhandlingerne med et ønske om at få prioritet miljø og klima højere. Både naturen i Danmark og klimaet har brug for handling. Vi er spændt på, om regeringen vil komme os i møde.

Vi ser frem til dette års forhandlinger om finansloven med regeringen. Ligesom alle andre år møder vi konstruktive og forhåbningsfulde op, også selv om regeringen igen i år lægger op til, at der ikke er ret meget at forhandle om. 500 mio. kr. ud af samlet, tror jeg, omkring 1.300 mia. kr. i offentlige udgifter er ikke ret meget, men det er, hvad regeringen har sat til forhandling. Og så ved vi jo alligevel – det kan vi forudse med stor sikkerhed ud fra erfaringer – at hvis nogle partier ikke kommer til at være med i årets finanslovsaftale, vil regeringen bebrejde dem for at være usamarbejdsvillige, selv om det måske nogle gange var lidt mere berettiget som selvkritik for regeringen. Men vi håber at kunne påvirke regeringen. Vi håber at kunne trække finanslovsaftalen lidt i den rigtige retning. Det er i hvert fald vores opgave at forsøge, og så er det op til regeringen, om det skal lykkes at få en aftale.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Første korte bemærkning er til hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 14:45

Benny Engelbrecht (S):

Tak for ordførertalen. Jeg vil faktisk gerne starte med at kvittere for, at Det Konservative Folkeparti lægger op til at møde konstruktivt op til forhandlingerne. Der var et intermezzo ved sidste finanslovsforhandling, og man kan sige, at der nok er grænser for, hvor konstruktivt det var. Nuvel, jeg hører det som en fremstrakt hånd. Sådan skal det også tages imod herfra. Jeg er lidt i tvivl om, hvad det er for nogle prioriteringer, Konservative så kommer med, bl.a. fordi jeg i medierne op til finanslovsdebatten her har hørt meldinger fra f.eks. fru Mette Abildgaard om ting, man ønsker at tage med til finanslovsforhandlingerne, men som ikke er nævnt fra talerstolen her. Så for at være på den helt sikre side skal jeg egentlig bare høre, om det er udtryk for ønsker fra Konservative, eller om det er udtryk for en enkelt persons holdning.

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Rasmus Jarlov (KF):

Ligesom sidste år møder vi konstruktivt op med egne forslag til, hvad vi kan få ind i finansloven, og for at vi kommer med i en finanslovsaftale, kræver det selvfølgelig, at der bliver taget hensyn til de ting. Det er klart, at det er svært, når regeringen som udgangspunkt kun har 500 mio. kr. til forhandling, men det kan også godt være, at vi kan rykke regeringen på det, og så kan det være, at der kan være noget mere at forhandle om. Det kunne også være, at vi kunne finde ud af at skaffe nogle flere penge, f.eks. ved at afskaffe noget bureaukati. Så kunne det også være, at vi bedre kunne møde hinanden.

Det er lidt svært lige at svare på, fordi det sådan er uspecifikt, hvad det er, fru Mette Abildgaard har nævnt. Men jeg vil sige, at jeg ikke har nævnt alt i min tale, som vi kommer med til finanslovsforhandlingerne. Vi kommer med et konkret udspil, og det kommer vi også til at sende til hr. Benny Engelbrecht, og så kan man se, præcis hvad det er, vi gerne vil have med. Hvis det er noget meget konkret, jeg skal tage stilling til om kommer med, skal det lige nævnes, præcis hvad det er, for jeg har ikke alt, hvad fru Mette Abildgaard har sagt af kloge ting den seneste uge, i hukommelsen.

Kl. 14:47

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 14:47

Benny Engelbrecht (S):

Det eneste, jeg har hørt Det Konservative Folkeparti sige, som man ønsker at tage med til forhandlingerne, altså som jeg har hørt fru Mette Abildgaard sige – det kan godt være, at det ikke er noget, I har fået koordineret internt i partiet, så det kan være, at dette kommer som en nyhed for hr. Rasmus Jarlov – er noget med skilsmisshjælp til familier, og det kunne da være meget rart at vide, om det var noget, som Konservative bringer med ind i forhandlingerne. For det skal da ikke være nogen hemmelighed, at vi selvfølgelig lytter til, hvad der bliver sagt, og i givet fald også forbereder os på det.

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Rasmus Jarlov (KF):

Det er korrekt. Det kommer vi til at bringe med ind i forhandlingerne.

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre.

Kl. 14:48

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Jeg håber også, at det bliver et konstruktivt Konservativt Folkeparti, vi ser. Det er ikke mange dage siden, at den konservative formand – nok sådan lidt selverkendende – konstaterede, at det måske ikke lige havde været Det Konservative Folkepartis skarpeste forhandlingsforløb, da man jo stort set med det samme meldte sig ud af indeværende års finanslovsforhandlinger. Så jeg ser frem til, at vi kan få et mere konstruktivt forløb med Det Konservative Folkeparti.

Jeg sidder også sådan lidt tilbage med et spørgsmål om, hvad det konkret er, De Konservative vil prioritere. Jeg noterer mig, at der kommer et samlet finanslovsudspil, og det vil jeg selvfølgelig se frem til, og det gør det meget lettere. Men hvis jeg skulle forstå

essensen af hr. Rasmus Jarlovs tale, hvor er det så, Det Konservative Folkeparti mener at der skal ske yderligere prioriteringer, effektiviseringer eller besparelser i regeringens finanslovsudspil?

Kl. 14:49

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:49

Rasmus Jarlov (KF):

Først er jeg nødt til at sige, at vi jo ikke lader regeringen løbe af sted med den her fortælling om, at regeringen er enormt konstruktive og samarbejdsvillige, og at det er alle andres skyld, når det ikke lykkes at lave en aftale. Altså, man kan jo se på fakta, som er, at den forhandlingsreserve, som regeringen lægger ud med, var historisk lille, den mindste nogen sinde, tror jeg, i en finanslovsforhandling, og når der er mange partier, man skal forhandle med, så havde vi sidste gang muligheden for, at vi kunne sige ja til at få, hvad der formentlig havde været 30-40 mio. kr., og så skulle vi til gengæld blåstempe 1.300 mia. kr. i offentlige udgifter, hvor vi for en meget stor dels vedkommende ikke var enige i dem og totalt manglede initiativer, som gav vækst og afskaffede bureaukrati i Danmark.

Så vi går ikke med i ting, hvor vi ikke får nogen indflydelse, og sådan har det altid været for Det Konservative Folkeparti. Jeg tror jo, det sådan historisk set er fifty-fifty, om vi er med i finanslove sammen med socialdemokratiske regeringer, når man kigger på det, og sådan vil det også være fremover. Man skal ikke sælge sig selv så billigt, at man altid går med.

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:50

Torsten Schack Pedersen (V):

Så prøver jeg at gentage den anden del af mit spørgsmål. Hvad er det så for nogle ting, vi kan forvente at De Konservative vil prioritere? Jeg synes, det var sådan lidt uklart i talen, om det var grøn omstilling, om det var skattelettelser, ja, hvad det egentlig var. Det ville være rart at have lidt retning på, hvad det er, Det Konservative Folkeparti mener der mangler i regeringens finanslov. Så skal hr. Rasmus Jarlov jo huske, at der kommer et yderligere reformspor i 2030-forhandlingerne og i anden sammenhæng.

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:50

Rasmus Jarlov (KF):

Som jeg nævnte konkret i min tale, kommer vi til at dukke op bl.a. med et ønske om at få lettet arvebeskatningen, vi kommer med et ønske om, at vi får gjort noget mere for miljøet og klimaet. Vi kommer også med et ønske, som det allerede blev nævnt, om bl.a. at styrke rådgivningen i forhold til skilsmisser og flere andre gode ting. Vi kommer med et samlet udspil, og det gør vi efter regeringen. For vi har ikke den her store regnemaskine, som regeringen har, og derfor er vi nødt til at have regeringens forslag først og så lave tilføjelser til det. Så det kommer.

Kl. 14:51

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Den næste korte bemærkning er til hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:51

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for det, og tak for en, synes jeg, rigtig fin tale af hr. Rasmus Jarlov. Især var jeg glad for, at han også berørte andre temaer end dem, der er direkte involveret i finansloven her, f.eks. afviklingen af store bededag, som jeg tror vi ser meget ens på – eller det håber jeg i hvert fald – og hr. Rasmus Jarlov var også inde på, at det nærmest er umuligt at finde en uafhængig økonom, som kan godtgøre, at der skulle være nogen økonomisk positiv effekt ved det. Derfor bliver det jo også meget, meget billigt, når vi genindfører den, og det, jeg blot vil have hr. Rasmus Jarlov til at bekræfte, er, at når der efter næste valg er et blåt flertal, genindfører vi store bededag som en fri- og helligdag for danskerne.

Kl. 14:52

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:52

Rasmus Jarlov (KF):

Ja, vi er tilhængere af, at store bededag bliver genindført. Vi var imod at afskaffe den, og det betyder selvfølgelig også, at vi er tilhængere af, at den bliver indført igen.

Kl. 14:52

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren? Nej. Næste korte bemærkning er til hr. Thomas Skriver Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 14:52

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det, og tak for en ordførertale, som alt andet lige rent faktisk bød på nogle konkrete bud og politiske forslag. Det sætter jeg pris på. Det er rart, for så har vi noget at diskutere. Jeg synes alligevel, det er en lille smule vildt at stå og påstå, at den regering, der sidder nu, ikke har gjort noget for at sikre mere af den rigtige, kvalificerede arbejdskraft på arbejdsmarkedet. Hr. Rasmus Jarlov var jo selv en del af regeringens parlamentariske grundlag, hvis ikke i virkeligheden i regering, i 2016, da man satte et ret ambitiøst mål om, hvor mange unge der skulle vælge en erhvervsuddannelse, og først nu, altså en hel del år senere, er det så den her regering, der rent faktisk laver først en universitetsreform, der siger, at der er færre unge, der skal gå på universitetet, og derefter bruger nogle af de penge, den her reform er skabt på, på rent faktisk at investere i erhvervsuddannelserne. Så synes jeg, det er vildt at stå og påstå, at det ikke er den her regering, der tager ansvar, for det synes jeg faktisk det er.

Jeg vil spørge om noget andet, og det handler om det der kryds med, at vi skal kunne tage nogle offentligt ansatte, det kunne være en mellemløber nede fra kommunen, og sætte dem ud i nogle meningsskabende jobs. Hvad mener hr. Rasmus Jarlov helt konkret der? Skal vi stikke et svejseværk i hånden på den lokale kommunes mellemløbere, eller hvordan skal vi lykkes med det?

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Rasmus Jarlov (KF):

Nu skal man jo ikke høre mine ord på den måde, at jeg siger, at der ikke er blevet lavet noget godt af regeringen overhovedet. Regeringen har trods alt lavet ting, vi er tilhængere af, og det ville også være trist, hvis der over en årrække slet ikke var sket noget, vi var tilhængere af. Bl.a. styrkelsen af erhvervsuddannelserne synes vi var godt. Vi var så også glade for, at universitetsreformen ikke

blev så dramatisk, som regeringen lagde op til, hvor der var lagt op til virkelig at slagte løs på universiteterne, men det fik vi heldigvis trukket ned på et mere fornuftigt niveau, og så endte vi jo også med at kunne være enige om det. Så der foregår da også gode ting. Men der er forskel på at opgradere arbejdskraft og at skaffe flere hænder, for det er jo to forskellige ting, og det er det sidste, jeg mener der ikke er blevet gjort ret meget for, og det er Danmarks største udfordring i øjeblikket. Så glemte jeg simpelt hen den anden del af spørgsmålet. Spørg lige igen om det sidste, for jeg tror ikke, jeg fik svaret på det hele.

Kl. 14:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:54

Thomas Skriver Jensen (S):

Jeg prøver bare at snakke lidt videre, for jeg synes, det var et superfint svar. Jeg skal bare forstå noget. Det, regeringen er gået ind og har gjort, er jo lige præcis at gøre op med, at man bare skal kunne uddanne sig blindt, uden at der er et job i den anden ende. I en tid, hvor 14-15 pct. af dem på arbejdsmarkedet er akademikere og op mod 30 pct. af en ungdomsårgang vælger en lang videregående uddannelse, så siger vi jo til de unge, at det synes vi måske nogle færre skulle gøre, sådan at nogle flere kunne finde meningen med en anden type job. Det vil på sigt også løse problemet med for mange mellemledere og for meget administrativt personel.

Kl. 14:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:55

Rasmus Jarlov (KF):

Det er i hvert fald en brik i det, at man skal uddanne nogle folk mere til at kunne udføre nogle jobs, som er mere konkrete og handler mindre om at administrere. Hvis vi bliver færre, der administrerer, og færre bureaukrater, giver det jo god mening, at uddannelsessystemet også understøtter den udvikling. Men det er ikke nok. Det kræver også, at man afskaffer nogle regler, for når vi har så mange bureaukrater ansat i dag i stat, kommune og region, er det, fordi der er så ekstremt mange regler, der skal administreres. Så vi er nødt til også at gå i gang med den der regelsanering, og der er ekstremt meget at tage fat på – tag f.eks. bare vores skattesystem.

Kl. 14:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til hr. Malte Larsen, Socialdemokratiet.

Kl. 14:55

Malte Larsen (S):

Også herfra skal der lyde en tak for ordførertalen, og jeg hæfter mig bl.a. ved, at De Konservative vil arbejde hårdt for såvel klima som miljø, og det glæder jeg mig også til at se udrullet konkret.

Jeg har et spørgsmål, som sådan set ligger i forlængelse af en dialog, der for et kort øjeblik siden var her i salen. Når nu Det Konservative Folkeparti ville rulle store bededag tilbage og dermed, må vi forstå, bruge pengene på det, hvordan vil man så finansiere den aftale om forsvarsforliget, man har indgået? Hvor skal de penge så komme fra?

Kl. 14:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Rasmus Jarlov (KF):

Det er der masser af muligheder for. For det første har vi faktisk et kæmpe råderum, og det vil sige, at det ikke var nødvendigt at afskaffe store bededag for at finansiere forsvaret. Det tror jeg ligger rimelig fast, efter at alle økonomer har kigget på de tal. Det var på ingen måde en nødvendighed, selv om det forsøgtes udlagt på den måde.

Men så kunne man f.eks. også afskaffe noget bureaukrati. Jeg nævner det bare igen og igen, fordi det er vigtigt, og fordi det faktisk er en kæmpe kilde til, hvordan vi kan bruge ressourcerne bedre i det danske samfund. 100.000 mennesker sidder og laver administration, og det er klart, at hvis man har færre af dem, skal de heller ikke have løn, og så kan man bruge pengene på noget mere fornuftigt, og man kan også bruge deres arbejdskraft mere fornuftigt et andet sted i det danske samfund.

Så vi synes virkelig, at det er en af de største og mest oplagte opgaver, og det er faktisk en opgave, som alle partier i Folketinget burde kaste sig ind i, fordi det ikke har fordelingsmæssige konsekvenser. Der, hvor vi ofte er uenige, er, når der er nogen, der synes, at vi skal tage noget mere fra de rige og give noget mere til de fattige, men det handler det her jo ikke om. Det handler bare om at bruge ressourcerne mere fornuftigt i det danske samfund, så jeg håber virkelig, at vi kan blive enige om det, men det kræver altså, at man er villig til at opgive noget millimeterretfærdighed, og der stopper det ofte.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 14:57

Malte Larsen (S):

Jeg glæder mig utrolig meget til at se helt konkret fra Det Konservative Folkeparti, hvad det så er for nogle regler, der skal ændres, fjernes eller gøres ved. Det bliver rigtig spændende at se, og jeg glæder mig selvfølgelig til at se et katalog.

Vi er kommet lidt bort fra, om den konservative ordfører trods alt anerkender, at pengene er brugt i forsvarsforliget.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 14:57

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg er ikke helt sikker på, om jeg forstår spørgsmålet om, om penge er brugt. Altså, de penge, man har haft hidtil, er brugt. Ja, nu tilføjer vi flere penge. De er ikke brugt endnu, så der er selvfølgelig nogle muligheder for at få et stærkere forsvar inden for den ramme, som vi har sat op nu, og der er også masser af muligheder for at finansiere den ramme. Vi har råd til det.

Man burde rettelig spørge, om vi har råd til at lade være, for der kan hurtigt komme en rimelig stor regning, hvis vi ikke har et ordentligt forsvar, med den måde, som Rusland opfører sig på. Så det er jo nok vores tilgang til det, og selv hvis vi ikke havde råd, skulle vi nok gøre det alligevel, fordi det simpelt hen er så afgørende, at vi har sikkerhed. Hvis ikke vi har fred og forsvar, har vi ingenting.

Kl. 14:58

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Samira Nawa, Radikale Venstre.

- Kl. 14:58
Samira Nawa (RV):
Tak. Tak til ordføreren for talen og også for det her fokus på besparelser i forhold til administration. Det kunne jeg egentlig godt tænke mig bare at grave lidt dybere ned i. For ordføreren peger på, at alle Folketingets partier burde interessere sig for det, og det er jeg sådan set også enig i, og den måde, man skal gøre det på, er jo ikke bare at sige, at det er x antal milliarder, der skal spares, og så bare lade kommunerne spare.
Set fra min vinkel burde man pege på, hvad det så er for nogle regler, man gerne vil have fjernet, og hvad det er for nogle dokumentationskrav, man gerne vil have fjernet, og så følger besparelsen så deraf. Så vil hr. Rasmus Jarlov pege på nogle af de regler, man eventuelt kunne fjerne, og hvilke områder det kunne gøre sig gældende for?
- Kl. 14:59
Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.
- Kl. 14:59
Rasmus Jarlov (KF):
Jeg kan godt lige nævne et par hurtige eksempler på regler, som vi synes er fjolledede. Lad os bare tage vores personskattesystem, som er noget, vi alle sammen kender.
Det, at vi f.eks. har et arbejdsmarkedsbidrag, er dybt, dybt fjollet. Altså, vi tager først 8 pct. af vores løn. Derefter tager vi nogle andre procenter af det, der er tilbage bagefter, hvilket komplicerer beregningen ganske betydeligt og skal administreres. Det giver besvær for regnskabsholdere, bogholdere og revisorer i samtlige virksomheder i Danmark og skal administreres i skat, i stedet for at vi bare havde én procent – altså de 8 pct. sammen med den anden procent – og så ville vi jo betale det samme. Det er bare sådan en meget nem forsimpning, som man burde lave.
Jeg nævnte før et eksempel med, at der nu sidder folk og gennemgår hvert bilag i forbindelse med de penge, der er givet som hjælp til de virksomheder, der var tvangslukkede under coronatiden. Lad os da lave en stikprøvekontrol i stedet for. Så kunne vi fjerne rigtig meget administration og i øvrigt komme til bunds i en sagsbunke, som nu har ligget i over 3 år. Men jeg kan ikke nævne alle eksempler, for jeg har ikke et fuldt overblik over alle regler, og derfor er det vigtigere, at vi sætter nogle mekanismer i gang, som gør, at man bliver tvunget til hele tiden at kigge på, hvordan man laver mindre administration og mere simple regler.
- Kl. 15:00
Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.
- Kl. 15:00
Samira Nawa (RV):
Noget af det, som jeg også tænker har gjort, at vi har fået så mange forskellige regler, er lovgivning, der baserer sig på enkeltsager, og mange af de enkeltsager relaterer sig til skoler, børnehaver og ældrepleje. Er det også på de områder, Konservative vil være med til at kigge på de mange regler, vi har sat op her på Christiansborg?
- Kl. 15:00
Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.
- Kl. 15:00
Rasmus Jarlov (KF):
Ja, naturligvis. Altså, det gælder regler, som pålægger borgere administrative opgaver, eksempelvis skat, som vi snakkede om før; det gælder regler, som pålægger virksomheder administrative opgaver; og det gælder regler, som pålægger det offentlige administrative opgaver.
Alle steder burde vi gå reglerne igennem og se: Kunne vi godt undvære nogle af dem? Kunne vi ikke godt leve med, at tingene blev lidt mindre millimeterretfærdige, til gengæld for at vi så styrkede retssikkerheden, ved at man kunne overskue reglerne og kunne forstå dem og sætte sig ind i dem uden at skulle bruge hele sit liv på at læse op på dem? Og kunne vi ikke godt spare en masse hænder, som kunne lave noget mere fornuftigt?
- Kl. 15:01
Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Næste korte bemærkning er til hr. Lars Boje Mathiesen.
- Kl. 15:01
Lars Boje Mathiesen (UFG):
Tak. Jeg hører til dem, som var rigtig, rigtig glade for, at Konservative var værdifaste, både når det gjaldt topskatten, men også om det at indgå i en regering. Jeg synes, det klædte Det Konservative Folkeparti. Når jeg kigger på udviklingen af offentlige udgifter i procent af bnp, vil jeg sige, at vi kigger ind i en udvikling, som går den forkerte vej. Fra 2022 og til 2030 er der faktisk en stigning på 13 pct. Jeg har forsøgt at spørge nogle af de andre borgerlige partier, om det er en udvikling, man kan acceptere, eller om det kan være et fælles ståsted for at samle de blå partier om at sige: Den må altså ikke stige fremadrettet, og slet ikke med så meget. Så hvad er Konservatives holdning på det her område?
- Kl. 15:02
Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.
- Kl. 15:02
Rasmus Jarlov (KF):
Tak for rosen. Jeg er helt enig, og jeg har svært ved at se mig selv i at skulle stå, ligesom nogle andre partier, og bryde alt, hvad vi har sagt til vælgerne før et valg, og så gøre det stik modsatte få uger efter valget. Jeg har simpelt hen svært ved at se, hvordan man kan gøre det. Så det var ikke nogen svær beslutning for os, dengang da vi havde de her regeringsforhandlinger.
Vi har ikke sådan sat et mål for, hvor mange offentligt ansatte der skal være, for vi synes ikke, det er den mest effektive måde at styre på. Vi er mere til, at man giver kommuner og regioner et budget og inden for det budget må de så prioritere, hvordan de bruger pengene. Det kan resultere i forskellige antal offentligt ansatte, afhængigt af hvordan man bruger pengene. Det kan være, man vælger at investere i noget materiel, som man køber, og så får man færre ansatte. Det kan være, man køber en bedre græsslåmaskine og så skal bruge en person mindre til at slå græsset, men man bruger den samme mængde penge. Vi har ikke sådan et mål for, hvor mange offentligt ansatte der skal være, men de offentlige udgifter må ikke stige så meget, som de har gjort gennem tiden.
- Kl. 15:03
Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.
- Kl. 15:03
Lars Boje Mathiesen (UFG):
Det handler heller ikke om detaljestyling af kommunerne. Det forstår jeg godt. Her snakker vi om staten overordnet, altså procentdelen af de offentlige udgifter i forhold til bnp, og den var i 2022 på 43,9 pct., men den vil i 2030 være 49,8 pct. af vores bnp. Det vil sige, at det offentliges andel af vores samlede bnp er stærkt stigende – 13

pct. på 8 år. Det er en forfærdelig udvikling, hvis man spørger mig, og det, jeg vil spørge om, er, om der er andre partier, som ligesom vil slå sig sammen omkring det og ligesom sige, at det simpelt hen ikke duer at gå i den retning. Vi må holde fast i at sige, at det er fair nok, at hvis den private velstand stiger meget, så kan det offentlige også stige. Men det må altså ikke stige mere og fylde mere af vores bnp.

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:03

Rasmus Jarlov (KF):

Det er vi jo enige i. Det har nået sin grænse, og det er nok også gået lidt over. Vi synes også, at man skal holde igen med de offentlige udgifter, og det er det mest triste ved de her finanslovsforhandlinger, altså at vi faktisk ikke kan se nogen steder, hvor man foreslår at skære lidt ned på udgifterne. Prøv at tænke på, at man – teoretisk set – havde en virksomhed, der var så stor som Danmark, og hvor man brugte 1.300 mia. kr. Og hvert år, når man fremlagde budgettet, gik man op og sagde: Der er ikke nogen steder, vi kan bruge pengene bedre, overhovedet. Alle 1.300 mia. kr. bliver brugt perfekt, og intet kan gøres mere effektivt. Jeg tror ikke, man så var ansat ret længe, og det burde man heller ikke være, når man forvalter skatteydernes penge på den måde.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Næste ordfører er fru Trine Pertou Mach, Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 15:04

(Ordfører)

Trine Pertou Mach (EL):

Tak. Det er her er min første ordførertale som finansordfører, og jeg håber at blive udsat for lidt større omsorg end det, jeg lige om lidt vil udsætte regeringens finanslovsforslag for.

SVM-regeringen har jo siden folketingsvalget iscenesat sig selv som svaret på vores alle sammens behov for politik hen over midten, fordi krise og ydre pres krævede politisk sammenhold. Der var behov for mådehold på grund af inflationskrisen, og en forstandig rød-lilla-blå samlingskurs ville være garanten mod det kaos, som vi kunne stå over for i en verden ramt af flere kriser på en gang. Nu er fortællingen godt nok blevet en anden, og krisefortællingen er aflyst. For statskassen bugner, og dansk økonomi er faktisk stærk og god. Derfor var smilene også ganske store, da regeringen fremlagde sin finanslov under titlen »Fremtidssikring af Danmark«, med den forklarende undertekst »Ansvarlige investeringer i den grønne omstilling, velfærd, uddannelse, tryghed og et Danmark i balance«.

Nu er det bare sådan, at ting ikke bliver noget, fordi man giver dem et navn eller kalder dem noget, og det er finanslovsudkastet et godt eksempel på. For hvis fremtid er det egentlig, den sikrer, og hvilken fremtid, hvilken balance? På hvis side er alle de her ord i virkeligheden? For når man læser i forslaget, må man spørge sig selv, hvem og hvad det er ansvarligt over for. Er det ansvarligt over for den grønne omstilling? Er det ansvarligt over for velfærden? Er det ansvarligt over for uddannelsesområdet? Genskaber finanslovsudkastet tryghed for de borgere, som har brug for velfærdssamfundet? Skaber det rent faktisk et Danmark i balance, eller fortsætter den stigende ulighed, hvor formuerne i særlig grad koncentrerer i toppen af samfundet? Styrker den balancen i udviklingen mellem land og by? Sætter den på at få alle unge ind på en ungdomsuddannelse, og sætter den faktisk på at sikre, at der er uddannelsessteder der, hvor de unge mennesker bor?

Det korte svar på alle de her spørgsmål er nej. Der leveres ikke på velfærdskrisen. Der leveres ikke på klimakrisen, som den rekordvarme sommer, vi lige har været igennem, endnu en gang har vist os alvoren af, og den skaber ikke mere balance i vores samfund.

Virkeligheden er jo, som så mange andre ordføreres ord i debatten i dag også bærer præg af, at vi står i en meget alvorlig velfærdskrise. Grundlaget for det lige og solidariske fællesskab, som generationer har bygget op før os, ikke mindst i kraft af tidligere tiders stærke arbejderbevægelser og venstrefløj, begynder at vakle i et samfund, der ellers har gjort os stærke selv i krisetider. Borgmestre, regionspolitikere, organisationer og borgere landet over har i lang tid råbt vagt i gevær. Vi har et sundhedsvæsen, der er i knæ. Personalet forsvinder eller knækker. Folkeskoler og biblioteker lukker eller trues af lukning. Erhvervsskolerne sulter, og i store egne er den sidste rest af kollektiv trafik ved at forsvinde. Og regeringens svar er at afsætte små og tæt på symbolske beløb til de her områder, som i virkeligheden trænger til nogle massive saltvandsindsprøjtninger.

Det er ikke, fordi håndsrækningerne er forkerte, men beløbene er ikke i nærheden af at stå mål med den virkelighed, som folk lever i. Det er, som Sønderborgs borgmester siger det her til morgen, kun smertedæmpende creme på såret. I landets kommuner er det allerede besluttet at lukke 19 folkeskoler, og der er 12 flere, der er lukningsstruede. Der mangler uddannede lærere. Arbejdsmiljøet på specialskolerne er under hårdt pres. Mistrivslen blandt børn og unge i vores land er i voldsom stigning, og i det lys er det jo absurd, at man ikke vælger at afsætte flere penge til bl.a. folkeskolen. I Slagelse, som et eksempel, rummer sparekataloget lukning af demensdaghjem og aktivitetscentre for ældre. Det samme gør man i Guldborgsund. I Fredericia er det børnehaver og SFO'er, der trues af lukning eller endnu dårligere normeringer. I Aalborg peger sparekniven mod sociale indsatser, opsøgende arbejde målrettet unge og mod trivselstiltag. I Helsingør er det børn og voksne med fysiske og psykiske handicap, som sparekniven peger mod. I Vordingborg er det endnu en gang den sidste rest af kollektiv transport, der står over for at skulle spares væk.

Så er der den meget voldsomme fyringsrunde i Familieretshuset. Prisen for det vil blive betalt af familier i komplekse skilsmisser og ikke mindst de børn, som oplever konflikter i forbindelse med, at deres forældre går fra hinanden. Det er endnu et godt eksempel på, at de ressourcer, vi har, ikke ligger de rigtige steder. Man kunne blive ved hele landet rundt, og det har debatten i dag også båret præg af.

Der, hvor vi danskere bor, dér, hvor vi lever vores liv, og dér, hvor vi møder en væsentlig del af velfærdssamfundet, er virkeligheden ganske, ganske anderledes end den virkelighed, dansk økonomi er i. Og med regeringens finanslov skulle man få de to virkeligheder til at mødes, men det gør man ikke. Lad mig bare minde om, at velfærdssamfund handler om at spænde et sikkerhedsnet ud, som griber os, når vi falder og ikke kan rejse os, når vi bliver syge, eller når vi mister fodfæste så alvorligt, at der skal støtte til fra fællesskabet. Det handler også om at sikre fællesskaber omkring os i forskellige faser af vores liv. Det er en vigtig, vigtig grundpille i det danske samfund. Derfor er det mest centrale at diskutere i virkeligheden ikke de ting, som er med i finanslovsudkastet, men alt det, der ikke er der.

Kl. 15:09

Jeg ved ikke, hvor mange af jer der kender til Carl Scharnberg. Hans digte var måske ikke ligefrem de mest poetiske og sådan formfuldendte, men de skar klassepolitik og arbejderkampe ud i pap for dem, der læste dem:

På hvis side er ordene, på hvis side er du, og på hvis side kæmper du for forandring?

Da jeg var barn, var det en af de sætninger, jeg oftest hørte fra min far: Husk, hvem du holder med. På hvis side er du i den beslutning, der bliver truffet lige nu? Og da Carl Scharnberg en aften kom til Ringkøbing for at tale i det, som i dag hedder 3F,

blev jeg også slæbt med derhen sammen med min far, fordi man skulle vide, hvem det er, man holder med. Man skal vide, på hvis side man er. Og når jeg står her i Folketingssalen i dag, synes jeg, man meget tydeligt oplever, at regeringen har mistet forbindelsen til det land og de borgere, man er regering for, og når man mister den forbindelse, er det nemt at glemme solidariteten og miste empatien og forståelsen, og det er faktisk nemt at miste fornemmelsen for, hvad balancer er, og måske endda selv at miste balancen.

Måske var det det, der skete, da finansministeren talte om de store udgifter, der er forbundet med det specialiserede socialområde. Det er jo et udtryk for, at man har glemt, hvad der gemmer sig bag overskriften i regnearket, nemlig mennesker, borgere med rettigheder, medborgere med hjælp og støtte behov, og at det er et politisk valg, at vi ikke lader folk i stikken, fordi de har et handicap, at vi som fællesskab står klar til at lægge en hånd i ryggen på folk, når de har brug for det. Og når regeringen beslutter at annullere den udvidede adgang til seniorpension og dermed stikke en voldsom lussing til nedslidte borgere, som har udsigt til at kunne trække sig tilbage på arbejdsmarkedet efter et langt og slidsomt liv, så indskrives det sig i rækken af beslutninger, som SVM-regeringen har truffet de seneste måneder, og som desværre viser en tydelig retning.

Man kunne have sikret solidarisk omfordeling til tusindvis af borgere i inflationskrisen ved at beskatte den overnormale profit massivt, men man vedtog en discountudgave af det, man reelt kunne have gjort. Man har afskaffet en forårsfridag. Man prioriterede skattelettelser til stenrige virksomhedsrvinger og boligspekulanter. Og at man nu, i en socialdemokratisk ledet regering, lægger op til at klatte det tilmed opjusterede økonomiske råderum væk til skattelettelser, er helt vildt og uforståeligt.

Alle de politiske valg fortæller almindelige mennesker, på hvis side regeringen er. Det er valg, der kommer til at øge uligheden i vores samfund. Det grundlæggende spørgsmål er ikke, om der er råd, for det er der. Vi er et af verdens rigeste samfund, og fællesskassen bugner. Spørgsmålet er, hvad vi ønsker at den velstand og vores fællesskab skal bruges til, og det er og bliver et politisk valg. Der findes et alternativ, en vej, hvor velfærdssamfundet er dér, hvor mennesker har brug for det, hvor provinsen, landdistrikterne og store dele af det Danmark, vi er, ikke ser ubalancerne vokse eller grundlaget for levende lokalsamfund forvitte, hvor velfærdsarbejdere får en fair løn og ordentlige arbejdsvilkår, hvor vi gennem stærke fællesskaber bekæmper ulighed og diskrimination, og hvor det sociale sikkerhedsnet, vi spænder ud under hinanden, ikke er mønret og fyldt med huller. Det handler om et stærkt velfærdssamfund, som øger ligheden og derigennem sikrer friheden, og hvor alt det, livet er gjort af, er i fokus.

Når alt det er sagt, må man sige, at heller ikke på den grønne front løser finansloven den krise, vi for alvor står i. For vi ved, den er helt gal med oversvømmelser, tørker, sultkatastrofer, ødelagte landområder, mennesker på flugt og skovbrande. I Danmark er vi ved at have opbrugt vores CO₂-budget. Vi ved godt, at det her er den mest altomfattende menneskeskabte krise nogen sinde. Der er kun to muligheder: Det er enten ambitiøs og radikal handling nu, eller også at vi risikerer, at det er for sent at vende udviklingen. Det skulle finansloven have afspejlet. Vi ved jo godt, hvad der skal handles på, hvor investeringerne skal ligge, og hvor indsatserne skal være. Vi ved også godt, hvor det er, de største uledere er, og derfor er det dem, der skal udsættes for den største afgift.

Når regeringen forsøger at give indtryk af, at regeringen kerer sig om den sociale balance i den grønne omstilling og derfor, må man forstå, udviser mådehold, så bygger det på en falsk modsætning. For dem, der betaler regningen for klimakrisen i sidste ende, hvis ikke vi handler, bliver dem, der er nederst i vores samfund, for regningen ryger altid nedad. Og det vil den også gøre, hvis det her spinner ud af kontrol på en måde, hvor vi ikke længere kan vælge, hvordan vi

skal lave investeringerne og hvornår, men hvor det kommer i det klimakaos, som vi har udsigt til. Så på trods af ordene fremtidssikrer finansloven for 2024 ikke Danmark. Den er ganske enkelt for sort i stedet for grøn. Den er for meget ude af balance, og den løser ikke de velfærdsudfordringer, vi står med. Men valget var der.

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Thomas Skriver Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 15:14

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det. Jeg ved næsten ikke, hvor jeg skal starte. Jeg er simpelt hen bare grundlæggende uenig i langt det meste af analysen, men jeg vil fokusere på bare ét konkret område, hvor jeg synes det nærmest skrider til himlen. Man må forstå, at der klattes småbeløb væk til eksempelvis erhvervsuddannelserne. Det er jo mit område, så det synes jeg er lidt interessant. Altså, vi taler om, at regeringen har lagt op til et løft svarende til 10 pct. af erhvervsuddannelsernes samlede budget. Er det småbeløb? Det kan jeg slet ikke forstå skulle være analysen. Jeg vil godt høre forklaringen på, at det skulle være småbeløb. 10 pct. af den samlede bevilling, der er i dag, vil vi lægge oveni, og oven i det vil vi endda fylde en kvalitetspulje på yderligere 200 mio. kr. op. Det er i øvrigt investeringer, der er blevet skamrost af hele branchen, som siger, at det er det, de har bedt om. Det kunne jeg godt tænke mig at høre noget mere om.

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:15

Trine Pertou Mach (EL):

Som jeg også sagde i min tale, er det jo ikke det, regeringen gør, der er problemet. Det er alt det, man ikke gør, der er problemet. Det beløb, der kommer til erhvervsskolerne, er der ekstremt meget brug for. Derfor er det også godt, det kommer. Men vi ved jo også godt, at erhvervsskolerne sulter. Vi ved, at der er rigtig mange unge, der i forvejen er i mistrivsel, som er på de skoler. Vi ved, at der mangler ressourcer, at der mangler veluddannede lærere, og at der mangler stærke sammenhold blandt eleverne. Der er så mange områder på erhvervsskolerne, der skal sættes ind på, og det kan bare undre, at man ikke vælger at gøre noget mere. Det er det, der er pointen. Det er ikke det, regeringen gør. Det er alt det, der i virkeligheden mangler, og det er jordnødder i forhold til det, der er behov for på erhvervsskoleområdet.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:16

Thomas Skriver Jensen (S):

Når der bliver lavet trivselsundersøgelser på uddannelsesinstitutioner, er erhvervsuddannelserne nogle af dem, som scorer suverænt højest. Så det er jo direkte usandt, at det er dér, der er flest elever, der mistrives. Det er faktisk et sted, hvor rigtig mange elever, der har mistrivedes tidligere, kommer hen og finder meningen med livet, altså bliver en del af et fællesskab og finder noget konkret, de kan give sig til. Det synes jeg er fantastisk. Så det mener jeg simpelt hen ikke er rigtigt. Der må Enhedslisten åbenbart være uenige i hele erhvervsskolesektorens analyse af, at det her skulle være nok til at løse problemet. Ja, det synes jeg er helt vildt.

- Kl. 15:17 Kl. 15:18
- Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Ordføreren.
- Kl. 15:17
- Trine Pertou Mach (EL):**
Nu talte jeg ikke om, at det var der, hvor der var flest. Vi lytter meget til, hvad erhvervsskolesektoren siger. Jeg konstaterer bare, at det behov, der er på erhvervsskolerne, ikke bliver mødt i forslaget til finanslov.
- Kl. 15:17
- Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Næste korte bemærkning er til hr. Lars Boje Mathiesen.
- Kl. 15:17
- Lars Boje Mathiesen (UFG):**
Jeg vil gerne fortsætte, hvor den socialdemokratiske spørger stoppe-
de, for hvorfor blev det behov så ikke mødt, dengang Enhedslisten
sad som parlamentarisk grundlag i 3-4 år for en socialdemokratisk
regering, og hvor regeringen var afhængig af mandaterne fra En-
hedslisten? Hvorfor vægtede man så ikke endnu mere end de 10 pct.,
når man nu siger, at 10 pct. ikke engang er nok? Hvorfor brugte man
så ikke dengang pengene på det?
- Kl. 15:17
- Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Ordføreren.
- Kl. 15:17
- Trine Pertou Mach (EL):**
Jeg tror, at dengang var diskussionen, som den jo også er i dag,
og i virkeligheden er jeg ikke sikker på, at den socialdemokratiske
kollega, som talte lige før, og jeg er så grundlæggende uenige. Vi
er jo faktisk ret enige om, at erhvervsskolerne skal styrkes massivt.
Det gjorde man også under den tidligere regering. Det, der er anken
i dag, er, at der ikke sker mere. Vi kan jo se, at der mangler penge,
også i den her del af uddannelsessektoren, og det er sådan set bare
det, der er anken mod finanslovsforslaget: at der ikke sker noget
mere, og at den virkelighed, som folk lever i, ikke matches af det
finanslovsforslag, der bliver fremsat.
- Kl. 15:18
- Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Spørgeren.
- Kl. 15:18
- Lars Boje Mathiesen (UFG):**
Undskyld, men virkeligheden er jo, at det er noget faktuel vrøvl.
Der blev jo ikke løftet med 10 pct. på erhvervsuddannelserne under
den seneste regering, hvor Enhedslisten sad som parlamentarisk
grundlag. Det er simpelt hen faktuel ukorrekt. Det blev der ikke. Nu
bliver der så hævet med det her, og så spørger jeg bare Enhedslisten:
Hvis man ikke synes, de 10 pct. er nok, hvorfor hævdede man det så
ikke, dengang man kunne sætte krav til finansministeren? Det er jo
meget let at stå her bagefter, når man så er i opposition, og sige, at
nu er det for dårligt. Men man sad faktisk 3 år og kunne få direkte
indflydelse på finansloven, men der var det ikke det, Enhedslisten
vægtede.
- Kl. 15:18
- Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Ordføreren.
- Trine Pertou Mach (EL):**
Jeg må blive dig svar skyldig på, hvad der konkret blev sagt den-
gang, for jeg sad ikke i Folketinget i den periode. Jeg kan bare
konstatere, at det parti, som jeg står heroppe på talerstolen for, har
arbejdet for forbedringer på erhvervsskolerne igennem alle år, også
sammen med den tidligere regering.
- Kl. 15:19
- Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til fru Trine Pertou
Mach, Enhedslisten. Næste ordfører er fru Samira Nawa, Radikale
Venstre.
- Kl. 15:19
- (Ordfører)
- Samira Nawa (RV):**
Tak. Jeg holder meget af de her finanslovsdebatter, fordi det giver
mulighed for at hæve blikket og tage en bredere diskussion om, hvad
det er, vi hver især gerne vil med politik, og hvordan vi prioriterer.
For Radikale Venstre handler det om at give et bedre Danmark
videre. Det er under den overskrift, jeg selv hver dag går til arbejde,
og jeg tænker, at det også gør sig gældende for mange andre her i
salen. Men vi er så også nødt til at være konkrete med, hvad det
betyder, og hvad det er for et Danmark, vi gerne vil give videre.
For Radikale Venstre er visionen at sikre lige muligheder for et
hvilket som helst barn, der kommer til verden i Danmark. Uanset
køn, herkomst, handicap, social baggrund skal børn, der kommer
til verden her i Danmark, have mulighed for at udfolde deres fulde
potentiale. Og i århundreder har ældre generationer i Danmark sat
en ære i at give et samfund videre til deres børn, som var mindst
lige så godt som det, de selv overtog fra deres forældre. Men for
første gang står vi som generation over for ikke at kunne leve op
til den generationskontrakt, som netop handler om at give et bedre
Danmark videre.
- I det konkrete med finanslovsforslaget kan man zoome ind på
meget. Jeg vil gerne fremhæve tre områder: klima og miljø, fordi
de fremtidige generationer også skal have bl.a. rent drikkevand;
vores børn og unge, fordi også fremtidige generationer fortjener en
dagligdag uden mistrivsel, og hvor de lærer at læse, regne og skrive;
og som det tredje er det mangel på arbejdskraft, for forudsætningen
for, at vi kan investere i klimaet, investere i vores børn og unge, er,
at vi gør noget ved manglen på arbejdskraft. Når jeg er så optaget af,
at klimaet skal have plads og være afspejlet i det her års finanslov, er
det jo, fordi det her er den sidste finanslov, der kan bidrage til vores
2025-mål. Alligevel er klimaet ikke prioriteret højt nok. Der er ingen
dieselafgift, ingen flyafgift, en tom fjernvarmepulje, ingen skovplan,
og jeg kunne fortsætte. Og så er der nok regeringsordførere, der på
skift vil fortælle mig, at de ting skal der nok blive taget hånd om, og
at det kommer i senere forhandlinger. Men klimaet kan ikke vente!
Og det her er som sagt den sidste finanslov, der kan bidrage til vores
2025-mål.
- Når jeg er optaget af vores børn og unge, handler det om, at flere
og flere mistrives, døjer med skolevægring, og de konsekvenser,
der følger med, er jo bl.a., at børn ikke lærer at læse, regne og
skrive, og det sætter sig også i voksenlivet. De, som ikke får en
kompetencegivende uddannelse, er i mindre grad i beskæftigelse, i
højere grad kriminelle og lever kortere tid.
- Så er der manglen på arbejdskraft. Den kommer med 2030-pla-
nen og diskussionerne der, bliver der peget på, men for mig at se
er det også en vigtig diskussion at have i forbindelse med årets
finanslov. For både virksomheder og det offentlige mangler arbejds-
kraft. Og selvfølgelig skal vi bruge den arbejdskraft, vi allerede har.
Ingen seniorer skal opleve aldersdiskrimination i forbindelse med

jobansøgning, og de 42.000 unge, der i dag står uden job og uden uddannelse, skal have langt bedre hjælp. Men vi kommer altså ikke uden om også at skulle tage initiativer for at tiltrække international arbejdskraft og ikke mindst lade være med at sende den arbejdskraft, som vi allerede har i dag, ud af landet. Og så stiller Radikale Venstre sig traditionen tro kritisk over for, om der nu også er brug for tre færdige tilbagetrækningsordninger. Seniorpensionen er til reelt nedslidte, og den skal bevares og måske endda styrkes, men i en økonomi, hvor vi mangler mennesker, har vi ikke råd til at sende raske og rørige på efterløn eller Arnepension.

Det hele skal ikke lyde mavesurt, så jeg vil her til sidst gerne rose regeringen for dele af finansloven. Nu har jeg talt meget om, hvad der manglede, men vi kan jo se, at domstolens økonomi er prioriteret, at der er en styrkelse af fertilitetsbehandlingen, en ny iværksætterstrategi og en styrket udenrigstjeneste, så det hele skal ikke lyde helt sort, for der er også rigtig gode prioriteter, og dem kan vi i Radikale Venstre bakke op om. Men her i talen lagde jeg ud med, hvad der er Radikale Venstres prioriteter, hvad der er vores bud på, hvordan vi giver et bedre Danmark videre, og det er med det for øje, at vi træder konstruktivt ind i de kommende finanslovsforhandlinger, og så håber jeg, at vi alle sammen i både tale og handling har næste generation for øje og i fællesskab arbejder for at give et bedre Danmark videre. Tak for ordet.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:24

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg vil forsøge at få svar på noget af det, som ordføreren ikke lige nævnte. Hvor stor en andel af statens midler mener ordføreren der skal tilføres til kommunerne? Altså, mener man, at det nuværende kommuneaftaleniveau er passende? Er det for højt, er det for lavt? Man kan jo selv vælge, om det er milliardbeløbet eller det demografiske træk, eller hvad man gerne vil henvise til. Det er bare et opfølgende spørgsmål til, hvordan man ser det i Radikale Venstre.

Kl. 15:24

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:24

Samira Nawa (RV):

Tak for spørgsmålet, for det er jo noget af det, der rigtignok har fyldt i debatten i dag. Jeg synes, det er ærgerligt, og det, jeg hører fra det kommunale bagland, som vi har i Radikale Venstre, er, at man har en kommuneaftale, lukker en økonomiaftale med kommunerne; der er tale om besparelser, og så går de i gang med opgaven, og så kommer der efterfølgende 1 mia. kr. Jeg er sikker på, at den falder på et tørt sted hos både kommuner og regioner. Men den måde og den proces, altså oplevelsen af, at der først bliver lukket en økonomiaftale og derefter givet nogle penge, tror jeg ikke at der bliver sat så stor pris på. Så jeg havde gerne set, at det var anderledes.

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:25

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det tror jeg mange kan være enige om. Men hvad med selve størrelsen? For der er jo meget forskel på, om der bliver givet 2,4 mia. kr. eller der bliver givet 3,4 mia. kr. Der er forskel på, om det dækker det demografiske træk eller det går langt videre end det demografi-

ske træk. For det er jo også spørgsmålet om, hvordan politikken bliver lagt frem de næste par år. Vi kigger jo ind i nogle meget, meget lave væksttal for Danmark. Det vil sige, at vores økonomi ikke vokser ret meget, og at det offentlige andel af økonomien bliver stadig større. Og det vil sige, at kagen altså ikke bliver bagt ret meget større, men andelen skal jo fordeles. Så det er derfor, jeg spørger til, hvor stor en andel af det demografiske træk, der skal ud. Eller er det mere end det demografiske træk, som Radikale gerne vil have ud?

Kl. 15:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:26

Samira Nawa (RV):

Jeg vil ikke sætte et milliardbeløb på, men vi er jo nødt til at tage det alvorligt, når man sidder ude i kommuner og regioner og skal spare på noget af det, der er kernevelfærden. Vi er jo nødt til at tage det alvorligt, når det er forebyggelse, der bliver sparet på. Der synes vi jo i Radikale Venstre, at det er noget af det, der skal prioriteres, og det skal også afspejles i de rammer, vi sætter her fra Christiansborg, sådan at man på sigt, altså hvis vi i kommunerne kan prioritere mere forebyggelse, måske kan spare på behandlinger senere hen.

Kl. 15:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 15:27

Benny Engelbrecht (S):

Når fru Samira Nawa problematiserer det, at der er tilført ekstra midler til kommuner og regioner, så har jeg egentlig to spørgsmål i forhold til det. Det ene er: Anerkender ordføreren, at den økonomiske situation her under inflationen har ændret sig, siden man forhandlede kommuner og regioners økonomi og frem til nu? Det, vi kan se, er, at inflationen heldigvis er faldet mere, end vi havde frygtet.

Det andet er: Mener ordføreren så, at vi dermed ikke skal tilføre disse ekstra midler? Er det det, udsagnet går på?

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:27

Samira Nawa (RV):

Nej, det var ganske forkert taget ned. Som nævnt er jeg ret sikker på, at de penge falder på et tørt sted ude hos både kommuner og regioner. Men når der både bliver sparet og givet, giver man jo med den ene hånd og tager med den anden hånd, og det er den oplevelse omkring processen, som jeg er ret overbevist om gør vores kommunale og regionsrødder rundtomkring i landet frustrerede, og det er det, jeg peger på. Men det er jo også sådan, at der ude i kommunerne bliver sparet på kernevelfærden, på forebyggelsen, på specialområdet. Der er mange steder, hvor det er svært at leve op til de lovmæssige krav, som vi stiller herindefra.

Kl. 15:28

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:28

Benny Engelbrecht (S):

Men det er jo nu, kommunerne skal lave deres budgetter. Havde Radikale Venstre så foretrukket, at man havde ventet med at meddele,

at man havde muligheden for at kunne øge de midler, som bliver sendt ud, til efter man havde afsluttet finanslovsforhandlingerne og med den endelige finanslov vedtaget, altså i december? Eller er det trods alt at foretrække, at man nu, hvor man står midt i selve budgetprocessen, får at vide, at man får de her ekstra midler?

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:29

Samira Nawa (RV):

Det er godt med de ekstra midler. Lad mig slå det fast. Men det havde også været godt, hvis vi i forbindelse med finanslovsforslaget, som regeringen har lagt frem, f.eks. prioriterede skoler og børn i en helt anden skala, end der er tale om. Der er f.eks. lagt op til 0,5 mia. kr. over årene startende med nogle og 30 mio. kr. i 2024. Det havde vi i Radikale Venstre gerne set var anderledes. Det havde vi gerne set var meget mere. For det er jo lige præcis de områder, man ude i kommunerne sidder og skal spare på.

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Christina Olumeko, Alternativet.

Kl. 15:29

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren for en rigtig fin tale med nogle overvejelser, som Alternativet også deler. Jeg vil gerne spørge til det her med kommunernes økonomi og regionernes økonomi, som ordføreren også rigtig fint kom ind på. Jeg kan se i et udspil, Radikale tidligere har udgivet, at Radikale gerne ser, at kommunerne får friere rammer til selv at sætte deres skatteregulering, som jo i dag er meget begrænset af budgetloven. Jeg vil bare spørge, om ordføreren kan uddybe, hvilke andre eventuelle lempelser Radikale gerne ser vi laver af budgetloven.

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:30

Samira Nawa (RV):

Det her med at give kommunerne friere rammer er noget, der står højt på Radikale Venstres liste. For i dag er det sådan, at vi lægger en meget stram lovgivning ud over kommunerne. Her fra Christiansborg sætter vi en række regler og rammer op, som kommunerne skal leve op til. Frihed og større frihedsgrader er meget bedre både for de enkelte institutioner, men så sandelig også for de enkelte kommuner.

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Den næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. For et halvt års tid siden indgik Dansk Folkeparti finanslovsaftale med den siddende regering for indeværende finansår. Det var en situation, hvor pengene var små, inflationen var høj og vi derfor som et ansvarligt parti, der naturligvis er interesseret i at fremme flest mulige af Dansk Folkepartis interesser og mest muligt af Dansk Folkepartis politik, i den givne situation sagde ja tak til at

være med i finansloven. Det syntes vi egentlig var et godt forløb, og det vil jeg derfor gerne indlede mit indlæg her i dag med at minde om og kvittere for. Vi fik gode ting igennem, selv om pengene var små. Forhandlingsreserven blev jo så også i løbet af timerne, dagene og ugerne større. Vi fik et center for seniorer for arbejdsmarkedet, som forhåbentlig kan gøre op med den aldersdiskriminering, der foregår på arbejdsmarkedet, og dermed forhåbentlig også løse nogle af de problemer, vi har med mangel på arbejdskraft. Vi fik et kosterregister, som skal gøre det lettere, når folk oplever indbrud, enten i hjemmet eller i virksomheden, at få tingene tilbage. Vi fik gjort et godt indhug i forhold til den ulighed, der har været for tvillingefamilier, og i forhold til dyrevelfærd osv. osv.

Den måde, man skal kende Dansk Folkeparti på, er, at når vi bliver inviteret, dukker vi op og er også villige til både at give og tage. Det er egentlig også den linje, jeg har forsøgt at anlægge i forhold til det forslag, som regeringen måtte fremkomme med her i den nærmeste fremtid, herunder jo så også finanslovsforslaget, som jeg dog vil sige på mange måder ikke afspejler den virkelighed, som vi jo så nu befinder os i. For for et halvt år siden var der inflation, og pengene var derfor små, men man har jo nærmest indtryk af, at landets statsminister ikke kan gå ind på sit kontor, uden at der dumper en ny milliard ned på skrivebordet. Derfor er det hjerteskræende og uforståeligt at se, hvordan der f.eks. på ældreområdet bliver gennemført drakoniske nedskæringer lokalt, og at man ikke gør noget ved det i det her finanslovsforslag.

Når man ser på, hvordan kommuner rundtomkring i landet lægger op til virkelig voldsomme besparelser, især for de ældre, der er fyldt 80 år, og det er størstedelen af dem, der modtager pleje derude, er det dramatiske ting, der sker. Ifølge Ældre Sagen er det, der lægges op til for den pågældende gruppe f.eks. i Rudersdal, en besparelse på 15 pct., på Fanø er det 11 pct., i Slagelse er det 10 pct. osv. osv. Sådan fortsætter det bare ned igennem landets kommuner, hvor man hører om, at der bliver gennemført besparelser på plejehjem, hjemmepleje, dagcentre osv. osv., og det harmonerer jo altså ikke med, at statskassen bugner af penge.

Det er jo ikke kun i forhold til velfærdstilbuddene. Ser vi på folkepensionisternes købekraft, især her efter den meget voldsomme inflation, der har været af årsager, som ikke skyldes interne forhold, men selvfølgelig de globale forhold efter krigen i Ukraine, er der altså også noget, der slet ikke hænger sammen. Som vi kan regne os frem til, har folkepensionisterne et efterslæb på i hvert fald 5 pct. i købekraft på grund af inflationen de seneste 3-4 år, og det duer ikke. Folkepensionister har jo netop trukket sig ud af arbejdsmarkedet og kan ikke bare tage nogle ekstra timer, et sidejob eller gøre noget for at kompensere for deres tabte indtægt. Mange af dem har kun folkepensionen, og derfor er det, at man ikke lægger op til en korrigerende stigning, af det, mig fuldstændig uforståeligt. Jeg har prøvet at spørge nogle af de tidligere ordførere til det, og der får jeg at vide, at det er, fordi man lavede en aftale tilbage i den borgerlige regering i 2015-2019, men dengang anede vi jo ikke, hvordan inflationen ville udvikle sig. Jeg synes ærlig talt, det skrider til himlen, at man ikke gør noget mere. Pengene er der.

Kl. 15:35

Det er jo ikke kun Dansk Folkeparti, der er bekymret over, at man ikke gør noget mere. Forleden dag kunne vi i medierne se, hvordan flere frustrerede borgmestre, især fra Socialdemokratiet, er dybt bekymrede over, at der ikke sker mere, og jeg må sige, at vi fuldt ud deler den bekymring. I forhold til den forhandlingsreserve, som man så har afsat, og som jeg forstår er på 0,5 mia. kr., 500 mio. kr., forslår det jo ikke stort i forhold til de meget voldsomme nedskæringer, som man gennemfører bare på ældreområdet ude i kommunerne. Man kan nærmest sige, at hvis vi skulle rette op bare på den fadæse, det i sig selv er, at regeringen lægger op til ikke at ville gennemføre den forbedring for de nedslidte, som Socialdemo-

kratiet, Dansk Folkeparti, SF og Enhedslisten var blevet enige om, så er der nærmest ikke nogen penge. Altså, skal vi gøre det, vi har lovet og givet hinanden håndslag på, for de nedslidte, koster det 250 mio. kr. Der er afsat til forhandlingsreserve 0,5 mia. kr., og det vil sige, at så er der 250 mio. kr. tilbage, og i forhold til de meget voldsomme nedskæringer, der sker kommunalt bare på ældreområdet, må man sige, at det altså er meget, meget svært at se, hvordan det her skal komme til at lykkes.

Som sagt går vi ind i det med en positiv ånd i den forstand, at vi gerne vil have det til at lykkes, og pengene er der da også. Altså, jeg kan jo se, at selv om man kun planlægger at give forligspartierne 500 mio. kr., vil man gerne have en forhandlingsreserve til sig selv, nemlig til regeringen, på 800 mio. kr., og jeg tror – det kan være, finansministeren vil bekræfte eller afkræfte det på skrift efterfølgende – at det er første gang i moderne danmarkshistorie, at man åbner for en finanslovsforhandling, hvor forligspartierne skal have mindre at fordele end det, som regeringen så efterfølgende agter at kunne disponere over selv. For mig at se hænger det ikke sammen.

Jeg synes og Dansk Folkeparti synes, at det her om noget burde blive de ældres finanslov. Det er altså der, det store velfærdsefterslæb sker, i det store som i det små. Det er jo ikke så mange år siden, man på finansloven lavede en konkurrence om, hvilken kommune der kunne blive den bedste miljøkommune. Jeg synes, vi skulle lave en konkurrence blandt kommunerne om at blive den bedste ældre-kommune, for det gjorde jo virkelig, at man skærpede interessen for miljøområdet ude kommunalt. Hvis vi kunne få det samme til at ske her, ville det da være en enorm gevinst. Vi har i hvert fald brug for, at også kommunerne ser med et bankende hjerte på ældrepolitikken, ikke mindst efter man jo i sit oplæg har valgt at sige, at den milliard, værdighedsmilliarden, som hidtil har været øremærket de ældre, kan kommunerne nu bare frit disponere over til integrationsprojekter, cykelstier, og hvad ved jeg. Det er ikke længere de ældre, som får adgang til den sum penge.

Så jeg synes ærlig talt, at det her ser tungt ud, men det gjorde det jo også for et halvt år siden, og det kan jo sagtens være, at det kan lade sig gøre. Vi har ikke travlt, men vi har stærke ambitioner, og vi truer hverken med at gå eller at lave ballade. Vi truer med at blive og gøre det bedre. Det gælder i øvrigt også i forhold til det, som jeg kan forstå er regeringens nye kapital – det er jo i sig selv et udtryk for, at der er penge nok, når man har brug for at opfinde parallelle valutaer for overhovedet at kunne afregne – nemlig i forhold til det her med mangel på arbejdskraft.

Der er noget verdensfjernt over hele tiden at tale om, at man er nødt til at have udlændinge ind. I den forstand er det jo meget naturligt, at udenrigsministeren er blevet regeringens leder, for det er vel i sagens natur meget verdensfjernt at være udenrigsminister. Men det der med hele tiden at tale om, at man kun kan håndtere udfordringen med mangel på arbejdskraft, ved at man trækker folk ind fra den anden side af jordkloden, er altså at sjofle de mange danskere, som bliver holdt uden for arbejdsmarkedet. Her tænker jeg på de handicappede, som finansministeren måske oven på lanceringen af finanslovsforslaget kunne have lyst til at sende en håndsrækning ved at sige, at dem er der også brug for. Vi vil meget gerne have en aktiv politik for handicappede. Det kan godt være, de ikke kan arbejde 37 timer om ugen, men kan de arbejde 15 timer eller kan de arbejde 20 timer, skal de være hjertelig velkomne. Ifølge de forskellige organisationer, jeg har talt med, står 20.000 klar til at springe ind på arbejdsmarkedet på ganske kort tid, hvis bare man vil aktivere dem.

Flere har også nævnt det kæmpeproblem med, at djøf efterhånden er ved at blive til en stat i staten, der har større selvbestemmelse end Folketinget selv. Altså, hovedparten af djøfs medlemmer er i dag offentligt ansatte, og vi har rundet 100.000 administratorer, langt de fleste i staten. Skulle vi ikke rulle det 5 år eller måske 10 år

tilbage? Jeg tror ikke, der er nogen, der sidder og siger, at det, man mangler, er administrativt personale. Det er penge til rigtig velfærd, til børnene og de ældre.

Kan vi trække tingene i den retning, er vi sådan set klar. Det er vi altid i Dansk Folkeparti, men vi skal kunne se os selv i det. Der endte vi for et halvt år siden. Kan vi gøre det igen, jamen så er vi klar. Men hvis regeringen står fast på den her, jeg vil sige begmand til de ældre, bliver det uden os. Tak, formand.

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den første korte bemærkning er til hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 15:41

Benny Engelbrecht (S):

Tak til hr. Morten Messerschmidt for talen – en engageret tale med spændende tanker i forhold til at få sikret, at endnu flere får fodfæste på arbejdsmarkedet. Det er jo velkendt, at der er mange danskere, der har fået et godt fodfæste på arbejdsmarkedet inden for de senere år, flere hundrede tusinde, faktisk, og det er en af grundene til, at vi også kan se et råderum, der stiger frem mod 2030, og det er jo sådan set enormt positivt. Så de er alle gode forslag ligesom det gode forslag, der kom med i sidste års finanslov, om ældre og deres fodfæste på arbejdsmarkedet – rigtig spændende.

Nu er det jo sådan, at der faktisk er sat en retning for den forhandlingsreserve, der ligger. Jeg er sikker på, at hr. Morten Messerschmidt også har bemærket, at i den pamflet, der omhandler finanslovsforslaget, er der faktisk en stavfejl vedrørende lige præcis det, idet der står (*Morten Messerschmidt* (DF): Der mangler et nul), at regeringen foreslår noget og ikke foreslår noget, men det, som regeringen foreslår, er, at den halve milliard kroner prioriteres inden for området velfærd og det grønne. Jeg skal egentlig bare høre, om det også er en retning, som Dansk Folkeparti kan se sig i.

Kl. 15:42

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:42

Morten Messerschmidt (DF):

Vi synes, det er godt, at regeringen foreslår det, men er enig i, at det ikke forslår. For som jeg sagde før, vil alene det at leve op til det løfte, hr. Benny Engelbrechts og mit parti har givet til de nedslidte, koste halvdelen af den forhandlingsreserve, der ligger nu. Hvis vi også skal til at se på de nedskæringer, der sker – tag en kommune som Sønderborg Kommune, som jeg tror hr. Benny Engelbrecht kender godt – så er det jo et meget, meget stort beløb, der skæres ned med i øjeblikket bare på de ældre. Så hvis vi bare skal sikre, at velfærden består, skal der langt flere penge til.

Den gode nyhed er, at pengene jo er der, bl.a. også takket være nogle af de langsigtede reformer, som vi lavede tilbage i 00'erne, og som Dansk Folkeparti var med til at lave. Vi vil gerne gennemføre reformer, men det er klart, at landet skal være i balance, sådan at de folk, der oplever nedskæringer, også føler, at de er en del af fællesskabet.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:43

Benny Engelbrecht (S):

Nu skal vi ikke fortabe os i stavfejl, men jeg vil bare endnu en gang tilkendegive, at vi selvfølgelig ser, at det er positivt, at Dansk

Folkeparti melder sig konstruktivt på banen. Og det er jo ikke sådan, at vi dermed kan se, at der er nogle, der løber sig staver i livet med de ønsker, som hr. Morten Messerschmidt i første omgang præsenterer her. Men det må jo selvfølgelig være inden for den ansvarlige ramme, der også er, hvor jeg også håber at hr. Morten Messerschmidt anerkender at vi heller ikke skal puste for meget til en potentiel inflation.

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:44

Morten Messerschmidt (DF):

Vi er meget optaget af inflationen og anviser derfor meget gerne også finansiering. Vi kunne jo f.eks. træde tilbage i forhold til antallet af offentligt ansatte og den slags. Det ville jo være glimrende.

Men ja, hvis jeg skal være konkret og også realistisk på det med pensionen, kunne vi jo se på ikke nødvendigvis at lave sådan eksorbitante stigninger lige nu, for det er der muligvis ikke ramme til i forhold til inflationen, men at fremrykke den stigning, som er forudset, om, tror jeg, et år, sådan at de, der sidder derude og kun har folkepensionen og virkelig er hårdt ramt, så i hvert fald får den håndsrækning nu, og ikke om et år, i stedet for at de skal sidde og måske være bange for at skulle gå fra hus og hjem i det år.

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre.

Kl. 15:45

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det, og tak for en ærlig melding om, at det kan blive en dreng eller en pige i forhandlingslokalet, og det må vi jo afprøve og se, når vi mødes der.

Er det muligt for Dansk Folkeparti at sige, hvad det er for et beløb, man taler om? Vi har jo i Finansudvalget godkendt kommuneaftalen, som regeringen og kommunerne har indgået, og den aftale, som regeringen har indgået med Danske Regioner, og det er sket med støtte fra Dansk Folkeparti. Derfor er det lidt interessant at vide, efter at regeringen nu har lagt 1 mia. kr. oven i de to aftaler og der stadig væk er en kritik fra Dansk Folkeparti, hvilken beløbsramme vi taler om. Hvad er det, Dansk Folkeparti mener at der mangler? Og i den sammenhæng skal jeg bare høre, om Dansk Folkeparti ellers har gjort sig nogle betragtninger, i forhold til hvilken effekt det kan have på inflationen.

Kl. 15:45

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:46

Morten Messerschmidt (DF):

I forhold til folkepensionen talte jeg om 5 pct., i hvert fald, som efterslæb i forhold til inflationen. Det mener vi er den ramme, som vi kan regne os frem til der i hvert fald må til.

I forhold til velfærdsforringelserne rundtomkring i kommunerne tror jeg simpelt hen, man skal gøre sig den ulempe at tage dem en for en – det er jo meget få kommuner, hvor der sker en forøgelse, og det er også meget få, hvor det er uberørt – og så skal man simpelt hen sige: Det, der skæres ned med på de ældre, skal sendes tilbage. Man kunne starte med at tage den milliard kroner, som de seneste år har været øremærket til de ældre og derfor har kompenseret for

nogle af nedskæringerne, og sige: Den skal stadig være øremærket til de ældre.

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:46

Torsten Schack Pedersen (V):

Bare for god ordens skyld vil jeg sige, at den milliard kroner, der har været øremærket til de ældre, jo ikke er de eneste penge, kommunerne har brugt. Og så bliver det sådan lidt som diskussionen om koldt og varmt vand. Altså, jeg tror hurtigt, man kan finde et eksempel på, at man i en kommune kan finde ud af at mingelere med de tal.

Har Dansk Folkepartis ordfører et bud på, hvad det vil koste at hæve folkepensionen med 5 pct. – også i forhold til, at det, der hedder den 1-årige finanseffekt, er nul, altså at finansloven ikke bidrager til at øge inflationen? Hvad ville konsekvensen være af det forslag?

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:47

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg kan ikke stå her og beregne, hvad betydningen for inflationen vil være af at hæve folkepensionen. Men jeg vil næsten vende det om og sige: Kan man overhovedet finde på en eneste udgift, hvor man bedre kan retfærdiggøre at bruge flere penge, end på folkepensionen? Det har jeg faktisk svært ved at se. Det her er jo mennesker, som ikke bare kan gå ud og tage sig et ekstra job, ikke har mulighed for at supplere indtægten. Det er folk, der har trukket sig ud af arbejdslivet. Det er derfor, jeg siger, at jeg næsten er villig til at finde besparelser på alle andre konti for at kunne finde den rimelige stigning i folkepensionen, vi taler om.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Den næste korte bemærkning er til fru Trine Pertou Mach, Enhedslisten.

Kl. 15:48

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for en god tale. Det er jo ret åbenlyst, også efter dagens debat, at vi deler frustrationer over forslaget om at forringe adgangen til seniorpension eller at annullere den lovede forbedring af adgangen til seniorpensionen. Vi deler også frustrationen over alle de mange historier, der er, fra kommunerne rundtomkring, hvor der bliver skåret på socialområdet, der bliver skåret i forhold til borgere med handicap, og der bliver skåret på ældreområdet.

Det, jeg godt kunne tænke mig at høre ordføreren om, er i virkeligheden det her med, at Dansk Folkeparti jo har annonceret, at man gerne ville have skattelettelser. Men hvordan får man det til at harmonere med parolen om at ville være blå bloks bløde hjerte, når man ved, at noget af det, som regeringen vil gøre, er at bruge råderummet til skattelettelser frem for at forbedre velfærden rundt omkring i landets kommuner? Så hvordan får man de to ting til at harmonere?

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:48

Morten Messerschmidt (DF):

Altså, man kan jo se på råderummet i de kommende år, og at beløbet stiger og stiger, og hvis Socialdemokratiet – som jo traditionelt har været et parti, vi har delt synspunkt med i forhold til velfærd og også den senioraftale, som fru Trine Pertou Mach nævner – kan sige, at der er plads til skattelettelser, altså hvis man der kan finde råderum til det, finder vi ikke anledning til at sige, at de penge skal blive i statskassen. Altså, så må de gerne komme ud til borgerne.

Vi har så bare nok nogle andre urimeligheder i skattesystemet, vi godt vil have korrigeret for, end det, som nødvendigvis regeringspartierne lægger op til, og derfor er det, at hvis der er et skøn fra regeringens side om, at der er 5-6 milliarders penge til at lave skattelettelser for, så siger vi ikke, at det ikke må ske. Men det er klart, at det skal gå på to ben, og det er også derfor, jeg gør så meget ud af at sige, at der er en velfærdsforringelse i øjeblikket, som virkelig skal korrigeres.

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:49

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for svaret. Det var jo et meget ærligt og ordentligt svar også. Jeg tror, at i teorien vil vi vel alle sammen gerne have, at borgere kan betale mindre i skat, hvis det er, at det stadig væk kan løbe rundt for velfærdssamfundet.

Men hvis man kigger på tallene, selv for det meget store råderum, der er lige nu; hvis man ser på, hvad der skal udmøntes i forhold til forsvar, og hvad der skal udmøntes på det grønne område; og hvis man ser på det kolossale efterslæb – og det er i virkeligheden det, der er det interessante – der er i velfærdssamfundet, bliver det så i virkeligheden ikke en lidt mere, hvad kan man sige, teoretisk vilje til at indgå aftaler om skattelettelser, samtidig med at man er blå bloks bløde hjerte, altså når man kigger på, hvor stort efterslæbet rent faktisk er? Og er det ikke rigtigt, at det efterslæb bør håndteres, før man begynder på at hælde penge tilbage ud af statskassen?

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:50

Morten Messerschmidt (DF):

Nej. Altså, Dansk Folkeparti stod f.eks. fadder til ældrechecken i samme periode, som vi lavede velfærdsforliget, altså velfærdsforliget, som er, vil jeg tillade mig at sige, fundamentet for den stærke økonomi, Danmark har i dag. Så det kan sagtens gå hånd i hånd, at man som et borgerligt parti selvfølgelig siger, at hvis der er råd til det og overskud i statskassen, skal de penge tilbage til borgerne, men at velfærden også skal følge med.

Når jeg f.eks. peger på omfanget af administrativt personale, er det, fordi det i omfang er eksploderet i de her år. Altså, vi taler om, at hvis man bare går tilbage til 2019-niveau, kan vi spare 8 mia. kr. og i øvrigt frigive 11.500 folk til arbejdsmarkedet.

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Den næste korte bemærkning er til fru Sascha Faxe, Alternativet.

Kl. 15:51

Sascha Faxe (ALT):

Tak for ordet, og tak for talen. I Alternativet ligger livsværdien i den sidste del af livet os også meget på sinde, så jeg har været rigtig

glad for mange af de ting, som ordføreren har sagt. Når man bruger ordet ældrepolitik, ligger der hos os en bekymring for, at det er en stor pærevælling, så man, når man stikker hånden ned i det, tager noget forskelligt ud. Nogle taler om pension, nogle taler om pleje, nogle taler om motion, nogle taler om livsværdi, når vi taler om ældrepolitik, og det er nok især her i Folketinget.

For min erfaring er, at de ude i kommunerne er blevet meget bedre til at skille det ad, og at de taler om en decideret pleje- og omsorgspolitik i deres områder. Et af de andre store spørgsmål er også, hvornår en ældrepolitik sådan helt aldersmæssigt starter. Jeg er fyldt 50 år, og jeg har adgang til en seniorbolig, og jeg er en del af ældrepolitikken. Altså, der er nogle uklarheder i det.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om Dansk Folkeparti sammen med Alternativet kunne være med til, at vi simpelt hen opfordrede regeringen til, at vi skiller plejepolitikken og den mere overordnede ældrepolitik ad, så vi faktisk kan tage en seriøs samtale om den plejepolitik, som vi hører meget af talen handler om, og gå i kødet på de behov, der er der.

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:52

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er helt enig i, at ethvert menneske jo skal ses som det menneske, hun eller han er, og jeg har indledt med at fokusere på de nedskæringer, der sker, især i forhold til de, tillader jeg mig at sige, ældre over 80 år. Der kan sagtens være nogle over 80 år, der ikke føler sig som ældre, men her vælger jeg altså lige at slå en streg i sandet. Så har vi jo en gruppe, som jeg sådan prøver at betegne som seniorer. Nogle af dem er stadig væk på arbejdsmarkedet, og andre har måske lige trukket sig ud af det, og andre er sådan på halvtid og forskellige andre ordninger. Så jeg er jo meget enig i, at folk skal ses på individuelt, og det gælder i øvrigt i alle dele af livet. Men det, som bekymrer os, især lige her i forhold til finansloven, er de her meget voldsomme nedskæringer over for dem, der er plejekrævende, og så de mange, som efterhånden virkelig har svært ved at få folkepensionen til at slå til.

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 15:53

Sascha Faxe (ALT):

Det anerkender jeg, og jeg er enig. Lad os måske kalde det noget andet, men spørgsmålet er, om Dansk Folkeparti kunne være med til, at vi begynder at åbne en snak om, hvordan vi simpelt hen skiller tingene ad, så vi netop kan adressere det mere præcist og tale om, hvilken alder det handler om, altså om det er seniorer, om det er ældre over 80 år, så vi simpelt hen bare har en samtale, hvor vi får skabt en mere klar politik, så vi her bliver mere tydelige i, hvad det er, vi taler om. For så kan vi meget nemmere gå ind og sige, at der simpelt hen ikke er penge nok til plejepolitik.

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 15:53

Morten Messerschmidt (DF):

Det lyder som en utrolig spændende øvelse. Det vil jeg gerne gå ind i. Der er jo mange udfordringer, som transcenderer alle aldersgrupper. Tag f.eks. ensomhed, som er et enormt stort problem og et

voksende problem, og hvor man så fjerner særpuljen til bekæmpelse af ensomhed. Altså, det er jo noget, som kan ramme, uanset hvor i livet man er, og skal der så den samme indsats til, når man er fyldt 80 år, eller når man er 40 år? Det kan godt være, det ikke er sådan. Så jeg synes, det er spændende.

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er fra fru Maria Durhuus, Socialdemokratiet.

Kl. 15:54

Maria Durhuus (S):

Tak for ordet. Jeg vil gerne starte med kvittere for en god tale. Jeg vil også gerne kvittere for ordførerens og Dansk Folkepartis indspark til den sidste finanslov i forhold til en kulegravning af alkoholområdet. Det er virkelig, virkelig noget, vi ser frem til at følge. Jeg vil også gerne kvittere for det stærke fokus, ordføreren sætter på ældrepolitikken.

I forlængelse af talen er jeg dog interesseret i at spørge, hvor Dansk Folkeparti og ordføreren står i forhold til de kommende forhandlinger og implementeringen af den der store, forkromede psykiatriplan. Jeg hører ikke rigtig noget om psykiatrien i ordførerens tale, og jeg er jo bekymret for en psykiatri, der i den grad er skåret ind til benet, hvor meget, meget alvorligt syge mennesker står og kalder på noget hjælp.

Kl. 15:55

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:55

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for at nævne bevillingen til at få kulegravet hele alkoholbehandlingen. Det forventer jeg mig meget af. Jeg skrev faktisk lige til ministeriet i dag. Her i dag, da vi havde debatten, kom jeg til at tænke på, hvad søren der egentlig er sket med den bevilling, og jeg venter nu så spændt på at høre, hvor vi er. For der er rigtig, rigtig mange danskere – det tal, jeg lige husker, er 400.000 – som enten direkte eller indirekte er i berøring med alkoholisme, og de fortjener langt bedre hjælp. Mange bliver bare spist af med en antabuskur, og det er desværre ikke særlig ofte tilstrækkeligt.

I forhold til psykiatrien tror jeg, at vi alle sammen før folketingsvalget gav hinanden håndsclap på, at der skulle ske noget mere. Jeg må tillade mig at sige, at udgangspunktet jo er, at regeringen ligesom har bolden; det er der, udspillet så også skal komme fra, både i forhold til hvad det så indholdsmæssigt skal være og hvor meget det økonomisk skal være.

I den finanslov, jeg talte om tidligere, fik vi 14 mio. kr., tror jeg, ind til de her Headspaceorganisationer, som er rundtomkring i hele landet, og som jeg har været ude at besøge, og som gør rigtig meget for unge mennesker, der jo desværre venter på at komme ind i det rigtige system, fordi der ikke er ressourcer til det. Så vi gør, hvad vi kan, men jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at det er et vigtigt og desværre underprioriteret område.

Kl. 15:56

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 15:56

Maria Durhuus (S):

Jeg har det sidste halve år samlet virkelig meget data på alkoholområdet. Vi kan drikke kaffe, og så vil jeg gerne fortælle om det, men tilbage til psykiatrien:

Det, jeg egentlig efterlyste, var at høre, om ordføreren fortsat er interesseret i at sætte sig ved bordet. Der er jo sket nye ting siden sidste folketingsvalg. Der er sket nye forfærdelige ting i psykiatrien, og vi ser, at flere og flere står og kalder på hjælp, ikke kun børn og unge, men også de voksne og de kronisk og meget alvorligt syge. Så det var et spørgsmål, der gik på, om ordføreren stadig væk er klar på at sætte sig ved bordet.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 15:57

Morten Messerschmidt (DF):

Jamen det kan jeg fuldstændig bekræfte. Vi betragter psykiatrien som et af de virkelig underprioriterede områder i sundhedsvæsenet. Jeg ved ikke, om ordføreren fulgte Dansk Folkepartis sommergruppede, men der valgte vi netop, at et af de to temaer, vi satte fokus på, var sundhedspolitik, hvortil også psykiatrien hører. Det andet var så migration og grænsekontrol. Så det er virkelig noget, der er højt oppe på vores dagsorden. Så vi kommer meget gerne, den dag sundhedsministeren måtte sende en invitation.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning er til hr. Malte Larsen, Socialdemokratiet.

Kl. 15:57

Malte Larsen (S):

Også herfra er der en kvittering for talen. Jeg var glad for at høre, at initiativet og bolden selvfølgelig ligger hos regeringen, og jeg vil så gerne høre lidt om ordførerens tanker omkring det løft, der ligger i regeringens forslag, af domstole, politi og anklagemyndighed og om en reserve til bandepakken og om, hvilke tanker ordføreren så gør sig om det, og om ordføreren eventuelt støtter op om det projekt.

Kl. 15:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 15:58

Morten Messerschmidt (DF):

Det er enormt strabadserende ikke at kunne få sine ting afklaret i retsvæsenet. Det har jeg selv prøvet. Jeg trak rundt med en sag i 7 år og ved jo, at der er mange derude, som oplever det samme, og det er ødelæggende, både for ens mentale og fysiske velbefindende. Så jeg kan kun kvittere for, at der nu bliver afsat penge til at få hele den sagspuke afviklet.

Der er jo også mange ting, vi kan gøre i forhold til måske at skabe et mere effektivt system, uden at det nødvendigvis behøver at koste så mange penge. Vi kunne se på, om måske pensionerede dommere – apropos det med at bruge seniorerne – kunne spille en rolle, i forhold til når man skal have noteret sine testamenter og den slags, så det ikke behøver at være dommere, der så kunne sidde og dømme i en rigtig retssag. Vi kan se på, hvor mange nævninge der skal deltage i en sag osv., og bruge ressourcerne mere fornuftigt, og det regner jeg bestemt med at Dansk Folkeparti kommer til at være del af sammen med regeringen.

Kl. 15:59

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 15:59

Kl. 16:01

Malte Larsen (S):

Jeg vil komme med den bemærkning at sige tak for at dele partiets overvejelser med os, og vi glæder os selvfølgelig til de forhandlinger.

Kl. 15:59

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 15:59

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, og det er bestemt gensidigt.

Kl. 15:59

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:59

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for det, og tak for talen. Jeg synes, den var god, og så synes jeg, det er rart at høre om fokus på et emne, som vi snakker for lidt om herinde, nemlig handicappolitik. Der er behov for, at vi diskuterer meget mere, hvordan mennesker med et handicap kan tage en uddannelse og i sidste ende forhåbentlig også komme ud på arbejdsmarkedet. Det vil jeg bare kvittere for; jeg synes, det er rigtig godt at Dansk Folkeparti har det fokus.

Jeg bliver så bare en lille smule bekymret, når vi snakker offentlig administration, og om vi kan gøre den noget mindre, samtidig med at vi skal have flere handicappede med, for det begreb er virkelig, virkelig bredt. Altså, det omfatter jo alt lige fra mellemledere til socialrådgivere, som jo nok vil være dem, der skal være den hjælpende hånd, hvis vi skal lykkes med at få flere handicappede i arbejde.

Så kunne hr. Morten Messerschmidt være en lille smule konkret, med hensyn til hvad det er, vi skal have gjort mindre, og om vi måske i virkeligheden skulle have nogle flere af de faggrupper, som vil have positiv betydning, eksempelvis for folk med handicap?

Kl. 16:00

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:00

Morten Messerschmidt (DF):

Helt konkret har vi et forslag om, at alle hjælpemidler til handicappede eller ældre, som koster mindre end 5.000 kr., skal være undtaget fra visitation. Det har vi fremført i hvert fald al den tid, jeg har været formand for Dansk Folkeparti, men givetvis også før. For det er jo håbløst, at man har socialrådgivere, sygeplejersker, sosu-assisterer og andre til at sidde og vurdere, om fru Hansen nu har brug for en støttestrømpe, et forhøjet toiletsæde, en krykkestok, eller hvad ved jeg. Jeg tror ikke, at der er ret mange ældre eller handicappede, der sådan hamstrer helt vildt af den slags hjælpemidler, og det er jo heller ikke det, der vælter kommunekassen.

Så lad os spare på det administrative niveau, og så lad de folk komme ud at lave noget, som har en borgernær relevans, i stedet for bare at sidde bag et excelark.

Kl. 16:01

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Socialdemokratiet.

Thomas Skriver Jensen (S):

Det tror jeg egentlig ordføreren har ret i, og jeg synes også, det er en god pointe, men det var bare ikke helt det, jeg spurgte om. For der kan jo godt være behov for en håndholdt indsats fra eksempelvis en socialrådgiver, hvis et menneske med handicap skal få fodfæste på arbejdsmarkedet og rent faktisk blive der og også blive en del af det kollegiale fællesskab.

Jeg mener måske ikke nødvendigvis, at vi skal have socialrådgivere til at lave alle mulige andre ting end det, en socialrådgiver er bedst til at lave, men det kan godt være, at der er nogle andre faggrupper, og det kunne eksempelvis være mellemledere med en lang videregående uddannelse, som vi skal have nogle færre af. Det var det, mit spørgsmål gik på, og ikke på det andet.

Kl. 16:01

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:01

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg beklager, hvis jeg misforstod det. Jeg vil gerne være meget eksplicit. Altså, det er jo Djøf, der er ved at æde sig ind på velfærdskronerne. Det er jo det, der sker, og vi ser det i alle sammenhænge. Vi har også lige set en departementschef blive sendt hjem, men nu sidder hanovre i et andet ministerium og får det samme i løn med cheftillæg, selv om han ikke længere er chef for nogen som helst. Det er jo dybt forargeligt med hele den aftale, der ligger mellem KL og Djøf, i forhold til folk, der skal have gyldne håndtryk og den slags ting. Det er jo dybt forargeligt.

Så jeg er meget enig i, at det er der, skoen trykker, og at det er der, man er nødt til at vende tilbage til et niveau, i hvert fald a la 2019 eller 2016. Altså, der er jo ikke nogen, der ville føle, at det var et væsentligt velfærdstab på det administrative område, hvis vi vendte tilbage til det, vi havde i 2016. Men de penge, vi bruger på det, er anselige summer.

Kl. 16:02

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne.

Kl. 16:02

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Ældremilliarden, værdighedsmilliarden – jeg ved ikke, hvem der var finansminister dengang, men de har åbenbart snøret DF lidt. For den måde, kommunerne gjorde det på, var, at når de så fik pengene ud til ældre, skulle man jo bevise, at man brugte dem på de ældre. Men så satte man bare et effektiviseringskrav op på, hvad der svarer til det, så pengene alligevel gik ind i bunken, som kommunerne så havde at råde over, som de gør. Så det er også derfor, jeg vil advare meget imod, at man bare vil kompensere en til en, når kommunerne vil skære på ældreområdet, for alt det, kommunerne skal spare i det år, bliver så lagt over på ældreområdet. Det bliver de kompenseret for herindefra, så de kan spare på de andre områder. Så jeg vil meget, meget advare imod, at man går ned ad den sti, for det vil kommunerne altså bruge.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til de 5 pct. i pension. Det kan være et fuldstændig validt politisk ønske at have. Min hørkerregning siger, det koster ca. 7-8 mia. kr., når vi bruger 154 mia. kr. på folkepension. Oven i de andre udgiftsforslag, som DF har, f.eks. også her med compensation og det hele, ryger vi altså ret højt op med det antal milliarder, som DF har forslag for. Hvornår kommer der en økonomisk plan, hvor vi helt præcist konto til konto kan se, hvordan alle de her forslag, som kan være fuldstændig valide,

også er finansieret? Jeg forstår godt det med Djøf og sådan nogle ting, men det skal altså være konkret.

Kl. 16:03

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:03

Morten Messerschmidt (DF):

Det ved hr. Lars Boje Mathiesen jo godt. Jeg har skrevet til ham inde på hans hjemmeside, og det er jo der, han bruger det meste af sin tid, så det ved han da udmærket godt. Altså, vi har nedsat en arbejdsgruppe, som kommer hen over efteråret, måske over nytår eller sådan et eller andet, med en 2035-plan fra Dansk Folkepartis side. Og det er første gang i partiets historie, at vi har planlagt det. Men det er netop for at sige: Jamen vi vil godt vise en økonomisk ansvarlighed. Og når vi fremsætter forslag her i Folketingssalen, bare lige for en ordens skyld, så er der jo selvfølgelig anvist finansiering.

Kl. 16:04

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:04

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Godt. Vil de 5 pct. i pension så være i et finanslovsforslag, som kommer i år, og som der så er finansiering på?

Kl. 16:04

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:04

Morten Messerschmidt (DF):

Ja, altså vi foreslår at bruge af råderummet. Hr. Lars Boje Mathiesen kan jo se i finanslovsforslaget, at råderummet i de kommende år er anselig højere end de 8 mia. kr., som han med sin lommeregnermetode har regnet sig frem til. Så det er der dækning for i råderummet, heldigvis.

Kl. 16:05

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren fra Dansk Folkeparti. Så er der endnu en ordfører, og det er fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 16:05

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Regeringen kalder forslaget til finanslov for en fremtidssikring af Danmark. Vi kan i Alternativet gå så langt som til at være enige med regeringen i, at det er en god titel. For med både klima- og biodiversitetskrise er fremtiden netop det, som vi skal sikre. Finansloven bør tage samfundet fra en fossil fortid og ind i en bæredygtig fremtid. Problemet er bare, at forslaget til finanslov jo ikke sikrer den tilstrækkelige klimahandling, som vi og fremtidige generationer har brug for.

Regeringen hævder godt nok, at de har afsat en grøn milliard i 2024, men hvis man dykker bare lidt ned i tallene, viser det sig, at under halvdelen af de her penge er nye penge, og de penge skal række til alt fra dyrevelfærd, klimatilpasning og til udskiftning af gasfyr. Det er alt for lidt til alt for meget, og det står i skarp kontrast til, hvordan regeringen prioriterer andre områder. Regeringen giver skattelettelser for 5 mia. kr. om året, altså det tidobbelte af, hvad man finder af penge til klima og miljø, og det kommer vel at mærke,

efter at Finansministeriet har fundet 20 mia. kr. ekstra i det økonomiske råderum – 20 mia. kr. ekstra!

Dansk økonomi har det rigtig godt. Den offentlige sektor har en større formue end gæld. Vi har en nettoformue på næsten 20 pct. af bnp, og vi har store overskud på de offentlige finanser, uanset hvordan vi opgør dem. Så det er ikke et spørgsmål om, at vi ikke har råd. Vi har råd til seriøs og bæredygtig klimahandling. Faktisk har vi ikke råd til at lade være. Så hvorfor ser vi ikke regeringen gå forrest og insistere på reformer, der gør det muligt for Danmark at nå 2025-målet? Hvorfor bliver der ikke gjort noget ved regeringens løfter om flyafgifter og CO₂-afgifter på landbruget? Hvorfor har regeringen bremset den politik, som skal beskytte vores have mod at dø ud? Det burde jo være nemt at få igennem, når man har et flertal, som regeringen har, og SVM-regeringen har jo netop påstået, at hele pointen med regeringen var at lave nødvendige reformer.

Ja, jeg ved det godt; vi er mange, der har hørt, at regeringen er helt sikre på, at de nok skal nå klimamålene, både 2025-målet og 2030-målet. Men kære regering, vi har ikke brug for jeres håb. Vi har brug for jeres mod. Vi har brug for jeres handling. Vi har brug for en finanslov, der tager os ind i en bæredygtig fremtid. Klimakrisen har nemlig aldrig været nemmere at få øje på. Juli blev den varmeste måned, der nogen sinde er målt på verdensplan. Havtemperaturerne er rekordhøje. Vi har haft ødelæggende skovbrande i store dele af Europa og Nordamerika, og i Norge har det værste uvejr i 25 år ført til massive jordskred og oversvømmelser. Listen af ting, vi kan gøre her og nu, er lang, og det paradoksale er, at meget af det her ikke engang koster penge på en finanslov. Så hvad er det, vi venter på? Vi kan hæve afgiften på diesel. Vi kan sænke hastigheden på motorveje. Vi kan fremskynde omlægningen af landbrugets lavbundsjord til natur. Vi kan udskifte fossil transport med bæredygtig mobilitet såsom delebiler, samkørsel, cyklisme og kollektiv transport i stedet for at bruge penge på at udvide den fossile vejinfrastruktur.

I Alternativet går vi til finanslovsforhandlingerne med en ambition om at skabe strukturelle forandringer her og nu, som tager os ind i en bæredygtig fremtid. Vi vil støtte reparationer, genbrug, genanvendelse, upcycling og deleøkonomi, så vi bruger vores ting bedre og længere i stedet for at smide ud og købe nyt. Vi vil fjerne moms på frugt og grønt, så vi kan handle mere ind af det, der er sundt og godt for os selv og for klimaet. Og vi vil sørge for at klæde vores børn, unge og voksne på landets uddannelser på til at opbygge vores bæredygtige fremtid. For hvis vi skal sikre vores fremtid, har vi brug for bæredygtige uddannelser.

Hele 72 pct. af danskerne efterspørger mere klimahandling fra os politikere. Alligevel er der i forslaget til finanslov ikke lagt op til strukturelle politiske beslutninger, der vil føre os mod en bæredygtig fremtid. Tænk, hvis regeringen ikke nøjedes med skåltaler om, hvordan Danmark er et grønt foregangsland, men rent faktisk satte handling bag ordene for at løse vores tids største krise. Tænk, hvis regeringens succeskriterium var borgernes livskvalitet og jordklodens balancer frem for vækst i bnp og flere penge til forbrug.

Kl. 16:10

Mit parti, Alternativet, får ofte skudt i skoene, at vi er nogle drømmere, og ved I hvad? Det er sandt. Vi drømmer om et bedre samfund. Vi drømmer om en grøn retfærdig fremtid. Det er et samfund med mindre forbrug og mere tid, tid til fordybelse og tid til at være sammen med vores venner og familie og børn. Vi drømmer om et arbejdsliv, der ikke gør os syge, og jobcentre, der ikke bryder mennesker ned, om kortere arbejdsuger og tid til at nyde naturen og kulturen, tid til bare at være.

Alternativet ønsker at gøre op med tanken om, at vækst kun skal opgøres i bnp og materiel velstand. Mere materielt forbrug er ikke lig med en bedre livskvalitet. Siden 1975 har vi i Danmark næsten fordoblet vores rigdom. Vi forbruger mere, har større huse, flere biler og lever generelt mere komfortabelt, og det er nærliggende at

tænke, at vi så får bedre og bedre liv, men forskning viser, at vi bliver mere velstående uden at trives mere. Skulle vi ikke i stedet måle samfundets succes på vores livskvalitet eller et sundt miljø? Vækst og fremgang er også ren luft. Vækst er også giftfrit drikkevand. Vækst er også en naturbalance. Vækst er også at producere og forbruge inden for jordens bæreevne. Alt det er vækst, og alt det er sund fornuft.

Men sådan ser regeringen ikke på det. Vi får at vide, at vi skal uddanne os kortere og hurtigere, at vi skal arbejde længere, og at vi ikke må vælge mere fritid til, fordi det er en pligt at arbejde, lød det fra hr. Christian Rabjerg Madsen fra Socialdemokratiet i sidste uge, og at vi kan skyde en hvid pil efter at arbejde mindre, selv om arbejdstiden de senere år er faldet og produktiviteten er steget.

Jeg må sige, at i lyset af de nedslående meldinger fra regeringen forventede vi faktisk, at finansloven ville indeholde initiativer, der skulle få danskerne til at arbejde endnu mere, og derfor bemærker vi med glæde, at regeringen ikke kommer med arbejdsudbudsreformer i den her finanslov, og det er i hvert fald noget, som Alternativet er enig med regeringen om ikke skal være med i finansloven.

For alle danskere er værdifulde for samfundet, uanset om de har et lønarbejde eller ej. Fodboldtræneren, der frivilligt træner ungerne i fodboldklubben, eleven, der underviser i matematik i lektiecaféen, og forælderen, der passer barnet hjemme, inden barnet starter i skolen. Alle de her mennesker og mange flere er værdifulde for samfundet. Alt arbejde er værdifuldt arbejde.

Jeg ved godt, at regeringen er besat af arbejdsudbud, så det må jo næsten være en forglemmelse, at der ikke er arbejdsudbudsreformer med den her gang, men vi håber nu alligevel, at regeringen inderst inde godt ved, at Danmark er blevet et fantastisk samfund og kan blive et endnu bedre samfund – ikke på grund af arbejdsudbud, men på grund af gode idéer, lige muligheder og investeringer i mennesker.

Og så er vi i virkeligheden tilbage der, hvor vi startede. Finansloven skulle være en fremtidssikring af Danmark, men lige nu er det snarere en sikring af fortiden, og derfor er det tydeligt, at regeringen har brug for Alternativet. Vi vil nemlig gerne fremtidssikre Danmark, og derfor glæder vi os til at blive inviteret til forhandlingerne, så vi kan præsentere vores mange gode idéer til, hvordan næste års finanslov kan bringe os tættere på en bæredygtig fremtid med mere fokus på kultur, natur, klima, omsorg og ikke mindst en af vores vigtigste ressourcer, nemlig vores tid. Vi ser frem til forhandlingerne, og tak for ordet, og tak for den gode debat her i dag.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Første spørger er hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten.

Kl. 16:14

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for en rigtig god tale fyldt med både værdier og visioner. Nu nævnte fru Christina Olumeko jo, at Alternativet var drømmere. Når vi ser på hele spørgsmålet omkring klimahandling, kunne man jo også godt tro, at regeringen faktisk var drømmere. For det er jo kun drømmene, man kommer sovende til, og når det handler om konkret klimahandling, er det jo ikke meget, vi ser fra regeringens side. I hvert fald er det jo lidt paradoksalt, at der er en regering, som taler om, at klimahandling ikke må føre til at øge uligheden, når vi samtidig ved, at det, der vil få uligheden til at eksplodere, både på globalt plan, men også geografisk og socialt, er manglende klimahandling.

Derfor vil jeg godt spørge ordføreren, om ordføreren egentlig med de initiativer, der nu er lagt frem fra regeringens side på klimaområdet, føler sig forvisset om, at det er regeringens ambition at kunne leve op både til 2025-målet, men også 2030-målet og også målet om at få et emissionsfrit samfund? For når jeg ser det, der er

lagt på bordet, har jeg i hvert fald personligt min tvivl, i forhold til at det kan opnås. Så hvad er Alternativets opfattelse af det, regeringen lægger frem i finanslovsforslaget? Er det noget, der kan forvisse os om, at regeringen har ambitioner om at nå både 2025-målet og 2030-målet, og tror ordføreren, at regeringen har de ambitioner?

Kl. 16:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:16

Christina Olumeko (ALT):

Tak til spørgeren fra Enhedslisten for et godt spørgsmål. Det korte svar er nej. Jeg tror ikke på regeringens ambitioner, og at regeringen rent faktisk ønsker at nå 2025-målet. Regeringen er jo faktisk også lidt ærlige i finanslovsforslaget. De skriver sådan set selv, at vi ikke når målet med de initiativer, der er, og det er også det, Klimarådet siger. Så vi skal have nogle helt andre initiativer på bordet end det, der lige nu ligger, og det er jeg stor fan af det, CONCITO har fremlagt, det, Klimarådet har fremlagt, det, 92-gruppen har fremlagt, og det, Den Grønne Ungdomsbewægelse har fremlagt. Der er rigtig mange gode initiativer, vi kunne tage fat i, og de ligger sådan set klar og parat. Meget af det er plug and play.

Jeg har svært ved at se, hvorfor regeringen ikke prioriterer mere end det, de gør. Det synes jeg faktisk godt kan være lidt trist at se på, også som ung person.

Kl. 16:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 16:16

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Det er jeg jo fuldstændig enig i. Der er lige nu igangværende forhandlinger om at nå 2025-målet, som godt nok står noget i stampe, men hvor der også er en uenighed, i forhold til hvad det egentlig er, der skal til for at opnå målet for de tilstrækkelige reduktioner i 2025. Der har regeringen jo sagt, at det er 0,5 mio. t. Klimarådet siger 2 mio. t. Hvad er efter Alternativets opfattelse det rigtige mål, der skal nås i 2025?

Kl. 16:17

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:17

Christina Olumeko (ALT):

Jeg synes, at spørgerens spørgsmål taler rigtig godt ind i den form for skandale, er det jo i virkeligheden, der var for ikke så lang tid siden, omkring, hvordan vi beregner det gap, vi har frem til 2025.

Vi lægger os op ad Klimarådet, som er de uafhængige faglige eksperter, som jo faktisk er nedsat til at vejlede Folketinget. Og jeg mener, at der er grund til at kigge på, hvordan vi hjælper embedsværket med at få nogle mere retvisende måder at beregne det på, for der har jo været en diskussion af, om embedsværket i virkeligheden er blevet presset lidt af departementet.

Kl. 16:17

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Kris Jensen Skriver, Socialdemokratiet.

Kl. 16:18

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for en god tale. Især synes jeg, det er positivt at bemærke den konstruktive tilgang, der bliver afsluttet med. Det er dejligt, at man er klar til også at indgå i nogle forhand-

linger og også indgå kompromiser. Jeg tror, det er den måde, vi bedst kan udvikle vores land på.

Klimaet fylder rigtig meget i ordførerens tale, og det synes jeg er superfint. Det er afgjort vigtigt, at vi får gjort noget i forhold til vores klima. Der, hvor enigheden mellem ordføreren og undertegnede så nok hører op, er så der, hvor jeg jo ikke mener, vi har noget at skamme os over.

Jeg mener jo, vi har et land, der går forrest qua de beslutninger, den nuværende regering har truffet, og også den tidligere regering. Derudover mener jeg også, det er afgørende, at vi husker de balancer, der ligger i forhold til det.

Når vi så snakker klima, er det jo afgørende, når vi skal have vindmøller og solceller osv. sat op, at der også er nogle mennesker til at gøre det. Der ser jeg en stor, stor udfordring i forhold til arbejdskraften og i forhold til det lave optag, der er på vores erhvervsuddannelser i øjeblikket. Derfor synes jeg, det er glædeligt, at der er afsat ekstra millioner til erhvervsuddannelserne i forslaget her. Hvad mener Alternativet i forhold til erhvervsuddannelserne? Tak.

Kl. 16:19

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:19

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren for et godt spørgsmål. Jeg er glad for, at ordføreren bifalder den konstruktive tone, som jeg også synes at vi her i salen generelt er gode til at holde.

Jeg er ikke enig i, at den grønne omstilling står og falder med manglen på faglærte. Det er en del af det, men først og fremmest falder den på mangel på politisk handling fra os folkevalgte og i særdeleshed regeringen. Når det så er sagt, er der nogle sektorer, hvor der er mangel på bestemte typer faglærte. Der er jeg meget glad for den investering, som regeringen lægger frem i finansloven. Og nogle af de initiativer, som jeg selv ser som ordfører for ungdomsuddannelser ved siden af mit finansordførerskab, er bl.a. noget med at kigge på, om vi kan gøre det nemmere at skifte mellem ungdomsuddannelserne.

I dag er det engang imellem lidt svært at få meritoverførsel og skifte lidt smooth. Men det handler også om sådan noget som at gøre det nemmere at gå fra en færdiggjort gymnasial uddannelse til en faglært uddannelse, eksempelvis. Så der er en masse initiativer, jeg tror vi kan tage fat i sammen.

Kl. 16:20

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ønskes opfølgning? Ja. Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:20

Kris Jensen Skriver (S):

Tak for svaret. Det er glædeligt at høre. Jeg er så lidt overrasket over at høre, at ordføreren ikke mener, at der er mangel derude. Jeg snakker i hvert fald med rigtig mange virksomheder og kan efterhånden også se i tallene, at der er mange steder, hvor man mangler hænder. Så jeg synes, vi står med en stor udfordring her.

Et andet emne, jeg godt lige vil omkring, er land og by og Danmark i balance. Det fylder rigtig meget for mig. Jeg kommer selv fra Jylland. Man vil nok ikke kalde det Udkantsdanmark, men området uden for de store byer. Hvordan ser Alternativet, at vi bedst kan udvikle Danmark uden for de store byer og skabe et Danmark i balance?

Kl. 16:20

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 16:20

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren for et godt spørgsmål. Jeg har lige en præcisering af det, jeg sagde før: Jeg sagde ikke, at der ikke var mangel på bestemte typer faglærte. Altså, sosu'er er nok den største gruppe af faglærte, der mangler – i den grad. Så det har vi brug for.

Til det andet spørgsmål, altså om, hvordan vi sikrer et Danmark i balance, tror jeg, det bedste, vi kan gøre, er at gøre noget for, at velfærden ude i landdistrikterne ikke bliver forringet. Der er vi jo tilbage ved den diskussion om, at kommunerne i dag ikke har de økonomiske værktøjer til at investere i deres egen velfærd, fordi vi fra Folketingets side af har lavet en økonomisk spændetroje.

Kl. 16:21

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Trine Pertou Mach fra Enhedslisten.

Kl. 16:21

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren for en virkelig god tale. Vi er jo på mange måder rundet af det samme håb og den samme afgrundsdybe bekymring for, at vi ikke handler hurtigt nok, men også af den samme vilje til at rykke på det her. For vi ved jo, at vi kan. Vi ved godt, hvad vej vi skal gå, og vi ved, hvad for nogle redskaber der skal tages i brug. Så det er vigtigt at få talt sig rent ind i det spor, hvad ordføreren også gjorde.

Jeg vil gerne spørge ordføreren om noget. Jeg er fuldstændig enig i det her med, at der er brug for mere tid, og det med, at vi får gode liv igennem stærke fællesskaber og stærk fællesskabt velfærd. Så hvad er ordførerens syn i virkeligheden på regeringens ønske og ambition om at lave skattelettelser for det her økonomiske råderum frem for at styrke velfærden og dermed også grundlaget for, at vi kan leve gode liv og have tid til det, som er vigtigt?

Kl. 16:22

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:22

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren for et godt spørgsmål. Som jeg også fik nævnt i talen, mener vi i Alternativet, at det er en forkert prioritering. Vi så hellere, at man brugte pengene på at investere i mennesker, altså velfærd, gode idéer, uddannelse eksempelvis. Så det er en rigtig ærgerlig prioritering.

Så vil jeg også gerne lige knytte en kommentar til det her med det økonomiske råderum, mest af alt bare til sådan almen oplysning til os, der sidder herinde, men også folk, der måtte følge med.

Det økonomiske råderum er jo ikke en fysisk pengekasse, vi finder frem. Det er faktisk noget, vi selv konstruerer i Folketinget. Og vi kunne jo sådan set godt sige, at vi i en årrække kører med et lidt højere underskud på de offentlige finanser, hvilket kunne være fint nok inden for budgetlovens rammer, eksempelvis ved at øge underskuddet fra minus 0,5 pct. af den strukturelle offentlige saldo til 1 pct. Det ville være fint inden for budgetlovens rammer, og dermed ville vi få et højere økonomisk råderum og dermed også flere penge til det, vi i virkeligheden på længere sigt har brug for. Så det synes jeg også er en del af det, når vi snakker om, at vi ikke har råd til det ene og det andet og det tredje. Det er faktisk en spændetroje, vi selv laver herinde.

Kl. 16:23

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ønskes en opfølgende kommentar? Nej tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne.

Kl. 16:23

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er en spændetrøje, man lægger ned over sig for ikke at sende regningen videre til de kommende generationer. På den anden måde kunne vi bare beslutte, at vi vil køre med et underskud på 3 pct. i forhold til EU. Det kunne vi bare gøre, men det er jo en regning, man så sender videre. Så man kan godt overforbruge, hvis ikke man vil være ansvarlig og passe på de kommende generationer.

Jeg ved, at Alternativet har en dagsorden om, at der ikke skal være økonomisk vækst i samfundet. Jeg kunne godt tænke mig – med de inflationsrater, som vi har nu, på de 3½-4 stykker – at høre, hvad det har af konsekvenser. Hvad har det af konsekvenser for samfundets økonomi og for den enkelte økonomi, hvis ikke vi vækster som samfund, samtidig med at der er en inflation?

Kl. 16:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:24

Christina Olumeko (ALT):

Hvad angår det første, vil jeg sige, at staten ikke er en husholdning. Du kan sagtens som stat køre med økonomisk underskud en årrække. EU-Kommissionen har sådan set selv sagt, at de ikke længere anbefaler, at lande styrer efter en strukturel offentlig saldo. Så det kan vi sådan set sagtens lave om i Danmark.

Når det kommer til økonomisk vækst, vil jeg sige, at jeg tit oplever, at det er et begreb, der bliver brugt sådan lidt fluffy. Økonomisk vækst er defineret som bruttonationalproduktet, altså en stigning i det, og det kan have noget at gøre med det økonomiske råderum, men det har det ikke som sådan. Så jeg tror ikke helt, jeg forstår ordførerens spørgsmål. Det kan være, ordføreren vil uddybe, hvordan bnp skulle hænge sammen med vores råderum.

Kl. 16:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:24

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er sådan, at hvis du ikke vækster og gør et samfund konstant rigere, samtidig med at der er en inflation, så gør du det relativt fattigere sammenlignet med lande, som ellers vækster. Og det vil sige, at Danmark på sigt vil blive relativt fattigere, og at folk vil blive relativt fattigere og have færre penge at bruge, på grund af at du har et samfund, som ikke vækster. Det vil sige, at statskassen vil få færre penge, fordi den også bliver underlagt inflation, når der er inflation i verden. Så derfor virker det på den måde, at hvis samfundet ikke vækster konstant, vil det få færre penge at dele ud af, og samfundskagen vil blive mindre på den måde. Det er den måde, det hænger sammen på. Derfor vil jeg bare spørge om, hvordan Alternativet vil finansiere de ting, de vil, når de samtidig gør samfundskagen mindre.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:25

Christina Olumeko (ALT):

Tak for et godt spørgsmål. Jeg elsker at diskutere økonomisk politik. Tiden her er begrænset, så jeg kan ikke gå i dybden med det, men jeg mener faktisk, at det, ordføreren siger, faktisk er forkert.

Sidste år, 2022, steg bnp med 3,4 pct., og danskernes realindkomst faldt, i gennemsnit. Så der er ikke nødvendigvis nogen sammenhæng. Det er ikke sådan, at en stigning i bnp årsagssammenhængsmæssigt medfører højere realindkomster. Jeg tror, man skal være opmærksom på, at bruttonationalproduktet ikke betyder, at realindkomsterne nødvendigvis stiger. Det er andre ting, der gør det.

Kl. 16:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til Alternativets ordfører. Næste ordfører på talerstolen er fru Pernille Vermund fra Nye Borgerlige.

Kl. 16:26

(Ordfører)

Pernille Vermund (NB):

Tak for ordet. Penge har vi rigeligt af, og arbejdskraft er den nye valuta, siger regeringen. Og i dag behandler vi så et finanslovsforslag, der nærmest er blottet for det, der burde være den åbenlyse konsekvens af den udtalelse. Lad os starte med pengene, altså dem, der er rigeligt af, i hvert fald i staten, for der er langtfra rigeligt af dem i de danske familier.

Med verdens højeste skattetryk, stigende renter på boligmarkedet og høje udgifter til alt fra fødevarer til energi og brændstof er det svært for mange danske familier at få pengene til at række. Og det anerkender regeringen sådan set, men finanslovsforslaget gør stort set intet ved problemet. Det bliver stadig dyrere at være dansker, pengene bliver liggende i en bugnende statskasse – penge, som danskerne vel at mærke har betalt for meget i skatter og afgifter.

Jeg ved godt, at statsministeren ikke anerkender, at et øget økonomisk råderum er penge, som vi har betalt for meget, i forhold til hvad der er budgetteret med, men jeg har så endnu til gode at finde ud af, hvor pengene ellers skulle komme fra, hvis ikke fra danskernes skatter og afgifter.

Men pengene er i statskassen, og der er ifølge regeringen rigeligt af dem. Det ville derfor være på sin plads at sende nogle af dem tilbage til de danske familier.

I Nye Borgerlige foreslår vi at bruge en del af det økonomiske råderum på at sænke elafgiften. Elafgiften steg som bekendt for nylig til samme niveau, som vi kender det fra sidste efterår, og det vil kunne mærkes i familiernes budgetter, når vinterens elregninger rammer. Det er nu, vi har mulighed for at afbøde de værste skader. Det er nu, der skal handles, hvis vinteren ikke skal blive en unødvendig kold tid at leve i.

Et andet sted, hvor det er svært at få pengene til at række, er i kernevelfærden; i kommuner og regioner. Og ja, selvfølgelig skal man også dér forvalte pengene med omhu og prioritere. Der kan formentlig spares på en del tåbelige projekter i flere af landets kommuner, men når administrationen af stadig flere love og regler og bekendtgørelser fylder en stadig større del af budgettet i den borgernære velfærd, forpligter det også herinde.

Det er regeringen og Folketingets partier, der har ansvaret for at fjerne de unødvendige administrative byrder, som lovgivningen pålægger landets kommuner og regioner. Men det sker ikke. Tværtimod. Lovmængden og regelbyrden stiger, og behovet for administrative medarbejdere stiger, og konsekvensen er tydelig.

Antallet af administrative stillinger i det offentlige er nu steget til 100.000 – svimlende 100.000. Det er fuldstændig vanvittigt! Det er spild af gode skatte kroner – penge, som enten kunne være brugt på kernevelfærd, eller som kunne komme ud og gøre gavn i det

danske familier. Og i en tid, hvor vi hører, at arbejdskraft er den nye valuta, er det fuldstændig uhørt, at politikeres iver efter at indføre nye regler og skabe mere administration skal optage en så stor del af danskernes dyrebare arbejdstid. Der er ingen grund til og ingen undskyldninger for at fortsætte regeltyranniet.

I Nye Borgerlige vil vi gerne hjælpe regeringen med at sikre den nye valuta og øge arbejdsudbuddet på tre konkrete områder. For det første skal den offentlige sektor optage en mindre del af arbejdskraften fremover. Antallet af administrative timer i det offentlige skal skæres ned. Siden fru Mette Frederiksen trådte til som statsminister i 2019 er den samlede offentlige beskæftigelse steget med 40.000. Som nævnt er antallet af administrative stillinger nu steget til i alt 100.000. Med finanslovsforslaget tager regeringen initiativ til at spare en smule på de administrative stillinger i staten, men de ca. 500 stillinger, som de 400 mio. kr. i besparelser kan veksles til, er for uambitiøst. Det bør være en fælles forpligtelse at skære i regelmængden, så kommuner og regioner ligeledes kan spare på administration og få råd til mere kernevelfærd.

For det andet skal vi åbne for, at virksomheder lettere kan rekruttere dygtige medarbejdere udefra, men det skal ske på ordnede vilkår og med en garanti for, at opholdstilladelsen bortfalder, såfremt medarbejderen mister sit arbejde eller begår kriminalitet. Med andre ord er udlændinge, som overholder vores lovgivning og forsørger sig selv, velkomne, men gør man ikke det, skal der være en konsekvens, og konsekvensen skal være en udvisning.

For det tredje skal vi forpligte os på at få flere i arbejde. Det gælder de mere end 40.000 unge, der hverken er i job eller uddannelse, de mange seniorer, der holdes uden for arbejdsmarkedet, og ikke mindst den enorme andel af indvandrere fra MENAPT-landene, som stadig lever på passiv forsørgelse.

Kl. 16:31

Det er mig en gåde, at vi i dag, mere end 4 år efter Mette Frederiksens første regering kom til, endnu ikke har indført den arbejdspligt for arbejdsløse indvandrere, som Socialdemokratiet lovede danskerne tilbage i 2019. Tænk, at vi stadig fører en indvandrerpolitik, der på den ene side lader kvinder fra MENAPT-landene, der ikke vil arbejde, leve på passiv forsørgelse, og på den anden side smider gode og arbejdsomme kvinder fra Cuba, fra Thailand og fra Argentina ud af landet.

Den seneste opgørelse fra Danmarks Statistik viser, at kun hver femte af de næsten 7.000 kvindelige indvandrere fra Syrien er i arbejde – kun hver femte – at mindre end hver tredje kvinde fra Libanon er i arbejde, og at mindre end halvdelen af alle indvandrere, både mænd og kvinder, fra henholdsvis Libanon, Somalia og Irak er i arbejde.

Samtidig sidder den thailandske kvinde Tucktack i Kolding, den cubanske kvinde Nena i Hjørring og den argentinske kvinde Sabrina i København, og de har alle en besked fra Udlændingestyrelsen om, at de skal forlade landet. To af dem i den her måned og den sidste allerede i næste uge. De er alle tre i arbejde, ingen af dem har brudt loven, og vi har baseret på erfaringer med kvinder fra de tre respektive lande ingen grund til at tro, at de i fremtiden skulle komme til at udgøre et problem for samfundet. Men de tre kvinder skal ud – død og pine. Så meget for mangel på arbejdskraft.

I en tid, hvor regeringen selv bedyrer, at der er rigeligt med penge, og hvor arbejdskraft er den nye valuta, er der med andre ord plads til forbedring. Og så har jeg ikke engang nævnt det store beløb, som også med dette finanslovsforslag skal bruges på en ulandsbistand, der i bedste fald er spild af penge, og som i værste fald er decideret skadelig.

Men når det er sagt, er der i finanslovsforslaget flere gode initiativer, som vi i Nye Borgerlige støtter. Der er en styrkelse af psykiatrien, hvilket er tiltrængt. Erhvervsskolerne lider, og det er godt, at de får et løft, og det gælder også i forhold til politiet. Der er også

trafikal ligestilling, som vi har kæmpet for i Nye Borgerlige, lige siden vi stiftede partiet, samt sport og kultur og ikke mindst en bedre hjælp til fertilitetsbehandling. Det er bare for at nævne nogle positive områder.

I Nye Borgerlige ser vi frem til forhandlingerne og håber, at vi i den her omgang bliver inviteret med til mere end et enkelt møde. Tak for ordet.

Kl. 16:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Den første korte bemærkning er fra hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne.

Kl. 16:33

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Nye Borgerlige har en økonomisk plan, hvor man finder 6 mia. kr. på de offentlige udgifter hvert eneste år. Sidste år fremlagde Nye Borgerlige ikke konkret, hvor man ville finde de 6 mia. kr. Det vil sige, at til den her er det så to gange 6 mia. kr., altså 12 mia. kr., som man mangler at finde finansiering på. Har man tænkt sig i år at fremlægge konkrete forslag, altså helt ned til konto, hvor man finder de her 12 mia. kr. fra? Eller har man også droppet sin økonomiske politik, ligesom man har droppet de ufravigelige krav på udlændingeområdet om, at voldsparate og voldsmand skal udvises?

Kl. 16:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:34

Pernille Vermund (NB):

Jeg ved ikke, om ordføreren var i salen, da vi behandlede dette års finanslovsforslag i vinter, men der fremlagde vi faktisk forslag til besparelser for 6 mia. kr. Så det passer ikke, at vi ikke i forhandlingerne sidste gang kom frem med de besparelser. Jeg ved ikke, om der er spurgt ind til dem, og hvor meget de har fyldt i forhandlingerne, men de var en del af vores grundlag for forhandlingerne.

Kl. 16:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:34

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Så ordføreren mener altså, de blev fremlagt fysisk her i Folketings-salen som ændringsforslag til finansloven – det må vi så slå op. Spørgsmålet er så: Kommer man i år til at fremlægge ændringsforslag på præcis 6 mia. kr. her i Folketingssalen som ændringsforslag til finansloven?

Kl. 16:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 16:35

Pernille Vermund (NB):

Ja, det kommer vi til. Det har vi forpligtet os på at gøre hvert år, og hvis ikke de har indgået i forhandlingerne her, er det ikke, fordi de ikke findes. Vi har en dygtig økonom, som ikke længere arbejder hos os, men som stadig er sød til at hjælpe os, og han er god til at finde rigtig mange steder, hvor der kan spares i det offentlige. Så det kommer vi også til denne gang.

Kl. 16:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det var de spørgsmål, der var til fru Pernille Vermund fra Nye Borgerlige. Tak for det.

Jeg kan ikke se flere ordførere, som ønsker ordet, og derfor går vi videre til finansministeren.

Kl. 16:35

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Tak for det. Og tak for en meget fredelig og konstruktiv debat, der måske skyldes, at dansk økonomi grundlæggende står et fornuftigt sted. Kassen er blevet større, inflationen er blevet mindre, siden vi sidst diskuterede finanslov. Det giver et lidt større manøvrerum, og det bruger vi fra regeringens side til at investere i mere velfærd, i erhvervsuddannelserne, i den grønne omstilling, i klima og i vores tryghed. Det synes vi er det rigtige at gøre.

Jeg vil gerne sige lidt mere om vores prioriteringer, men inden da lidt om dansk økonomi. For når vi står et rigtig fornuftigt sted, er det jo tankevækkende, at det er noget, vi kan glæde os over efter at have været igennem en meget alvorlig pandemi, og vi har krig i Europa, og vi har set en meget høj inflation. På trods af det kan vi i dag konstatere, at beskæftigelsen er meget høj, at ledigheden er meget lav, at vi har en positiv nettoformue, og at Danmark sidste år havde det højeste overskud i EU, i øvrigt for fjerde år i træk. Med andre ord: Dansk økonomi står overordnet et rigtig godt sted. Det afspejler de reformer, som tidligere regeringer har lavet, men også de fornuftige beslutninger, vi under denne regering har været med til at træffe – og også, at vi er kommet godt igennem pandemien og inflationen sammenlignet med andre lande.

Der er noget, det samtidig er vigtigt at sige. Det har lidt været sådan et tilbagevendende tema i den her debat, om vi ikke, når det nu går så godt, bare kan bruge en masse flere penge, og der vil jeg gerne sige, at det da kunne være dejligt, hvis man kunne det. Men så ville man samtidig puste til en inflation, som vi med møje og besvær har fået banket nedad, men som stadig væk er en udfordring. Og hvis vi i iver efter at bruge af de overskud, vi har, nu bare giver den gas, så vil det meget vel kunne betyde, at inflationen går op igen. Det er det sidste, vi har brug for, og det ville som altid ramme dem, der har mindst, og det ville være noget, som vi så derefter skulle trækkes med i dansk økonomi i lang tid.

Derfor er det her en balanceret finanslov, hvor vi har en såkaldt neutral finanseffekt. Det vil sige, at vi ikke kommer til at puste til inflationen, men vi har til gengæld, fordi det går godt med dansk økonomi, muligheden for at prioritere nogle flere ting, end vi har kunnet i de seneste finanslove. For i de seneste finanslove har opgaven været rimelig klar: at få inflationen ned. Det er vi godt i gang med, og det giver os mulighed for også at have nogle andre prioriteter den her gang. Det er i det lys, jeg har sagt, at det er en lidt sjovere finanslov. For der er nogle ting, jeg som finansminister og vi som regering brænder for, og som vi nu kan tage fat omkring, og det er rigtig godt.

Det er samtidig også sådan, at et andet paradoks, der er blevet berørt her i dag, er, at mens det går godt for statens økonomi, så står man med en svær budgetlægning ude i vores kommuner og regioner. Det vil jeg i dag gerne anerkende at man gør, og det anerkendte vi faktisk også, da vi lavede kommune- og regionsaftalerne før sommerferien. Der står det direkte, at der er nogle svære prioriteringer, der skal foretages. Jeg har selv været borgmester, og jeg ved godt, at det ikke er nogen nem opgave, man står med. Derfor er jeg også rigtig glad for, at vi nu, hvor vi har mere manøvrerum i dansk økonomi, ud over den kommuneaftale, vi lavede lige inden sommerferien, hvor vi lavede et milliardløft af bevillingerne til kommuner og regioner, så har fundet yderligere 1 mia. kr. fordelt på 650 mio. kr. til kommunerne og 350 mio. kr. til regionerne, for de penge falder på et tørt

sted. Jeg tror også, det er vigtigt at sige, at det ikke kommer til at løse alle problemerne derude, men det er en håndsrækning i en tid, hvor man skal træffe nogle svære valg. Det er den ene del af det.

Kl. 16:40

Den anden del er, at vi både i vores kommuner og i regionerne og i øvrigt i det danske samfund som helhed og også i vores erhvervsliv kan se ind i, at vi kommer til at mangle arbejdskraft i de kommende år. Og det er jo baggrunden for, at den her regering har sat sig nogle meget ambitiøse reformmål, og at vi også har været i gang med ikke bare at tale om at lave reformer, men også at udføre dem i praksis. Storebededagsreformen har vi også fået mange tæsk for, men vi har gjort det, fordi det dels bidrog til at betale for vores store investeringer i forsvar og sikkerhed, men også fordi vi på den måde får tusindvis af flere hænder i det danske samfund, både til den velfærd, der skal gives, og til det erhvervsliv, der har brug for det. Det samme gør sig gældende i forhold til universitetsreformen, som selvfølgelig har som sit hovedformål at sikre nogle stærke universitetsuddannelser, men som også har den gode effekt, at den skaffer flere hænder.

Med andre ord: Vi er en reformregering. Det bliver vi ved med at være, og det er også vigtigt for det danske samfund. For når det går godt i dansk økonomi, må det ikke blive en sovepude; så må vi ikke bare læne os tilbage og hvile på laurbærrene; så skal vi fortsætte den kurs, som har gjort, at vi står i den situation, som vi står i.

Vi har med den her finanslov også mulighed for at prioritere nogle af de vigtige områder ud over at give en hjælpende hånd til kommunerne og regionerne. Et af de steder, hvor jeg tror at man må sige at vi under skiftende regeringer og skiftende Folketing ikke har gjort nok, er psykiatrien. Nu tager vi for alvor fat på den 10-årsplan, som man med bred opbakning her i Folketinget har besluttet, med, når det er fuldt gennemført, ekstra 3 mia. kr. til det psykiatriske område. Det er også penge, der falder på et tørt sted. Det ved alle, der har været i berøring med psykiatrien, hvad enten det har været som patient, som pårørende eller som personale. Derfor er det noget af det, jeg er allermost glad for i det her forslag til finanslov.

En anden ting, som jeg er rigtig, rigtig glad for, er, at vi kan gå ind og give et løft af erhvervsuddannelserne. Også her må man sige, at der virkelig er brug for, at vi gør mere, sådan at vi sikrer, at vores unge mennesker, hvad enten de vælger at gå i gymnasiet eller at gå en anden vej eller vælger erhvervsuddannelserne, får en uddannelse, der er tidssvarende, og som giver dem de bedste muligheder for at kunne klare sig godt igennem livet, og som i øvrigt også er en afgørende forudsætning for, at vi får uddannet alle dem, vi har brug for til at sikre den grønne omstilling. Det er jo helt tyndt i en af de vigtigste udfordringer, vi står med. Derfor er den grønne omstilling og det, at vi tager vare på Danmarks indsats for at passe godt på klimaet, også en vigtig del af den her finanslov.

Der har været nogle, der her i dag har sagt, at den her finanslov ikke løser det hele. Det er fuldstændig rigtigt. Den her finanslov skal ses i sammenhæng med alt, hvad vi i øvrigt gør på klimadelen, og de forhandlinger, der er om 2025-målet. Og bare for at der ikke skal herske nogen tvivl om det: Vi skal i mål med 2025-målsætningen, og vi kommer i mål med 2025-målsætningen. Jeg håber, at rigtig mange partier vil tage ansvar for, at det sker. Det er vi dybt optaget af som regering. Vi skal i øvrigt også i mål med en 2030-målsætningen, og vi skal omstille det her samfund på en måde, så det bliver grønnere, og så vi passer bedre på vores klima og miljø. Der er prioriteringer i det her forslag til finanslov for 1 mia. kr., når det gælder det grønne.

Så er der nogle, som har sagt: Jo, men de her penge er jo ikke nye penge. Nej, det er nogle penge i den grønne fond, som vi har aftalt i fællesskab at vi skal bruge her, men de er ikke udmøntet, og derfor er det penge, vi kan bruge på en indsats. Så vi kommer i det hele taget til her i efteråret at diskutere den grønne fond.

Kl. 16:45

Det blev nævnt, at man bruger mange penge på meget andet, men hvad med klimaet? Og der synes jeg da, at noget af det, som vi i fællesskab kan være stolte af, er, at vi har lavet en grøn fond, som giver os mulighed for at lave massive milliardinvesteringer i at gøre Danmark mere klimavenligt i de kommende år. Det er noget af det, jeg som finansminister er allermost stolt af at vi gjorde under den tidligere regering, og det er noget, vi fortsætter med under den nuværende regering.

Det her er også en finanslov, der tager fat på vores tryghed og sikkerhed i forhold til vores domstole og retsvæsen. Vi får der gjort op med de meget lange ventelister, der er til at få behandlet sin sag, og vi kan i øvrigt med den her finanslov også sætte penge af til at bekæmpe bander, som fortsat er et stort problem i vores land. Ved siden af det her er der mange andre gode initiativer, men det er dem, jeg vil nævne i dag.

Så vil jeg også gerne benytte lejligheden til at takke medlemmerne af Folketinget og de ordførere, der har været på banen, for stort set uden undtagelse at sige, at de synes, at den her finanslov kunne være bedre, men at de også har lyst til at gå ind i et forhandlingsrum for konstruktivt at finde løsninger sammen med regeringen. Det viste vi jo faktisk vi kunne sidst med en meget bred finanslov.

Så er der nogle, der har sagt, at 500 mio. kr. ikke er mange penge at forhandle om. Nu kommer alt jo an på øjnene, der ser. Jeg synes, at 500 mio. kr. er mange penge, og det er i øvrigt cirka dobbelt så meget som det, der var at forhandle om sidst, da vi satte os sammen, og da lykkedes det jo faktisk at finde nogle gode resultater i fællesskab.

Så har jeg også sagt, at man jo er velkommen til ikke bare at komme med forslag til, hvordan pengene skal bruges, men også til, hvordan de kan skaffes. Så det er bare en helt stilfærdig opfordring til dem af jer, som har været meget optagede af, at man gerne vil have nogle flere penge, man kunne bruge. Det er ikke ulovligt selv at have nogle idéer med under armen til, hvordan vi finder dem.

Jeg er opmuntret efter debatten i dag. Jeg synes, at det viser, at der er en konstruktiv tilgang her i Folketinget. Der skal selvfølgelig være mulighed for, at hvert parti understreger, hvad der er særlig vigtigt for det pågældende parti. Jeg havde heller ikke forventet, at det ville være en lang rosetale til regeringen, men der var dog en gennemgående tråd hos alle ordførere, hvor man til sidst sagde: Jamen det hele er jo heller ikke skidt, for det, der sker i forhold til erhvervsskolerne, er godt, og det, der sker i forhold til flere penge til psykiatrien, er også godt. Det var mange ting, der faktisk var godt, og det er jo et udtryk for, at det her også er en finanslov, synes jeg, som tager fat om nogle af de helt store udfordringer, vi står med som samfund.

Uanset hvilket parti man tilhører, er man nødt til at forholde sig til dem, og det håber jeg vi kan gøre, ikke alene i dag, men også når vi hen over efteråret skal forhandle med hinanden. Og jeg håber, at der så en dag eller en aften eller en nat lige pludselig sker det, at glasdøren i Finansministeriet går op, og at ikke alene regeringen, men også andre partier, træder ud og sammen kan præsentere finansloven for 2024. Det vil jeg se frem til, og i dag har vi fået en god start på den proces.

Kl. 16:49

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det. Der er korte bemærkninger, og den allerførste er fra fru Lisbeth Bech-Nielsen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:50

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Tak for det. Jeg vil spørge ind til den diskussion, vi har haft i dag, og som finansministeren nok også kommer ind på, om velfærd over for skattelettelser. Finansministeren siger jo rigtigt nok, at der tilfalder

kommunerne yderligere 650 mio. kr., men det er jo en til en det beløb, som kommunerne er blevet påkrævet af regeringen at spare. Så ved jeg godt, at finansministeren vil sige, at det er administrative besparelser, men alle ude i kommunerne ved jo, at de besparelser bliver sendt videre ud på daginstitutionsniveau eller til det enkelte plejehjem. Derfor vil jeg bare spørge finansministeren, hvorfor man kan bruge de her milliarder på skattelettelser, men at man ikke kan bruge dem på velfærd. Skattelettelser har jo også en inflationseffekt.

Kl. 16:50

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 16:50

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg tror, man skal huske på, at den kommuneaftale, vi lavede, gav et løft på ca. 1,4 mia. kr. til kommunernes økonomi. Det var mere end det, man kalder det demografiske træk, altså det, at der heldigvis kommer flere børn og ældre. Men det er samtidig en økonomi, som vi også i fællesskab anerkendte kræver prioriteringer. Oven i det har vi helt ekstraordinært sagt – jeg kan ikke huske, hvornår det sidst er sket, hverken i den tid, jeg har været finansminister, eller tidligere, da jeg var borgmester – at vi kan se, at man er i en svær situation derude, at vi har en økonomi, der giver os et manøvrerum til at gøre mere, og at vi derfor samlet set afsætter 1 mia. kr. yderligere til kommuner og regioner. Det synes jeg er fornuftigt at gøre. Og så vil jeg bare sige i forhold til skattelettelser og den her finanslov, at den her finanslov jo har skattelettelser for ca. 100 mio. kr., nemlig i forhold til at øge befordringsfradraget til gavn ikke mindst for de dele af Danmark, der ligger uden for de store byer.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 16:52

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Finansministeren ved jo godt, at jeg taler om de skattelettelser, som regeringen har planlagt, og som, hvis det står til regeringen, vil give en direktør 3.400 kr. og en folkeskolelærer 200 kr. Jeg spørger ind til det, fordi finansministeren siger, at man ikke kan bruge flere penge på velfærd, fordi det vil puste til inflationen. Så spørger jeg bare, hvorfor man så kan lave de her kommende skattelettelser. Det har jo også en effekt på inflationen. Man kan jo bare vælge at tage noget aktivitet ud af økonomien et andet sted, hvis det er det, man er bekymret for.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 16:52

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er fuldstændig rigtigt, at vi som regering ønsker, at der også skal komme nogle skattelettelser i de kommende år, bl.a. et forhøjet beskæftigelsesfradrag, herunder for enlige forsørgere. Det er en håndsrækning, også til nogle af dem, som måske har mindst, og som kan være presset i hverdagen, og det synes jeg er fornuftigt at gøre, altså at vi giver dem den mulighed. Så jeg synes, den her finanslov er balanceret. Vi puster ikke til inflationen. Vi kan investere i det grønne, i klima, i sundhed, i psykiatri, i tryghed og i sikkerhed.

Kl. 16:53

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak. Så er det hr. Dennis Flydtkjær fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:53 et problem derude. Og sådan kan man jo blive ved med den lange liste, som jeg nævnte.

Kl. 16:56

Dennis Flydtkjær (DD):

Tak for ordet. Jeg vil egentlig først sige, at jeg er enig med finansministeren i, at vi ikke bare skal åbne for sluserne, selv om vi kan se, at der er et kæmpe råderum, og hvor der jo hos folk er den forståelse og de siger, hvorfor vi ikke bare kan bruge pengene nu, fordi vi skal holde øje med inflationen. Så den præmis køber jeg. Men der er så noget i det, jeg ikke forstår.

For man kan jo godt i større grad prioritere om inden for finansloven, og der er det bare, jeg, hvis man kigger på landdistrikt-sinitiativerne, ikke forstår, hvorfor man i forbindelse med de der forholdsvis små beløb har set sig nødsaget til at skulle skære 50 mio. kr. på bredbåndspuljen. Og puljen til landsbyfornyelse skæres med 20 mio. kr., der bliver 25 mio. kr. mindre til kollektiv transport i landdistrikterne, tilskuddet til almene boliger i økommunerne skæres med 20 mio. kr., eller det falder helt bort, og udkantstilskuddet til de små gymnasier, som får 0,5 mio. kr., bliver også skåret ned.

Jeg forstår bare ikke helt, hvorfor man i en finanslovssammenhæng, som jo ellers er kæmpestor, har set et behov for at skulle skære ned i de relativt små beløb, når det er noget, der virkelig betyder rigtig meget for vores landdistrikter. Så kunne man i en finanslovsforhandling ikke finde de penge et andet sted?

Kl. 16:54

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 16:54

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Når man laver en finanslov, skal man selvfølgelig prioritere, og der bliver af hr. Dennis Flydtkjær spurgt, om det her er noget, vi kan tale om i forhandlingerne, og til det er svaret ja. Hvis man fra Danmarksdemokraternes side kommer og siger, at det her er vigtigt for Danmarksdemokraterne, så vil vi have et åbent sind i forhold til at tale om de her ting.

Så synes jeg måske også, at det i hr. Dennis Flydtkjærs opremssning havde været en god idé at nævne, at vi jo sådan set her også med det, jeg lige var inde på, altså befodringsfradraget, giver en hjælpende hånd til nogle af de yderområder, som har nogle udfordringer, og at vi også med landevejsprincippet i forhold til vores øer tager et ret betydeligt skridt.

Så jeg kan ikke genkende et billede af, at det her er noget, som kun går den ene vej, når det gælder yderområderne i Danmark, og det håber jeg da også hr. Dennis Flydtkjær vil anerkende.

Kl. 16:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak. Spørgeren.

Kl. 16:55

Dennis Flydtkjær (DD):

Ja, og jeg nævnte det jo egentlig også flere gange i min tale, da jeg selv var på talerstolen, og der var finansministeren der jo sådan set også, altså at jeg netop roste det med landevejsprincippet og med kørselsfradraget. At vi så ønsker en lidt større model i forhold til kørselsfradraget, er noget andet. Jeg har faktisk rost det, men det kan være, at det er røget ud, så det er ikke noget, vi har glemt at nævne.

Derfor synes jeg jo også godt, jeg kan sætte fokus på, at jeg undrer mig over, hvorfor man ser et behov for det. Hvis vi bare tager et af punkterne, sætter man 100 mio. kr. af til bedre kollektiv transport i yderområderne, mens man med den anden hånd så tager 125 mio. kr. fra den her aftale om bedre og billigere kollektiv transport. Så der er altså ikke flere penge, men færre penge, til noget, som virkelig er

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak. Ministeren.

Kl. 16:56

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg hørte skam godt hr. Dennis Flydtkjærs tale, og jeg vil faktisk også gerne komplimentere den. For jeg synes, at den ud over at være meget saglig også indeholdt et klart ønske om at sætte sig ind ved et forhandlingsbord og finde fælles løsninger. Når jeg nævnte, at hr. Dennis Flydtkjær godt kunne have nævnt det nu, så var det jo, fordi der kunne have været nogle, der følger den her debat, der ikke havde været med hele dagen. Og jeg syntes bare, det var ærgerligt, hvis de ikke lige fik de vigtige pointer, som også var i hr. Dennis Flydtkjærs tale, med, og derfor nævnte jeg dem her.

Kl. 16:57

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Ole Birk Olesen fra Liberal Alliance.

Kl. 16:57

Ole Birk Olesen (LA):

Regeringen kan jo godt lide at sige, at det er nødvendigt med sådan en type regering, fordi der skal gennemføres vigtige reformer for det danske samfund – og det kommer også ud af finansministerens tale – og at man har foretaget hårde prioriteringer mellem vigtige områder osv. Når man kigger på, at regeringen med den her finanslov vil øge det offentlige forbrug med 2,1 pct., så antyder det, at man har siddet omkring regeringsbordet, og at man, hver gang en har haft en idé om, at man skulle bruge nogle penge, så har sagt: Ja, lad os da gøre det. Så er der en ny en, der har haft en idé om at bruge nogle penge, og så har man sagt: Ja, det skal vi sandelig også gøre, og hvad med det her? Skal vi ikke også bruge penge på det? Jo, det skal vi i hvert fald. Og til sidst er det så endt på 2,1 pct., som er en meget, meget høj offentlig forbrugsvækst. Kunne det i en tid med mangel på arbejdskraft ikke være en idé, at det offentlige ikke opsluger så stor en del af arbejdsstyrken, som regeringen her lægger op til?

Kl. 16:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Finansministeren.

Kl. 16:58

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg er nødt til at sige, at det godt kan være, at det var sådan, det foregik, da hr. Ole Birk Olesen sad i regering, altså at alle rakte hånden op, og at man så brugte penge på, hvad der nu lige faldt folk ind. Sådan er det ikke i den her regering, og sådan er det heller ikke med den her finansminister. Det er jo også en del af sådan en debat i dag, at den ene side af Folketingssalen siger, at vi bruger for lidt, og at hr. Ole Birk Olesen siger, at vi bruger for meget.

Vi synes, vi ligger et fornuftigt sted. Der er en finanseffekt på det her på 0, og det vil sige, at vi ikke puster til inflationen, men at vi kan prioritere nogle vigtige opgaver inden for psykiatrien, inden for klimaet og det grønne, inden for erhvervsuddannelserne, inden for retsvæsenet og politiet, for blot at nævne nogle af dem, og jeg står fuldt på mål for den her aftale.

Kan vi så se på, om vi kan bruge statslige medarbejdere klogere og bedre og i det hele taget i vores velfærdssamfund bruge vores medarbejdere bedre? Ja, bestemt, og det er jo også det, vi som regering er i gang med med hele frisættelsesdagsordenen. Det kommer jo ved siden af den her finanslov.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 16:59 lavede før sommerferien, er, at der blev sat penge af til, at man ude i kommunerne kunne lave nogle botilbud hurtigere, end man ellers ville kunne. For jeg tror faktisk, at det er en af de måder, hvorpå vi kan sikre både en bedre kvalitet og måske også nogle tilbud, som økonomisk hænger bedre sammen end nogle af de private tilbud, vi ser i dag. Så det håber jeg da at vi vil have også Enhedslistens opbakning til. Jeg tror, at det er en af de vigtige ting, vi kan gøre, og det er noget af det, jeg var glad for i den aftale, vi lavede.

Kl. 17:02

Ole Birk Olesen (LA):

Jo, men de nøgne tal taler jo for sig selv, og en offentlig forbrugsvækst på 2,1 pct. er en meget høj offentlig forbrugsvækst, som ikke tyder på, at man har siddet og været karrige med at dele penge ud, da man havde de her møder.

Så er spørgsmålet bare, om regeringen ikke, i en tid hvor det er svært at besætte stillinger for både offentlige arbejdsgivere og private arbejdsgivere, kunne gå foran og sige, at man så ikke lægger så stort et beslag på den arbejdskraft, som er til rådighed, hvilket regeringen altså her gør med sit forslag til finanslov.

Kl. 16:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 16:59

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jamen jeg synes jo, vi har lagt os et fornuftigt sted. Der bliver heldigvis flere børn og ældre i de kommende år, og derfor er det ret fornuftigt, at vi får flere pædagoger og lærere ud til vores børn, at der bliver flere, der kan være med til at yde pleje og omsorg til vores ældre, og at vi også har et sundhedsvæsen, som vi ønsker at ansætte flere i. Så det at ansætte folk i det offentlige er for mig at se ikke et problem, hvis det er til en vigtig opgave, der skal udføres.

Til gengæld synes jeg, at vi skal skære ned på bureaukratiet, også i det offentlige og også i staten, og det er også en del af den her finanslov.

Kl. 17:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Trine Pertou Mach. Værsgo.

Kl. 17:00

Trine Pertou Mach (EL):

Tak for det, og tak til finansministeren for at gennemgå hovedtrækene i det store, tunge forslag til finanslov. Jeg vil også gerne kvittere for de positive ting, der jo er i forslaget til finanslov. Som ministeren måske vil vide, er noget af det, vi i virkeligheden er kritiske over for, det, der ikke er til stede i det.

Jeg brugte også i min taletid et par minutter på at kommentere på finansministerens formulering om de stigende udgifter på det specialiserede socialområde. Jeg har også noteret mig, at ministeren siden hen har udtalt, at han er rigtig ked af, at han kom til at sige det på en måde, der lød kritisk over for de mennesker, der lå bag, og også, at netop det specialiserede socialområde er en afgørende del af vores velfærdssamfund. Oven på den tilkendegivelse er det så fra ministerens side påtænkt, at man tilføjer nye nødvendige mængder af ressourcer til det her område, som jo har et kæmpestort efterslæb, fordi det har været udsat for besparelser igennem mange år?

Kl. 17:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 17:01

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg tror, at vi alle sammen i den her sal ved, hvor meget det specialiserede socialområde har af betydning for rigtig mange mennesker i vores land. Det gælder også for mig. Noget af det, jeg var glad for at vi kunne blive enige med kommunerne om i den kommuneaftale, vi

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 17:02

Trine Pertou Mach (EL):

Tak. Enhedslisten vil altid gerne gå ind i et lokale, hvor vi forhandler forbedringer af både det specialiserede socialområde og alle andre områder, der handler om at give mennesker lige vilkår for et godt liv. Jeg er ikke sikker på, at jeg helt fik svar på mit spørgsmål, eller også kunne jeg i hvert fald ikke helt høre det. Altså, er det en tilkendegivelse af, at man har tænkt sig, at der skal tilføres yderligere midler til området i forbindelse med forhandlingerne om den endelige finanslov?

Kl. 17:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 17:03

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er sådan, at vi lavede kommuneaftalen, hvor det, jeg nævnte her, er et meget vigtigt element og noget helt nyt i forhold til tidligere aftaler, altså at vi derudover nu tilføjer 650 mio. kr. mere til kommunerne, som man jo kan vælge at bruge på bl.a. det specialiserede socialområde. Så er det også sådan, at der er ½ mia. kr. i forhandlingsreserve, og vi har fra regeringens side sagt, at dem vil vi gerne bruge inden for velfærd og inden for det grønne, og vi vil gerne høre partiernes bud på det. Så må vi jo høre, hvad man bringer ind til bordet af ønsker, og så må vi se, hvad vi kan aftale med hinanden.

Kl. 17:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Samira Nawa. Værsgo.

Kl. 17:03

Samira Nawa (RV):

Tak, og tak for talen til ministeren. Jeg er glad for, at ministeren kom ind på det grønne område og også fik afklaret og i hvert fald sagt rent ud, at der er en stor del af de midler, der er afsat til det grønne i 2024, der kommer fra den grønne fond. Det kan ikke komme bag på ministeren, at jeg reagerer på, at man gerne vil have det til at fremstå, som om det er 1 mia. kr., der er sat af, når nu mere end halvdelen kommer fra den grønne fond, for det er jo netop penge, vi tidligere har aftalt skal gå til det grønne.

Men det, jeg egentlig lige tog ordet for at spørge ind til, er, om ikke ministeren vil løfte sløret for, om man i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til finanslov har haft tanker om, om ikke det grønne skulle fylde noget mere, f.eks. i form af dieslafgifter og flyafgifter, så vi fremmer det grønne forbrug, når nu det er den sidste finanslov forud for vores 2025-mål. For det hørte jeg nemlig også ministeren sige at regeringen rigtig gerne vil i mål med.

Kl. 17:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

- Kl. 17:04 **Finansministeren** (Nicolai Wammen):
Ordføreren hørte mig ikke alene sige, at det vil regeringen rigtig gerne i mål med. Ordføreren hørte mig sige, at det kommer vi i mål med. Det er ikke til diskussion. Så kan man have en diskussion om, hvordan vi præcis kommer derhen, og det er jo også den, der pågår i de forhandlinger, der er i gang netop nu hos klimaministeren.
Det er selvfølgelig et eller andet sted også en tillids erklæring, at man tænker, at en finanslov kan løse alle rigets problemer på en gang, men det er måske at give den lidt for meget gas, for vi har heldigvis også en række andre vigtige forhandlingsforløb, og det var også det, der var min pointe før.
Jeg synes, at klima og det grønne fylder meget i den her finanslov, men det står heldigvis ikke alene, for det skal ses i sammenhæng med alt det, vi i øvrigt gør. Det er det, der samlet set giver en meget stærk grøn profil og indsats fra den her regerings side og forhåbentlig et bredt samarbejde i Folketinget.
- Kl. 17:05 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Samira Nawa** (RV):
Det brede samarbejde er vi meget gerne en del af. Jeg hørte også ministeren invitere til, at man gerne måtte bringe sine egne forslag til finansiering med til bordet, og det kommer vi også til at gøre i Radikale Venstre. Jeg er spændt på, om de så også bliver taget vel imod.
Men bare lige her til sidst vil jeg spørge: Fjernvarmepuljen står tom, og det er jo igen en grøn dagsorden, men det er samtidig også en sikkerhedspolitisk dagsorden. Har det været en overvejelse hos regeringen i forbindelse med fremsættelsen af forslaget til finanslov at fylde fjernvarmepuljen op?
- Kl. 17:06 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.
- Finansministeren** (Nicolai Wammen):
Det er sådan, at der er mange vigtige opgaver, både når det gælder klima og miljø. Vi har taget fat på nogle af dem i forbindelse med den her finanslov, bl.a. i forhold til PFAS-udfordringen. Så er der helt rigtigt også i forhold til fjernvarme nogle store udfordringer, og derfor er det jo også vigtigt at sige, at vi inden længe kommer til at skulle forhandle om udmøntning af dele af den grønne fond, hvor det jo er meget store milliardbeløb, vi i fællesskab skal finde ud af hvad vi vil investere i for at lave en så stærk klimainsats som muligt. Så der bliver rig lejlighed til også at diskutere det dér.
Endelig vil jeg sige, at hvis det er noget af det, der er det allervigtigste for Radikale Venstre, må man jo tage det med under armen til finanslovsforhandlingerne. Vi har jo sagt, at den forhandlingsreserve, der er, tænker vi kan gå til velfærd og det grønne.
- Kl. 17:07 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Pernille Vermund. Værsgo.
- Pernille Vermund** (NB):
Tak for det, og tak for ministerens tale. Ministeren siger, at vi ikke skal puste til inflationen, og selvfølgelig skal vi ikke det. Men erkender ministeren ikke, at inflationen har været højere i vinter, end den er i dag; at vi i foråret har haft en sænket elafgift, som jo ikke har
- pustet til inflationen; og at en tilsvarende sænket elafgift måske den her vinter formentlig godt kan rummes både økonomisk og også i forhold til den frygt, man måtte have, når vi taler inflation?
- Kl. 17:08 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.
- Finansministeren** (Nicolai Wammen):
Jeg anerkender bestemt, at inflationen er gået ned, og det har den bl.a. gjort, fordi vi har ført en meget, meget ansvarlig, og nogle vil endda sige kedelig finanspolitik i det her land, hvor vi ikke lod os friste til bare at bruge løs af pengene, men sagde: Vi er nødt til at holde igen, for ellers puster vi til inflationen. Takket være det er det faktisk lykkedes at få banket inflationen ned. Det er godt.
Nu har vi lidt mere manøvrerum, men vi skal stadig væk være opmærksomme på inflationen, og det er derfor, den her finanslov har en såkaldt finansseffekt, der er neutral. Det vil sige, at vi kan gøre alle de gode ting, der er i den, uden at vi puster til inflationen, og det synes jeg er rigtig godt. Et af de tiltag, vi tog undervejs også for at afbøde effekterne af den høje inflation, der var, var jo på energiafgifter, og der var også andre tiltag. Det gjorde vi jo fuldt ansvarligt, for de penge, vi sendte ud der, trak vi ind på anden vis, sådan at det ikke pustede til inflationen.
- Kl. 17:09 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.
- Pernille Vermund** (NB):
Så lad mig spørge på en anden måde: Er regeringen åben for at se på elafgiften igen? Det er jo sådan, at da man i sin tid talte om og også besluttede at sænke elafgiften midlertidigt, var det jo også med den begrundelse, at energipriserne generelt var steget. Der er stadig krig i Ukraine, og der er formentlig udsigt til en vinter, som kan blive ret kold for ret mange, hvis vi fastholder så høj en elafgift, som vi har, og som bekendt er en af de højeste.
- Kl. 17:09 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.
- Finansministeren** (Nicolai Wammen):
Regeringen følger løbende situationen, også i forhold til inflationen. Jeg noterer mig så, at vi er gået fra en inflation, der var på ca. 10 pct. – den højeste i 40 år – til at vi heldigvis er et helt andet sted i dag.
Det, som der bliver spurgt til, er ikke en del af regeringens finanslovsforslag. Det ændrer ikke på, at vi løbende følger, hvad der måtte være af behov, hvis det skulle vise sig, at inflationen lige pludselig kommer tilbage på et niveau, som vi har set tidligere. Det tror jeg ikke den gør. Vi gør alt, hvad vi kan, for at det ikke sker, men vi har det her som vores udgangspunkt; det her er regeringens finanslovsforslag.
- Kl. 17:10 **Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Christina Olumeko.
- Christina Olumeko** (ALT):
Tak til ministeren for en fin tale før. Flere ordførere har været inde på handicapområdet, som kommunerne i dag har ansvaret for, og den meget frygtelige retssikkerhed og mangel på ligestilling, som

mennesker med handicap oplever lige nu. Jeg kan høre på ministeren og på regeringen generelt, at man ikke kommer til i den her finanslov at give flere penge til kommunerne end dem, man allerede har foreslået i finanslovsudspillet, og så vil jeg gerne spørge regeringen: Har man gjort sig nogle overvejelser, bare den mindste tanke, at give et større økonomisk råderum til kommunerne, altså at lade dem få mere kommunalt selvstyre, eksempelvis ved at give dem lov til at styre deres egen kommunalskat, i højere grad end det, der i dag er tilfældet i budgetloven?

Kl. 17:11

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 17:11

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Tak for de pæne ord om min tale, og jeg kan sige tak, og i lige måde. Jeg synes også, det var en rigtig fin tale, der blev holdt fra ordførerens side. Den aftale, vi lavede med kommunerne før sommerferien, indeholder også, hvordan man tackler, at nogle kommuner kan sætte skatten i vejret og andre kan sætte den ned inden for de helt almindelige gældende regler. Når det så er sagt, har vi ud over det løft, der blev lavet af kommunernes økonomi før sommerferien, nu lagt frem, at vi ønsker at tilføre de her yderligere 650 mio. kr.

Så spørger spørgeren: Betyder det så, at der ikke kommer en krone mere til velfærd ude i kommunerne? Det var ikke det, jeg sagde. Jeg sagde, at vi ved siden af det her har en forhandlingsreserve på 0,5 mia. kr., som vi som regering synes man fornuftigt kunne bruge på velfærd og på klima. Velfærdstiltag vil i meget høj grad ske ude i kommunerne og i regionerne, så hvis der er opbakning til det, kan vi tilføre yderligere midler til kommuner og regioner.

Kl. 17:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 17:12

Christina Olumeko (ALT):

Tak. Jeg tror ikke, forhandlingsreserven kommer til at række så langt, men lad nu det ligge. Jeg tror, at det var lidt et udensomssvar. Jeg vil nemlig gerne spørge til tanker omkring budgetloven. Gør man sig tanker i Socialdemokratiet, ikke nødvendigvis som regering, men i Socialdemokratiet, om at give kommunerne et større kommunalt selvstyre og give dem lov til at regulere deres egen skatteprocent mere, end det i dag kan lade sig gøre i budgetloven?

Kl. 17:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 17:12

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Altså, vi har ikke nogen planer om at ændre på budgetloven i forhold til den finanslov, vi står med her.

Kl. 17:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 17:13

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Jeg vil egentlig gerne følge op på hr. Dennis Flydtkjærs spørgsmål i forhold til prioriteringer netop i landdistrikterne. I Danmarksdemokraterne ønsker vi et sammenhængende Danmark, og derfor vil jeg godt høre, om ministeren ikke bare kan bekræfte, at regeringens finanslovsforslag svækker de unges uddannelsesmulig-

heder i hele landet, og at regeringens finanslovsforslag ikke viderefører netop det midlertidige tilskud på 15,5 mio. kr. Som hr. Dennis Flydtkjær sagde, betyder det jo, at gymnasierne mister 0,5 mio. kr., og det har jo stor betydning for de små gymnasier, og nogle risikerer måske endda at skulle dreje nøglen om.

Så hvad er egentlig baggrunden for de prioriteringer, og vil regeringen være med til at sikre de små gymnasiers overlevelse netop i landdistrikterne? Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige til Tønder Gymnasium, til Vejen Gymnasium, til Grindsted Gymnasium, til Varde Gymnasium, som mister midler som følge af regeringens prioriteringer.

Kl. 17:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 17:14

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Nej, jeg kan på ingen måde anerkende, at det her finanslovsforslag er et, der skal føre til dårligere uddannelser i hele Danmark. Det her er et finanslovsforslag, der giver en historisk, kæmpe saltvandsindsprøjtning i vores erhvervsuddannelser, som vil komme hele Danmark til gavn og glæde. Det havde måske været en god idé også lige at nævne det, når man kom ind på uddannelsesområdet, for det er en hjørnesten i den her finanslov, som jeg i den grad er stolt over.

Så bliver der spurgt i forhold til gymnasier og besparelser derude lokalt, og om det er noget, man vil kunne snakke om i en finanslovsforhandling. Som jeg også sagde til hr. Dennis Flydtkjær: Hvis det er noget af det, Danmarksdemokraterne tager med ind til forhandlingsbordet, så vil vi da naturligvis gerne snakke med Danmarksdemokraterne om det.

Kl. 17:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 17:15

Karina Adsbøl (DD):

Jeg er udmærket godt klar over det med erhvervsuddannelserne, og det er rigtig godt; og det har vi selv kæmpet for i Danmarksdemokraterne. Jeg spurgte konkret til udkantsgymnasierne og i forhold til udkantstilskuddet, som er givet, og der svarer ministeren udenom.

Så kunne jeg egentlig godt tænke mig også at høre finansministeren: Hvordan er det egentlig, at den enkelte borger oplever, at Socialdemokratiet er med i regeringen nu? For det, jeg oplever i øjeblikket, er, at folk på Facebook skriver: Undskyld, vi er her. Og det er netop i forhold til den diskussion, der var om det specialiserede område. Da Socialdemokratiet sad i regering, lovede de guld og grønne skove på det specialiserede velfærdsområde, og de lovede også en ældrelov, og man må bare sige, at det mangler vi fortsat.

Kl. 17:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Kl. 17:15

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg håber, at danskerne oplever, at de har en socialdemokratisk ledet regering i den forstand, at ud over at der i den grad er styr på økonomien, så investerer vi de steder, hvor det er allervigtigst: i vores psykiatri, i vores velfærdssamfund, i forhold til klima og den grønne omstilling, i forhold til tryghed og sikkerhed.

Betyder den her finanslov, at vi løser alle problemer? Nej, desværre ikke, men den er et rigtig vigtigt skridt på vejen. Det er jeg stolt af, også som socialdemokrat, at kunne være en del af, og jeg

tror, at alle de tre partier, der er en del af regeringen, er stolte af, at det er det, vi kan præsentere.

Kl. 17:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Peder Hvelplund.

Kl. 17:16

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til finansministeren for talen. Nu sagde finansministeren, at finansieringsforslag altid blevet taget velkomment imod, og der tror jeg jeg bliver nødt til at hjælpe finansministerens hukommelse lidt på gled. For jeg synes, jeg kan huske adskillige finanslovsforhandlinger, hvor Enhedslisten er kommet med glimrende finansieringsforslag, som så er blevet hædt ad brættet. Men hvis det er udtryk for en ny kurs, vil jeg da bare gøre opmærksom på, at det jo kunne være de skattelettelser, der lå i sidste års finanslov i forhold til virksomhedsarvinger og ejendomsspekulanter. Der er spørgsmålet om beskatning af kapitalindkomst på lige fod med arbejdsindtægt, og der er jo også spørgsmålet om, at vi kunne beskatte den overnormale profit, som f.eks. elmellemandlere har skovlet ind i perioden her med inflation. Det ville jo være med til at kunne øge ligheden, og det ville ikke puste til inflationen.

Det er derfor, jeg ikke helt forstår, hvorfor Socialdemokraterne har den modvilje mod at omfordele i samfundet, altså bruge midler på velfærd frem for på skattelettelser. For når finansministeren nævner investeringer i sundhed og psykiatri, hænger det jo sammen med, at regionerne selv har meddelt, at de mangler 2,5 mia. kr. bare for at kunne levere det samme, som de gjorde sidste år.

Kl. 17:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Finansministeren.

Kl. 17:17

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er fuldstændig rigtigt, at jeg sagde i min tale her, at ud over at komme med forslag til, hvordan man kan bruge penge, så må man også meget gerne medbringe forslag til, hvordan man kan skaffe penge. Så gammeldags indstillet er jeg nu engang som finansminister. Jeg synes, at det skal følges ad.

Nu er det jo så ikke sådan, at bare fordi jeg har opfordret til, at man kommer forslag, så siger jeg ja tak til, hvad man end måtte møde frem med, og det er måske det, hr. Peder Hvelplund har oplevet ved tidligere lejligheder. For der er forskel på Enhedslistens økonomiske politik og Socialdemokratiets og regeringens økonomiske politik. Det betyder ikke, at hvis der kommer noget, som vi i fællesskab kan blive enige om, så er døren lukket i forhold til det. Jeg håber da, at man vil komme med noget, som vi i fællesskab kan finde enighed om.

Og så vil jeg bare sige, at vi har som regering og også som socialdemokratisk ledet regering i den grad investeret med det, vi har lagt frem, i velfærd og også lagt en retning for det, bl.a. med 5 mia. kr. *ekstra* til sundhed, 3 mia. kr. *ekstra* til psykiatrien og en række andre ting, bl.a. i forhold til erhvervsuddannelserne. Så det kan jeg i den grad godt stå på mål for.

Kl. 17:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 17:18

Peder Hvelplund (EL):

Men der var jo engang, hvor vi havde en fælles dagsorden sammen med Socialdemokraterne, som hed: velfærd før skattelettelser. Det er

åbenlyst nu, at den dagsorden har Socialdemokratiet ikke længere, for når finansministeren siger, at der skal investeres i sundhed, og at der kommer 5 mia. kr., så er det jo noget, finansministeren siger, samtidig med at der bliver indgået budgetaftaler ude i regionerne og i kommunerne, som konkret betyder, at det bliver sparet – altså at der bliver fyret personale, at der bliver dårligere velfærd, og at der også bliver et dårligere sundhedsvæsen. Der kunne regeringen jo vælge at sige, at her er det nødvendigt at investere i vores velfærd og i vores sundhedsvæsen frem for at bruge pengene på skattelettelser.

Kl. 17:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Finansministeren.

Kl. 17:19

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det, vi lægger op til, er meget store investeringer i vores sundhed og i vores sundhedsvæsen – 5 mia. kr. ekstra i de kommende år. Hvad angår psykiatrien, er det 3 mia. kr. ekstra. Det er et sted, hvor det virkelig også er brug for det. Vi investerer i erhvervsuddannelserne. Vi investerer i den grønne omstilling. Vi tager ansvar.

Det er rigtigt, at der var engang, hvor vi lavede aftaler med Enhedslisten, og hvor man kom konstruktivt ind i forhandlingslokalet. Det håber jeg vil ske igen fra Enhedslistens side.

Kl. 17:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 17:20

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Det er det, jeg elsker ved at være i Folketinget: Danmarksdemokraterne klager over nogle ting, som regeringen har taget ud, fordi de ved, at de skal have det med ind i forhandlingslokalet. Det hele er skuespil, og det er rigtig sjovt at være en del af.

Mit spørgsmål går lidt på den finanspolitiske effekt, som er 0,0, men jeg synes også, at der, når jeg kigger på budgettet, er afsat ret store reserver, altså 5,2 mia. kr., til det ene initiativ og 2,1 mia. kr. til det andet, og det er alt efter, hvordan de bliver udmøntet.

Jeg vil spørge, om nogle af de midler, der er afsat, er påtænkt den skattereform, som kommer, og om der, når det drejer sig om de reserver, som det nu er pålagt at sætte ind, er lagt et skøn over deres finanspolitiske effekt. For der er jo meget stor forskel på, om de penge bliver brugt til offentligt forbrug, til skattelettelser, eller hvad de nu bliver brugt på, og hvilken finanspolitisk effekt det så kommer til at have.

Kl. 17:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Finansministeren.

Kl. 17:20

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er rigtigt, at der i den her finanslov også er nogle reserver, og det skal der også være, når vi er færdige med forhandlingerne. For det er, ligesom det er i ens privatøkonomi, meget godt lige at have en opsparing til uforudsete udgifter, altså hvis vaskemaskinen går i stykker eller man skal have en ny tørretumbler, eller hvad det nu måtte være. Nu har vi ikke så mange vaskemaskiner og tørretumbler herinde i Finansministeriet og omegn, men i overført betydning er det jo, for at vi har noget at stå imod med, så det hele ikke er brugt, hvis der kommer uforudsete udgifter. De indregnes i den samlede finanseffekt på helt sædvanlig vis, så finanseffekten på de 0,0 indeholder også de reserver, der står.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 17:21

Lad mig bare lige nævne, at der er over 20 mia. kr. om året i udviklingsbistand, som forsvinder væk; over 10 mia. kr. på nogle jobcentre, som ikke får folk i arbejde; 9,3 mia. kr. på mere central administration i staten; øgede tilskud til politiske partier; og mere end 3,5 mia. kr. til Danmarks Radio. Ja, listen er nærmest udtømmelig.

Kl. 17:21

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Men der er jo forskel på, hvordan reserven er, og der er også forskel på, hvordan pengene bliver konteret. Nogle af dem bliver jo konteret til regeringens politiske initiativer, altså nye ting, og ikke til at dække uforudsete omkostninger. Andre, f.eks. de 5,2 mia. kr., bliver konteret til nye initiativer på de forskellige ministres ressortområder og heller ikke – kan man sige – som en bufferzone på det. Det er derfor, jeg spørger ind til de midler, altså om det f.eks. er nogle af de midler, nogle af de reserver, som skal kunne bruges til skattereforhandlinger. Eller hvor kommer de midler så fra?

Kl. 17:22

Så det kan godt være, at folk sidder derude og afleverer deres skattekroner, i håb om at de bliver brugt fornuftigt og nødvendigt herinde på den borgernære service. Men tro mig, efter at have siddet herinde i 4 år kan jeg med fuldstændig ro i stemmen sige: Det gør de ikke; jeg ved, at pengene bliver brugt særdeles ringe.

Men det er faktisk ikke kun af Folketinget herinde, at pengene bliver brugt særdeles dårligt, for i dag har vi hørt lige fra DF til Enhedslisten stå og klynke over, at kommunerne ikke har penge nok, men det passer heller ikke. De har ligesom staten rigtig, rigtig mange penge. I år og til næste år har de faktisk mere end 305 mia. kr. Og her kommer der så et begreb, der måske er lidt teknisk, men det hedder det demografiske træk, altså at når der kommer flere unge og ældre, koster det kommunen nogle penge, og så skal der følge penge med, har man besluttet herinde i Folketinget. Og der er det, sådan med fare for at være lidt teknisk, at det demografiske træk næste år i 2024 vil være 0,4, men man giver langt flere penge ud til kommunerne.

Kl. 17:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Finansministeren.

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Det er jo helt fair at være optaget af, hvad der måtte komme af forhandlinger senere. Den her forhandling i Folketingssalen handler om finansloven og ikke om en skattereform, og jeg vil sige, at det, der ligger, også for så vidt angår reserver i finansloven, er indregnet efter gældende regler, sådan at den samlede finanseffekt af den her finanslov er neutral. Det vil sige, at vi ikke kommer til at puste til inflationen, samtidig med at vi kan investere i rigtig mange vigtige ting. Det synes jeg er klogt og ansvarligt.

Kl. 17:22

Faktisk stiger det offentlige forbrug med 2,1 pct. Kommunerne får ca. 4-5 gange mere, end hvad det demografiske træk burde give dem. Så kommunerne vader også i penge. Men alligevel oplever danskerne derude fuldstændig fair og reelt nedskæringer, forringelser på den grundlæggende, borgernære kernevelværd. Hvordan kan det passe?

Jo, politikerne i kommunerne bruger fuldstændig ligesom staten pengene uanstændigt og forfejlet. Hvis politikerne i de dårligst drevne kommuner nu vil tage på studietur til de bedste kommuner i stedet for de stadig mere opfindsomme ture til lækre udenlandske destinationer, så vil de begynde at kopiere, hvad de bedste kommuner gør, og hvis de så samtidig stopper med at blande sig i stadig mere af borgernes tilværelse, vil borgerne ikke opleve de her forringelser, og så ville der være penge nok.

Jeg er kæmpe tilhænger af god grundlæggende kernevelværd til borgerne, men jeg er lige så stor tilhænger af, at vi herinde i Folketinget begynder at fokusere lidt mere på at gøre samfundskagen større i stedet for det, vi har oplevet i dag, nemlig den konstante, evige diskussion om, hvordan kagen nu skal skæres.

Kl. 17:23

Tænk, hvis vi herinde fra Folketingets side kunne sige til befolkningen, at vi vil tage ansvaret for at sikre nogle rammer, så kagen bliver væsentlig større, således at man ikke behøver at slås om, hvor stor en andel af kagen, man skal have, men da kagen er bragt væsentlig større, vil der være et større stykke til alle.

Men det sker ikke. Stort set samtlige politiske partier har i dag brugt tiden på at kæmpe kampen om, hvor stort et stykke kage de forskellige skal have, og vi oplever, at flere danskere har ondt i sjælen, flere føler sig koblet fra, flere føler sig usikre, flere føler sig klientgjort og umyndiggjort af staten. Jeg vil en anden vej for Danmark; jeg tror på, at danskerne kan mere, end hvad politikerne giver dem lov til, og også mere, end hvad formanden giver mig tid til.

Kl. 17:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så siger vi tusind tak til finansministeren.

Inden jeg nu åbner for anden runde for at give ordet til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, som privatist, vil jeg høre, om der er nogen af ordførerne, der ønsker ordet i anden runde. Så kan man nemlig få det inden.

Det er der ikke, og så vil jeg gerne give ordet til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, som privatist. Velkommen.

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak, formand. Hvordan kan det overhovedet passe? Jeg forstår godt, hvis der er en masse borgere, der sidder derude på den anden side af de tykke mure og stiller det her spørgsmål: Hvordan kan det overhovedet passe? Hvordan kan det passe, at der sidder nogle politikere herinde i Folketinget og tager så mange af mine penge? Faktisk har vi et af verdens højeste skattetryk, men alligevel kan de ikke løse opgaven med at sikre en anstændig grundlæggende kernevelværd. Hvordan kan det passe, at ældre må opleve, at de ikke kan komme i bad eller få gjort rent? Elever og forældre må opleve, at basal, nødvendig undervisning bliver aflyst, patienter må opleve ventetider, som har katastrofale følger, og forældre må nogle gange vente over et år for at få hjælp, hvis deres barn har ondt i sjælen. Hvordan kan det overhovedet passe, at politikerne tager alle de af mine penge og alligevel ikke kan levere ordentlig grundlæggende kernevelværd?

Der bliver jeg nødt til at afsløre bluffnummeret for alle borgerne derude: Det hænger heller ikke sammen! Det er på godt jysk fusk og snyd og storstilet manipulation. For der mangler ikke penge i det offentlige. Det offentlige vader i penge. Men de politiske magthavere vælger bare at bruge dem dybt forkasteligt og på alt muligt andet end den grundlæggende kernevelværd.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til hr. Lars Boje Mathiesen. Der er ikke nogen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2024, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2025 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2026. (Konsekvenser af 2030-planforløb og regeringens forslag til finanslov for 2024 m.v.).

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 31.08.2023).

Sammen med dette punkt foretages:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2027.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 31.08.2023).

Kl. 17:29

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet. Er der nogen, der ønsker ordet? Værsgo til fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 17:30

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Jeg skal gøre det kort. Jeg er blevet oplyst, at der er fodboldkamp.

Jeg tager ordet meget, meget kort, og det er med en undren, kan man sige. Når det nu efterhånden er vedtagen politik, at vi regner med det demografiske træk, så undrer det mig, at det ikke ligesom bliver indregnet i udgiftslofterne. Det er noget, jeg ikke skal forstyrre finansministeren med nu, men som jeg kommer til at stille et skriftligt spørgsmål om. Det kunne jo være en god måde at gøre det på, når vi nu efterhånden meget bredt i Folketinget, også fra Venstres side og fra Moderaternes side, anerkender, at det er den måde, vi arbejder på nu. Jeg har faktisk ikke hørt nogen partier i nyere tid sige, at det ikke er den vej, vi går. Så det ville jeg bare lige sige heroppefra, og så må I have en god aften!

Kl. 17:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Lisbeth Bech-Nielsen. Jeg vil høre, om der er andre, der vil bede om ordet.

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) Valg af 6 medlemmer til Skatterådet.

Kl. 17:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 92 medlemmer:

Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Siumut (SIU), Inuit Ataqatigiit (IA), Sambandsflokkurin (SP) og Javnaðarflokkurin (JF);

en gruppe på 49 medlemmer:

Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige og Lars Boje Mathiesen (UFG)

og en gruppe på 37 medlemmer:

Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet.

Grupperne har udpeget følgende medlemmer:

1 Jan Rix Rasmussen (udpeget af S)

2 Jens Joel (S)

3 Jan E. Jørgensen (V)

4 Svend Erik Nielsen (udpeget af DD)

5 Sune Wæsel (udpeget af LA)

6 Jan Kristoffersen (udpeget af ALT)

Meddelelse om, hvem der er valgt i henhold til gruppernes indstilling, vil fremgå af Folketingets hjemmeside og www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

De pågældende er herefter valgt.

Kl. 17:32

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 3. oktober 2023 kl. 12.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal øvrigt henviser til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 17:32).